**Müller Rolf – Takács Tibor**

# 1989 – vidék – állambiztonság I.

Személyi változások az állam és a párt legfelső vezetésében, „alternatív” majd ellenzéki szervezetek, pártok jelentik be megalakulásukat, március 15-i felvonulásukon több ezres tömeg jelenik meg, megkezdi működését az Ellenzéki Kerekasztal, Nagy Imre és mártírtársainak újratemetése a Hősök terén, összeül a Nemzeti Kerekasztal, a köztársaság kikiáltása… Mintha 1989-ben, a rendszerváltás kulcsévében minden a fővárosban történt volna. Valóban, az utóbbi 20 évben a rendszerváltásról egy olyan kép rögzült, amelyben szinte kizárólag a Budapesthez kapcsolódó, budapesti vonatkozású történések, események számára jutott hely. Ez annyiban természetes, hogy az ország fővárosáról van szó. A probléma csupán az, hogy az ekképpen kialakult kép „a” rendszerváltás történetének címére tart igényt, amelyhez képest a fővároson kívüli események másodlagosak: a vidéken történtek legfeljebb reflektálhatnak erre, de érdemben nem változtatnak rajta.

1989 huszadik évfordulóján ismét nagy figyelem irányul a rendszerváltásra, főleg annak „nagy”, meghatározó jelentőségű mozzanataira. A *Betekintő* folyóirat a maga eszközeivel arra törekszik, hogy a figyelmet egy kicsit a Budapesten kívüli vidékre irányítsa, és az állambiztonsági jelentéseken keresztül mutassa be, hogy a rendszerváltásnak nevezett folyamat áthatotta az ország egészét. Összeállításunkban a megyei rendőr-főkapitányságok állambiztonsági szervei által 1989-ben készített napi operatív információs jelentéseket (NOIJ) közöljük negyedévi bontásban.

Ezt a típusú jelentési rendszert 1979. január 2. és 1990. január 12. között üzemeltették a III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnökségen. Rajta keresztül a már említett megyei állambiztonsági szervek, a BRFK, a III/I. (Hírszerző), III/II. (Kémelhárító), III/III. (Belső reakció elhárító), III/IV. (Katonai elhárító) Csoportfőnökségek, a postai küldemények ellenőrzését ellátó III/3. Osztály és esetenként a szocialista tömb más elhárító szervezetei tették meg jelentéseiket. A híranyagok a III. Főcsoportfőnökség Operatív Koordináló, Ellenőrző és Titkársági Osztályára futottak be, amely 1983 második felétől Állambiztonsági Miniszterhelyettesi Titkárság néven működött. A beérkezett alapjelentésekből itt állították össze a főcsoportfőnökség összefoglalóját, amely a belügyi vezetés tájékoztatását látta el.

Az itt közölt híranyagok előtt szereplő különböző kódjelzések az információ megszerzésének módját jelölik. Ezek a következők:

AK – alkalmi operatív kapcsolat
ASZA – állambiztonsági tisztek
ATA – az „SZT” és a „T” állományú beosztottak
BB – bolgár állambiztonsági szerv
BC – csehszlovák állambiztonsági szerv
BK – kubai állambiztonsági szerv
BL – lengyel állambiztonsági szerv
BN – NDK állambiztonsági szerv
BS – szovjet állambiztonsági szerv
EHŐ – határőrszervek
EHŐF – határőr-felderítés
EMŐ – Munkásőrség
ER – rendőri szervek
HK – hivatalos kapcsolat
HMB – titkos megbízott
HMT – titkos munkatárs
HÜ – ügynök
K/3 – postai küldemények operatív ellenőrzése
LBE – lakossági bejelentés
R/5 – rádióelhárítás
TA – telefonlehallgatás
TE – helyiség-, szobalehallgatás

TK – társadalmi kapcsolat

V/1 – vizsgálat

A felsorolásból is kitűnik, hogy milyen sok csatornán keresztül gyűjtötte az információkat az állambiztonság, milyen sok eszköz állt rendelkezésére a társadalom kontrolálásához.

A tágabban értelmezett nyilvánossághoz, közélethez köthető jelentések szereplőinek nevét közöltük, minden egyéb esetben a neveket monogrammal helyettesítettük. A születésre és a lakcímre vonatkozó személyes adatokat töröltük.

Az állambiztonsági szerv által használt névrövidítéseket szögletes zárójelben feloldottuk.

A megyei jelentéseket válogatás nélkül közöljük, azaz nemcsak azokat, amelyek a rendszerváltással kapcsolatos eseményekről tájékoztatnak. Nem kívántunk ugyanis egy utólag kanonizált rendszerváltás-kép alapján szelektálni, és eldönteni, hogy ebből a szempontból mi volt a fontos. Ráadásul a kiválogatás azt sugallta volna, hogy ezek a szövegek gond nélkül beilleszthetőek egy (vidéki) rendszerváltás-történetbe, sőt, egymás után olvasva önmagukban egy ilyen történetté állnak össze. Ez távolról sincs így. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezek a jelentések az állambiztonság nézőpontját tükrözik, következésképpen legalább annyira szólnak az állambiztonságról, mint 1989-ről. Miután ezek a jelentések – elvileg – egységes szempontrendszer szerint készültek, válogatás nélküli közlésük így azt is bemutatja, mit tartott egy-egy megyei állambiztonsági szerv jelentésre érdemesnek 1989-ből.

**Az első negyedév (1989. január – március)**

1989 első hónapjaiban a megyei állambiztonsági szervek figyelme elsősorban az ellenzéki pártok, mozgalmak helyi szerveződéseire irányult. Azt, hogy egy-egy megyében melyik szervezetről készült a legtöbb jelentés, a jelek szerint leginkább az szabta meg, hogy a helyi szervezők, vezetők közül ki került már korábban is a politikai rendőrség célkeresztjébe. Így keletkezett számos információ a kisgazdapártról Böröcz István (Baranya megye), Dragon Pál (Pest) és Iván Géza (Borsod-Abaúj-Zemplén) személyén keresztül, az MDF-ről Ambrus Lajos (Vas), Andrásfalvy Bertalan (Baranya), Furmann Imre (Borsod-Abaúj-Zemplén) és Lezsák Sándor (Bács-Kiskun) megfigyelése során. Máshol, úgy tűnik, az ügynökök személye biztosította, hogy egy-egy szervezetről sok belső információhoz jutott az állambiztonság. Példaként felhozható az MDF helyi szervezete Hajdú-Biharban. A vidéken tevékenykedő hálózati személyek révén sok helyütt olvashatunk az egyes szereveződések országos vezetéséről is, a fővárosban tervezett, vagy történt akciókról, összejövetelekről. Különösen feltűnő a jelentésekben az MDF túlsúlya, ezzel szemben például a FIDESZ, vagy SZDSZ működéséről viszonylag kevesebb információ keletkezett. (Mivel az elhárítás nem figyelhette az állampártot, az MSZMP-n belül működő reformkörökről egyáltalán nem olvasható híranyag.) A vidéki ellenzékieket hasonlóan budapesti kapcsolataikhoz ebben az időszakban a szervezési kérdések mellett ugyancsak foglalkoztatta Pozsgay Imre január 28-i bejelentése 1956-ról, illetve 1848. március 15. megünneplésének módozata, vagyis, hogy a hivatalos szervekkel együtt jelenjenek-e meg a nemzeti ünnepen.

A megyei állambiztonsági szervekre nagy feladatot rótt az ellenzéki szerveződések, akciók megszaporodása, ám figyelmük nem kizárólag ezekre irányult. Így a jelentésekben olyan „hagyományos" témák is helyet kaptak, mint a politikai vezetést gyalázó falfirkálások, névtelen levelek, a robbantással való fenyegetések (nagy számban fordult ez elő Bács-Kiskun és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében), vagy a rongálások (Nógrád megyében előszeretettel szurkálták ki távolsági autóbuszok kerekeit, Kecskeméten pedig állambiztonsági hírértékű tettnek minősült, hogy valaki levágta a helyi Baromfifeldolgozó Vállalat számítógépének villásdugóját, s ezzel közel 450 Ft-os kárt okozott). A nyugati határszélen, Zala, Vas és Győr-Sopron megyékben feltűnően sok nyugati diplomáciai gépkocsit észleltek szovjet és magyar katonai objektumok környékén, Békésben és Csongrádban egyaránt felröppent a hír egy román katonai támadás lehetőségéről. A pécsi politikai rendőrség fontosnak tartotta, hogy híranyagot állítson össze Hegedüs András, egykori miniszterelnök egyetemi előadásáról, de szinte

„természetesnek” mondható, hogy nagy mennyiségű jelentést eredményezett az (elsősorban római katolikus) egyházi vezetésről a püspökök és hivatalaik szemmel tartása, mint például Komárom megyében, ahol az esztergomi érseket és hivatalát tartották szemmel.

A jelentések a megyei állambiztonsági szervek tevékenységéről is sokat elárulnak, legalábbis ami a napi operatív információs jelentések készítéséhez való hozzáállásukat mutatja. Így sokat mondó, hogy Szolnok megyében negyedév alatt mindössze egy, de Tolnában is csak három jelentés született. Az egyes operatív eszközök felhasználásának lehetőségére pedig abból következtethetünk, hogy az információk milyen forrásból származtak. Megemlíthető például Borsod megye, ahol a híranyagok túlnyomó része telefonlehallgatás és levélellenőrzés nyomán keletkezett.

Az első negyedévi jelentésekben található rövidítések jegyzéke:

3/a. rendszabály – telefonlehallgatás
áb. – állambiztonság, állambiztonsági
ÁEH – Állami Egyházügyi Hivatal
ÁVH – Államvédelmi Hatóság
BBC – British Broadcasting Corporation
BM – Belügyminisztérium
BME – Budapesti Műszaki Egyetem
BNV – Bős-Nagymarosi Vízlépcső
bny. – bizalmas nyomozás
BRFK – Budapesti Rendőr-főkapitányság
BSZV – Borsodi Szénbányászati Vállalat
bv. – büntetés-végrehajtási
DHDSCS – [Szovjet] Déli Hadseregcsoport
DIGÉP – Diósgyőri Gépgyár
e. e. – előzetes ellenőrzés
EGPR – Egységes Gépi Prioráló Rendszer. Az állambiztonsági szervek egységes számítógépes nyilvántartásának rövidítése.
F dosszié – figyelő dosszié
FEP – forgalom-ellenőrző pont
FIDESZ – Fiatal Demokraták Szövetsége
FKGP/FKP/FKPP – Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt, Független Kisgazdapárt
fn. – fedőnevű
FRE – Forradalmi Rendőri Ezred
GNV – Bős (Gabčikovo)-Nagymarosi Vízlépcső
HM – Honvédelmi Minisztérium
HNF – Hazafias Népfront
IKLV [Eger] – Ingatlankezelő, -közvetítő és Lakásberuházó Vállalat
JAK – József Attila Kör
JATE – József Attila Tudományegyetem
JPTE – Janus Pannonius Tudományegyetem
KALOT – Katolikus Agrárifjúsági Legényegyletek Országos Testülete
KATE – Keszthelyi Agrártudományi Egyetem
KB – Központi Bizottság
KEMÉV – Kelet-Magyarországi Állami Építőipari Vállalat
KEO – Külföldieket Ellenőrző Osztály
KGST – Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa
KIOSZ – Kisiparosok Országos Szövetsége
KISZ – Kommunista Ifjúsági Szövetség
KISZÖV [Sopron] – Kisiparosok Szövetsége
KLTE – Kossuth Lajos Tudományegyetem
KŐSZIG Vállalat – Könnyűbeton- és Szigetelőipari Vállalat
LKM – Lenin Kohászati Művek

MDF – Magyar Demokrata Fórum
MISZOT – Magyarországi Ifjúsági Szervezetek Országos Tanácsa
MNK – Magyar Népköztársaság
MRFK – Megyei Rendőr-főkapitányság
MSZMP – Magyar Szocialista Munkáspárt
MSZMP MB – MSZMP Megyei Bizottsága
MTI – Magyar Távirati Iroda
MÜM – Művelődésügyi Minisztérium
NDK – Német Demokratikus Köztársaság
NEB – Népi Ellenőrzési Bizottság
NME – Nehézipari Műszaki Egyetem
NSZK – Német Szövetségi Köztársaság
OKÜ – Ózdi Kohászati Üzemek
op. – operatív
OVIT – Országos Villamos-távvezeték Vállalat
PB – pártbizottság
RED – rendkívüli esemény dosszié
RK – Rendőrkapitányság
rk. – római katolikus
RKP – Román Kommunista Párt
RSZK – Román Szocialista Köztársaság
SPD – Sozialdemokratische Partei Deutschlands, Németországi Szociáldemokrata Párt
SZÁÉV – Szabolcs-Szatmár Megyei Állami Építőipari Vállalat
SZDSZ – Szabad Demokraták Szövetsége
SZER – Szabad Európa Rádió
SZMT – Szakszervezetek Megyei Tanácsa
SZOT – Szakszervezetek Országos Tanácsa
TDDSZ – Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete
TIB – Történelmi Igazságtétel Bizottsága
TIFO – Tiszai Finomító
tmb. – titkos megbízott
VAGÉP – Vasszerkezeti és Gépipari Vállalat
VKF 2. – Vezérkari Főnökség 2. (hírszerző és kémelhárító) osztálya
VVE – (Veszprémi) Vegyipari Egyetem
X-200 – Jugoszlávia

A III. Főcsoportfőnökség dokumentumokban szereplő szervezeti egységeinek feladatköre, működési területe:

BM III/I. (Hírszerző) Csoportfőnökség

| | |
|---|---|
| 7. Osztály | aktív intézkedések és emigráció |

BM III/II. (Kémelhárító) Csoportfőnökség

| | |
|---|---|
| 1. Osztály | amerikai vonal |
| 2. Osztály | nyugat-német és osztrák vonal |
| b. alosztály | feldolgozó munka |
| 3. Osztály | egyéb NATO országok |
| 4. Osztály | Közel- és Közép-Kelet, Ázsia |
| 6. Osztály | ipari elhárítás |
| 7. Osztály | közlekedési elhárítás |
| 8. Osztály | közgazdasági, kereskedelmi, pénzügyi vonal |
| 9. Osztály | kutatás, körözés |
| b. alosztály | katonai objektumok külső védelme |
| 10. Osztály | terrorelhárítás és idegenforgalmi vonal |
| a. alosztály | terrorelhárítás |
| 11. Osztály | tájékoztató és gazdasági osztály |
| 12. Osztály | rezidentúrák, K-vonalak, újságírók |

| | |
|---|---|
| 13. Osztály | terrorelhárítás |

BM III/III. (Belső Reakció Elhárító) Csoportfőnökség

| | |
|---|---|
| 1. Osztály | egyházi reakció elhárítás |
| a. alosztály | római katolikus egyház |
| b. alosztály | római katolikus egyházi vezetés és intézmények |
| 2. Osztály | ifjúságvédelem |
| 3. Osztály | ellenséges személyek, rendkívüli események |
| a. alosztály | F-dossziés személyek, politikai elítéltek |
| b. alosztály | írásos úton elkövetett izgatás |
| 4. Osztály | ellenséges ellenzék fő erői |
| a. alosztály | radikális ellenzékiek |
| b. alosztály | „szektások”, trockisták, „álbaloldaliak” |
| c. alosztály | népi-nemzeti ellenzék |
| 5. Osztály | kulturális terület |
| 6. Osztály | ellenséges propaganda elhárítása |
| 7. Osztály | jelentőszolgálat, nyilvántartás |
| A. Önálló Alosztály | kormány- és pártvezetők operatív védelme |

BM III/IV. (Katonai Elhárító) Csoportfőnökség

| | |
|---|---|
| 1. Osztály | a HM szervek elhárítása |
| 3. Osztály | a szárazföldi csapatok elhárítása |

BM III/V. (Operatív Technikai) Csoportfőnökség

| | |
|---|---|
| BM III/1. (Vizsgálati) Osztály | államellenes bűntettekben vizsgálatok lefolytatása |
| BM III/3. Osztály | postai küldemények operatív ellenőrzése |

Rendőr-főkapitányságok

| | |
|---|---|
| III/II. Osztály | kémelhárítás |
| III/1. csoport | vizsgálatok lefolytatása |
| III/3. csoport | postai küldemények operatív ellenőrzése |

**Tartalomjegyzék**


Baranya megye....12
1989. január 6....12
1989. január 23....13
1989. január 25....15
1989. január 25....15
1989. február 21....16
1989. február 23....16
1989. február 28....17
1989. március 1....19
1989. március 13....20
1989. március 20....21
1989. március 28....22
1989. március 30....23
Bács-Kiskun megye....23
1989. január 9....23
1989. január 16....24
1989. január 18....25
1989. január 20....26

1989. január 24....27
1989. január 25....27
1989. január 25....27
1989. január 26....28
1989. január 27....29
1989. január 30....29
1989. január 31....30
1989. február 2....31
1989. február 3....32
1989. február 8....33
1989. február 9....33
1989. február 14....34
1989. február 16....35
1989. február 20....35
1989. február 21....36
1989. február 23....37
1989. február 24....40
1989. február 28....40
1989. március 6....41
1989. március 8....43
1989. március 9....44
1989. március 10....45
1989. március 14....46
1989. március 14....46
1989. március 16....47
1989. március 16....48
1989. március 20....48
1989. március 21....49
1989. március 23....49
1989. március 24....50
1989. március 29....51
1989. március 31. ....52
Békés megye ....53
1989. január 16....53
1989. január 19....53
1989. január 21. ....54
1989. január 25....54
1989. január 26....55
1989. január 30....56
1989. január 31....56
1989. február 6....57
1989. február 6....57
1989. február 15. ....58
1989. február 16....58
1989. február 28....59
1989. február 28. ....59
1989. március 18....60
1989. március 24....60
Borsod-Abaúj-Zemplén megye....61
1989. január 3....61

1989. január 5....61
1989. január 9....62
1989. január 10....63
1989. január 11....64
1989. január 16....65
1989. január 17....66
1989. január 18....67
1989. január 19. ....68
1989. január 20....69
1989. január 23....71
1989. január 24....73
1989. január 25....74
1989. január 26. ....75
1989. január ?....76
1989. január 30. ....77
1989. február 1....80
1989. február 3....81
1989. február 6....82
1989. február 7....84
1989. február 8....86
1989. február 9....87
1989. február 10. ....88
1989. február 14....90
1989. február 15....91
1989. február 17....92
1989. február 20. ....94
1989. február 21....95
1989. február 22....95
1989. február 24. ....97
1989. február 27....98
1989. február 28....99
1989. március 1. ....100
1989. március 2....101
1989. március 3....102
1989. március 6....103
1989. március 9....103
1989. március 10....105
1989. március 10....105
1989. március 13....106
1989. március 14....107
1989. március 15....108
1989. március 16....109
1989. március 16....110
1989. március 21. ....111
1989. március 23. ....111
1989. március 24....112
1989. március 28....113
1989. március 31. ....114
Csongrád megye....115
1989. január 6....115

1989. január 11....116
1989. január 17....116
1989. január 19....117
1989. január 20. ....118
1989. január 23....118
1989. január 24. ....119
1986. január 27....119
1989. január 30....121
1989. február 01....121
1989. február 01....121
1989. február 7. ....122
1989. február 8....123
1989. február 08....123
1989. február 10....124
1989. február 10....125
1989. február 15....125
1989. február 17....126
1989. február 20. ....126
1989. február 21....127
1989. február 22....128
1989. február 24....128
1989. február 27....129
1989. február 28....130
1986. március 2....131
1989. március 6....131
1989. március 7....132
1989. március 8....133
1989. március 9....134
1989. március 10....135
1989. március 13....135
1989. március 13. ....136
1989. március 20....137
1989. március 21. ....137
1989. március 22....138
1989. március 22. ....139
1989. március 24....139
1989. március 28. ....140
1989. március 29....140
1989. március 30....141
1989. március 31....141
Fejér megye....142
1989. január 16....142
1989. január 19....143
1989. február 7. ....143
1989. március 20....144
1989. március 21....144
1989. március 23. ....145
Győr-Sopron megye....145
1989. február 1....145
1989. február 7....146

1989. február 20....147
1989. február 22....148
1989. február 23....149
1989. február 24....150
1989. március 3....151
1989. március 10....151
1989. március 30....152
Hajdú-Bihar megye....153
1989. január 17....153
1989. január 25....153
1989. január 31....154
1989. február 3....154
1989. február 7....155
1989. február 8....155
1989. február 21....156
1989. február 22....157
1989. február 23....157
1989. február 28. ....159
1989. március 8....160
1989. március 10....161
1989. március 24....161
1989. március 29. ....163
Heves megye ....163
1989. január 12....164
1989. január 19. ....165
1989. február 2....167
1989. február 6....167
1989. február 10....168
1989. február 13. ....169
1989. február 20....169
1989. február 21....170
1989. február 23....170
1989. február 24. ....172
1989. március 1....173
1989. március 2....174
1989. március 9....174
1989. március 14....175
Komárom megye ....176
1989. január 16....176
1989. január 17....177
1989. január 19....178
1989. január 24....178
1989. január 27. ....179
1989. február 1....179
1989. február 2....180
1989. február 8....180
1989. február 9....181
1989. február 10....181
1989. február 17....182
1989. február 17....182

1989. február 23....184
1989. február 28. ....184
1989. március 1....186
1989. március 2....186
1989. március 3....188
1989. március 8....190
1989. március 9....190
1989. március 10....191
1989. március 16....192
1989. március 23....193
1989. március 24....193
Nógrád megye....194
1989. január 10....194
1989. január 16....195
1989. február 15....195
1989. február 15. ....196
1989. február 16....196
1989. február 17....197
1989. február 21. ....198
1989. február 22....198
1989. február 22....199
1989. február 24....200
1989. március 1....200
1989. március 10....201
1989. március 14....201
1989. március 16....202
1989. március 17....202
1989. március 20....203
1989. március 24....203
Pest megye....204
1989. január 11....204
1989. január 12....204
1989. január 16....205
1989. január 23....205
1989. január 24....206
1989. január 25....206
1989. január 26....207
1989. január 31....207
1989. február 3....208
1989. február 6. ....208
1989. február 7. ....209
1989. február 9....210
1989. február 14....210
1989. február 15....210
1989. február 16....211
1989. február 16....211
1989. február 17. ....212
1989. február 24....212
1989. március 1....213
1989. március 1....213

1989. március 2....214
1989. március 3....214
1989. március 6....215
1989. március 7....215
1989. március 7. ....215
1989. március 9....216
1989. március 9....216
1989. március 13....217
1989. március 14....217
Somogy megye ....218
1989. január 2....218
1989. január 11....219
1989. január 13....219
1989. január 26. ....220
1989. február 3. ....220
1989. február 3....221
1989. február 6....222
1989. március 6....223
1989. március 22. ....223
1989. március 24. ....224
Szabolcs-Szatmár megye....225
1989. január 6....225
1989. január 10....225
1989. január 16....226
1989. január 16....227
1989. január 17....227
1989. január 18....228
1989. január 23....228
1989. január 25....229
1989. január 27....230
1989. február 1. ....230
1989. február 1....231
1989. február 6....231
1989. február 10....232
1989. február 14. ....233
1989. február 16....233
1989. március 6. ....234
1989. március 24....234
1989. március 31....235
Szolnok megye....235
1989. március 2....235
Tolna megye....236
1989. január 25....236
1989. január 31....236
1989. február 24....237
Vas megye....238
1989. január 4....238
1989. január 18....238
1989. január 20....239
1989. január 26....239

1989. január 27....240
1989. január 31....240
1989. február 1. ....240
1989. február 2....241
1989. február 6. ....242
1989. február 16....242
1989. február 21....242
1989. március 10....243
1989. március 13. ....244
1989. március 21....244
1989. március 31....245
Veszprém megye ....246
1989. január 9....246
1989. január 9....246
1989. január 27....247
1989. február 8....247
1989. február 16. ....248
1989. február 22....248
1989. február 22....249
1989. február 27....249
1989. március 3....250
1989. március 10....250
1989. március 29....251
Zala megye....251
1989. január 4....251
1989. január 9....252
1989. január 9....253
1989. január 18....253
1989. január 18....254
1989. január 20....254
1989. január 31....255
1989. február 2....255
1989. február 8....256
1989. február 8....257
1989. február 8....257
1989. február 8....258
1989. február 15....259
1989. február 23....260
1989. február 27....260
1989. március 9....261
1989. március 13....262
1989. március 17....263
1989. március 21....263

**Baranya megye**

**1989. január 6.**

1989. január 6. (1)

Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

1. ATA 12-12
Birtokunkba került az MDF Pécs-baranyai szervezete számítógépes eljárással készített felhívásának egy példánya, melyben követelték, hogy a Baranya megyei képviselőcsoport az Országgyűlés soron következő időszakán képviselje azt az álláspontot, miszerint a romániai nemzetiségi politikával szembeni tiltakozást a magyar kormány vigye az ENSZ Biztonsági Tanácsa és egyé szervezetei elé. A felhívást az érintetteken kívül eljuttatták többek között a Dunántúli Naplóhoz, a Magyar Rádió pécsi stúdiójához, az MTV pécsi körzeti stúdiójához, s néhány alternatív szervezethez – köztük a FIDESZ-hez – is.

Intézkedés:
- az információról a BM III/III-4. Osztályt és a helyi politikai vezetést tájékoztattuk.

2. HMB 12-14
Dr. B. I. pécsi jogász az MDF helyi szervezetének tagja véleménye szerint a mozgalom helyileg és országosan is lassan „gittegyletté" fog válni, mivel a vezetés – legalitása érdekében – a hivatalos politikai és állami szervekkel való együttműködésre törekszik. Éppen ezért ő és még néhány helyi MDF tag (dr. W. J., M. G.) a kisgazdapárt „újjáélesztésében" látják a helyzet kulcsát, a párt helyi szervezetei megalakítására törekszenek. B. állítása szerint az MDF és a kisgazdapárt között B. E. tartja a kapcsolatot. Ő maga – már, mint B. – pedig a párt ideiglenes országos vezetésének tagja.

Intézkedés:
- a felmerült személyek tevékenységének ellenőrzését folytatjuk, központi osztályt tájékoztatjuk.

dr. Paksy László r. alezredes Kertész Sándor. r. őrnagy

**1989. január 23.**

1989. január 23. (2)

201-37/2/1989. Szigorúan titkos
– selejtezésig –

1. HMB 12-12
Az MDF megyei szervezete január 9-i vezetőségi ülésén Andrásfalvy Bertalan „F" dossziés néprajzkutató kijelentette, hogy a helyi pártbizottságon keresztül olyan információ jutott el hozzá, amely szerint a rendőrség részletes információkkal rendelkezik az MDF tevékenységéről. Elmondása szerint ez olyan mélységű, hogy például a megyei szervezet alakuló ülésén elhangzottakról „szó szerint" idéztek. A vezetőség tiltakozási szándékát nyilvánította ki, és elhatározták, hogy amennyiben „a rendőrségnek ez a tevékenysége nem szűnik meg" megszakítják a párbeszédet a politikai és állami vezetéssel.

A megyei szervezet levelet küldött a „Kárpitos" fn. előzetes ellenőrzés célszemélyének, Vén László pécsi kisiparosnak, melyben közölték vele, hogy elhatárolják magukat az általa kezdeményezett „Kürt" című lap alapításától. Vén erre úgy reagált, hogy nem mond le az MDF általa kezelt OTP számlájának rendelkezési jogáról, ezáltal lehetetlenné tette a szervezet működését.

Az MDF megyei vezetősége január 17-től gyűléseit Pécsett a „Bástya" sörözőben tartja. A legutóbbi ülésen Andrásfalvy közölte társaival, hogy az MDF tagságát érintő jogsérelmek ügyében fel kell venni a kapcsolatot az International Amnesty Wien, Landhausgasse 4. címen lévő 535-3980 telefonszámon jelentkező személlyel, ahol a magyar ügyekkel dr. Éva Mária Barki foglalkozik.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztályt és a megyei pártbizottságot tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Dr. Miklósi László budapesti lakos a „II. Rákóczi Ferenc Katolikus Népfőiskolai Szövetség” országos ügyvezető titkára Kauffmann Ferenc újpetrei plébánost arról tájékoztatta, hogy Kauffmann is tagja lett a szövetség választmányának. Egyben megküldte részére az alapszabályt is. A szövetség a „KALOT szellemiségét hivatott tovább sugározni”. Ugrin József budapesti lakos pedig arról tájékoztatta dr. Dlusztus József pécsi lakost, hogy Esztergomban nagysikerű KALOT dokumentum kiállítást rendeztek. Közölte azt is, hogy több helyiségben is megindult a népfőiskolák szervezése, egyben érdeklődött az esetleges pécsi beindítás lehetőségeiről is.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztatjuk.

3. K/3 12-12
N. Gy. pápai lakos beszámolt M. G. pécsi lakosnak a szovjet csapatok várható, áprilisban kezdődő kivonásáról. Ennek során N. egyértelműen ellenséges beállítottságáról tett tanúbizonyságot. Véleménye szerint „az állami párt minden pozíciót elfoglal, nehezen adja fel. A pluralizmus csak szóban létezik”.

„Fantasztikus erkölcstelen, párt és egyéb apparátusban (tanács, KISZ, szakszervezet, gazdasági vezetők) lévő fő-fő elvtársakról íródott leleplezések engedik sejtetni, mi lehet itt”.

Nosztalgikus hangvétellel utal a II. világháborús emlékeire és szükségesnek tartja egy Porvay nevű volt tiszt visszaemlékezéseinek megjelentetését.

Intézkedés:
- a Veszprém Megyei RFK III/III. Osztályát tájékoztatjuk.

4. T/A 12 -12
Böröcz István pécsi jogász kifejtette Dragon Pál szentendrei lakosnak, hogy a kisgazdapárt egyelőre nem alkalmas a koalícióra, mert alacsony a taglétszáma és az MSZMP-ben lévő „sztálinistákkal” való együttműködéssel sem kompromittálhatják magukat.

Böröcz véleménye szerint a választásokig el kellene érniük az 50 ezres taglétszámot.
A két személy közös álláspontot foglal el abban, hogy a párt vezetésében a fiatalok pozícióit kell erősíteni, mert az idősek „már kompromittálódtak… s nem ismerték fel a párt alakításának szükségességét” sem.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztályt tájékoztatjuk, Böröcz ellenőrzését folytatjuk.

5. K/3 12-12
A. L. pécsi könyvtári dolgozó arról tájékoztatta M. M. kőszegi lakost, hogy az alternatív szervezet, a „Parapszichológiai Társaság” létrehozásán fáradozik. Ennek célja az okkult hagyományok ápolása, a környezetvédelem, valamint a tiltakozás minden olyan jelenség ellen, amely a „morális és spirituális világszemlélettel összeegyeztethetetlen”.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk, A. ellenőrzést megszervezzük.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. január 25.**

1989. január 25. (3)

201-37/2/1989 . Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

1. K/3 12-14
Andrásfalvy Bertalan „F” dossziés néprajzkutató tájékoztatást kapott a „Duna Kör”-től arról, hogy 1989. január 28-29-én 10.00 órakor kezdődik a „Zöld Hullám” című tudományos környezetvédelmi konferencia a Magyar Tudományos Akadémia kongresszusi termében. A tanácskozás szervezői: a „Duna Kör”, az „ELTE Természetvédelmi Klubja”, a „460” békecsoport és a „BME Zöld Kör”.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztály tájékoztatjuk.

2. K/3 12-12
Kiss Ferencné budapesti lakos Ertsey Katalin JPTE tanárképző kari hallgatón keresztül arról tájékoztatta a FIDESZ pécsi csoportját, hogy megjelent az „Országgyűlési Tudósítások” című kiadvány, melynek terjesztését a magyar posta nem vállalta. Kissné kérte Ertsey segítségét a terjesztéshez és a kapcsolatfelvételhez a következő címet adta meg: Kiss Zoltán Budapest, […] szám.

Intézkedés:
- a BM III/III-2. Osztály tájékoztatjuk, Ertsey ellenőrzését folytatjuk.

3. HMB 12-12
A Magyar Demokrata Fórum Pécs-baranyai szervezetének január 17-i vezetőségi ülésén foglalkoztak az állítólagos román holttestek ügyével. Véleményük a volt, hogy ezzel a hatóságok az MDF-et akarják lejáratni. Határoztak arról, hogy megszakítják a kapcsolatot a Hazafias Népfront megyei szervezetével, mivel az nem vette figyelembe a tanácselnök választásnál tett személyi javaslataikat. Az MSZMP-vel a megyében már működő más alternatívszervezetekkel való egyeztetést követően hajlandók párbeszédet folytatni.

Terveik közt szerepel a kapcsolatfelvétel a Fellbach-i polgármesterrel, tiltakozó levél küldése az ENSZ-hez a romániai magyar nemzetiség ügyében, továbbá a szervezettel szimpatizáló országgyűlési képviselőkkel a kontaktus megteremtése.

Döntöttek arról, hogy január 28-án MDF közgyűlést tartanak, február 6-11. között pedig Lezsák Sándor és Csoóri Sándor részvételével „Hitel-estet” rendeznek. A két rendezvény helyszíne a pécsi Kodály Zoltán Gimnázium aulája.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztályt tájékoztatjuk.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. január 25.**

1989. január 25. (4)

201-37/2/1989. Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

TK – ASZA – 12-12
1989. január 24-én Pécsett a megyei levéltár kirendeltsége tanácstermében a Szabad Demokraták Szövetsége egy csoportja megtartotta az alakuló ülését.

Az ülésen Rozs András pécsi lakos, a levéltár osztályvezetője elnökölt és mintegy 25 fő – zömében férfi – vett részt, közöttük több magántaxis volt. A tanácskozás nyugodt légkörben folyt le, a jelenlegi ismereteink szerint a Szabad Demokraták Szövetségének elvi nyilatkozatát, alapszabályát tárgyalták meg, illetve a csoport tisztségviselőit választották meg.

A tanácskozás ideje alatt a levéltár közvetlen környezetében 9 magántaxi parkolt üresen, valószínűsíthető, hogy ezek tulajdonosai az SZDSZ helyi megalapítói voltak.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk;
- az ülés résztvevőinek kilétét megállapítjuk, az ellenséges beállítottságú személyek ellenőrzését megszervezzük.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. február 21.**

1989. február 21. (5)

201-37/2/1989.

Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

HMB – 12-12

1989. február 16-án Pécsett a Doktor Sándor – Zsolnay Művelődési Központban mintegy 500 fő részvételével – nagy részük tagja az MDF-nek, a FIDESZ-nek, a FIDESZ „mocsár" csoportjának, vagy a Független Kisgazdapártnak – került megrendezésre a „Hitel-est".

Budapestről Csurka István, Csoóri Sándor, Alexa Károly és az MDF mellett működő jogi bizottság vezetője volt jelen. Az est során Csoóri ismertette a Hitel című lap megalakulásának történetét, mely szerint haladó gondolkodású írók már a 70-es években megkezdték a lap szervezését.

Csurka kifejtette, hogy a jelenlegi helyzetben nem kívánatos az MDF párttá szerveződése. Csoóri szerint a haladás érdekében az MDF-nek támogatnia kell minden egészséges törekvést, vállalniuk kell az egyes alternatív mozgalmakat, mint partnereket. Az FKGP egyik képviselője szerint pártjuk törekszik arra, hogy „nagy egység alakuljon ki az MDF és az FKGP között". A budapesti vendégek több alkalommal hangsúlyozták, hogy erőszakmentesen, békés úton kell a demokráciát kialakítani. Az 1956-os eseményeket egységesen forradalomnak értékelték. Az MSZMP főtitkárát a többpártrendszer kérdésében beállt változás miatt „köpönyegforgatónak" tartják.

Intézkedés:
- BM III/III-4. Osztályt tájékoztatjuk.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. február 23.**

1989. február 23. (6)

201.37/2/1989.

Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

12- 14

Beszervezési jelölt jelentette, hogy 1989. február 27-el kezdődő héten tervezi a Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt pécsi alapszervezetek megalakítását. A tervek szerint az elnök Csirke Jenő, a titkár dr. Manzini Tibor pécsi lakos lesz.

Vidéken Siklóson folyik szervezőmunka alapszervezet létrehozására, amit Nagy Ferenc kisharsányi lakos végez.

A pécsi alapszervezetnek kilátása van arra, hogy Pécsett, a Sörház utcában székház céljára ingatlanhoz jusson, a szükséges jogi kérdések jelenleg még megoldatlanok.

Március 15-ével kapcsolatban a pécsi személyek nem változtatnak korábbi álláspontjukon sem a hatalommal, sem más alternatív szervezettel nem ünnepelnek közösen. Tartanak attól, hogy amennyiben az alternatív szervezetek megemlékezésén rendbontás történik, az FKGP is szerepelne a felelősök között, míg a hatalommal való közös ünneplés hitelvesztést eredményezne.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztály tájékoztatjuk;
- az FKGP pécsi és siklósi alapszervezetének megalakulását figyelemmel kísérjük.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. február 28.**

1989. február 28. (7)

201-37/2/1989.

Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

1. ER 12-12
1989. február 15-én tartotta megalakulása előtti utolsó közgyűlést az FKGP szigetvári csoportja Szigetváron kb. 80 fő résztvevővel.

A gyűlésen Szomor Ferenc helyi lakos ismertette a párt programját, a belépési nyilatkozat tartalmát, a tagdíjfizetés rendjét és beszámolt a közvetlen feladatokról. Tervezik március 15. megünneplésért, az agitáció megszervezését – sejteket alakítanak, melyek a falvakban is folytatnak toborzást –, kifejtette, hogy a jövő társadalmi rendszerét osztrák, illetve svéd mintájú polgári demokráciában képzelik el.

Tervezik a Varsói Szerződésből való kilépést is.

Kovács József szigetvári lakos, kisvállalkozó felszólalásában kétségbe vonta a jelenlegi választási törvény és az alkotmány alkalmasságát. Bírálta a korrupciót és szóvá tette az FKGP szentlászlói szervezőit ért rendőri inzultust.

(Kovács bizalmasan közölte a HNF egyik helyi dolgozójával, hogy a szigetvári BM klubból kiszivárognak információk).

Dr. Böröcz István, az FKGP egyik pécsi vezetője az értekezleten elmondta, hogy az országos vezetés döntött a párt beszüntetett „Kis Újságjának" újraindításáról és a párt vagyonának visszaszerzéséről.

Intézkedés:
- BM III/III-3. Osztály tájékoztatása.

2. HMB 12-12
Dr. Matheovits Ferenc „F" dossziés, pécsi lakos elmondta, hogy április 1-én bejelentik a Keresztény Demokrata Néppárt újjáalakulását. Tudomása szerint a volt párt képviselői közül külföldön kb. 12-en, Magyarországon 20-25-en élnek.

Matheovits – mint a párt utolsó elnöke – képviselné a jogfolytonosságot. Részt vállalna az újjászervezés munkájában, de hosszú távon nem kíván szerepet vállalni a vezetőségben. Felhívást kívánnak kibocsátani, hogy jelentkezzenek azok, akik a párt

képviselői vagy tisztségviselői voltak. Az egykori programjukat át fogják dolgozni, mert értékelésük szerint az idő sok vonatkozásban túlhaladta. Nem „49-el és 56-al” akarják folytatni a párt életét, hanem az ország jelenlegi feltételeiből és viszonyaiból akarnak kiindulni a program megfogalmazásánál.

Matheovits nehezményezi és zavarkeltőnek tartja, hogy a volt nemzeti parasztpárt „Magyar Néppárt” néven jelentette be újjáalakulását.

A Keresztény Demokrata Párt nyugaton élő képviselői nem fognak hazatérni, az itthon élők nem szánnak nekik szerepet az újjáalakulás folyamatában, mert álláspontjuk szerint „itthon csak azok léphetnek az ország elé, akik vállalták a sorsot a néppel”.

Intézkedés:
- BM III/III-3. és a BM III/III-1. Osztály tájékoztatjuk;
- Matheovits ellenőrzését folytatjuk.

3. HMT 12-14
1989. március 15-ét hat pécsi alternatív szervezet (MDF, FIDESZ, Wallenberg Egyesület, Erdélyi Egyesület, SZDSZ és még egy szervezet) közösen szándékozik megünnepelni. Tervezik, hogy két napon is megemlékeznek 1848-ról. Március 14-én Pécsett a Tettyén minden szervezet képviselője elültet egy fát. Ezt követően megemlékezést tartanak a Kossuth szobornál, majd átvonulnak a 48-as térre, ahol megkoszorúzzák a Petőfi szobrot.

Március 15-én az alternatív szervezetek egy része együtt kíván ünnepelni az MSZMP-vel és a KISZ-el. Kikötésük az, hogy ez alkalommal díszőrségben ne legyenek rendőrök, munkásőrök és ifjú gárdisták.

Megállapodtak abban, hogy március 1-én újabb egyeztető tárgyalást tartanak a részletes programok kialakítására.

Intézkedés:
- a rendezvények biztosítását megszervezzük.

4. HMB 12-12
Február 21-én a JPTE Universitas utcai kollégiumában mintegy 400 egyetemista előtt előadást tartott Hegedűs András volt miniszterelnök.

Előadásában történelmi jellegű áttekintést adott 1945-től napjainkig. Az elért eredmények vázolása mellett elemezte a hibákat is, ennek során magát is gyengének, határozatlannak jellemezte egyes történelmi döntések meghozatalakor. Véleménye szerint az MSZMP napjainkban közel áll a pártszakadáshoz, mivel a reformfolyamat úgy kezdődött, hogy a reformereket kizárták a pártból.

Kérdésekre válaszolva az alábbiakat mondta el:

- az MSZMP, az őt ért bírálatok ellenére még a jelenlegi helyzetben is jelentős többséget érne el egy „tiszta” választáson;
- egyetért Király Zoltán azon véleményével, hogy a parlament az MSZMP szavazógépezete. Kicsinek tartja annak valószínűségét, hogy a budapesti metrórobbantás a hatalom provokációja lett volna;
- egy esetleges fegyveres konfliktus kirobbanása esetén – amelyet személy szerint nem tart valószínűnek – ő az MSZMP táborát erősítené.

Hegedűs András előadásának előkészítését a „Lucidum Intervallum” című egyetemi [lap] szerkesztői végezték.

Intézkedés:
- a BM III/III-2. Osztály tájékoztatjuk.

5. K/3 12-12
Vit László Budapest […] alatti lakos Andrásfalvy Bertalan „F” dossziés, pécsi személynek megküldte a „felhívás a képviselőkhöz” című kétoldalas memorandumot, amely a bős-nagymarosi vízlépcsőépítéssel kapcsolatos népszavazást, illetve a kérdés újbóli parlamenti megtárgyalását követeli. A felhívást indítványtevőként 10 országgyűlési képviselő írta alá, azóta még 8 képviselő csatlakozott hozzájuk.

Vit László felkérte Andrásfalvyt, hogy a felhívást személyesen juttassa el a baranyai országgyűlési képviselőknek aláíratás céljából. Javasolja, hogy azokban a körzetekben, amelyeknek képviselője nem hajlandó aláírni, hívják meg a képviselőt és a választókerület lakóit, akikkel megszavaztatják, hogy a képviselő támogassa a napirendre kerülést. Ellenkező esetben megindítható az adott országgyűlési képviselő visszahívása.

Vit tájékoztatása szerint az egész országban folyik az aláíratás, melynek nyilvánosságra hozatalára sor kerül.

Intézkedés:
- BM III/III-4. Osztályt és a megyei pártbizottságot tájékoztatjuk.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. március 1.**

1989. március 1. (8)

201-37/2/1989.

Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

1. HMB 12-12
Az „X-200”-as titkosszolgálati szervvel „Adidas” fedőnéven folytatott játszmás ügyben foglalkoztatott „Monostori” fn. tmb. 1989. február 18-tól 25-ig Jugoszláviában, Szarajevóban tartózkodott. Kiutazása előtt a BM III/II-12. Osztállyal közösen engedélyezett javaslat alapján felkészítettük, magatartási vonalát meghatároztuk.

Kint tartózkodása alatt az „X-200”-as spec. szolgálat a tmb.-vel felvette a kapcsolatot Szarajevóban, konkrét katonai és állambiztonsági szervek beosztottaira vonatkozó feladatokat határozzon meg részére.

Intézkedés:
- „Monostori” fn. tmb. ismételt meghallgatását a BM III/II-12. Osztállyal közösen végrehajtjuk, a további intézkedéseket velük koordinálva kidolgozzuk.

2. K/3 12-14
Berta Gábor pécsi orvostanhallgató, a FIDESZ pécsi csoportjának tagja tájékoztatta Angliában tartózkodó testvérét arról, hogy Litván György – aki az „56-os forradalom után különböző illegális kiadványokat szerkesztett” – a közelmúltban előadást tartott a kaposvári ifjúsági házban. Az előadás után találkozott Eörsi Istvánnal és szűk társaságban felelevenítették börtönélményeiket.

Berta „FIDESZ-hírek” címszó alatt beszámolt arról is, hogy 1989 nyarán várhatóan meg fog alakulni „Kelet-Európa első független kereskedelmi adója” Kaposváron, továbbá március 15-én jelenik meg egy új hetilap „Somogyország” címmel. Ennek első száma a FIDESZ és a KISZ kaposvári vitájáról közöl riportot.

Intézkedés:
- a Somogy Megyei RFK III/III. Osztályát tájékoztatjuk, Berta ellenőrzését megszervezzük.

3. K/3 12-12
A „Raul Wallenberg Egyesület Baranyai Csoportja” nevében Derdák Tibor besencei (Baranya megye) lakos 23 címre tájékoztatást adott arról, hogy első nyilvános találkozásukat 1989. március 9-én Pécsett az Apáczai Csere János nevelési központban tartják. Derdák megküldött egy-egy „ízelítő az eddigi ötleteinkből” című fogalmazványt,

mely szerint a Wallenberg Egyesült foglalkozni kíván a nemzetiségi kérdésekkel, a zsidósággal, az erdélyi menekültekkel, a cigányság helyzetével, a narkómán fiatalokkal s a homoszexuálisokkal.

Intézkedés:
- a kör tevékenységét figyelemmel kísérjük, a résztvevők kilétét megállapítjuk.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. március 13.**

1989. március 13. (9)

201-37/2/1989.

Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

1. HMT-HMB-LBE 12-12
Az 1989. évi 7. számú napi jelentés 3. pontjához kapcsolódó kiegészítésünk:

A március 14-i szabadtéri faültetés helyszínén az alternatív szervezetek a későbbiekben – még nem konkretizálódó elképzeléseik szerint – október 23-i emlékművet terveznek.

A Pécs, Hajas Imre utcai „Pátria" áruház vezetőjét, magukat „reformereknek" nevező ismeretlen személyek keresték fel, akik kérték, hogy a földszinti üzletrészt a március 15-i megemlékezésük céljára bocsássa rendelkezésükre. Miután ettől elzárkózott, úgy döntöttek, hogy a megemlékezést az áruház előtti téren fogják megtartani.

Az alternatív szervezetek március 14-én 18.30 órakor koszorúzást tartanak Pécsett a Kossuth szobornál, ezt követően fáklyákkal a 48-as téri Petőfi szoborhoz vonulnak. Ott Andrásfalvy Bertalan „F" dossziés néprajzkutató, az MDF tagja tart ünnepi beszédet, majd szavalatokból és dalokból álló műsor következik.

A FIDESZ JPTE tanárképző kari csoportja – amely felvette Maléter Pál nevét – a március 14-i koszorúzáson Kossuth címerrel díszített zászlóval vesz részt. A csoport megkezdte egyben a külön ünnepségre invitáló röplapok készítését és terjesztését Pécs iskoláiban és utcáin.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk, a rendezvények biztosítását megszervezzük.

2. K/3 – T/A 12-12
A Független Kisgazdapárt pécsi szervezete megküldte 30 tagjának az 1. sz. körlevelét, melyben tájékoztatnak arról, hogy összejöveteleiket egyelőre Pécsett, a vasutas művelődési ház klubjában tartják. A szervezet irodáját és tanácskozótermét egy pécsi műhely átalakításával tervezik létrehozni. Ideiglenes vezetésük. Hangya Antal és Könczöl László szervezőtitkárok, dr. Bögner Miklós sajtótitkár és dr. Manzini Tibor jegyző.

A tagok megkapták továbbá Vereszky Péter „Hol voltak, mit csináltak?" című írását, amely az MSZMP főtitkár azon kérdésére reflektál, hogy „a kisgazdapártiak hol voltak eddig".

Dr. Böröcz István pécsi jogász a kisgazdapárt delegációjának tagjaként részt vett az FKGP és az MSZMP küldöttsége közti megbeszélésen. Értékelése szerint a „kisgazdák leszerepeltek", s még az „öregjeik is alacsony szinten adják elő magukat".

Március 3-án a párt 9 vezetője találkozott Dragon lakásán és megállapították, hogy a pártból közelmúltban történt kizárások jogszerűtlenek voltak. A Független Kisgazdapárt 1 hónapon belül tervezi megtartani a nagyválasztmányt.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztályt tájékoztatjuk.

3. T/A 12-12
Cserháti József pécsi megyéspüspök az utóbbi időszakban jelentősen aktívabbá vált. Február végén az osztrák, március elején az olasz nagykövetet fogadta. Március 3-án délelőttre találkozót beszélt meg Habsburg Ottóval Budapesten a Gellért Szállóban, ahol a pécsi székesegyházzal kapcsolatos kérelmét kívánta előterjeszteni. A találkozó létrejött, beszélgetésük során jelentős hangsúlyt kapott a rendek visszaállításának kérdése is.

Cserhátit egy későbbi időpontja beszélgetésre kérte fel Bajai István, a „Reform" című hetilap tudósítója, aki a véleményére kíváncsi arról, hogy elképzelhetőnek tartja-e kereszténydemokrata vagy keresztényszocialista pártok létrejöttét Magyarországon.

A püspök véleménye szerint „szociáldemokrácia az egyedüli, amely a mai viszonyok között megállja a helyét".

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztatjuk.

4. K/3 HMB 12-12
Szabó Domokos budapesti lakos a „Népszavazást Követelők Csoportja" nevében Sasvári István pécsi lakoson keresztül felkérte a Szabad Demokraták Szövetsége pécsi csoportját, hogy győzze meg országgyűlési képviselőit a nagymarosi vízlépcsőépítés parlamenti újratárgyalása érdekében.

Ehhez Szabó mellékelte az Elnöki Tanácshoz szóló aláíró ívet sokszorosítás és terjesztés céljából.

Az országgyűlési képviselőket javasolja a „visszahívással" presszionálni, amennyiben kitartanak vízlépcsőépítés mellett. Hasonló elképzelésről tárgyaltak az MDF megyei vezetőségi ülésén és a FIDESZ tanárképző kari csoportja ülésén.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztály tájékoztatjuk.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. március 20.**

1989. március 20. (10)

201-37/2/1989.

Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

T/A 12-12
1989. március 09-én, Budapesten ülést tartott a Független Kisgazdapárt vezetősége, melyen a IX. kerületi titkár is részt vett. Az ülésen megállapodtak abban, hogy március 23-ra összehívják a párt választmányát, amely négy napirendi pontot tárgyalna meg:

1. Futó Dezső beszámol a párt belső életének alakulásáról az elmúlt időszakban.
2. A párt főügyésze előterjeszti az FKGP-ből történt kizárásokkal kapcsolatos álláspontot, és a választmány dönt arról, hogy elfogadja-e a határozatot.
3. Megvitatják és elfogadják a párt ideiglenes alkotmányát.
4. Megválasztják a vezető testületeket és a tisztségviselőket.

Március 10-én ülést tartott a kisgazdapárt politikai bizottsága is. Ezen egyetértettek azzal, hogy április hónapban össze kell hívni a párt nagyválasztmányát, a tervezett napirendi pontokat azonban nem fogadták el.

A kisgazdapárt pécsi szervezete március 17-én Pécsett, a vasutas klubban ülést tart. A csoport felajánlotta dr. Ravasz Károlynak, hogyha Budapesten, mint pártból kizárt személyt nem jelölik az országos értekezletre, akkor Pécs város küldötteként delegálják a rendezvényre.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztályt tájékoztatjuk.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. március 28.**

1989. március 28. (11)

201-37/2/1989.

Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

1. T/A 12-14
Kapitány Ferenc szekszárdi lakos arról tájékoztatta dr. Böröcz István pécsi lakost, hogy májusban beindul egy független kisgazdapárti napilap regionális jelleggel. A lap 18 millió forintos alaptőkével indul, részvénytársasági formában fog működni, 3 megyében kerül terjesztésre.

Mindhárom megyében egy főállású újságírója, a városokban pedig tudósítói lesznek. Kapitány pécsi tudósítónak – főállásban – felkérte dr. Böröczöt, aki az ajánlatot kedvezően fogadta.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztályt tájékoztatjuk.

2. K/3 12-13
Hardi Péter pomázi lakos megbízást kapott a Független Kisgazdapárt ifjúsági tagozatának megszervezésére, melynek minden 35 év alatti FKGP tag résztvevője lehet. A tagozat alakuló nagygyűlését április második felében tervezik megtartani. Hardi továbbá megbízást kapott egy vallási és egyházügyi kérdésekkel foglalkozó csoport szervezésére is.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztály tájékoztatjuk.

3. K/3 12-14
Agatics Antal pécsi lakos sokszorosítás és terjesztés céljából megkapta a „Szolidaritás Szakszervezeti Munkásszövetség Szervező Bizottsága" felhívását és belépési nyilatkozatát. A felhívásban többek közt a termelőüzemek politikamentességét követelik.

A szövetség május 1-én a Népligetben „független majálist" szervez.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk, Agatics ellenőrzését megszervezzük.

4. K/3 12-12
Pálos Antal piliscsabai lakos megküldte Hetényi Varga Károly komlói lakosnak azon egyházmegyés papok és szerzetesek névsorát, akiket 1946 és 1972 között internáltak, illetve börtönbüntetésre ítéltek.

Hetényi Varga korábban könyvet írt a fasizmus által üldözött személyekről, valószínűsíthető, hogy a névsort egy újabb könyv megírásához kapta.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztatjuk.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**1989. március 30.**

1989. március 30. (12)

201-37/2/1989.

Szigorúan titkos!
– selejtezésig –

1. HMB 12-14
1989. március 23-án az MDF Pécs-baranyai szervezete képviseletében dr. Bíró Ferenc, dr. Wéber János és dr. Miklósi Gábor tárgyalást folytatott Palmer USA nagykövettel, melynek tartalma még nem ismert.

A csoport szorgalmazza a tanácsválasztások minél későbbi megtartását, és fel kíván lépni a Pécs városi tanácselnök helyettesi posztra hivatalosan jelölt személlyel szemben. Május 1-én az MDF felvonulást tervez az ófalui atomtemető elleni tiltakozásul. Kapcsolatban állnak a megyei tanácson dolgozó F.né K. K. pécsi lakossal, aki minden szükséges tanácsi anyagot rendelkezésükre bocsát.

Segítségével kívánják megszervezni az 1956-ban kompromittálódott helyi személyek névsorát, hogy közülük választhassák ki a „megbízható kádereiket".

Ursprung János JPTE hallgató, az MDF vezetőségének tagja javaslatot tett az alternatív szervezetek megyei tanácsa létrehozására, mivel szerinte „a politikai célok eléréséhez egységes fellépésre van szükség".

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztályt tájékoztatjuk.

2. T/A 12-14
Solt Otília budapesti lakos, a Szabad Demokraták Szövetsége vezetőségi tagja április 20-21-én Pécsre utazik. Ebben az időszakban előadást tart az egyik egyetemen – feltehetően a JPTE-n – és egy művelődési házban. Solt Pécsett tartózkodása során találkozni akar a bányászokkal is.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk;
- Solt pécsi programjainak ellenőrzést megszervezzük.

dr. Paksy László r. alezredes
megyei rendőrfőkapitány
állambiztonsági helyettese

dr. Fekete Géza r. fhdgy.

**Bács-Kiskun megye**

**1989. január 9.**

20/4-2/1989.

Szigorúan titkos!

(selejtezésig)

1989. január 9.

1. ATA 12-12
A bajai mezőgazdasági kombináthoz 1989. december 30-án postai úton érkezett sima levélként egy db. borítékban a Pénzügyminisztériumból t-1616/1988. III.b. számon összesen 1800 példányban készült, dr. Patkós András pénzügyminiszter-helyettes aláírásával kiadott irat, melynek „titkos" minősítése 1991. december 31-ig érvényes. Az irat a külkereskedelmi áruforgalommal és a különleges természeti tényezőkkel kapcsolatos árkülönbözet főbb fizetésének és igénylésének rendjéről szóló MT rendelet 6. §-ában jelzett exporttámogatási arányokat tartalmazza.

A mellékletek egyik része – 7. oldal utolsó bekezdés – tartalmazza hogy. „e mellékletekben foglaltakat az államtitok és a szolgálati titok védelemről szóló 1987. évi 5. sz. tvr. valamint a végrehajtásáról kiadott 17/1987. (VI.9.) MT sz. rendelet előírásainak megfelelő védelemben kell részesíteni" a pénzügyminiszter-helyettes részéről ezt a védelmet nem biztosították.

Intézkedés:
1. információs jelentés készítünk a BM III/II-11. Osztály részére.

2. ER 12-12
Rendőrkapitányság Kiskunfélegyháza címére ismeretlen feladótól „Új Magyarországért" aláírással 1989. január 9-én egy olyan levél érkezett, melyben a további áremelések esetére „iskolák, repülők, vonatok" felrobbantását helyezi kilátásba a levélíró. Közölte azt is, hogy „erőik megmutatása céljából" egyik kiskunfélegyházi iskolát fel fogják robbantani. A borítékra feljegyezte, hogy „szerdán telefonálok".

Intézkedés:

1. tájékoztatjuk a BM III/II-11. Osztályt.
2. Megtesszük a szükséges intézkedéseket az ismeretlen elkövető megállapítása érdekében.

Berente Károly r. szds.
értékelő tiszt

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. január 16.**

20/4-4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. január 16.

TA 12-14
Lezsák Sándor tájékoztatta Czakó Imre dunaújvárosi lakost, hogy az MDF munkásfórum megtartására 1989. február 4. lenne a megfelelő időpont. Tábori Csaba lakiteleki lakos ismeretei szerint a dunaújvárosi vasmű felajánlotta részükre a nagytermet.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4, valamint a Fejér Megyei RFK III/III. Osztályát.

Berente Károly r. szds.
értékelő tiszt

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. január 18.**

20/4-6/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. január 18.

1. K/3 12-14
Szabó Károly Dunaújváros […] szám alatti lakos tájékoztatta Lezsák Sándort arról, hogy a Dunai Vasmű központi karbantartás meleghengerművében dolgozók 1988. november 4-én megalakították az MDF munkahelyi csoportját és megküldte annak alapítólevelét. A csoport jellegéről: „a Magyar Demokrata Fórum dunaújvárosi, városi szervezetéhez tartozó politikailag független munkás csoportnak tartjuk magunkat." Feladatukként többek között megfogalmazták: „a magyar munkás és munkájának, becsületének visszaállítása". Az MDF országos politikájának helyi képviselete: az üzemi, társadalmi és politikai szervezetek támogatása, amelyeknek célja: a pluralizmus megteremtése, valamint a reformokon nyugvó erőszakmentes átalakulás a létrejövő szabad szakszervezetek támogatása.

Intézkedés:
1. Tájékoztatjuk a BM III/III-4., valamint a Fejér M. RFK III/III. Osztályát.

2. K/3 12-12
Az MDF balatonfüredi csoportja nevében Gaál Antal szóvivő felhívást küldött az ország valamennyi helyi csoportja részére, hogy a márciusi országos értekezlet előtt a körzetükhöz tartozó országgyűlési képviselőket „hívják meg egy beszélgetésre, beszámolóra". A csoport mondjon véleményt a Parlamentben kifejtett munkájáról, eddigi tevékenységéről „a vélemények országos szintű összegzésére tegyen javaslatot!"

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.
2. tájékoztatjuk az MSZMP MB első titkárát.

3. K/3 12-12
Á. P. Budapest […] szám alatti lakos az MDF tagságból való törlését kéri. Indokként a Bíró Zoltán által a Hitel című folyóirat 1989/2 számában megjelent „Püski ürügyén" című cikkre hivatkozik, megjegyezve, hogy a „Püski nyilatkozatnak a magyar zsidóságra vonatkozó megállapításai nem idegenek az MDF szellemiségétől".

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

4. K/3 12-14
Tichy István Budapest […] szám alatti lakos az MDF vezetőségét tájékoztatta, hogy a XX. kerületi szervezet, Szabó Károlyné lakásán, január 9-én megtartott taggyűlésén úgy határozott, javasolja: „az MDF az 1989. május elsején ne vegyen részt a felvonulási

téren eddig alkalmazott ún. dísztribün előtti terelésben". Helyette zöldövezetben, önálló szervezésben majális jellegű összejövetelt szervezzenek. Közölte továbbá, hogy a március 11-i országos értekezlet idejére – egyelőre – kerületükben 6 fő részére tudnak magánházaknál szállást biztosítani.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

5. HK 12-12
1989. január 12-ről 13-ra virradó éjjel Kecskeméten az Erdei Ferenc megyei Művelődési Központ ajtajára két fenyegető tartalmú papírlapot helyeztek el magukat „bőrfejűek bandája"-nak nevezett személyek. Az írások szerint amennyiben nem adnak át részükre 10 millió dollárt és egy általuk megnevezett – a művelődési központban éppen tárlaton szereplő – képet akkor az épületet felrobbantják, valamint egy éjszakai discóban gyilkosságokat követnek el. A felderítő munka eredményeként megállapítottuk, hogy az elkövetők:

L. Zs. […], Cs. Z. […] alatti lakosok, szobafestő-mázoló szakmunkástanulók.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/III-3. Osztályt;
2. az alapadatok beszerzését követően teszünk további intézkedéseket.

Berente Károly r. szds.
értékelő tiszt

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. január 20.**

20/4-7/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. január 20.

K/3 12-14
Ormándy József Érd […] alatti lakos javasolta Rácz Sándor „F" dossziés izsáki lakosnak, hogy a törvényben foglalt feltételek alapján „alakítsuk meg a mi társadalmi egyesületünket. Talán tudnánk valami eredményt elérni a sok elintézetlen ügyben". Az információból kitűnik, hogy Rácz Sándor hosszabb időre külföldre fog utazni.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-3 és -4, valamint a Pest M. RFK. III/III. Osztályt.

Berente Károly r. szds.
értékelő tiszt

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. január 24.**

20/4-9/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. január 24.

HK 12-12
Kecskeméten a VOLÁN Vállalat telephelyén lévő autóbuszok közül 53-nak a kompresszor-meghajtó ékszíját ismeretlen tettes(ek) 1989. január 23-ra virradó éjjel elvágta. A cselekmény következtében az autóbuszok üzemképtelenné váltak, így a reggel munkába indulók szállítása késett.

Intézkedés:
1. az eseményt a BM III/III. csoportfőnöknek jelentettük;
2. az elkövető(k) felderítésére a kecskeméti Rendőr-főkapitányság nyomozást rendelt el.

Berente Károly r. szds.
értékelő tiszt

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. január 25.**

20/4-10/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. január 25.

LBE 12- 12
A kecskeméti Parkettagyártó Vállalat Monostori utcai teherportai bejáratánál a betonkerítés falára 1989. január 24-re virradóra ismeretlen tettes fehér krétával 8-10 cm-es betűnagysággal „Magyaroknak kenyeret, Grósz elvtársnak kötelet!” szöveget írta fel.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/III-3. Osztályt;
2. ismeretlen elkövető felderítésére intézkedünk.

Berente Károly r. szds.
értékelő tiszt

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. január 25.**

Szigorúan titkos!

(selejtezésig)

1989. január 25.

K/3 12-14
Ismeretlen személy egy 16 pontban megfogalmazott anyagban kívánta tájékoztatni a Magyar Demokrata Fórumot „a lakosság hangulatáról”. Ebben említést tesz arról, hogy: az államosított vagyont sikerült 40 év alatt eltékozolni, sok jogtalanul meggazdagodott állami és vállalati vezető van, akik az országot „pusztulásba” vitték, azonban magas fizetésük vagy nyugdíjuk van. Szükségesnek tartja az állami és vállalati vezetők jövedelmének felülvizsgálatát, csökkentését. Több magas beosztású személy „vadászkastélyairól”, „helikopteres vadászatairól” és „mulatozásaikról” tesz említést, továbbá hogy ezeket név szerint említsék meg és vonják felelősségre.

„Össze kellene írni a volt ávósokat és egyenként igazolási eljárás alá vonni őket”. Kérdezi, hogy a magas nyugdíjjal és kényelemben élő Farkas Vladimir miért nincs börtönben. Továbbiakban a munkásőrség felszámolásával, a vállalati, intézményi párt- és szakszervezeti állások megszüntetésével, Nagymaros ügyének újbóli megvizsgálásával az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívásával foglalkozik. Véleménye szerint a HNF az MSZMP utasításait hajtja végre, a trianoni szerződést felül kell vizsgálni, „független Erdélyt” kell követelni. „Az APEH… a nép verejtékes munkából szerzett pénzén luxusépületeket épít…” követeli a felelősségre vonásokat. A választásokkal összefüggésben kijelenti, hogy az országos listát meg kell szüntetni.

Intézkedés:
1. az információt a BM III/III. csoportfőnöknek jelentettük;
2. az anyagot a postaforgalomból kivontuk;
3. íráskutatás céljából az anyagot a BM III/III-3. Osztálynak küldjük meg.

Berente Károly r. szds.
értékelő tiszt

**1989. január 26.**

20/4-13/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. január 26.

1. HK 12-4
Az MSZMP Baja városi bizottsága épületében székelő és annak városi számú alközpontján keresztül kapcsolható munkásőrség városi parancsnokságát 1989. január 26-án 13.28 órakor ismeretlen telefonáló felhívta és közölte: „Megölünk benneteket! Felrobbantunk!”.

Intézkedés:
1. az információt jelentettük a BM III/II. és III/III. csoportfőnöknek;
2. az elkövető felderítéséhez szükséges intézkedéseket megtettük.

2. ER 12-4
A mai napon 10.45 óra körül a kecskeméti Rendőrkapitányság 07-es segélyhívó telefonján, valamint az MRFK központi telefonszámán ismeretlen telefonáló arról tájékoztatta a rendőrséget, hogy „megalakítottuk a polgári igazságszolgáltató szervezetet. Elintézünk minden gazembert, bűnözőt és korrupt vezetőt!”

Intézkedés:
1. az információt jelentettük a BM III/III. csoportfőnöknek;
2. az ismeretlen elkövető felderítésére intézkedéseket teszünk.

Berente Károly r. szds.
értékelő tiszt

**1989. január 27.**

20/4-14/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. január 27.

ER 12-4
1989. január 25-én 11.03 órakor ismeretlen személy telefonon bejelentette a kecskeméti Rendőrkapitányságra, hogy 11.00 órakor az őrs épülete fel fog robbanni.

Korábbi események alapján működtetett „bumeráng" rendszer adata szerint a hívás a kecskeméti kertészeti főiskolai karról érkezett.

Intézkedés:
1. az információs jelentettük a BM III/II. csoportfőnöknek;
2. az ismeretlen tettes felderítése érdekében hivatalos- és társadalmi kapcsolatainkat, operatív pozícióinkat eligazítottuk.

K/3 12-14
Pösze Lajos budapesti lakos megküldte Lezsák Sándornak az MDF tervezetét és „statutumát". Az alapszabály tervezet 19 oldala és 48 §-t tartalmaz. Kiegészül egy 1 oldalas, az MDF felépítését tartalmazó vázlattal. A statutum 22 oldalas 11 §-t tartalmazó dokumentum.

Intézkedés:
1. az anyagot a BM III/III. csoportfőnöknek megküldtük.

Berente Károly r. szds.
értékelő tiszt

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. január 30.**

1989. január 30.

K/3 12-14
Jakabfy Ernő a Svédországi Magyarok Országos Szövetségének elnöke arról tájékoztatta Lezsák Sándort, hogy valamennyi magyar parlamenti képviselőnek nyílt levelet küld, ennek egy példányát Lezsáknak mellékelte, amelyben javasolja, hogy az országgyűlés tűzze napirendjére és tárgyalja újra a vízlépcső kérdését, mivel nem állt rendelkezésükre a döntéshez szükséges információ. Javasolta még, hogy a magyar kormány tűzzön ki népszavazást a kérdésben. Kéri a képviselőket, hogy ragaszkodjanak a név szerinti szavazáshoz.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

ER 12-4
1989. január 29-én 20.30 órakor a kecskeméti Rendőrkapitányság ügyeletére a 07 segélykérő telefonon egy ismeretlen férfi bejelentette, hogy „az erőművet holnap reggel 07 órakor robbantják”. Mást az ismeretlen telefonáló nem mondott, a telefont letette. Intézkedés történt a Kecskemét, Szultán u. 1. sz. alatt lévő erőmű külső és belső biztosítására, átvizsgálására. Robbanószerkezetet nem találtak, az ellenőrzés alatt és azt követően a bejelentéssel összefüggő eseményt nem észleltek.

Intézkedés:
- a névtelen fenyegető telefonálásról soron kívül tájékoztattuk a BM III/II-10. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

**1989. január 31.**

20/4-16/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. január 31.

1. LBE 14-12
1989. január 30-án 12.15 órakor Kecskeméten a Bethlen krt. és a Kada E. utca kereszteződésében lévő zöldséges pavilon 1m x 50 cm nagyságú fekete ártáblájára K. Z. […] szerződéses ZÖLDÉRT üzletvezető, Nagykőrös […] szám alatti lakos fehér táblakrétával nyomtatott betűkkel a magyar politikai vezetést gyalázó szöveget írt fel.
Nevezett ellen korábbi hasonló cselekménye miatt szervünknél büntetőeljárást folyik.

Intézkedés:
- az információról tájékoztattuk a BM III/III-3. Osztályt.

2. TA 12-14
Für Lajos tájékoztatta Lezsák Sándort, hogy a budapesti Kertészeti Egyetem intézményében lehetőséget talált az MDF március 10-11-én tervezett kongresszusának megtartására. Az ülésterem 1500 fő befogadóképességű. Lezsák Sándor egyetértése esetén az egyetem gazdasági igazgatójának dr. Deli József (668-297) részére megrendelőt kell készíteni.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

3. TA 12-14
Kozma Huba az MDF kiskunmajsai szervezetének vezetőségi tagját egy ismeretlen férfi arról tájékoztatta, hogy hallgatva Pozsgay Imre beszédét, mely szerint a Történelmi Bizottság 1956-ot népfelkelésnek minősítette, a hívó fél „mérföldkőnek” tekinti.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

4. ER 12-12
A kecskeméti Baromfifeldolgozó Vállalat darabolóját működtető Lincotronic típusú számítógép hálózati csatlakozó dugvilláját ismeretlen tettes levágta és eltulajdonította 1989. január 30-án 22.00 óra és 31-én 06.00 óra között. A cselekménnyel okozott kár 450 Ft-ra tehető. A daraboló üzemben a termelés megindult, azonban a számítógép vezérlés hiánya miatt a kapacitás a felére csökkent 13 óráig.

Intézkedés:
1. az eseményről soron kívül tájékoztattuk a BM III/II-8. Osztályt.

Balog Zoltán r. őrgy.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. február 2.**

20/4-19/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 02.

1. LBE 14-14
1989. február 1-én 19.23 órakor a kalocsai Rendőrkapitányságra nyilvános telefonfülkéből ismeretlen férfi hívását regisztrálták, mely szerint „vigyázzanak a VOLÁN-ra az éjszaka folyamán". A gépkocsizó járőrszolgálat folyamatos és visszatérő ellenőrzése során másnap reggel 06.00 óráig rendellenességet nem észlelt.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét;
2. tájékoztattuk a BM III/II-7. Osztályt.

2. K/3 12-14
1989. február 18-án az MDF Bács-Kiskun megyei szervezete Kiskunhalason, a Fáklya Filmszínházban gyűlést tart. Dr. Kozma Huba, Rozsnyói Zoltán, és Kutasi Ferenc úgy tervezik, hogy az érintett települések vezetői meghívásával lehetőséget adnak a válaszadásra. A gyűlésre meghívták a Magyar Televízió 2. műsorának szerkesztőjét, Kovács Júliát.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

3. K/3 12-14
1989. február 4-én Budapesten, a Móra Könyvkiadónál (XIV. ker. Május 1. u. 57-59. sz.) 10-17 óra között egyeztető megbeszélést tart az MDF valamennyi szervezet és csoport képviselői részére. Témái:

- az országos gyűlés előkészületei
- program és alapszabály terv
- javaslatok a szervezetek, csoportok működésére
- az MDF és az egyesülési törvény
- az MDF kapcsolata a hivatalos és az alternatív szervezetekkel
- taglista
- az MDF emblémája
- munkásfórum, Dunaújváros 1989. február 25.
- ünnepségek március 15-én

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

4. K/3 12-14
Árpádi Tibor Budapest […] alatti lakos javaslatot tesz az MDF ideiglenes elnökségének, hogy üdvözöljék és használják fel Pozsgay Imrének 1956-os eseményekkel kapcsolatos nyilatkozatát, abba vonják bele a haladónak vélt alternatív szervezeteket is. Véleménye szerint ezzel az MSZMP olyan kényszerpályára kerülne, amelyben állást kell foglalni a nyilatkozat elfogadásra, vagy elutasítása mellett, és ezt az erkölcsi veszteséget az MDF erőteljesebb propagandával ki tudná használni.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

5. K/3 12-14
Dr. Csáky Gyula Budapest […] alatti lakos Lezsák Sándornak fejtette ki értékelését, mely szerint az MDF soraiba beférkőzött a BM, vagy a párt „ötödik hadoszlopa" ezt arra alapozza, hogy eredetileg az MDF szervezeti egységei március 15-ét külön-külön tervezte megünnepelni, azóta olyan határozat született, hogy Budapesten fáklyás felvonulás lesz. Véleménye szerint ez lehetőséget ad az MDF provokálására, ezért azt a testvérszervezetekkel közösen kell megtartani.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. február 3.**

20/4-20/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 03.

K/3 12-14
Árpádi Tibor Budapest […] alatti lakos tájékoztatja az MDF ideiglenes vezetőségét arról, hogy aggódik a Pozsgay Imre vezette MSZMP KB történelmi albizottsága által közzé tett jelentés lehetséges következménye miatt. Attól tart, hogy támadások érik ezért Pozsgay Imrét, ami esetleg a pozíciójába kerülhet. Országos terjesztésre javasolva egy nyilatkozat készítését tartja szükségesnek, amely aláírója támogatná és helyeselné a „Pozsgay jelentést". A nyilatkozat tartalma:

„Aláírásommal hitelesítve támogatom és egyetértek Pozsgay Imre vezette MSZMP KB történelmi albizottságának jelentésével. Az 1956-os eseményeket népfelkelésként értelmezem."

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III. csoportfőnök elvtársat.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. február 8.**

20/4-22/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 08.

1. K/3 12-14
Rácz Sándor „F" dossziés személy 1989. február 11-én indul külföldre és tervei szerint május 3-án tér haza. Ezzel összefüggésben tájékoztatja Ormándy József Érd […] sz. alatti lakost, hogy a korábban szóba került „társadalmi egyesület" megalakításáról hazatérését követően személyesen megbeszélést folytatni, mert „akkorra az idő is érleli a tennivalót".

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III. Osztályt.

2. K/3 12-14
Dr. Ilkei Csaba megküldte Lezsák Sándor lakiteleki „F" dossziés személy részére a Magyar Demokrata Fórum budapesti televíziós csoportjának 1989. február 3-án kelt programnyilatkozatát. Ebben kifejezésre jut, hogy az MSZMP-nek meg kell osztani a tömegtájékoztatási hatalmát az alternatív szervezetekkel, az MDF kapjon önálló műsort a Magyar Televízióban. Hatalmi eszközökkel ne léphessenek fel az eltérő nézeteket valló munkatársakkal szemben.

Követelik, hogy haladéktalanul hozzák nyilvánosságra a Pénzügyminisztérium tavaly készített ténymegállapításait, a TV gazdálkodásáról.

Intézkedés:
1. az információt a BM III/III-4. és -5. Osztály részére megküldjük.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. február 9.**

20/4-23/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 09.

K/3 12-14
Az MDF tatai szervezete a kormány elnökének írt levelében kifejti, hogy 1956 októberével kapcsolatban a népfelkelés minősítést fogadják el, „mint a nemzeti kiegyezés egyetlen esélyét". Kálmán Attila ideiglenes ügyvivő a levél másolatát megküldte Lezsák Sándor „F" dossziés személynek, egyben kifejtette azt a véleményét is, hogy határozottabb reagálást várnak az MDF részéről, javasolta hogy több értelmiségit válasszanak be az elnökségbe, de a választmányba mindenképp.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztály, valamint a Komárom megyei Rendőrfőkapitányság III/III. Osztályát.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. február 14.**

20/4-25/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 14.

1. K/3 12-14
1989. február 14-én ismeretlen személy a posta tulajdonában lévő gyűjtőládába elhelyezett egy darab halványzöld színű 8x10 cm-es papírlapot, melyen az alábbi szöveg található, nyomtatott betűkkel: „Munkásoknak kenyeret, a Grósz nyakára kötelet!"

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt;
2. a „K" ellenőrzési csoporttal további adatgyűjtést folytatunk.

2. K/3 12-14
T. P. Budapest […] alatti lakos Lezsák Sándor lakiteleki „F" dossziés személynek írt levelében kéri, hogy töröljék az MDF tagságát.

A fenti elhatározása akkor született, amikor az 1988. október 23-i nyilvános demonstrációban az MDF nem vett részt. Nehezményezi, hogy az MDF hamarabb lett az MSZMP „szövetségese" mint mielőtt rendezte volna kapcsolatát a demokratikus ellenzék tagjaival, szervezeteivel.

Megjegyzés:
Az utóbbi időben több kilépési kérelem érkezett az MDF lakiteleki központjába. Az indokok között szerepelt személyes sérelem, nézetkülönbségek, nem kellően átgondolt belépési szándék.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

3. TA 12-12
Csurka István arról tájékoztatta Lezsák Sándor lakiteleki „F" dossziés személyt, hogy a tömegkommunikáció torzítását elkerülendő, egy 4 lapos tájékoztató füzetet szeretne kiadni – mintegy hírlevélként – melyben aktuális nyilatkozataik, állásfoglalásaik megjelennének.

A tervezett példányszám kb. 2-5000 db. Lezsák ajánlatára várhatóan meg fogja keresi a Pszichoteam Kft-t, mely az országgyűlési tudósításokat is készítette.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. február 16.**

20/4-26/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 16.

ASZA 12-12
1989. február 14-én 16.00 órakor az MN 7809 alakulat objektuma és gyakorlótere mellett elvezető műúton Vaskút irányába haladva, majd megfordulva a DT 01-70 frsz.-ú USA nagykövetség terepjáró gépkocsijának vezetője és utasa távcső felhasználásával vizuális felderítést végzett. 10 perc elteltével rendszámtáblájukat DT 10-90-re cserélve tevékenységüket megismételték.

Intézkedés:
1. a BM III/II-11. Osztály információs jelentésben történő tájékoztatása.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. február 20.**

20/4-28/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 20.

ER 12-14
1989. február 18-án 15.35 órakor a Gábor Áron laktanya ügyeletese jelentette, hogy ismeretlen telefonáló közölte, a helyőrségi művelődési ház ma 19.00 és 23.00 óra közötti időben felrobban.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét;
2. a helyszínt átvizsgáltuk és biztosítottuk, robbanószerkezetet nem találtunk.

ER 12-14
1989. február 20-án 11.50 órakor ismeretlen férfi a kecskeméti kapitányság 07-es telefonján bejelentette, hogy „bomba robban a pártközpontban”.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/II-10. Osztályt;

2. tájékoztattuk a III/III. Csoportfőnökség ügyeletét.

Donáth Tibor r. szds.

**1989. február 21.**

20/4-30/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 21.

1. TE 12-14
Csurka István az MDF részére egy telefaxot szeretne vásárolni (korábbi információ szerint ennek lehetőségét már felajánlották).

Olajos Csaba budapesti lakos arról tájékoztatja Rozsnyói Zoltánt, hogy ő e cél eléréséért pénzgyűjtést kíván szervezni. Szeretné, ha Rozsnyói Lezsákot erről a dologról tájékoztatná.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt.

2. TE 12-14
Az Erdélybe irányuló élelmiszer- és gyógyszerszállítmányok „gyűjtőközpontja" a szegedi Bartók Béla Művelődési Házban van. A művelődési ház igazgatója Szabó Béla, akinek irányításával történik az MDF tagok által felajánlott tartós élelmiszerek, gyógyszerek összegyűjtése, szállítása.

A szállítmány minden héten indul Szegedről Marosvásárhelyre és Korondra.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt, a Csongrád M. RFK III/III. Osztályát, illetve az illetékes párt-, és állami vezetést.

3. ATA 12-14
Az MDF országos vezetősége elzárkózik március 15-i más szervezetekkel való közös megünnepléstől. Ezért a megemlékezést március 14-re tervezik, többek között a Bem és Petőfi szobroknál, valamint a Budai Várban. A március 14-i időpont bejelentésére várhatóan az MDF országos gyűlésén kerül sor annak érdekében, hogy más szervezeteknek már ne legyen ideje mozgósítani a közös ünneplésre.

Ugyanakkor társadalmi kapcsolattól származó információink szerint az MDF izsáki szervezete megállapodott a helyi párt- és állami szervekkel, a március 15-e együttes megünneplésére.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt.

4. K/3 12-14
A. M. Budapest […] szám alatti lakos bejelenti a Magyar Demokrata Fórum lakiteleki központjának, hogy megválik a tagságától, mivel izraelita vallásával nem egyeztethető össze – „a fórum meglehetősen kereszténydemokrata húrokat penget". Elhatározását a „Püski-ügy" érlelte meg.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/III-1. és -4. Osztályt.

5. K/3 12-14

Dr. Mizsei Béla, Szolnok […] szám alatti lakos a kisgazdapárt jelenlegi alelnöke arról tájékoztatja Rácz Sándor „F" dossziés személy, izsáki lakost, hogy pártjuk elnöke szívesen látná soraikban. Légrádi Tibor véleménye szerint pedig Rácznak többre van joga, mint egy országgyűlési képviselőség.

Megállapítható, hogy Mizsei előítélettel viseltetik a magyar néppárt iránt, főként azért, mert ők annak idején a parasztpátban Erdei Ferencet támogatták Veres Péter és Kovács Imre ellen.

Intézkedés:
1. tájékoztattuk a BM III/III-3. és -4. Osztályt.

6. K/3 12-14
Az MDF lakiteleki központja megküldi Légli Ottó, Boglárlelle […] alatti lakosnak az MDF ideiglenes elnöksége és a szakbizottságai által összeállított tervezetet az MDF programjáról.

Ebben a demokratikus jogállamiság megteremtéséhez az alábbi politikai feladatokat határozza meg:

- ideiglenes alkotmányozó nemzetgyűlés összehívása,
- politikai mozgalmakra és pártokra épülő új parlament,
- koalíciós kormányzás,
- az átmeneti szakaszban a hatalommegosztása és a hatalmi ágak elválasztása, feltételeinek biztosítása,
- az alkotmányozás folyamatában olyan döntés meghozatal, mely biztosítaná, hogy az igazságszolgáltatásban és a fegyveres testületeknél dolgozók ne lehessenek politikai pártok tagjai,
- az önkormányzati jogok teljes érvényesítése,
- a köztársasági elnök intézményének létrehozása,
- a demokratikus államberendezkedés alapelveinek meghatározása.

A tervezet kijelenti, hogy az MDF, ha a történelmi helyzet azt kívánja, egy új típusú hatalmi, kormányzati szerkezet tényezőjeként is vállalja a küldetést. Ennek érdekében jelenlétet igényel a Magyar Rádióban és a Magyar Televízióban, saját napilapot indít. Befolyásra törekszik a vidéki lapokban, rádió stúdiókban, zárt láncú televíziós rendszerekben.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III. csoportfőnök elvtársat.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. február 23.**

20/4-32/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 23.

1. HMT 12-12
1989. február 18-án 09.00 órától 15.45 óráig az MDF Bács-Kiskun megyei szervezete a kiskunhalasi Fáklya moziban kb. 300 fő részvételével megyegyűlést tartott, melynek témája „a helyi hatalom – a helyi társadalom" volt.

A délelőtt folyamán Pajor Kálmán kiskunhalasi MDF tag, délután pedig Lezsák Sándor lakiteleki „F” dossziés személy az MDF országos ideiglenes elnökségének tagja elnökölt.

A nap folyamán 34 felszólalásra került sor.

Lezsák Sándor megnyitójában kifejtette, hogy a békebeli bűnösöket nem kollektíven kell felelősségre vonni, a kis bűnösök mellett eljárást kell indítani a nagy bűnöket elkövetők ellen is, megemlítve az MSZMP elnökét, a Politikai Bizottság tagjait, az MSZMP Politikai Főiskola jelenlegi rektorát, valamint Bács-Kiskun megye tanácselnökét.

A felszólalók többsége kifogásolta a helyi párt és állami vezetés elvtelen, korrupt összefonódását, a hatalom felül történő direkt irányítását. A megyegyűlés az alábbi főbb kérdésekben foglalt állást:

- 1956 értékelését a közvélemény nem fogadja el,
- szüntessék meg a párt hatásköri listáit,
- a tanácstörvényt hatályon kívül kell helyezni,
- minél előbb szükség van az új alkotmányra,
- teljes cenzúramentességet a sajtónak,
- a gazdasági élet irányítása szakadjon el a fővárostól,
- a megyei felelősök (a volt megyei MSZMP első titkár és a jelenlegi megyei tanácselnök) törvénysértéseinek kivizsgálása, felelősségre vonásuk.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztattuk a BM III/III. Csf. ügyeletét, valamint a BM III/III-4. Osztályt.

2. HMT 12-14
1989. február 20-án az MDF bajai szervezete a zsinagógában tartott összejövetelén március 15-e megünneplésével kapcsolatban az alábbi határozatot hozta:

A Petőfi szigeten lévő ünnepséget – megemlékezést – közösen szervezik meg, de a további rendezvényeket az MDF nem vesz részt. Az MDF nevében mindkét főiskola hallgatóihoz felhívással fordulnak, illetve 30 Ft-os egységáron MDF zászlókat árusítanak.

Az MSZMP-vel létrejövő egyeztető tárgyaláson Ikotity József, Ikotiy Józsefné, Harkai Gergely és dr. Körös László vesz részt.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a III/III. Csf. ügyeletét, valamint az illetékes párt és állami vezetést.

3. TA 12-14
Torma Lajos matematikus, budapesti lakos az MDF információs szolgálatának vezetője arról tájékoztatja Rozsnyói Zoltán lakiteleki lakost, az MDF megyei szervezőjét, hogy a közelmúltban (február 16-án) távbeszélőn megkereste a SZER egyik képviselője azzal, hogy a fórummal kapcsolatban rendszeresen szeretnének információt kapni a Naptár című rovatuk részére. Tájékoztatták arról is, hogy a jövőben riportereket szeretnének küldeni egy-egy komolyabb rendezvényükre. Torma kérdésére elmondták, hogy a riporter nem Münchenből jön, „van nekik Magyarországon erre megfelelő emberük”. Torma erre úgy reagált, hogy „nem egy szerencsés dolog, hogy az SZDSZ tagjai közvetítsék az MDF híreit, szükségesnek látja az elnökség döntését az ügyben.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

4. K/3 12-14
L. I. 1151. Bp […] alatti lakos – aki a rendőrségtől 1989. március 31-ével vonul nyugdíjba – arról tájékoztatja Lezsák Sándor „F” dossziés személyt, hogy a „rákospalotai MDF szervezettel jó kapcsolata van”.

Nevezett gyakorlati tanácsokat ad arra vonatkozóan, milyen feltételeknek kell megfelelniük a tüntetések szervező tagjainak.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt;
2. az információt megküldjük a BRFK III/III. Osztálynak.

5. TA 12-14
Lezsák Sándorék március 4-re terveznek egy ismételt országos megbeszélést a szervezők részére. A körlevelet ezen a héten készíti el és küldi szét.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

6. TA 12-14
Csengey Dénes és Bíró Zoltán között tovább is feszült a viszony most az MDF programja kapcsán.

Torma Lajos és Rozsnyói Zoltán között folyt beszélgetés alapján megállapítható, hogy a párttá alakulás kérdésében is komolyak az ellentétek, ez már az alsóbb szinteken is érzékelhető. Lezsák Sándor úgy döntött, hogy március 15-e után ő ezt a munkát egyáltalán nem csinálja tovább „csak egy kis mezei tag akar lenni".

Rozsnyói, Torma és dr. Kozma Huba véleménye megegyezik abban, ha az MDF szétesik, akkor „újra felállítják itt a sátrukat Lakiteleken és újra kezdik az egészet".

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

7. TA 12-14
Rácz Sándor jelenleg Münchenben tartózkodik dr. Kozma Huba kiskunmajsai lakos „F" dossziés személy Nahimi Péter megbízásából Kecskés Tollas Tibor segítségével el akarja érni Ráczot, mivel – feltehetően a Nahimi által képviselt személyek – egy telefoninterjút akarnak vele készíteni 1956-tól.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-3. és -4. Osztályait.

8. HMB 12-14
1989. március 10-re elkészült az „MDF országos gyűlés" című lap, mely március 15-re 80000 példányban jelenik meg 16 Ft-os áron „népszava" formátumban.

1989. március 24-én – feltehetőleg Budapesten – megalakul az MDF országos munkástanácsa.

1989. március 15-én az MDF koszorúzást tervez a rákoskeresztúri köztemető 301-es parcellájánál, valamint Budapesten a Kossuth téren.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-3. és -4. Osztályokat.

9. HMB 12-14
MDF központja részére Budapesten az Ó utcában béreltek két faházat. A tervek szerint így Lakitelekről a nyilvántartás és levelezés részben a fővárosba került.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

10. TA 12-14
Torma Lajos budapesti lakos arról tájékoztatta a Rozsnyói Zoltán lakiteleki lakost, hogy az MDF Komárom megyei szervezeténél rendkívül rossz vélemény alakult ki a párt főtitkárának a csehszlovák nemzetiségi politikáról tett nyilatkozatáról. Tormák „három

hosszú mondatban tiltakoztak ez ellen” és kérték az elnökséget, hogy továbbítsák az illetékesnek.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályát, valamint a Komárom M. RFK III/III. Osztályát.

Donáth Tibor r. szds.

**1989. február 24.**

20/4-33/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. február 24.

1. K/3 12-14
1989. február 11-én Szentendrén az MDF gyógyszerészeti munkacsoportja 25 fővel ülést tartott. Itt felmerült a független gyógyszerészeti szakszervezet és a gyógyszerészeti kamara szervezésének szükségessége. 1989. március 18-ára ugyancsak Szentendrére – a Magyar Demokrata Fórum nevében – dr. Vancsura István tiszaalpári gyógyszerész szervezi a gyógyszerészek országos fórumát, ahol ezek a kérdések ismét napirendre kerülnek.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. és -5. Osztályt.

2. K/3 12-14

H. I. és felesége Székesfehérvár […] alatti lakosok az MDF ideiglenes elnökségének visszaküldték tagkönyvüket, melyre az írták: „csalódtunk, nem kívánunk tagok maradni”.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4 Osztályt és a Fejér Megyei RFK III/III. Osztályt.

3. K/3 12-14
Szilvási Ákos és Kabok Zita Nürnberg […] alatti lakosok arról tájékoztatják az MDF lakiteleki központját, hogy mint az MDF (leendő) tagjai, az MDF kiutazó tagjai részére szállást és étkezést biztosítunk Nürnbergben és Münchenben.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/I-7. Osztályt és a BM III/III-4. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. február 28.**

20/4-35/1989. Szigorúan titkos!

(selejtezésig)

1989. február 28.

1. K/3 12-14
G. H. Kanada […] szám alatti lakos tájékoztatja P. A. Baja […] szám alatti lakost a kanadai magyar nyelvű újságok szerkesztési módjáról és a volt horthysta katonatisztek, csendőrtisztek politikai programjáról „a magyar nyelvű újságok Magyarországról ritkán, nem tárgyilagosan adnak hírt a gazdasági-politikai változásokról". Az a csoport melynek tagjai a volt horthysta tisztekből tevődik össze, még mindig „fehér lovas" bevonulásról álmodoznak". Programjuk tartalma „Hitlernek és Szálasinak szobrot kell emelni, a zsidókat ki kell irtani, a parasztságot ismét meg kell tanítani az urak tiszteletére, és a munkásságot móresre kell nevelni".

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-1. Osztályt.

2. TK 12-14
1989. február 22-én 13.30 és 14.00 között az MDF bajai képviselői aláírásokat gyűjtöttek az Uránia mozi közlekedőjében a KISZ iskola 100 Ft-os névértékű eladása ellen indított peres eljárásuk támogatásához. A zártkörű filmvetítésre a marxista-leninista esti egyetemről (kb. 70-100 fő) valamint a Pollack Mihály Műszaki Főiskola vízgazdálkodási intézet és az Eötvös József Tanítóképző Főiskola nappali tagozatos hallgatói (kb. 100 fő) érkeztek. A közlekedőn áthaladva azt hitték, hogy jelenléti ívet írnak alá, mivel velük senki sem közölte az aláírás valós okát. Így az MDF bajai csoportja etikátlan módon jutott az aláírásokhoz úgy, hogy az aláírók 80-90 százaléka nem tudta, hogy nem jelenléti ívet ír alá.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

3. K/3 12-14
Ismeretlen feladó által – „tisztelettel egy munkásasszony és a többiek" aláírással – az MTV szegedi stúdió „Kalocsa műsor" Szeged, Pf. 431. címre írott anyagában („többek javaslatára") kéri, hogy a körzeti stúdió műsora keretében tartsanak legalább egy 2 órás műsort és vizsgálják felül az 1956-os eseményeket. Kér továbbá, hogy Mester Ákos készítsen riportot Kádár Jánossal, valamint ideje volna már nyugdíjba mennie. „… beismerhetné hibáit, ugyanis tudjuk vér tapad a kezéhez és sok más. Csinált jót is, de több hibát…"

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-3. és III/III-4. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

**1989. március 6.**

20/4-37/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 06.

1. LBE 12-12
1989. március 3-án 21.27 órakor a kecskeméti Rendőrkapitányság 07-es telefonján ismeretlen féri bejelentette, hogy a Berkes Ferenc Szakközépiskolában robbanószerkezetet helyeztek el, amely 22 órakor robbanni fog.

Az iskolában discó volt kb. 300 fővel. A rendező technikai okokra hivatkozva a műsort befejezte.

Intézkedés:
1. a kutatás nem vezetett eredményre, robbanószerkezetet nem találtak.

2. K/3 12-14
P. J. – Gyál […] – kéri az MDF lakiteleki központját, hogy folyamatban lévő MDF tagfelvételi kérelmét tekintsék semmisnek. Azért döntött így, mert az MDF programtervezetéből hiányzik a szocializmus kifejezés. Bár sohasem volt párttag, meggyőződése, hogy a jelenlegi nehézségek nem a szocializmusnak, hanem a sztálinizmusnak köszönhetők.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

3. K/3 12-14
Nagy Árpád – Budapest […] alatti lakos – arra kéri az MDF lakiteleki központját, hogy küldjenek részére új tagsági igazolványt, mert az eredetit „egy nyugalmazott honvéd ezredes" elvette tőle.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt, valamint a BRFK III/III. Osztályt.

4. HMB 12-14
1989. március 2-án a lakiteleki szőlészeti kutatóintézetben kb. 20 fő részvételével – Lezsák Sándor vezetésével – megalakult az MDF Bács-Kiskun megyei érdekvédelmi csoportja. Feladata a „közérdekű bejelentések" kivizsgálásának előkészítése, lebonyolítása, valamint az illetékes szervek és a sajtó felé történő jelzése.

Az érdekvédelmi csoport következő összejövetelét 1989. március 21-ére Kiskunhalason tervezik.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt, a BM III/III. Csf. ügyeletét, valamint a helyi párt- és állami vezetést.

5. HMB 12-14
1989. április végén, május elején az MDF Kecskemét városi szervezete „helyi hatalom – helyi társadalom" címmel fórumot tervez.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a helyi párt- és állami vezetést.

6. HMB 12-14
1989. március 14-i budapesti MDF országos nagygyűlés színhelye a Kisstadionban lesz (a szervezők azért döntöttek így, mert a Kisstadionban kb. 4000 fő fedett helyen fér el).

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt, a BM III/III. Csf. ügyeletét, a helyi párt- és állami vezetést.

7. HMB 12-14
Az MDF kecskeméti szervezetének jövőjével összefüggésben az alábbi javaslatok vetődtek fel:

- bizalmatlansági indítványt kell kezdeményezni az ellen a 31 fő ellen, akik március 15. közös megünneplésére szavaztak. (A javaslatot elvetették, mert nem ismerik

mind a 31 fő álláspontját, ezért végül csak az alábbi személyek neve került kiemelésre: M. F., K. F., dr. P. Gy., dr. J. F., B. F. I., D. J., valamint D. J.);

- az MDF budapesti központja felfüggeszti a kecskeméti szervezet működését, újraindításukig az MDF-el kapcsolatos döntést nem hozhatnak, így március 15-ét sem ünnepelhetik az MDF zászlaja alatt;

-1989. március 11-én – mint az ország minden MDF szervezeténél – az ideiglenes vezetőség Kecskeméten is lemond. A március 15-i ünnepségen az MDF a terveknek megfelelően vesz részt. Ezt követően azonban minél előbb várhatóan március 17-én vagy 27-én meg kell választani az új vezetőséget. (Lezsák Sándor ez utóbbi javaslatot támogatja azzal, hogy amennyiben a kecskeméti szervezet két részre szakad, hagyni kell, hogy Mikulásék esetleg külön MDF csoportot alakítsanak.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4, valamint a helyi párt- és állami vezetést.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 8.**

20/4-38/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 08.

1. K/3 12-14
Az MDF ideiglenes elnöksége javaslatot dolgozott ki – melyet megküldött a megyei szervezőknek – arra vonatkozóan, hogy Budapest (pesti és budai kerületei), Bács-Kiskun, Baranya, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Fejér, Hajdú-Bihar Heves, Komárom, Nógrád, Pest, Somogy Szabolcs-Szatmár, Szolnok, tolna, Veszprém, Zala megyékbe kiket hívjanak az MDF összejöveteleire, gyűléseire előadóknak.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4, a BRFK III/III, valamint az érintett megyék Rendőrfőkapitányságainak III/III. Osztályait.

2. ER 12-14
1989. március 7-én a kecskeméti Szultán utcai erőműnél üzemzavar keletkezett.

Az erőmű diszpécserközpontjának tájékoztatását követően intézkedéseinek eredményeként megállapítást nyert, hogy az erőmű három kazánjából március 7-én délelőtt egy működött, majd a délutáni órákban a 2. számú kazán be akarták indítani, de a biztosítópanel műszaki hibája miatt erre nem kerülhetett sor.

Ekkor a harmadik kazánból, amely ún. „hideg tartalék” kiszerelték a biztosítópanelt és annak nyomtatott áramkörén szándékos rongálást tapasztaltak. A hibát forrasztással megszüntették, a kazánt beindították.

Anyagi kár nem keletkezett, a fenti hiba az erőműnél működési zavart nem okozott volna.

Intézkedés:
1. a BM III/II. csoportfőnöknek az eseményt jelentettük;

2. a kecskeméti Rendőrkapitányság az erőmű vezetőjének feljelentése alapján nyomozást indított az ismeretlen elkövető felderítésére;
3. a BM III/II-7. Osztályt tájékoztattuk.

3. LBE 14-14
1989. március 7-i bejelentés szerint 1989. február 24-én pénteken 11-12 óra között a keceli ABC előterében 5-6 fő munkásruhában lévő 20-22 év körüli férfi az alábbi kijelentést tette: „minden kommunistát ki kéne nyírni, először a keceliekkel kezdeni, a pártházra pedig kézigránátot kéne dobni".

Intézkedés:
1. az elkövetők felderítésére a közbiztonsági szervekkel együttműködve intézkedünk.

4. HK 12-14
1989. március 6-án 18.00 óra és 20.30 óra közötti időben ismeretlen tettes(ek) Kunszentmiklóson a Tanácsköztársaság út 4. szám alatti Hazafias Népfront bizottsága székházának falára és kapujára különböző színű festékszóró spray-vel kb. 40 és 70 cm nagyságú nyomtatott nagybetűkkel „Hitler" feliratot, horogkereszteket rajzolt, valamint trágár szavakat firkált.

Intézkedés:
1. az ismeretlen elkövető felderítésére az ÁB szerv és Kunszentmiklós Rendőrőrs együttműködve végez felderítő munkát;
2. tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 9.**

20/4-39/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 09.

1. K/3 12-14
Az MDF lakiteleki központja 1989. március 7-én és 8-án az MDF országos gyűlésére (1989. március 11, 12) valamint az MDF országos nagygyűlésére (1989. március 14.) közel 9000 db meghívót küldött az ország különböző pontjaira.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III. Csf. ügyeletét, valamint a BM III/III-4. Osztályt.

2. K/3 12-14
Tajti Erzsébet Tiszakécske […] alatti lakos meghívja Lezsák Sándort egy előadás megtartására, április 1-ére, vagy 26-ára. Úgy tervezi, hogy ezen a negyedikes gimnazisták is részt vennének.

Megjegyzés: az előadás témája és helye nem ismert.

Intézkedés:

1. az információt pontosítjuk.

3. K/3 12-14
Az MDF Szécsény városi szervezete március 15-ével összefüggésben ideológiai meggondolások alapján külön ünnepséget nem szervez, a hivatalos ünnepségekhez pedig testületileg nem csatlakozik. A részvételt az egyes tagok szabad döntésére bízzák.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a Nógrád M. RFK III/III. Osztályát.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 10.**

20/4-40/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 10.

1. HMB 12-14
1989. március 9-én 15 órától Lakiteleken Lezsák Sándor tanyáján Halász Péter – mezőgazdasági kutatóintézet – és Ács Margit írónő vezetésével – kb. 10 fő részvételével összeállították az MDF országos gyűlésén a vezetőségbe, választmányba és a munkabizottságokba javasoltak névsorát. A tervek szerint a választmányba minden megye két-két fővel képviselteti magát, míg Budapesten körzetenként javasolnak választmányi tagokat.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III. Csf. ügyeletét, valamint a BM III/III-4. Osztályt.

2. HMB 12-14
Az MDF országos gyűlésére kiadott újság első száma 1989. március 10-én kb. 17 és 19 óra között 400 példányban érkezik Kecskemétre, melyből 50 db marad a megyeszékhelyen, a többit a környező városokba, településekbe a helyi MDF tagok továbbítják.

1989. március 11-én és 12-én Budapestről az újság további két számát a kecskeméti Árpád Sörözőhöz hozzák, ahol Frigyesi Ágnes veszi át.

Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye összesen 5000 példányt, míg Lakitelek 1000 példányt rendelt az újságtól.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III. Cs. ügyeletét, a BM III/III-4. Osztályt, valamint a helyi párt- és állami vezetést.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes

megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 14.**

20/4-42/1989. Szigorúan titkos!

1989. március 14.

1. ER 12-14
1989. március 13-án ismeretlen személy a kiskunfélegyházi Rendőrkapitányság címére nyomtatott, kocka alakú betűkkel az alábbi levelet írta: „március 15-én megalakul az anarchista forradalmi gárda. Célunk az MSZMP politikai hatalmának megdöntése, a cigányok felszámolása. Módszereink: gyújtogatások, robbantások, szabotázs akciók. Jelünk: A.F.G."

Intézkedés:
1. A III/II. és a III/III. Osztály együttműködése a Kiskunfélegyházi Rendőrkapitánysággal, illetve felderítő munkát végzünk az ismeretlen levélíró kilétének megállapítására;
2. az anyagot a BM III/III-3. Osztály kéz- és gépírásminta adattárába prioráljuk, illetve elhelyezzük.

2. ER 12-14
1989. március 11-én 02.20 órakor Kiskunmajsán a Tanácsköztársaság úton az útszélen lévő betonoszlopra kihelyezett nemzeti színű zászlót L. S. […] asztalos, Bugacpuszta, […] alatti lakos eltulajdonította, a szolgálatban lévő munkásőrök tetten érték és előállították.

Ezt követően a társaságban lévő H. Z. […] alk. munk. Kiskunmajsa, […] alatti lakos egy másik villanyoszlopra kihelyezett nemzeti színű zászlót meggyújtott, majd azt a zászlótartóból kivéve az útpadkára tette, ahol a zászló elégett. Cselekményét azzal indokolta, hogy barátját L. S-t előállították.

Intézkedés:
1. az információról tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 14.**

20/4-43/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 14.

1. ER 12-14
1989. március 13-án 17.40 órakor Kiskunfélegyházán a 07-re egy kamaszkorú gyermekhang olyan bejelentést tett, hogy 22.00 órakor a 60-8-as ipari szakmunkásképző iskolát felrobbantják.

2. ER 12-14

1989. március 13-án 19.00 órakor Kecskeméten a 07-re egy idős férfihang azt a bejelentetést tette, hogy 15 perc múlva Kecskeméten a városi mozi felrobban.

Intézkedés:
1. a helyiséget átvizsgáltuk, robbanószerkezetet nem találtunk;
2. tájékoztattuk a III/III. Csf. ügyeletét.

3. ER 12-14
1989. március 14-re virradóra Kiskunmajsán középületekről 2 db nemzeti színű zászlót tulajdonítottak el ismeretlen tettesek.

Intézkedés:
1. kiskunmajsai rendőrőrs tulajdon elleni szabálysértés miatt nyomozást indított.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 16.**

20/4-44/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 16.

1. K/3 12-14
Dr. Kerényi László Balatonalmádi […] alatti lakos arról tájékoztatja Lezsák Sándor lakiteleki „F" dossziés személyt, hogy az MDF balatonalmádi szervezete nyílt levelet írt az MSZMP nyugdíjasaihoz, melyet megküldtek Bíró Zoltánnak és Csoóri Sándornak is. Szeretnék továbbá, ha ez a „Hitel" c. folyóiratban is nyilvánosságot kapna. Ebben kifejtik: „önök közül számosan a Münnich Ferenc társaságban csörgetik a munkásőrség kardjait, vívmányaik védelmére". Ezek a vívmányok szerintük negatív előjelűek. (Testben és lélekben megnyomorított nemzetiségek sora, a tönkretett falu stb.) Erkölcstelennek tartják „az utóbbi egy-két év több tízezer forintos nyugdíjba menekülési hullámát a süllyedő hajóról" Felhívják a címzetteket, hogy nyugdíjuknak az átlagfizetést meghaladó részét ajánlják fel az alapfokú oktatás fejlesztésére.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

2. K/3 12-14
Süveges Attila 2645 Nagyoroszi […] arról tájékoztatja az MDF lakiteleki központját, hogy 1989. február 27-től megkezdte sorkatonai szolgálatát. Emiatt egyelőre nem tud részt venni a szervezet munkájában. Kér azonban, hogy a fontosabb döntésekről tájékoztassák.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/IV. Csoportfőnökséget.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 16.**

20/4-45/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 16.

K/3 12-14
B.né R. M. Szolnok […] szám alatti lakos arról tájékoztatja Lezsák Sándor lakiteleki „F" dossziés személyt, hogy az MDF országos gyűlésén – „ahol 65 embert képviselt volna" – szerzett benyomások következtében kilép a szervezetből. Konkrét indokként sorolja:

- a személyi kérdésekben a szavazás antidemokratikus volta (pld. a választmány felülről történő kijelölése) ellentétben volt a fórum által deklarált elvekkel;
- a párttá szervezése kérdésében felmerült éles ellentét a Csengey javaslatát megszavazó tömeges óhaj és a gyakorlati megnyilvánulások között;
- a levezető elnök hozzászólásokra reagálásaiban nem tükröződött őszinte véleményük, ebből következtethető háttérben folyó hatalmi harc;
- nem került sor alapvető kérdések tisztázására, míg sok volt a „demagóg…, az MSZMP-t ostorozó és magukra nem tekintő felszólalás…"

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt és a Szolnok M. RFK III/III. Osztályát.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 20.**

20/4-46/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 20.

K/3 12-14
Asztalos László (MKKE biztosítási kutató csoport, 1052 Budapest, […]) a jelentősebb formálódó politikai pártok vezetőségének – így az MDF-nek is Für Lajos nevére – megküldte „újjáépítési programját".

Kifejezi reményét, hogy „további munkájukhoz, illetve a (nagy-) koalíciós tárgyalások elindításához és eredményes lezárásához" hozzájárulnak. A tanulmány az alábbi szakaszokból áll:

1. az újjáépítési program funkciója
2. válságunk felszíne és mélye
3. a program stratégiája és taktikája
4. a „nagy-koalíciós" kormány alapértékei és elvei
5. az újjáépítési program gazdasági stratégiája

6. a gazdaság megújításának és modernizálásának kulcspontja
7. az újjáépítési program szervezése, személyi és műszaki feltételei.

Megjegyzés: az anyag összesen 117 oldal, melyből a 76. és 77. oldal hiányzik.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 21.**

20/4-48/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 21.

1. HK 12-14
1989. március 17-én a kiskunhalasi Barneváll igazgatójához – „munkások" aláírással – ismeretlen személy 1989. március 17-én fenyegető levelet küldött (melyet Kiskunhalason adtak fel március 16-án). Ebben tiltakozását fejezi ki, hogy egy „kibukott kommunistát" vezető beosztásban alkalmaz, és kilátásba helyezi, ha nem mond fel neki március 31-éig, akkor megmérgezik a termékeket.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt és a III/II. Osztállyal együttműködve további adatgyűjtést folytatunk.

2. K/3 12-14
Sz. Z. szegedi joghallgató – a szegedi szervezet küldöttje az MDF országos gyűlésén – az ott tapasztalható megnyilatkozások, politizálási mód és az antidemokratikus alapszabály elfogadás miatt nem kíván a továbbiakban tag lenni. Ugyancsak kilépési szándékát közli G. J. Nyíregyháza, […] alatti lakos, aki – mivel 1989. novembere óta az SZDSZ tagja – a kettős tagságot összeegyeztethetetlennek tartja.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 23.**

20/4-49/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 23.

1. K/3 12-14
S. G. Budapest […] alatti lakos bejelenti az MDF lakiteleki központjának, hogy nem kíván a továbbiakban a szervezet tagja lenni, noha törekvéseikkel egyetért. Elhatározását azzal indokolja, hogy a fórum képviselői (itt Csurka István reagálását emeli ki a „Püski ügyben") részéről tapasztalható az antiszemitizmus, mely fokozódó nyugtalanságot kell benne.

Intézkedés:
1. tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

2. ER 12-14
1989. március 22-én 09.48 órakor ismeretlen (kamaszhangú) személy felhívta a kiskunhalasi 618. sz. Garbai Sándor Ipari Szakmunkásképző Intézetet: „mindjárt repültök". A szükséges intézkedést megtettük, a helyszínen robbanószer nem volt.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt.

3. K/3 12-14
Annus István Békéssámson, […] alatti lakos levelet küld Rácz Sándor „F" dossziés személy izsáki címére. Sajnálatát fejezi ki, hogy a kibontakozás épp csak megindult, „s már egymást marják az ellenzékiek is". Véleménye szerint a Politikai Foglyok Szövetsége – melybe a belépést a feladó kívánatosnak tartja, és belépési szándékát már jelente is – elejét veheti ennek, a börtönviselt ellenzék tömörítésével.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt.

4. ATA 12-12
1989. árpilis 11-én 18 órai kezdettel a kecskeméti Erdei Ferenc megyei Művelődési Központ színháztermében a Szabad Demokraták Szövetsége tagtoborzó összejövetelt rendez, országos vezetői közül várhatóan jelen lesz Magyar Bálint, Rajk László, Solt Otília, Konrád György vagy Eörsi István.

Előre láthatólag 150-200 fő részvételére számítanak. A szervezésben kecskeméti összekötőjük Zombori Mátyás vesz részt.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III. Csf. ügyeletét, valamint a BM III/III-4. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 24.**

20/4-50/1989. Szigorúan titkos!

(selejtezésig)

1989. március 24.

K/3 12-14
Kálmán Attila Tata […] alatti lakos az MDF tatai szervezetének egyik vezetője arról számol be Lezsák Sándor lakiteleki „F" dossziés személynek, hogy V. L. polgári alkalmazott, a tatai katonai középiskola nevelőtanára ki kíván lépni az MDF-ből, mert egy rendelet alapján vagy ezt teszi, vagy meg kell válnia munkahelyétől.

Kálmán kéri Lezsákot, hassanak a honvédelmi miniszterre, hogy oldja fel ezt a tilalmat a polgári alkalmazottak vonatkozásában, ha nem, akkor semmiféle szervezetnek ne lehessenek tagjai a hadsereg alkalmazottai.

Követendőnek tartja az SZDSZ-nek azt a javaslatát, hogy az alternatív szervezetek előbb egymás között értsenek szót, csak azután tárgyaljanak az MSZMP-vel, majd kinyilvánítja: „tetszik a felhívásuk a kelet-európai népek demokratikus szervezeteihez".

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt, a Komárom Megyei RFK III/III, valamint a BM III/IV-3. Osztályát.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 29.**

20/4-51/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 29.

1. ASZA 12-12
J. E. r. hdgy. a Bács-Kiskun megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerv bajai alosztályának beosztottja parancsnoki engedéllyel, feleségével 1989. március 25-én személygépkocsival Jugoszláviába utazott.

Hercegszántó közúti határátkelőhelyen 07.45 órakor a határt átlépve gépkocsijáról kiszállva útleveleket kezelésre átadta az útlevélkezelő helyiségben tartózkodó jugoszláv rendőrnek. Az útlevélkezelő íróasztalának fiókját kihúzva, abba betekintve ellenőrizte az útleveleket. A feleség útlevelét félretette. JE útlevelét pedig hosszasan nézegette, majd elkérte gépjárművezetői engedélyét. Amíg az engedélyt a gépkocsiból elővette és átadta, addig a rendőr és másik fiókot kihúzva útlevelének adatait egyeztette. Ezt követően szoros vámellenőrzést hajtottak végre, a vámellenőrzést végző tiszt alaposan átkutatta a gépkocsit. A vámellenőrzést ideje alatt JE útlevelét és gépjárművezetői engedélyét bevitték egy másik helyiségbe, ahol feltételezhetően fénymásolatot készítettek az okmányokról.

A vámellenőrzés befejezését követően az úti okmányok visszaadása előtt a rendőr megkérdezte:

„mondja E. hol dolgozik?"
JE válasza: „a rendőrségen"
kérdés: Baján?
JE válasza: „nem, Kecskeméten"
e rövid beszélgetés után az okmányokat visszaadta és jó utat kívánt.

JE délután 13.30 órakor jelentkezett kilépésre Hercegszántón, ahol ugyanaz a rendőr teljesített szolgálatot, s JE-t „szervusz kollega úr” köszöntéssel fogadta. Úti okmányokkal nem foglalkozott, viszont meghívta JE-t konyakozni a vámhivatal épületébe, melyet JE gépkocsivezetésre hivatkozva nem fogadott el.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/II. csoportfőnökét és a BM III/II-12. Osztályát.

2. K/3 12-14
Antocsik Ferenc – Budapest […] – tájékoztatja Lezsák Sándort, hogy 41 gyerekkel megalakította az MDF „utánpótlását” a világi cserkészcsapatot Budapesten a VII. kerületben.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III. Csf. ügyeletét, valamint a BM III/III-4. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**1989. március 31.**

20/4-52/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 31.

1. K/3 12-14
Ismeretlen személy (Blood Art Nemecsek Stúdió Kalocsa, Veres P. u. 37.) arról tájékoztatja R. I., a székesfehérvári Árpád Ipari Szakmunkásképző és Szakközépiskola tanulóját, hogy pénteken neolux festékkel – ha tud szerezni – „megfest” emlékműveket, pártházat, középületeket – feltehetően 11 óra után. Távlati célját – „teljes emberi szabadságom megvalósítása” – a cigányok (színesek) elleni egyéni, csoportos, terrorakciók végrehajtásában látja.

Az anyagból megállapítható, hogy a feladó a címzettől kábítószert (indiai kendert) is vár.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-2 és -3. Osztályait;
- a feladó kilétének megállapítására intézkedést tettünk.

2. K/3 12-14
Facskó Mátyásné Dávod […] alatti lakos és Tuza Tibor ágazatvezető arról tájékoztatta az MDF lakiteleki központját, hogy Dávodon az Augusztus 20. MGTSZ-ben aláírásgyűjtést kezdeményeztek a függetlenített EB elnök visszahívására. Ezt az akciót a vezetés – különösen a párttitkár – minden eszközzel (megfélemlítéssel is) igyekszik megakadályozni.

Megjegyzés: a fentiekről tájékoztatták még többek között az illetékes pártvezetés szintjeit, a megyei napilapot, P[ozsgay] I[mre] államminisztert.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Donáth Tibor r. szds.

Jóváhagyom:

Jenovai Lajos r. alezredes
megyei főkapitány
állambiztonsági helyettese

**Békés megye**

**1989. január 16.**

R-203-6/2/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. január 16.

HMB 12-4
Hírforrásunk 1988. december 23-án Romániába utazott ki, ahol Szalontán meglátogatta ismerősét K. urat. A keresztnevét nem tudja […].

Beszélgetésük során félrehívta, s megkérte, ha tud magasabb szinten kapcsolatot teremteni, mondja el, hogy a román katonaság ugrásra készen áll.

A hírforrás kérdésre, hogy ezt mire alapozza, mert ős sem Szalontán, sem Aradon nem látott katonákat, K. elmondta, hogy a katonai alakulatok a hegyek között – Kárpátokban – állomásoznak, s arra várnak, hogy Magyarországon valami komolyabb fegyveres konfliktus alakuljon ki. Ha 56-hoz hasonló események jönnének létre, a románok megszállnák az MNK-t „mint a Varsói Szerződés tagjai a szocializmus érdekében”.

Elmondta, hogy az alakulatok vér-tiszta román nemzetiségűekből állnak.

Virág Sándor. r. alez. Hankó Pál. r. fhdgy.
áb. helyettes értékelő tiszt

**1989. január 19.**

R-203-6/3/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. január 19.

ATA 12-4
Hírforrásunk 1989. január 18-án jelentette, hogy a Curtici-i [Kürtös] közös határátkelőhelyen lévő növényvédelmi állomáson megjelent 1989. január 16-án K. J. nyugdíjas CFR – román állami vasút – dolgozó, román állampolgár s az alábbiakat mondta el:

- 1988. december 31-én vagy 1989. január 1-én éjszaka egy román sorállományú határőr 8 személyt akart átszöktetni a határon, mikor az államhatár közelébe értek, észrevették, hogy román ellenőrző járőrök közelednek feléjük. A sorállományú román határőr a 8 főt lelőtte, majd öngyilkos lett.

A vizsgálat során az öngyilkos határőrnél 120000 leit találtak. Az átcsempészni kívánt személyek közül 4 fő német, 4 fő magyar nemzetiségű volt.

Intézkedés:
- központi osztály tájékoztatása információs jelentésben;
- a hírforrás és a hozzá kapcsolt pozíciók eligazítása az információ pontosítása, ellenőrzése érdekében.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. január 21.**

R-203-6/4/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. január 21.

HMB 14-12
Hírforrásunk a mai napon jelentette, hogy az MDF orosházi városi szervezete 1989. január 20-án kb. 150 fő részvételével ülésezett, és az ülésen az alábbi nyilatkozatot fogadták el, melyet megküldenek a kormánynak és a szakszervezeteknek:

- az áremelésekkel kapcsolatos szakszervezeti véleményeket elvetik, mivel nem valós érdekeket tükröznek;
- követelik a katonai kiadások csökkentését;
- külkapcsolatok racionalizálását;
- közművelődés támogatását;
- a munkásőrség megszüntetését;
- radikális takarékossági csomagtervet a kormány részéről, mely az egész népgazdaságra vonatkozik.

Az ülésen részt vett a sajtó és rádió helyi munkatársa is, így várható a nyilatkozat általános közzététele. A rádióban hétfőn kívánják megjelentetni.

A hírforrás a továbbiakban jelentette, hogy Orosházán 1989. január 20-án 15 fővel megalakult a szocialista demokrácia frontja szervezőbizottsága, mely önálló egyesületként kíván működni. Fő céljai:

- szabad véleménynyilvánítás;
- a bürokrácia és korrupció felszámolása;
- hagyományok ápolása.

A front nyitott, főként a munkásokra és a termelőszövetkezeti parasztságra kíván támaszkodni.

Szervezője: Kagyva Béla, nyugdíjas orosházi lakos.

Intézkedés:
- központi osztály tájékoztatása napi jelentésben;
- a fenti két alternatív szervezet tevékenységének folyamatos ellenőrzése operatív úton.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. január 25.**

R-203-6/5/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. január 25.

TA 12-12

1989. január 23-án Zemplényi Tamás USA nagykövetség tolmácsa megbeszélte Markó Istvánné, Gyula, […] alatti lakossal, hogy január 24-én 17.30-kor lakásukon meglátogatják Thomas Lynch az USA nagykövetség első titkárával, miután beszélgetni szeretnének az MDF helyi vezetőivel, így többek között Markó Istvánnal.

Markóné szerint a beszélgetésen részt vesz még dr. Pocsai Gábor és esetleg más is.

Zemplényi Tamás még arról tájékoztatta Markónét, hogy az első titkárral két napot töltenek Békéscsabán és Gyulán, ahol találkoznak helyi vezetőkkel.

Január 24-én John Hondon a holland rádió tudósítója Markó Istvánnal megbeszélte, hogy 19h-kor Gyula, […] alatti lakásán fogadja őt és adjon interjút az erdélyi menekültekről.

Megjegyzés: Thomas Lynch hivatalosan járt Békés megyében január 24-én és találkozott a hivatalos szervek képviselőivel. Konkrét adatok Markó Istvánnal való találkozásáról nem kerültek felszínre.

Intézkedés:
- operatív pozíció útján ellenőrizzük a találkozó tényleges létrejöttét és megpróbálunk információt szerezni a beszélgetés tartalmáról;
- a BM illetékes központi osztályát tájékoztattuk.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. január 26.**

R-203-6/6/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. január 26.

HMB 12-12
1989. január 26-án a Curtici [Kürtös] magyar-román közös vasúti határátkelőhelyen kilépésre jelentkezett: G. G. […] Salgótarján […] alatti lakos. Az ellenőrzés során 12 db lezáratlan borítékban leveleket találtak nála, melyek az alábbi címekre szóltak:

- RKP központi bizottsága, dr. Elena Ceausescu, Bukarest,
- Brassói Lapok szerkesztősége,
- Előre c. lap, Bukarest,
- Dolgozó Nő szerkesztősége, Cluj-Napoca [Kolozsvár],
- Utunk c. lap főszerkesztője, Cluj-Napoca,
- Igaz Szó c. lap főszerkesztője, Tirgu Mures [Marosvásárhely],
- Korunk c. lap főszerkesztője, Cluj-Napoca,
- Hét c. hetilap főszerkesztője, Bukarest,
- Jóbarát c. lap főszerkesztője, Bukarest,
- Scinteia c. lap szerkesztősége, Bukarest,
- Megéneklünk Románia Országos Fesztivál folyóirat szerk.,
- Nicalae Ceausescu főtitkár, Bukarest.

A levelek dicsőítik, köszöntik N[icolae] C[eausescu]-t születésnapja alkalmából, valamint a levélíró egyetértést fejezi ki N[icolae] C[eausescu] politikájával kapcsolatban. G. többek között az alábbiakat írja: „Itt Magyarországon, ha nehéz körülmények között is az ön politikájának állhatatos védelmét és az ön igaz szocializmusának, eszméinek terjesztését mély meggyőződésemből fakadva vállalom ebben a revíziós közegben”. Kéri továbbá levélben az RKP központi bizottság és a hőn szeretett és mélyen tisztelt N[icolae] C[eausescu] elvtársat, hogy az RKP XIV. kongresszusán a nyilvános üléseken részt vehessen.

A levelekből az is kitűnik, hogy G. 1988-ban N[icolae] C[eausescu]-tól levélben dedikált fényképet is kapott.

A levélben még felsorolt G. több salgótarjáni lakost, akik szintén egyetértenek N[icolae] C[eausescu] politikájával és támogatják azt. G. leveleit a szolgálatban lévő magyar határőrök központi utasításra átengedték Romániába.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a központi osztályt, valamint a salgótarjáni RFK III/II. Osztályát;
- G-t visszaérkezése során fokozott ellenőrzés alá vonjuk.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. január 30.**

R-203-6/7/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. január 30.

K/3 12-12
Hírforrásunk által felderített információ szerint 1989. február 3-4-5-én egy „új népben, nemzetben" gondolkodó ifjúsági szövetség alakul a vámosmikolai „Börzsöny" turistaházban. A tervek szerint az új ifjúsági szövetség az MDF-el szellemi és stratégiai szövetségben, de annak szervezeti keretein kívül kíván működni.

A szervezők nevében Bégány Attila (1111 Budapest, […]) tájékoztatja a Békés megyei MDF szervezet tagjait.

Intézkedés:
- illetékes központi osztály tájékoztatása;
- operatív úton megkíséreljük felderíteni, kik vesznek részt az eseményen megyénkből, s megpróbálunk információkat szerezni az alakuló ifjúsági szervezetről.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. január 31.**

R-203-6/8/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. január 31.

TA 12-12
Hírforrásunk a mai napon az alábbi beszélgetést hozta felszínre: dr. Sall Mária gyulai lakos az MDF tagja kereste Markó István, gyulai MDF ideiglenes vezetőségének tagját, s az alábbi véleményét fejtette ki:

„Pozsgay nyilatkozata után fel kellene vetni, nem lenne-e célszerű, hogy országosan a demokrata fórum valamilyen formában az igazi reformstáb mellé álljon. Grósz nyilatkozatától egészen meg vagyok dermedve. Szólni kellene olyanoknak, akik közel vannak a tűzhöz. Nem tudni, hogy ezzel használnánk-e, vagy ártanánk Pozsgaynak, de ezt gyorsan kéne véghezvinni, mert ezek a szemetek kiszorítják a hatalomból a normális reformereket."

Markó elmondta hogy 1989. február 4-én mennek fel Pestre, s ott ezt képviselni fogja a központban.

Megjegyzés: Budapestre Markó István, dr. Pocsai Gábor és Teleki Ferenc együtt utazik, akik a gyulai MDF ideiglenes elnökségének tagjai, s a Magyar Nemzetben megjelent cikket szerkesztették. A gyulai MDF napi kapcsolatban áll Csurka Istvánnal.

Intézkedés:
- központi osztály tájékoztatása;
- gyulai MDF vezetőségének, illetve tagságának további operatív ellenőrzése.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 6.**

R-203-6/9/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. február 06.

K/3 12-13
Hírforrásunk a mai napon felszínre hozott információja szerint Békéscsabán 1989. február 4-én megkezdték a Független Kisgazdapárt szervezését. Dragán [sic!] Pál az FKGP országos szervező titkára személyesen járt Békéscsabán Zsíros Géza Békéscsaba, Áchim utcai lakásán.

Dragán megküldte az FKGP ideiglenes vezetőségének irányelveit a pártprogram kidolgozásához, illetve a párttagságot felújító nyilatkozatokat.

Ismereteink szerint a békéscsabai szervezet megalakításánál az alábbi személyekre kíván Dragán támaszkodni:
- Hankó András Békéscsaba, […].
- Kiss Árpád Békéscsaba, […].
- Hartmann Ferenc Békéscsaba, […].

Intézkedés:
- központi osztály tájékoztatása;
- információ ellenőrzése, az alakuló szervezet operatív úton történő felderítése.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 6.**

R-203-6/10/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. február 06.

K/3 12-12
Hírforrásunk által felderített információ szerint Adorján Ferenc (Sorreto […] Ausztrália) ausztrál állampolgár tájékoztatta Bánner Zoltán (Békéscsaba […]) békéscsabai lakost, aki Munkácsy Mihály Múzeumban dolgozik, hogy memorandumot állított össze az önálló Erdélyért. Ezt a memorandumot megküldte Gorbacsovnak, Szűrös Mátyásnak, ill. a világ összes miniszterelnökének.

Adorján elgondolása szerint, mellyel több Ausztráliában élő magyar is azonosul, jöjjön létre magyar-székely, román és szász komite és lépjen porondra az önálló Erdélyért. Elképzeléseik szerint unió jönne létre Magyarország és az önálló Erdély között, ami jelenlegi román rendszer bukása után hármas szövetséggé alakulhatna. Erdély-magyar-román szövetséggé.

Adorján kéri Bánnert, alakítsanak egy bizottságot, amely síkra száll Erdély függetlenségének kivívásáért. Adorján szerint a Müncheni Szabad Európát is meg kell nyerni az ügynek, s a Magyarországon élő románokat is be kell vonni.

Intézkedés:
- központi osztály tájékoztatása;
- Bánner esetleges tevékenységének operatív ellenőrzését meg kell szervezni.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 15.**

R-203-6/11/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. február 15.

TA 12-14
Hírforrásunk a mai napon az alábbi beszélgetést hozta felszínre: Lőrincsik Szilvia békéscsabai MDF tag megkereste Herczeg Tamást, aki a békéscsabai MDF ügyvivő testületének tagja, s az alábbiakat mondta el:

A szegedi körzeti TV hétfői békéscsabai adásán találkozott Balogh László szegedi operatőrrel, aki elmondta, hogy Rácz Sándorral készítettek egy dokumentumfilmet, mely 1956-ról szól. A videokazetta már kész van, de Rácz Sándor amerikai útja – egy hét múlva utazik – előtt nem akarják forgalomba hozni. Lőrincsik Baloghtól kapott információi szerint félnek, hogy Rácznak baja lehet, erre Lőrincsik határozottan állította, hogy Rácz Sándor nem jön vissza az USA-ból.

Intézkedés:
- a központi osztály tájékoztatása;
- a rendelkezésre álló operatív erőkkel, eszközökkel az információ ellenőrzése.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 16.**

R-203-6/12/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. február 16.

LBE 12-12
Hírforrásaink 1989. február 15-én bejelentették, hogy Békéscsabán a Szabadság tér 20-22. sz. ház szárazkapu bejárójában a falon, ill. az István király tér és József Attila utca sarkán lévő hirdetőoszlopon találtak 1-1 db 11x4 cm-es öntapadós fehér falragaszt, melyeken az alábbi felirat volt 0,5 cm-es betűkkel rost-irónnal felírva: „Munkások, parasztok! Ha nem akartok megdögleni! Pozsgayt kell agyonverni!”

A két felragaszt a bejelentők levették, s átadták szervünknek. A helyszínek megtekintése után megállapítható, hogy a feliratok csak közvetlen közelről voltak olvashatók, ill. észlelhetők.

Intézkedés:
- a központi osztály tájékoztatása;
- szervünk az elkövető felderítését megkezdte.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 28.**

R-203-6/13/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. február 28.

LBE 12-12
1989. február 28-án 06.06 órakor a békéscsabai rendőrkapitányság ügyeletére telefonon bejelentést tett K. Á. […] Mezőberény […] lakos, hogy Budapestről Békéscsabára érkező vonattal Mezőberénytől együtt utazott egy személlyel, aki arról beszélt, hogy a Bukarestbe menő expresszvonatot fel fogja robbantani.

A bejelentő személyleírása alapján a Békéscsabai RK gépkocsizó járőrei elfogták K. A. I. […] foglalkozás nélküli, szakképzettsége: géplakatos, Tatabánya […] alatti lakost, akit a kapitányságra kísértek.

K. A. I. meghallgatása során elismerte, hogy a jelenlevő K. Á-nak mondta, miszerint az expresszvonatot felrobbantja. Elmondta továbbá, hogy az egészet csak viccnek szánta. Bejelentést követően a Békés Megyei RFK központi ügyelete intézkedett az Orient expressz megállításáról, átvizsgálásáról.

A vonat 06.56-tól 08.45-ig Nagylapos megállóban várakozott. Előzetes értesülések alapján az okozott kár meghaladja az 50000 Ft-ot. K. A. I-t a Békés Megyei RFK Vizsgálati Osztálya őrizetbe vette, közérdekű üzem működésének megzavarása bűntett alapos gyanúja miatt a nyomozást elrendelte.

Intézkedés:
- a BM III/II-7. Osztály soron kívüli tájékoztatása.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 28.**

R-203-6/14/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. február 28.

K/3 12-12
Hírforrásunk a mai napon felszínre hozott információja szerint dr. Vancsura István Tiszaalpár, […] lakos tájékoztatta Kukucskáné dr. Bonca Ibolya Békéscsaba, Szabadság tér 26. sz. alatti munkahelyén, hogy 1989. február 11-én Szentendrén az MDF gyógyszerészeti munkacsoportja szervezésében három megyéből – Bács-Kiskun, Pest, Szolnok – 25 fő gyógyszerész megbeszélést folytatott. Fő téma a gyógyszertárak bérbeadásáról szóló törvénytervezet volt, ill. a Gyógyszerészi Kamara és a Független

Gyógyszerészeti Szakszervezet problémái. Állást foglaltak, hogy 1989. március második felében önszerveződő módon Szentendrén összehívják a gyógyszerészek országos fórumát. Megyénként 10-20 főt várnak a fórumra.

Intézkedés:
- az illetékes központi osztály tájékoztatása;
- Bács-Kiskun és a Pest Megyei RFK-k állambiztonsági szerveinek tájékoztatása.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. március 18.**

R-203-6/15/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. március 18.

TK 13-13
Hírforrásunk a mai napon jelentette, hogy az 1989. 03. 09-én bejegyeztetett Magyar-Amerikai Baráti Társaság – mely főként kulturális célokat tűzött ki – vezetőségének tagja Szedaglovics István nyilatkozatot adott a rádió Békés megyei tudósítójának.

Nyilatkozatában elmondta, hogy a baráti társaság célja a népek kapcsolatának ápolása, különös tekintettel az irodalomra, zenére, filmművészetre, képzőművészetekre. Amerikai magyar kolóniákkal kapcsolat kialakítás. Szedaglovics véleménye szerint nem lehet teljesen politika mentesnek tekinteni egy ilyen baráti társaságot. Terveik között szerepel az angol nyelvű oktatás támogatása, a Magyarországon élő, dolgozó amerikaiakkal kapcsolat kialakítása.

A baráti társaság megalakulását és működését támogatja az USA magyarországi nagykövetsége is. Mark Palmer nagykövet a jövő héten nyilatkozatot is ad a Magyar Rádió – Forró Tamás – riporterének a baráti társaságról.

Intézkedés:
- a tizenkét tagú elnökségben meglévő operatív pozíció útján felmérjük a társaság további céljait, kapcsolat rendszerét az USA nagykövetségével és kapcsolatépítő tevékenységét.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. március 24.**

R-203-6/16/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XI. 1989. március 24.

TA 12-13
A mai napon felszínre került információ szerint a gyulai MDF 1989. áprilisában Apor Vilmos emléktábla avatással egybekötött emlékülést szervez. A két napra tervezett emlékülésre meg kívánják hívni az MDF és az SZDSZ országos vezetőségeinek képviselőit, a magyar püspöki kar egyes tagjait. Az ülés keretében kerekasztal-beszélgetést szerveznek „demokrácia, egyház és emberi jogok” címen. A kerekasztal-

beszélgetésre a fentiekben leírtakon túl meg kívánják hívni dr. Kilényi Géza igazságügyi miniszterhelyettest is.

Az emlékülés anyagi támogatására Apor Vilmos emléklapot kívánnak megjelentetni.

Megjegyzés: Apor Vilmos 1918-tól 1941-ig győri püspökké szenteléséig élt Gyulán. Az 1989. március 15-én megjelent Magyar Demokrata c. alkalmi kiadványban – kiadó: MDF megyei szervei – cikk jelent meg Apor Vilmos életéről. A cikkben leírtak szerint 1945-ben Aport egy szovjet katona lőtte le Győrben, mikor egy nő védelmére lépett fel.

Intézkedés:
- meglévő operatív pozícióink útján ellenőrizzük az alapinformációt és megszervezzük az emlékülés előkészítésének operatív ellenőrzését.

Virág Sándor. r. alez.
áb. helyettes

Hankó Pál. r. fhdgy.
értékelő tiszt

**Borsod-Abaúj-Zemplén megye**

**1989. január 3.**

R-204-18/1-1/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 03. (1)

1. TA 12-14
Szajkó Gábor 1988. december 30-án felhívta Furmannt és tájékoztatta, hogy Sátoraljaújhelyen is megalakult az MDF-nek egy kis csoportja, a „hivatalos" megalakulásukat 1989. január 9-én tervezik, melyre meghívták Furmannt is.

Furmann vállalta a részvételt és kérte, hogy január 3-án vagy 4-én hallgassák a BBC magyar adását, mert lesz benne egy riport, amit vele készítettek.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. ASZA 12-12
Az 1988. december 28-i 143. sz. táviratunkhoz[1] kiegészítésként jelentjük:

A jelentésben szereplő személy azonos Milburn Györgyi, szül: Lapos Györgyi […] sz. alatti lakos magyar állampolgárral, aki konzuli útlevéllel tartózkodik Angliában. A riport elkészült, de nem az ellenőrzött helyiségben beszélgettek, ezért nem tudtuk rögzíteni.

Intézkedés:
- az adatgyűjtést folytatjuk.

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. január 5.**

R-204-18/1-2/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 05. (2)

1. TA 12-14
1988. 12. 28-án 09-kor dr. Iván Géza hívta Berecki Vilmost a 152-676-os budapesti számon. Közölte, hogy január 15-e táján lesz az alakuló ülés Miskolcon a Vár vendéglőben, kb. 30 fő részvételére számítanak.

Berecki erre közölte, megpróbálják megszervezni, hogy legalább százan legyenek, mert Szigetváron is és Pécsen is százan voltak.

Iván Géza megígérte, hogy a pontos időpontot később közli.

Megjegyzés: a kisgazdapárt miskolci csoportjának megalakulásáról van szó.

Intézkedés:
- az összejövetelt hálózati és technikai úton ellenőrizzük;
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. január 9.**

R-204-18/1-3/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 09. (3)

1. TA 12-14
1989. 01. 03-án 15 órakor dr. Iván Géza hívta Csordás András klubvezetőt a miskolci NME-n és érdeklődött, hogy tarthatna-e egy előadást január végén az egyetemistáknak „Totálitárius szocializmus vagy demokratikus szocializmus” címmel. Csordás közölte, hogy ennek nincs akadálya. A pontos időpontot egy hét múlva beszélik meg.

Megjegyzés: alaposan feltehető, hogy Iván a szerveződő kisgazdapárt számára akar híveket toborozni az egyetemisták között.

Intézkedés:
- BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk;
- lehetőség szerint akadályozó, korlátozó intézkedéseket teszünk.

2. HMT 12-14
„Győri” fn. tmt. jelentette:
1989. 01. 05-én 17.00-tól a HNF épületének klubszobájában MDF összejövetelt tartottak, melyen 28 fő volt jelent. Furmann Imre többek között elmondta, hogy az MDF következő kongresszusa március 11-12-én lesz megtartva, a helyszín még nem ismert, de valószínűleg a Budapest Sportcsarnok lesz.

Készítik az új működési szabályzatot, mely négy változatban fog elkészülni és a kongresszus dönt, melyiket fogadja el.

Közölte továbbá, hogy az MDF központja rövidesen Budapestre költözik, ez felemészti az eddig befolyt pénzt és kéri a vezetőség a tagságot, hogy lehetőség szerint anyagilag támogassák a központot.

Tájékoztatta a jelenlévőket, hogy Borsod megyében már csak három város van, ahol nincs MDF csoport, Kazincbarcikán, Szerencsen és Encsen.

Latrán Béla geológusmérnök Miskolc, […] alatti lakos elmondta kapcsolatunknak, hogy először van MDF összejövetelen, viszont kapcsolatban áll a szabad demokratás szervezetével és még több ellenzési csoporttal, így pld. a Beszélő több szerkesztőjével.

Felajánlotta, hogy hozni fog 5-10 példányt az új Beszélőből. Az összejövetel végén Sóvári Ernő átadta Furmannak a február pártértekezlet vitaanyagát a pártbizottság belső kiadványát, Kórodi István pedig a Miskolc Városi Tanács 1989. évi beruházási tervezetét.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnöksége és a vonatkozó részekből az MSZMP első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. január 10.**

R-204f-18/1-4/1989. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 10. (4)

1. K/3 12-14
Feladó: MDF
Címzett: dr. Furmann Imre
Az MDF szentendrei szervezete 1989. január 13-án 17.00 órától tanácskozást tart, melyre meghívják a Pest megyei MDF szervezetek képviselőit, valamint címzettet. A tanácskozás témája:

1. Az MDF általános politikai irányelveinek vitája – a márciusi országos gyűlésre való felkészülés jegyében.
2. Aktuális kérdések.
3. Az MDF Pest megyei szervezetei tevékenységének koordinálása.

A tanácskozás helye: Szentendre Városi Tanács díszterme (Városház tér 3.)

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnöksége és a Pest Megyei RFK III/III. Osztályt tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Feladó: MDF
Címzett: dr. Furmann Imre
Az MDF 1989. január 14-én 09.30-kor a MTESZ kongresszusi termében (Bp. Kossuth tér 6-8.) megrendezi a műszakiak és közgazdászok országos találkozóját, melyre címzettet is meghívják. Program:

- tájékozató az MDF mozgalmi céljairól, eddig végzett tevékenységéről, szervezetépítési helyzetéről;
- műszaki és közgazdasági értelmiség helye és szerepe az MDF gazdaságpolitikájának kialakításában;
- gondolatok a legaktuálisabb problémákról, így: tulajdonviszonyok, külgazdasági kapcsolatok, tudománypolitika, az MDF gazdaságpolitikájának kapcsolata más reformelképzelésekkel, szociálpolitika.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

látta: készítette:

Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. január 11.**

R-204-18/1-5/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 11. (5)

1. K/3 12-14
Kel. idő: 1989. 01. 10.
Feladató: Magyar Cserkész Szövetség Országos Intéző Bizottsága (bélyegző)
Címzett: főtisztelendő Kormos Gyula plébános Miskolc […]
Dr. Újhelyi János elnök tájékoztatja C-t, hogy hallottak a miskolci cserkész-szervező törekvésekről, de keveset tudnak róla. Javasolja, hogy a várható öregcserkész találkozó tényét hirdessék meg a sajtóban, és kéri, hogy az időpontról tájékoztassák, mert küldött révén részt kívánnak venni. A levélhez az alábbi anyagokat mellékeli:

1. Szervezési utasítás újonnan alakuló cserkészcsapatok számára 1988. Ez tartalmazza a szövetségi kötelék fogalmát, a csapatszervezés előfeltételeit, a belépés rendjét, a vezetők kijelölését, a szervező testületeket, a csapatigazolás rendjét, három gépelt oldalon.

2. 1 db. Cserkészszövetség Ideiglenes Országos Intéző Bizottsága „kedves cserkésztestvéreink!" című felhívása a cserkészekhez (három gépelt oldal).

A felhívás válasz a szövetséghez levélben jelentkezők számára, melyben útmutatást adnak a helyi cserkészcsapatok létrehozására, működésére. Az ideiglenes országos intéző bizottság jelenlegi legfontosabb feladatait meghatározza, így csapatszervezés, vezetőképzés. A szervezést az alulról való építkezés jegyében az alábbi elvek szerint írják elő:

1. gondoskodjanak vezető testületekről,
2. alakíttassák meg a szervező bizottságot,
3. kérjék a szövetségtől a csapatparancsnok kinevezését,
4. kezdjék meg a toborozást,
5. jelentsék be a szervezést, kérjenek ideiglenes működési engedélyt,
6. a szövetség új kiadványai alapján készítsék fel a cserkészeket az újoncpróba letételére,
7. igyekezzenek csapatotthont szervezni,
8. a felkészítők is készüljenek a magasabb képesítés megszerzésére.

Tiszteket a szövetség képez. Magyar cserkész címmel körlevelet indítanak.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Tartalma: meghívó
Feladó: az 1. információban szereplő Kormos Gyula
Címzett: Lendeczky László Miskolc […]
F. tájékoztatja C-t, hogy 1989. február 15-én a Mindszenthy Plébánián misét koncelebrálnak a Magyar Cserkész Szövetség Borsod megyében működött csapatainak elhunyt tagjaiért. Ezután ugyanitt volt cserkésztisztek tanácskoznak arról, hogyan lehetne újból megindítani a cserkészetet Miskolcon, ill. Borsodban.

C-t a rendezvényre meghívja. Ezután külön tájékoztatja a címzettet, hogy az Új Ember február 12-i számában hirdetést jelentetnek meg, de kihangsúlyozza, hogy: abban csak a miséről lesz szó, február 12-én előzetes konzultációt tartanak a feladónál.

Kéri, hogy Lendeczky írja le néhány pld.-ban a meghívót és küldje el ismerőseinek.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. K/3 12-14
Feladó: dr. Kelemen András Székesfehérvár
Címzett: dr. Furmann Imre
F. megküldi címzettnek az MDF – mint párt alapszabály – tervezetét.

Intézkedés:
- a tervezet másolatát megküldjük – szóbeli megbeszélés szerint – a BM ÁB Min[inszter]h[elyettesi] Titkárság napi jelentő csoportjának;[2]
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. január 16.**

R-204-18/1-6/1989. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 16. (6)

1. HÜ 12-14
1989. január végén, február elején NSZK-ból hazalátogat Bodnár Gábor a Cserkész Világszövetség egyik vezetője. A katolikus egyház javaslatát figyelembe véve 15 fő fiatal fiút akar kivinni magával az NSZK-ba, abból a célból, hogy ott bevezesse őket a cserkész mozgalomba és kiképzésük után hazatérve ők lennének a megalakuló cserkész szervezetek ifjúsági felelősei.

Intézkedés:
- megállapítjuk, hogy pontosan mikor, mely területről, kiket akar kivinni;
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. HÜ 12-14
- az 1989. 01. 09-i táviratunk első információjához:
Dr. Iván Géza elmondta kapcsolatunknak, hogy január 20-a után a miskolci NME-n tagtoborzót fognak tartani. Ismerteti a kisgazdapárt programját, szórólapokat fognak szétosztani az egyetemisták között.

Megjegyzés: hálózatunk mellékelte a szórólapot, az azonos a napi jelentő csoport által is ismert: „a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt ideiglenes vezetőségének irányelvei a pártprogram kidolgozásához” című A/5 méretű, 4 oldalas, I-IV bekezdést tartalmazó anyaggal.

- Dr. Iván Géza felkérte hálózatunkat, hogy ha Budapesten jár, keresse fel a magyar református ifjúsági egyesületet és Iván nevében tegye meg az alábbi javaslatokat: az MRIE-n belül hozzák létre újból a keresztény ifjúsági egyesületet, a szervezésbe ő (Iván) is részt vállalna.

Az egyesületen belül hozzák létre a magyar-amerikai ifjúsági kört, ennek érdekében vegyék fel a kapcsolatot az amerikai magyarság ifjúsági egyesületével, és kérjenek anyagi támogatást. A megbízást azzal magyarázza, hogy tagja az újjászerveződő kisgazdapárt országos vezetőségének és ez irányú elfoglaltsága miatt nem ér rá mással foglalkozni.

Intézkedés:
- kapcsolatunk operatív megfontolásból a megbízást vállalta;
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a vonatkozó részről az MSZMP első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. január 17.**

R-204-18/1-7/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 17. (7)

1. TA 12-14
1989. 01. 16-án 09-kor Szabó Kálmán (nem ismert) hívta dr. Iván Gézát és a miskolci pártértekezlet (MSZMP) időpontjáról érdeklődött. Mivel nincs propagálva arra a következtetésre jutottak, hogy a párt még mindig fél a nyilvánosságtól, véleményük szerint okkal.

A pártértekezleten ott akar lenni az MDF és a FIDESZ is.

Megjegyzés: a beszélgetés alapján nem kizárt, hogy a pártértekezlet megszavazására készülnek.

Intézkedés:
- az MSZMP megyei első titkárát és a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Keletkezési idő: 1989. 01. 17.
Címzett: Nagy Sándor a SZOT titkára, Budapest
Feladó: nincs / miskolci feladás
Az ismeretlen levélíró szélsőségesen szidalmazza az ország vezetését név nélkül, dollár milliárdok ellopásával, gyilkosságokkal, a nép éheztetésével vádolja. Végül így fejezi be: „Ha 10 napon belül a nyugdíjasok ügyét és a bérből élőkét nem rendezik, én az országház előtt a nyugati újságírók jelenlétében felgyújtom magam tiltakozásul!” Aláírás nincs.

Megjegyzés: az írás primitív, tele helyesírási hibával.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. K/3 12-14
Címzett: dr. Furmann Imre Miskolc
Feladó: MDF komáromi szervezete, Komárom Pf. 82.
Tartalma: meghívó az MDF komáromi szervezete által 1989. jan. 22-én de. 10.00-kor rendezendő vitafórumra.

Helye: Csokonai Műv. Központ Komárom, Kelemen L. u. 8.

Témák:
- a bős-nagymarosi vízlépcső várható hatása Komárom városára és környékére;
- Komárom és Komárnó kapcsolatának bővítési lehetőségei.

Jelen lesz Budapestről Vásárhelyi Judit a Soros alapítvány intéző bizottságának tagja és Mészáros Ferenc vízmérnök.

Aláírás: Lendvai Imre, Kővári Jenő, Lezsák Lajos (az MDF komáromi szervezetének vezetősége).

4. K/3 12-14
Címzettek: Borsodi Szénbányák Vállalat vezérigazgató (Kiss Dezső) MÁV Vontatási Főnökség (Keszthelyi Zoltán); városi tanács (Bodonyi Csaba) mindhárman országgyűlési képviselők.
Feladó: a Megyei Öregdiák Szövetség Bessenyei György Kör, Hungarian Alumni Association p.o. boksz 174. New Brunswick, New Yersey 08903.
A feladó kifejti, hogy harminc éve munkálkodnak a magyar nyelv és kultúra ápolásán és távollétük ellenére a magyar nemzet részének tekintik magukat.

Felhívja a figyelmet, hogy a bős-nagymarosi vízlépcső megépítésének ügyében egy hatalmon lévő kis csoport nem dönthet, ha mégis megteszi visszaél hatalmával, majd utal az 1988. október 30-i tüntetésekre, amikor 30 nagyvárosban 47 tüntetést szervezett a világ magyarsága. Felkéri a képviselőket az alábbiakra:

- „javasolja a parlamentben a BNV ügyének újratárgyalását;
- népszavazás meghirdetését, lebonyolítását, természetesen nyílt és teljes tájékoztatás után"; végül hivatkozik a képviselők történelmi felelősségérzetére.

Dátum: 1982. jan. 2. aláírás: Nyeste Zoltán elnök

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. január 18.**

II. 1989. 01. 18. (8)

1. TA 12-14
1989. január 26-án a BAZ Megyei Tanács Pártbizottsága és MDF megyei képviselői között eszmecsere lesz a megyei tanácson.

A találkozás zártkörű lesz, de a városi televízió felvételt készít.

A tanácskozáson részt vesznek a mezőkövesdi, az edelényi és a leninvárosi MDF képviselői is. A párt részéről kb. 19 fő az MDF részéről 8 fő lesz jelen.

Furmann Imre a fenti rendezvényen túlmenően két újabb MDF találkozót szeretne létrehozni, február 6-16 között, illetve március elején a helyi KIOSZ székház nagytermében.

Az első rendezvényt a kisiparosok számára tervezi, előadónak Morvai Ferencet akarja meghívni.

A másik MDF találkozó előadója Király Zoltán országgyűlési képviselő lesz. Közelebbi időpontok nem ismertek

Furmann Imrét tájékoztatta Szabó Ferenc MDF szervezőbizottsági tag arról, hogy megkeresték Tokajból és Kazincbarcikáról, és felkérték segítsen létrehozni a helyi FIDESZ csoportokat. Furmann egyetértett ezzel és javasolta Szabónak, hogy a FIDESZ tagokat léptesse be az MDF-be is.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. TA 12-14
Kiegészítésül az 1989. 01. 10-i 5. sz. napi jelentésünk 2. pontjában szereplő információhoz.

1989. 01. 17-én 11-kor Korompai Viktor hívta Iván Gézát és a cserkészmozgalommal kapcsolatban az alábbiak hangoztak el:

Iván Géza elmondja, hogy egyházuk a keresztény ifjúsági egyesület szervezését indította el, de ettől függetlenül támogatják a cserkész szövetséget.

Ennek érdekében írtak egy amerikai ismerősüknek, hogy intézze a cserkészmozgalom amerikai támogatását.

Céljuk, hogy az „ifjúságot közös platformra hozzák, ezáltal egy sor társadalmi feszültség megszűnik és egy új embertípus is alakul".

A továbbiakban Korompai tájékoztatja Iván Gézát az 1989. 01. 10-i 5. sz. napi jelentésünk 2. pontja szerinti információról.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

3. K/3 12-14
Feladató: Berecki Vilmos Budapest
Címzett: dr. Iván Géza Miskolc
dr. Szakáts Gábor Miskolc
Tartalma: 1 db meghívó és 1 db értesítés.
A meghívó 1989. január 21-én 10 órára a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt országos vezetőségi ülésére szól, amelyet a HNF országos központja (Budapest, Belgrád rkpt. 24.) földszinti klubhelyiségében tartanak.

A vezetőségi ülés napirendje a pártépítés lesz. Az értesítés az esedékes tagdíjak beszedésére szólít fel, azzal az indoklással, hogy a párt szervezéséhez szükséges alapvető dologi kiadásokra sem elegendő a pénz, és kérik, hogy legkésőbb a vezetőségi ülésre vigyék magukkal vagy postai utalványon küldjék el Balogh Erika gazdasági vezető Budapest, Torockó u. 5. fsz. 3. sz. címére.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

**1989. január 19.**

II. 1989. 01. 19. (9)

1. ER 12-12
ASZA
1989. január 18-án 17.00-kor ismeretlen férfi telefonon felhívta a kazincbarcikai rendőrkapitányság ügyeletét és az alábbiakat közölte: „Ha nem lesz bérrendezés, akkor a hőerőmű felrobban! Vége!"

A kézi vezérlésű magnetofonon csak annyit sikerült rögzíteni, hogy „A hőerőmű felrobban! Vége!"

Intézkedés:
- haladéktalanul intézkedtünk a Borsodi Hőerőmű Vállalatnál a rezsimszabályok megszigorítására;
- az ismeretlen elkövető felderítésére a szükséges lépéseket megtettük;
- a BM III/II. Csoportfőnökséget tájékoztattuk.

2. K/3 12-14
Feladó:
Címzett: SZDSZ Magyar Bálint 1052 Budapest […]
Ladányi országgyűlési képviselő Miskolc […]
F. kommentár nélkül megküldi a Szabad Demokraták Szövetsége által készített, „Állásfoglalás a sztrájk törvényi szabályozásával kapcsolatosan" című 3,5 oldalas

irományt, melyben egyértelműen elvetik a kormány és a SZOT által közösen készített sztrájktörvény-tervezetet. Az iromány 1989. január 12-én készült, az SZDSZ országgyűlési csoportjának javaslata alapján Bruszt László, Eörsi János, Magyar Bálint és Pap Mária aláírásával.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

**1989. január 20.**

R-204-18/1-10/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 20. (10)

1. K/3 12-14
Címzett: dr. Furmann Imre Miskolc […]
Feladó: Blaskó Mihály Tokaj […] a tokaji MDF ügyvivője.
F. elküldi C-nek a tokaji MDF 1988. szeptember 5-én kelt alapító levelét. Eszerint az alapítók: „szabad és független demokraták, Blaskó Mihály közgazdász tanár, Hidasi Lajos, Tóth Lajos, Boros Miklós, Tóthné Barta Ibolya és további 8 fő, mint csatlakozók.

F. Tájékoztatja C-t a tokaji MDF eddigi tevékenységéről, helyiséggondjukról, mellyel kapcsolatban kijelenti: „semmi sem lenne megalázóbb, mint a bolsevikoktól a legkisebb kegyért is könyörögni" rendszeresen részt vesz a nyíregyházi MDF tanácskozásain, az ottani MDF vezetők közül kiemelkedő személyiségnek tartja Hamvas Lászlót, dr. Szendrei László ügyvédet, Paál István, dr. Takács Péter történészt, Suták Mihályt, dr. Arnótfalvi Sarolta ügyvédet és Horváth Jánost.

Kapcsolatot tart a Szerencsen alakuló MDF szervezőjével, Tóth Barnabással, Blaskó lesz az ajánlójuk.

Várható, hogy rövidesen Szerencsen is megalakul az MDF csoport.

1989. január 12-én az egyik középiskola III. osztályos diákjai részvételével megalakították a helyi FIDESZ csoportot Tokajban, ami „óriási vihart kavart a pozícióit féltő állami vezetés berkeiben".

Az alapító levélen túl elküldi egyéb, az MDF-el kapcsolatos levelezéseiknek másolatát is, melyekben rendszeresen használja az „Isten óvja hazánkat" kifejezést.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk;
- a tokaji MDF csoportra fokozott figyelmet fordítunk.

Megjegyzés: a keletkezett adatok alapján a tokaji csoport vezetése politikai nézeteiben eltér a többi csoporttól. Közelebb állnak a szabad demokratákhoz és klerikális beütés is érezhető.

2. K/3 12-14
Feladó: MDF Lakitelek
Címzett: dr. Furmann Imre
Lezsák Sándor tájékoztatja Furmannt és Balázsi Tibort, hogy 1989. február 25-én Dunaújvárosban országos munkásfórumot rendeznek, melynek előkészítésére egy szűk csapatot hoztak létre, kéri, hogy ebben mindketten vegyenek részt. Az ezzel kapcsolatos első összejövetelre január 30-án 18.00-tól kerül sor, a „Hitel" szerkesztőségében.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. HMT 12-14

1989. 01. 19-én a HNF székházban a miskolci MDF kb. 60 fő részvételével összejövetelt tartott.

Dr. Iván Géza propagandát fejtett ki a kisgazdapárttal kapcsolatban és meghívta a jelenlévőket a 20-án 16.30-kor kezdődő gyűlésükre az Ady Művelődési Házba, ahol többek között a „magyarság jövője" címmel fog előadást tartani. Balázsi Tibor beszámolt az elmúlt szombaton a Reform szerkesztőségében tartott sajtókonferenciáról, melynek fő célja az volt, hogy külföldre küldött független tudósítók közös finanszírozásával megtörjék az MTI monopóliumát.

Január 14-én Mályiban megkísérelték létrehozni az MDF helyi csoportját, de akikre számítottak, nem jöttek el, a megjelent 45 fő közül pedig senki nem töltött ki a belépési nyilatkozatot.

Furmann bejelentette, hogy Nyékládházán a jövő héten alakul meg a helyi csoport.

Metz Ferenc kifogásolta az MDF propaganda munkáját és szorgalmazta a tömegkommunikációs eszközök fokozott felhasználását a taglétszám bővítése érdekében. Jelezte, hogy kapcsolatot tart repülősökkel (MHSZ?) akik közül sok embert fog bevonni az MDF-be.

Intézkedés:
- a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk;
- megállapítjuk a repülősök hovatartozását.

4. HMT 12-14
Operatív kapcsolatunk meghívót kapott az 1989. 01. 21-én fél 11-kor BME Rózsa Ferenc kollégiumában tartandó FIDESZ tanácsülésre. Napirend:

- a csoportlétszámos és az egyszerű (kézfeltartásos) szavazási mód alkalmazási eseteinek elkülönítése és konkrét meghatározása;
- irányelvek megállapítása a szervezeti és működési szabályzat módosítására;
- a II. FIDESZ Kongresszus időpontjának meghatározása;
- a FIDESZ-tanács feladatkörének meghatározása;
- országjáró munkacsoport előterjesztése;
- a március 15-i megemlékezés megbeszélése.

A meghívót aláíró Bíró László soros elnök kéri, hogy vitassa meg a csoporttagokkal az alábbiakat:

- irreálisan nagy létszámú csoportok kialakulásának elkerülésére a csoportlétszám maximalizálását;
- a tanácsban országos képviseleti rendszer bevezetést;
- küldöttkongresszus bevezetését;
- a FIDESZ testületek munkájának nyilvánosságát (ezt javasolja);
- javasolja, hogy a II. FIDESZ Kongresszus április végén kerüljön megrendezésre.

Intézkedés:
- kapcsolatunk részt vesz a tanácsülésen;
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

5. K/3 12-14
Feladó: nincs;
Címzett: Szabó Ferenc Miskolc […]
Megszólítás: T. FIDESZ!
Kiss Ferencné aláíró közli, hogy piacot keresnek lapjuknak az „Országgyűlési Tudósítások"-nak. Mivel a posta nem vállalja a terjesztést, ez úton próbálkoznak. Kéri, írják meg, hogyan juttathatnák el ide is a lapot, mely tartalmazza az országgyűlés első és második napi interpellációit szó szerint.

Értesítést az alábbi címre kérnek:
Kiss Zoltán Budapest 1118 Frankhegy u. 2. telefon: 736-913

Intézkedés:

- a III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

6. K/3 12-14
1989. 01. 16-án fogott anyag szerint Dupka György 294000 Szovjetunió Ungvár […] címről kapcsolatot tart Serfőző Simonnal a Napjaink c. kulturális lap főszerkesztő-helyettesével, aki tevékenyen részt vesz az MDF munkájában. Dupka verseket küldött közlésre és emellett üdvözölte az MDF 4 résztvevőit [sic!], Furmannt személyesen.

A mai napon fogott anyagban Serfőző válaszában meghívja Dupkát és 2-3 társát Miskolcra és Sárospatakra, előadói estre február végére, március elejére.

Jelzi, hogy be akarja vonni egy itt induló új lap szerkesztőségi munkájába (az MDF helyi kiadványa), végül köszöni Dupka szervező munkáját (nem tudni mit) és várja, hogy pontosan mikor érkeznek.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk, és javasoljuk a szovjet társszervek tájékoztatását.

Megjegyzés: Serfőzőt különnyilvántartásban ellenőrizzük.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. január 23.**

R-204-18/1-11/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 23. (11)

1. ATA 12-14
1989. január 20-án Miskolcon az „Ady" művelődési házban megalakult a kisgazda párt helyi szervezete 23 fő jelenlétében dr. Iván Géza vezetésével.

Iván felszólalásában az ország jövőjével foglalkozott, kifejtette, hogy vérfrissítésre van szükség, s erre a legmegbízhatóbb bázis az USA-ban élő magyarság, melynek haza kell jönnie.

A hozzászólók hangot adtak azon véleményüknek, hogy a kisgazdapárt ügyének elsősorban a fiatal értelmiségieket kell megnyerni. Ennek érdekében Iván február elején a miskolci NME-n tagtoborzó előadást fog tartani.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. K/2 12-14
Feladó: az MDF martonvásári szervezete.
Címzett: dr. Furmann Imre
Az anyag egy Kossuth címerrel ellátott nyomtatott meghívót tartalmaz január 30-án 18 órára a martonvásári községi könyvtárba, ahol „Kit képvisel a képviselő" címmel vitafórumot szerveznek.

Az összejövetelen jelen lesz Király Zoltán országgyűlési képviselő is.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Fejér Megyei RFK ÁB szervét tájékoztatjuk.

3. HMT 12-14

1989. 01. 21-én a BME Rózsa Ferenc kollégiumában kb. 150 fő részvevővel FIDESZ tanácsülést tartottak. A levezető elnök Bíró László volt.

Bejelentette, hogy Rockenbauer Zoltán vezetésével ad hoc bizottságot hoztak létre a március 15-i megemlékezés megszervezésére, a pénz meg van reklámkampány megszervezésére. A FIDESZ választmánya úgy döntött, hogy csak alternatív szervezetekkel hajlandók a közös megemlékezésre. A rendezvény 12 órakor kezdődne, útvonala a Petőfi szobortól a Batthyány térig a Kölcsey szoborig tartana.

Felvetődött még, hogy a Parlament előtt gyülekezzenek. Felszólították a vidéki csoportok képviselőit, hogy mindenki szervezzen lakóterületén felvonulást, koszorúzást, vagy zárttéri megemlékezést a helyi alternatívokkal közösen. A szervezéshez röpcédulákra, egyéb költségekre a központ pénzt biztosít.

A pécsi, egri, kaposvári, debreceni, gyöngyösi és a szegedi FIDESZ képviselők bejelentették, hogy megszervezik a tüntetéseket.

Bartók Gyula a közéleti csoport képviselője bejelentette, hogy 01. 22-én Jan Palach[3] emlékére és a 68-as bevonulás kapcsán koszorút juttatnak el a csehszlovák nagykövetségnek. Ha nem veszik át, akkor a Hősök terén helyezik el.

Darda Sándor szerint a képviselők visszahívására indított aláírásgyűjtő akció során 2500 aláírás gyűlt össze. A ferencvárosi csoport 01. 27-én sajtótájékoztatón fog tiltakozni a tervezett világkiállítás ellen.

Kövér László elmondta, hogy kapcsolatot tart egy prágai ellenzéki lánnyal, aki fotókat fog küldeni az ottani tüntetésekről a FIDESZ hívek számára.

A csákvári csoport képviselője elmondta, hogy a fő szervezőik lakásán házkutatások voltak, őt magát garázdaság miatt perbe fogták. Vádolta a választmányt, hogy nem tettek az ügyben semmit.

Az alkalmazottak csoportja bejelentette, hogy mivel a választmány nem védi meg őket, MDF és SZDSZ csoportokkal közösen önvédelmi csoportot alakítottak. Egy középiskolás hozzászóló javasolta, hogy a FIDESZ tartson minden középiskolában tájékoztató fórumot, illetve minden csoport tartson kapcsolatot valamely középiskolával.

Március 15-30 között FIDESZ heteket szerveznek, ezen belül 25-26-án rock-koncertek lesznek.

A FIDESZ helyzetét értékelve megállapították, válságban vannak, nem nő a tagok száma, a választmány tevékenysége lelassult, a szervezeti és működési szabályzat rossz, csupán pársz aktív tag van, a többiek csupán adminisztratíve tagok. Döntöttek hogy 10 napon belül minden csoport levélben számoljon be eddigi tevékenységéről. A következő tanácsülést ugyanitt 1989. 02. 18-án tartják.

16 órától Szelényi Zsuzsa bevitte egy holland TV társaság stábját, akik felvetették a tanácskozás egyes részleteit. A miskolci FIDESZ csoport várhatóan ketté fog szakadni, mert a vezetés nem egységes, ezt Fogarasi Péter egyetemista jelezte kapcsolatunknak.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

4. HMT 12-14
Nádassy József tájékoztatta kapcsolatunkat, hogy január 4-én az NME-n Miskolcon 40 fővel megalakult az SZDSZ helyi csoportja, a BBC riportot készített az eseményről.

Február végén a Vitamin Klubban lesz egy összejövetelük, melyre meghívták Kőszeg Ferencet, Haraszti Miklóst, Pálinkás Róbertet, Solt Otíliát, Buda Gézát, Kiss Tamást és egy Szilágyi nevű személyt.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

5. HMB 12-14
Az MDF helyi szervezete lapjának a második számában cikket jelentetett meg dr. Ladányi Józsefről a megyei városi tanács [sic!] vb. elnökéről, melyben követeli azonnali lemondását.

Amennyiben ez a következő országgyűlési ülésszakig ez nem történne meg, aláírásokat fognak gyűjteni a képviselői visszahívására.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. január 24.**

R-204-18/1-12/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. január 24. (12)

1. K/3 12-14
Feladó: MDF
Címzett: Furmann Imre
Meghívó az MDF szentendrei szervezete által 1989. január 27-én 17 órakor a szentendrei városi tanács dísztermében tartandó tanácskozásra.

Napirend: Czakó Gábor író ismerteti az MDF országos ideiglenes elnökségének programtervezetét a vallás és lelkiismereti szabadság tárgyköréről. Egyéb aktuális kérdések.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Pest Megyei RFK III/III. Osztályt tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Feladató: MDF
Címzett: Furmann Imre
Lezsák Sándor tájékoztatja, hogy február 4-én 10 órától 17 óráig, tájékoztató-egyeztető megbeszélést tartanak Budapesten a XIV. Május 1. út 57-59. sz. alatt a Móra Könyvkiadó helyiségében. Témák:
- az országos gyűlés előkészületei,
- program- és alapszabályterv,
- példák és javaslatok a szervezetek, csoportok működtetésére,
- az MDF és az egyesülési törvény,
- párt?,
- az MDF kapcsolata a hivatalos és az alternatív szervezetekkel, mozgalmakkal,
- a februári küldöttválasztó gyűlések,
- taglista,
- a helyi pü. (pénzügyek) kezelése,
- az MDF emblémája,
- munkásfórum Dunaújváros 1989. február 25.,
- ünnepségek március 15-én,
- a központi ügyvitel előkészítése, megosztása.

Megjelenés MDF igazolvánnyal.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. január 25.**

R-204-18/1-13/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 25. (13)

1. TE 12-12
TA
Többoldalú ellenőrzött információnk szerint a miskolci MDF nemzetközi kapcsolatok kiépítésére törekszik Csehszlovákia (Kassa) SzU (Munkács) és Románia (Szatmár) irányába. Terveik szerint ott élő ismerőseiket be fogják vonni lapjuk, a miskolci fórum szerkesztésébe.

Tóth Dániel „F"-es, aki kéthetente jár Romániába, kijelentette, hogy az MDF újságokat átfogja juttatni Erdélybe.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk, a lapok kijutásának megakadályozására intézkedünk.

2. TA 12-14
1989. 01. 23-án Sóvári Ernő tájékoztatta a Furmannt, hogy van nála egy, az erdélyi szövetség által szerkesztett levél, amit január 25-ig ki kell küldeni Svájcba az Emberi Jogok Bizottságának, ehhez kb. 50 aláírást már begyűjtött.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a III/3. Osztályt tájékoztatjuk.

3. TA 12-14
1989. január 24-én Furmann a nyíregyházi Moziüzemi Vállalatnál tájékoztatta Hamvas Lászlót, hogy a február 1-én Nagykállóban szervezett MDF alakuló összejövetelen nem tud részt venni, mert január 30-án Budapesten lesz a február 25-i munkásfórum előkészítésén, 31-én Serfőző Simonnal Székesfehérvárra megy és csak február 1-én fog hazatérni.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget, a Szabolcs-Szatmár és a Fejér Megyei RFK III/III. Osztályát tájékoztatjuk.

4. TE 12-14
A „Varjak" fn. bny-ban ellenőrzött dr. Orbán Sándor lakásán nem ismert személyek részvételével összejövetelt tartottak, melynek során felvetették, hogy megalakítják a Kereszténydemokrata Pártot.

A téma konkrét kidolgozására később kerül sor, addig is gondolkodnak a vezető személyén.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

5. K/3 12-14
Feladó: MDF Mezőkövesd, Pf. 59.
Címzett: MDF Kecskemét, Pf. 352.
Vámos István az MDF mezőkövesdi szervezője kéri, hogy ellenőrizzék Rácz Sándor izsáki gazdálkodót, aki tagja a Történelmi Igazságtételi Bizottságnak, megkapta-e Simon József tanár Mezőkövesd […] alatti lakos levelét. Simon katonatiszt volt Budapesten és 56 után lefokozták. Meghurcolásával kapcsolatban levelet írt a bizottság egyik vezetőjének dr.

Szilágyi Júliának is, de választ innen sem kapott. Ezek alapján arra gyanakszanak, hogy a levelek a címzettekhez el sem jutottak.

Megjegyzés: a szóban forgó anyagok szervünk részéről kobozásra nem kerültek.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Bács-Kiskun Megyei RFK III/III. Osztály tájékoztatjuk.

6. ASZA 12-14
TA
Az 1988. 12. 12-i 138/2. sz. táviratunkhoz kiegészítésként jelentjük:

- a „Horthy" baráti kört „Társaság" fn.-en e. e. alá vontuk. Megállapítottuk, hogy Ilosvay Andor VKF-2 tiszt volt [sic!], a baráti kör további tagjait részben azonosítottuk, előéletük felderítése folyamatban van;

- 1989. 01. 24-én Cs. J. hívta a 06-48-11-069-es kazincbarcikai számon H. S-t és közölte, hogy január 26-án csütörtökön Samu lakásán találkozót tartanak, melynek célja beszélgetés „Ki mit tud Bandiról". Cs. magával viszi a korábban ígért dokumentum fotókat a Horthy családról „köztük van az a fotó is, amit legutóbb Samu készített".

Intézkedés:
- a találkozó ellenőrzését megszervezzük.

7. TA 12-14
1989. 01. 24-én 14 órakor Furmann Káli Sándort hívta a BORSODTERV-nél és elmondta, hogy a miskolci cserkészszövetség megalakulása február 15-én lesz a HNF és a KIOSZ nagytermében. Káli kifejezte részvételi szándékát.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. január 26.**

R-204-18/1-14/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 26. (14)

K/3 12-14
Feladó: Vámos István Mezőkövesd […]
Címzett: Magyar Nemzet – Dési János újságíró Budapest VII., Lenin krt.
Kiegészítés az 1989. 01. 25-i információhoz: F. baráti hangnemben tájékoztatja C-t, hogy Simon Józsefet, aki 1956-ban katonatiszt volt – mivel nem írta alá a „Kádár nyilatkozatot" lefokozták, leszerelték, majd lehetetlenné tették az életét.

Jelenleg tagja az MDF-nek és keresi a kapcsolatot az 56-os meghurcoltatottakkal. Vámos kéri, hogy a Simon által Magyar Nemzethez írt levél alapján Dési vegye pártfogásába az ügyet és jelentessenek meg cikket róla.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

látta: készítette:

Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. január ?**

R-204-18/1-15/89. Szigorúan titkos!

1. HMT 12-14
1989. 01. 26-án keletkezett információ szerint Ózdon folyamatban van az MDF helyi szervezetének megalakítása. A szervezők dr. Csikász Zoltán ügyvéd, Takács József tanár, Mizerák István az OKÜ marketing osztály fotósa, Kiss Sunyi István szobrászművész és Forenszki János művelődési ház igazgató.

Az alakuló ülést 1989. 02. 26-án vagy 28-án tervezik megrendezni Ózdon a Kun Béla Művelődési Házban, ezt megelőzően egy összejövetelt terveznek Putnokon dr. Kristóf László borházában.

Forenszki a közelmúltban tért haza nyugat-európai útjáról, ahol az ismerőseivel tárgyalást folytatott az ózdi MDF-ről. Elmondta, hogy amennyiben ténylegesen megalakul, akkor a nyugati ismerősei anyagilag is támogatnák őket. A jövedelmet nyugati autóalkatrész üzlettel legalizálnák. A szervezők a megalakuló elnökségbe be akarják választani Kristály Gyulát a röpcédulázót, aki egyébként az SZDSZ országos vezetőivel tart fenn szoros kapcsolatot.

Politikai programjukról: dr. Csikász úgy nyilatkozott, hogy az MSZMP mellett állva, de annak politikáját, hibás döntéseit felülbírálva, kritizálva, nyilvánosságra hozva és demonstrációkkal befolyásolva kívánnak tevékenykedni.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. HMB 12-14
Az MDF leninvárosi szervezete, január 5-én 15 fővel megalakult. Vezetőjük Bede Zoltán a TIFO számítástechnikai üzem vezetője, ismertté vált tagok Buella Ferenc, Ritz Ferenc, Takács József és Szarka István TIFO dolgozók. Aktuális célkitűzésüknek a szervezet népszerűsítését és a tömegbázis megteremtését tartják.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. TA 12-14
1989. 01. 25-én Furmanné Pankucsi Márta tájékoztatta Balázsi Tibort, hogy 24-én a férje és Soós Ferenc Ároktőn járt az ottani MDF megszervezése érdekében, de mivel csupán hárman voltak jelen, nem történt semmi. Állítása szerint a falu párttitkára végigjárta azokat, akik el akartak menni és „mindenféle dolgokat helyezett kilátásba”. Béres András kultúrházvezetőt azzal fenyegette meg, hogy kirúgatja.

Megjegyzés: Béres apja református lelkész volt Ároktőn […].

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

4. TA 12-14
1989. január 25-én Oláh László Nyékládházáról tájékoztatta Furmannt, hogy a helyi MDF-et 29-én 10 órakor fogják megalakítani a nyéki művelődési házban. Furmann jelezte, hogy részt vesz.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

5. ATA 12-14
Sárospatakon a tanítóképző főiskolán működő FIDESZ csoport mellett létrejött egy városi FIDESZ szervezet is, melynek vezetője egy Maczkó Attila nevű személy. A két szervezet között egyelőre nincs kapcsolat.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

6. HMT 12-14
1989. 01. 26-án 17 órától kb. 70-80 fő részvételével Miskolcon MDF összejövetelt tartottak. Sóvári közölte, hogy a birtokában vagy egy lista, mely tartalmazza azokat a vezető posztokat, amelyek párthatáskörben vannak. Egyben bejelentette, hogy az MDF miskolci csoportja tiltakozik az ellen, hogy ilyen tág legyen ezeknek a posztoknak a köre, és hogy a tájékoztatás, valamint a fegyveres testületek vezetőinek kijelölése a párt irányításával történjen. A tiltakozó levelet megküldik a fontosabb intézményeknek. Ezzel kapcsolatban hozzászólt Szebeni Sándor, aki közölte, hogy ő párttitkár és azért jött, hogy felajánlja együttműködési szándékát az MDF-el. Jelezte, hogy küldöttként részt fog venni a pártértekezleten és kérte, hogy Sóvári a listán szereplő személyeket káderezze le, és akik ellen kifogása van, neki jelezze. Mivel ő most szavazni fog, tehát tenni is tud az MDF-ért.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnöksége és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

7. HMT 12-14
Az 1989. 01. 18-i 8/1 sz. távirathoz kiegészítésként jelentjük: a vállalkozói fórumot február 3-án a HNF-KIOSZ székházban tartják 17.00-tól. Jelen lesz Morvai Ferenc a MEGAMORV tulajdonosa.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. január 30.**

R-204-18/1-16/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 01. 30. (16)

1. TA 12-14
1989. 01. 17-én 21 órakor Késmárki Béla beszélt dr. Iván Gézával. Elmondta, hogy volt az MDF összejövetelén, ahol felmerült, hogy az MDF párttá alakuljon-e. Véleménye szerint ezt nem lenne jó, mert ha szembe kellene nézni az MSZMP-vel, valószínűleg a tagság gyávább része otthagyná az MDF-t, így viszont az MDF-ben mindenki nyugodtan evickélhet. Megegyeztek, hogy Győrhöz hasonlóan Miskolcon is ki kell nyilatkoztatni, hogy abból a pénzből, amiből az MSZMP részesül, kapjanak a többi pártok, koalíciók is. Úgy vélték, hogy a másként gondolkodók tömegbázisa nagyobb, mint az MSZMP-é és ez fél éven belül még tovább fog bővülni.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a párt megyei első titkárát tájékoztatjuk.

Megjegyzés: Késmárki ez ideig nem merült föl.

2. TA 12-14
1989. 01. 27-én Dragon Pál beszélt dr. Ivánnal, aki kérte, hogy kerítsenek neki Budapesten egy fordítói állást, hogy a főtitkár-helyettesi munkát jobban el tudja látni. Dragon érdeklődött, hogy el tud-e menni a pénteken a Garas utcában (KÖJÁL-nál) összeülő első kisgazdapárt politikai bizottsági ülésre (nem tisztázott melyik péntek, valószínű február 3.). Iván lemondta a részvételt.

Dragon közölte, hogy ott van nála egy nagyon derék fiatalember, Csapó László buszsofőr, ők szombaton (január 28-án) fogják megalakítani az FKGP helyi szervezetét Igriciben és kérte, hogy a vezetés részéről Iván vegyen részt. Aki ezt megígérte.

Csapó szgk.-val fogja elvinni. Iván közölte, hogy a miskolci szervezet már megalakult 18 fővel, várhatóan kb. 15 fő fog még belépni.

Január 27-én egy Hegedűs nevű fiatalember is jelezte, hogy részt vesz Igriciben a gyűlésen, majd 28-án egy Kiss Ferenc nevű személy jelentkezett részvételre. Ezen túl Kiss közölte, hogy az alapító gyűléssel kapcsolatban gyanús dolgokat észlelt. Iván leintette, hogy ne beszéljen telefonon és célzott a telefon lehallgatásra.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és Igrici vonatkozásában a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. TA 12-14
1989. 01. 29-én 21 órakor Balázsi Tibor beszélt K. Zs-tal. K. mondja, hogy amikor ott voltak Balázsiéknál ott volt az a kis „patkánypofájú" ember, aki a megyei tanács elnökének volt több évig a titkára és felajánlotta, hogy különböző párt és más vezetők visszaéléseit ismerteti az MDF-el.

Konkrétan abban egyeztek meg, hogy kigyűjti a miskolci tanácsi kisvállalatok igazgatóinak jelenlegi fizetését és átadja K-nak.

K. véleménye, hogy „gennyes, szar ember", de utálja a jelenlegi vezetőket és nagyon sok mindent ki lehet belőle húzni, meg kell próbálni.

Intézkedés:
- a személy kilétét megállapítjuk, a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

4. K/3 12-14
1989. 01. 30-án keletkezett anyag szerint: Bégány Attila tájékoztatja dr. Furmannt, hogy február 3-4-5-én egy új, népben, nemzetben gondolkodó ifjúsági szövetség alakul, amely a tervek szerint az MDF-el szellemi és stratégiai szövetségben, de annak keretein kívül kíván működni. A találkozó helye Vámosmikolán a Börzsöny turistaházban lesz.

Ugyanezt az anyagot megkapta Kalmár János a FIDESZ miskolci egyetemi csoportjának egyik vezetője.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

5. ATA 12-12
HMB, ASZA
Az 1989. 01. 23-i 11/4. sz. táviratunkhoz kiegészítésként jelentjük:

Az információ ellenőrzése során megállapítottuk, hogy az MNME területén SZDSZ csoport nem működik. […]

Intézkedés:

- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

Megjegyzés: tény, hogy Nádassy megpróbál szervező tevékenységet kifejteni, de az is valószínűsíthető, hogy személyisége inkább elriasztja, mint aktivizálja a szimpatizánsokat.

6. K/3 12-14
Feladó: Kristály Gyula
Címzett: Kőszeg Ferenc
F. tájékoztatja C-t, hogy Ózdon a Kun Béla Művelődési Központ színháztermét február 19-én de. 10 órára lefoglalta az SZDSZ alakuló ülésének megtartása céljából.

Ismerteti, hogy az ózdi Béke Szálló vezetője Farkas László felkereste és közölte vele, hogy a fia disszidált és politikai nemzedékjogot [sic!] kért az NSZK-ban azzal, hogy ő is részt vett az ózdi röpcédulázásban. Kérte, hogy ezt Kristály egy pár sorban erősítse meg. Megtagadta azzal, hogy külföldi adóknak már másképp nyilatkozott és ez nem is igaz.

Farkas L-t, aki párttag, ingatag jelleműnek festi le, aki bevonható a párt soraiból való információszerzésbe és úgy véli, hogy szükségük lehet rá a közeljövőben, egyébként Farkas ezt felajánlotta.

Kristály konkrétan így nyilatkozik: Farkas L. párttag „éntőlem kért segítséget, pedig tudván tudja, hogy a halálos ellenségük vagyok. Csupán azért mentem bele a játékba, mert minden módon igyekszem bomlasztani a párt amúgy is bomlásnak indult sorait… nekem szükségem van olyan adatokra, amikhez talán az ő segítségével juthatok majd. Itt Ózdon szét kell robbantani azt a klikket, ami most is az uralmat gyakorolja…”

A továbbiakban a már ismert szélsőséges stílusban szidja a „kommunista bandát” majd kifejti: „ha sikerülne ezt a klikket megbolygatni, vagy egy személyt közülük leleplezni, akkor itt olyan zűrzavar keletkezne, hogy egymásra kiabálnák a disznóságaikat. Csak el kellene indítani a lavinát és ez a feladat a Szabad Demokraták Szövetségére vár… én mindent elkövetek a cél érdekében, és hogy teltház legyen, már az első gyűlésen is.”

Mellékelten megküldi az SZDSZ-be a belépési nyilatkozatát és felajánlja, hogy visszamenőleg kifizeti az 1988. évi tagdíjat is.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztattuk;
- külön terv alapján intézkedünk a mélységi felderítés megszervezésére, ennek alapján aktív, operatív intézkedések megtételére.

7. TA 12-12
HMT
Az 1989. 01. 27-i 15/6. sz. információhoz kiegészítésként jelentjük:

- 1989. 01. 29-én 16 órakor Sóvári Ernő az AGROBER mérnöke, MDF tag tájékoztatta Furmannt, hogy megszerezte a városi PB hatásköri listáját. Erre írt egy levelet ezzel kapcsolatban, amelyben a hatásköri listára „válaszolnak”, kifogásolják pl. a városi rendőrkapitányság vonatkozásában.

A levelet el fogják juttatni a Déli Hírlapnak, Észak-Magyarországnak, a városi TV-nek, Pozsgay Imrének, a Magyar Nemzetnek, és az MDF elnökségének. Furmann kérte, hogy csütörtökig ne küldjék el, mert ő is meg akarja nézni.

- Sóvári közölte, hogy beszélt egy FIDESZ-es „gyerekkel” (nevet nem mond) és felvetődött, hogy március 15-ét tartsák együtt az alternatívok az MSZMP-től külön. Furmann ezt helyeselte és kifejtette, hogy ezt így akarják, össze kell jönni a FIDESZ-szel és a többi alternatívokkal kialakítani a menetrendet.

Elképzelésük szerint erre csütörtökön február 2-án a HNF-ben sor kerülhet.

Furmann tájékoztatta Sóvárit, hogy 29-én délelőtt Nyékládházán is megalakult az MDF, melyen jelen volt.

Intézkedés:

- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. február 1.**

R-204-18/1-17/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. február 01. (17)

1. K/3 12-14
Feladó: Furmann Imre
Címzett. Tömörkényi Imre Ózd […]
1989. 01. 31-i anyag szerint: Furmann sajnálkozik, hogy C. nem vett részt a megyegyűlésen és megemlíti, hogy ott volt Takács József középiskolai tanár, Ózd […] alatti lakos.

Kéri, hogy C. keresse fel és kifejti: „jó lenne, ha Ózdon egy szervezet alakulna. Ennek a megszervezésében ön nagy szerepet játszhatna. Ha ebben segíthetünk, kérem, hogy értesítsen és lemegyünk Ózdra. Egyébként Miskolcon nagyon zajlik az élet, egyre többen és többen vagyunk."

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

Megjegyzés: az információ megerősíti utóbbi tapasztalatainkat, miszerint Ózd az alternatív szerveződéseknek a fő célpontjává vált megyénkben.

2. HMB 12-14
1989. 02. 10-én az MDF edelényi csoportja „A demokrácia lehetőségei" címmel vitafórumot rendez, melyen részt vesz az MSZMP edelényi bizottság első titkára, a KISZ edelényi bizottság titkára, az edelényi tanács vb. titkára, a HNF városi titkára, a városi NEB elnöke, két országgyűlési képviselő, valamint az FKGP, a FIDESZ és az MDF miskolci szervezeteinek képviselői.

Az összejövetel népszerűsítésére szórólapot készítettek.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB titkárát tájékoztatjuk.

3. K/3 12-14
Feladó: MDF Lakitelek, Lezsák Sándor
Címzett: dr. Furmann Imre
Felhívás Bács-Kiskun megyei MDF megyegyűlésre, melyen Bács megye településeinek MDF szervezetei vesznek részt.

A téma: helyi hatalom, helyi társadalom.
Helye: Kiskunhalas, Fáklya Filmszínház.
Ideje: 1989. február 18. de. 9 óra

Az anyagot Furmannak meghívóként küldi.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Bács Megyei RFK ÁB szervét tájékoztatjuk.

4. LBE 12-14
A mai napon állampolgári bejelentést tett Kajor Béla […] a miskolci „Kossuth" Gimnázium igazgatóhelyettese, mely szerint:

1989. 02. 01-én 10.25-kor ismeretlen férfi az igazgatói telefonon az alábbiakat közölte: „az iskola tanárainak és tanulóinak érdekében jelentem, hogy az iskola épületében robbanószer van elhelyezve”. Az igazgatóhelyettes kérdésére, hogy ki jelenti ezt, a férfi megismételte a közlést, majd letette a telefont. A rendőrség értesítése után, saját kezdeményezésére tűzriadót rendelt el és az iskolát kiürítette. A helyszínre 2 fő operatív tiszt kiérkezett, robbanószerkezetet nem találtak. Eközben az ig.h. felhívta a figyelmüket az iskola kapujában nevetgélő két tavaly végzett fiúra, akik diákjaik voltak, de mire az igazoltatással megbízott rendőrök odaérkeztek, a helyszínről eltűntek.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztattuk, a személyeket elszámoltatjuk, az elkövetők felderítésére intézkedünk.

5. HMT 12-14
Az 1989. 01. 31-i 16/6 sz. táviratunkhoz kiegészítésként jelentjük: Kristály nem ismert külföldi személyekkel tart kapcsolatot, akiktől anyagi alapot fog kapni az ózdi SZDSZ megalakításához.

Tervezi egy munkásgyűlés összehívását, véleménye szerint ennek engedélyeztetése nem jelent problémát számára. Az SZDSZ megalakítása után tervezi 1956 újraértékelését és megjegyezte kapcsolatunknak: „de lesz itt még más is”. Elképzelései között szerepel a párt egyeduralmának megtörése.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 3.**

R-204-18/1-18/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 03. (18)

1. TA 12-14
Sajószentpéteren Szlezsák István vezetésével meg akarják alakítani a kisgazdapártot. Dr. Iván Géza ígéretet tett, hogy előadást tart, és propagandaanyagot is szállít.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB titkárát tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Feladó: MDF Kecskemét
Címzett: dr. Furmann Imre
1989. 02. 04-én 09.00 h-kor Kecskeméten a városi moziban az MDF szervezésében választójogi fórumot tartanak. Ennek keretében az alábbi témák megtárgyalására kerül sor:

- a magyar országgyűlés fejlődése,
- a magyar választási rendszer fejlődése,
- egy törvénytervezet csapdái (a választójogi tv. vitája)
- politikai képviselet az országgyűlésben.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

3. HMT 12-14
Kapcsolatunk átadott egy „Magyar Színkör” fejlécű „Tisztelt Honfitársaink” kezdetű felhívást, a Jurta Színház fennmaradása érdekében, mely szerint a kormányhoz fordultak segítségét.

Amennyiben a kormány ezt elutasítja, március 4-ére a Vörösmarty téren tömegdemonstrációt szerveznek az összes alternatív szervezetek részvételével.

A felhívást így fejezik be: „a Jurta Színház élet-halál harcát vívja a hatalommal”.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

4. HMT 12-14
1989. 02. 02-án a HNF székházban MDF összejövetelt tartottak kb. 40-45 fő részvételével. Balázsi Tibor úgy nyilatkozott a HNF és KISZ kezdeményezésére – miszerint közösen ünnepelják március 15-ét – hogy ezt nem tartja valószínűnek. Március 11-12-én MDF kongresszus lesz, 13-án és 14-én demonstrációkat terveznek Budapesten az alternatívok, 15-én pedig nagy élő erődemonstrációt szerveznek szintén Budapesten.

Furmann kapcsolatunk jelenlétében úgy nyilatkozott, hogy az MDF párt lesz. Felhívta a jelenlévők figyelmét, hogy az MDF-et érintő fontos – pld. létszám – adatokat ne adjon ki senki.

Ugyanakkor felhívott a toborzómunka fokozására, bíztassák megalakulásra a vidéki szimpatizánsokat.

Elmondta, hogy az MDF hetilapot akar megjelentetni. Kérte a jelenlévőket, hogy aki még nem tag, az lépjen be az MDF-be mert később csak a tagokat fogják beengedni. Szavicskó László közölte, hogy megkezdte az LKM-en belül MDF csoport létrehozását, már több személy aláírta a belépési nyilatkozatot. Kapcsolatunk előtt bírálta Furmannt antidemokratikus tevékenysége miatt.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 6.**

R-204-18/1-19/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 06. (19)

1. K/3 12-14
Feladó: MSZDP Budapest 1445, Pf. 321.
Címzett: Végh László Mikolc […]
F. a Magyarországi Szociáldemokrata Párt nevében közli, hogy örülnek a jelentkezésének és mellékelten megküld 5 db tagkönyvet, valamint a „Mit akar a Magyarországi Szociáldemokrata Párt” című röpiratot, melynek aláírója dr. Révész András elnök.

C-t tájékoztatják, hogy március 1-én Budapesten nagyobb szabású rendezvényt tartanak, melynek konkrét helyéről, időpontjáról később értesítik.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és az MSZMP megyei első titkárát tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Feladó: nincs
Címzett. Kishonthy Zsolt

A FIDESZ helyi vezetői (Fogarasi Péter, Juga György, Szabó Ferenc) tájékoztatják C-t, hogy a FIDESZ miskolci csoportjának gyűléseit ezen túl minden héten kedden tartják.

Február 7-én megtárgyalásra kerül: március 15. megünneplése, a február 8-i országos Duna-napra aláírásgyűjtés megbeszélése, beszámoló a KISZ-el és a HNF-el való kapcsolatfelvételről.

Ugyanezt az anyagot további 14 személynek is megküldték.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. HK 12-12
Dr. Furmann Imre az MDF miskolci szervezete nevében egy felhívást juttatott el az Észak-Magyarország szerkesztőségéhez abból a célból, hogy azt közöljék.

A felhívásban minősítik a megyei pártbizottság reflexióját a Pozsgay nyilatkozatra, melyben elhatárolja a pártot Pozsgay nézeteitől. A párt vezetőit azzal vádolják, hogy önös, hatalmi érdekeiket mindennek fölébe, a politikai stabilitásnak is fölébe helyezik. Támadják a párt megyei első titkárát, a „retrográd, ultrabalos erők nyílt zászlóbontásáról" beszélnek.

„Az MDF miskolci szervezete tiltakozik az ellen, hogy a megye és Miskolc lakosságának megkérdezés nélkül ezek az erők most ilyen eszközökkel akarnak nyomást gyakorolni a legfelsőbb politikai vezetésre. Minden, a demokráciáért aggódó honpolgárt felszólítunk arra, hogy munkahelyén és lakhelyén hallassa hangját. Bizonyítsuk be, hogy ez a megye és ez a város nem a konzervatív erők gyűjtőhelye."

Intézkedés:
- az MSZMP első titkárát tájékoztattuk, a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

4. ATA 12-13
ATA
A SZOT országos egyeztető tanácsa 1989. 02. 07-én összeül a kormánnyal, ebből az alkalomból 02. 07-én 14 órakor a szakszervezet megszervezte, hogy a MÁV összes mozdonya 30 másodpercig dudálni fog és munkatársunk tudomása szerint ez az ipari üzemekre is érvényes. Ezen kívül ugyanezen a napon Budapesten tüntetést szerveznek a kormány politikája ellen. Fő követelésük a béremelés és az árak befagyasztása lesz. Kb. 10-12000 fő résztvevőre számítanak. A Vasutas Szakszervezet főtitkára Koszorús Ferenc felelős a MÁV területén a szervezésért.

A miskolci MÁV igazgatóság e területéről 20-26 főt kell Budapestre küldeni a tüntetésre.

Tisztünk tudomása szerint nagykanizsai MÁV állomáson a dudáláson kívül rövidebb munkabeszüntetést is terveznek.

A miskolci MÁV igazgatóságon 02. 06-án rendkívüli szakszervezeti gyűlést tartottak, melynek során tiltakozó táviratot fogalmaztak meg a kormány felé s Meggyesi Péternek címezve el is küldték.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

5. HMB 12-14
1989. 02. 03-án Miskolcon a KIOSZ székházban az MDF szervezésében ún. vállalkozói fórumot tartottak kb. 150 fővel, melyen részt vett Morvai Ferenc is.

Az MDF az összejövetelt tagtoborzásra is felhasználta. Részletesen foglalkoztak a magyar-román kapcsolatokkal, és egy írásos állásfoglalásról döntöttek, melyben számon kérik a kormánytól hathatós rendezést.

Morvai hozzászólásában ezzel kapcsolatban elmondta, hogy a közelmúltban az USA-ban kapott egy térképet, melyen a szovjet csapatok Magyarországról való kivonulása utáni Románia van ábrázolva és a Tisza Románia közepén folyik.

Egyéb politikai kérdésekben is kormányzatellenes megnyilatkozásokat tett és szidalmazta az MSZMP főtitkárát is. Az 1988. évi adóbevallással kapcsolatban elmondta, hogy ő személy szerint megtagadja és ezt javasolja másoknak is „…mert tolvajok és gazemberek ne kérjék tőle számon a munkával keresett jövedelmet.”

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

6. TE 12-14
1989. 02. 03-án 15 órakor Furmann és Balázsi Tibor arról beszélnek, hogy Miskolcon legyen-e március 15. alkalmából megemlékezés. B[alázsi] szerint ezt még Pesttel meg kell beszélni, és ha úgy döntenek, hogy legyen, akkor már a jövő héten ki kell alakítani egy 5 fős stábot a szervezéshez.

Furmann felhívta a figyelmét Balázsinak, hogy adott egy interjút a BBC-nek, azt olvassa el.

Közölte, hogy átgondolta a politikai helyzetet és lehetségesnek tartja, hogy „Grósszal kell az MDF-nek – taktikai – szövetséget kötni” mert a szélsőbal megjelenése miatt a Centrum, amely eddig a balt képviselte, várhatóan jobbra tolódik és elhatárolja magát a szélsőbal nézeteitől.

Abban reménykednek, hogy Szűrös Mátyás kiáll majd Pozsgay mellett, legalábbis erre következtetnek Szűrös Miskolcon, a megyei PB-n tartott beszédéből.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 7.**

R-204-18/1-20/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 07. (20)

1. ATA 12-12
HMB
Az 1989. 02. 06-i 19/5. sz. információhoz kiegészítésként jelentjük.

Morvai felszólalásában még kijelentette:

- 1982-ig a pártvezetőknek nem lehetett külföldön rokona, ezzel szemben a jelenlegi[ek]nek aktív és kiterjedt rokoni kapcsolatai vannak nyugaton, ismét nem lehet felnézni vezetőinkre (megtapsolták).
- Meggyesi Pétert és az APEH vezetőjét tolvajoknak titulálta.
- Közölte a jelenlévőkkel, hogy jól teszik, ha bevásárolnak alapvető élelmiszerből 4-5 hónapra való mennyiséget, mert itt olyan csetepaté várható, amely miatt ez is szükségesnek látszik.
- Kijelentette, hogy a titkárnőjét azért hordja mindenhová magával, hogy a felszólalásait gyorsírással jegyezzék, és ezek miatt ne tudják megtámadni.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. HMB 12-14

Az 1989. 02. 03-i vállalkozói fórumon „Furmann négyszemközt elbeszélgetett a hálózatunkkal, aki még nem tagja az MDF-nek. Felhívta a figyelmét, hogy sürgősen lépjen be, mert csütörtöktől csak a tagokat fogják beengedni az összejövetelekre”.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

Megjegyzés: az utóbbi időben egyre gyakrabban észlelünk az MDF részéről konspiráció fokozására utaló jeleket.

3. TA 12-14
1989. 02. 04-én 09.30-kor dr. Iván Géza Pártay Tivadarral beszélt a 763-304-es budapesti számon.

Tájékoztatta, hogy Igriciben, Nagycsécsen, Sajószögeden és Sajószentpéteren már megszervezte az FKGP helyi csoportjait, jelenleg szervezi a Hernád völgyét „Novajidrányt, Garadnát és a többit”.

Pártay közölte, hogy Sonkádon (Szabolcs-Szatmár megye) él dr. Kávási állatorvos, akinek a bátyja már vagy hat községet beszervezett a kisgazdapártba. Kérte Ivánt, hogy küldjön neki egy megbízólevelet és írja alá, mint főtitkárhelyettes. A megbízólevél szövege „megbízom önt, hogy Szabolcs-Szatmár megye területén a kisgazdapárt részére szervezést végezzen és kérek mindenkit, hogy támogassák ebben munkáját”.

Iván tájékoztatta Pártayt, hogy február 21-én a pedagógus szakszervezetnek programismertetőt tart és az egyetemen is két helyen tart ismertetőt.

Közölte, hogy az MDF és a FIDESZ részéről kérték, hogy dolgozzanak együtt. Pártay erre szó szerint a következőket nyilatkozta: „ne kösd le magad semerre sem. Nem tudni, hova alakulnak a dolgok. Kerüld meg ezeket a kérdéseket olyan formában, hogy a legnagyobb barátságot tartsátok, de ne kötelezd el magad!… lehet, hogy szembe kerülsz….”

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnöksége, a megyei PB első titkárát és a vonatkozó részből a Szabolcs-Szatmár Megyei RFK ÁB szervét tájékoztatjuk.

4. TA 12-14
Balogh László zádorfalvai lakos, aki BVK műszerész, beszélt Iván Gézával az FKGP-be való belépés lehetőségéről. Amikor bemutatkozott Iván közölte, hogy jobban szerette volna, ha a nevét csak négyszemközt mondta volna. B[alogh] érdeklődésére, hogy figyelik-e, úgy vélekedett, hogy sosem lehet tudni, „ők fizetnek ebben az országban mindenkit, minden harmadik ember talán ugye fizetett ember. Úgyhogy vigyázni kell”. B[alogh] ezt kétségbe vonta, amire I[ván] G[éza] úgy nyilatkozott, hogy csak viccből mondta.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

5. HK 12-14
1989. 02. 06-án 15.36-kor ismeretlen férfi felhívta a Miskolc, Kun Béla u. 27. sz. alatti általános iskolát és az igazgató helyettesével az alábbiakat közölte: „Bomba van az iskolában, hívja a rendőrséget”. Tanítási szünet miatt az iskolában gyerekek nem tartózkodtak. A helyszínre kiszálltunk is iskolát átvizsgáltuk, robbanószerkezetet nem találtunk.

Intézkedés:
- a BM III/II. Csoportfőnökséget tájékoztattuk.

6. K/3 12-14

Feladó: Republikánus Kör
Címzett: Dudla József MSZMP megyei bizottsága Miskolc
Címe: Az MSZMP központi bizottsága tagjainak.
Az irományban kifejtik, hogy teljes mértékben támogatják Pozsgay minősítését, az 56-os eseményeket illetően. „Minden olyan törekvés, amely konzerválni akarja az eddigi, tarthatatlan minősítést, egy reakciós fordulat irányába tett lépés lenne."

1989. február 2.

Aláírók: Bánlaki József, Benkő J. László, Bősze Péter, D. Nagy Zsuzsanna, Hermán Péter, Hermann Péter, Jakab Lajos, Jász Pál, Jász Viktor, Kartal Zsuzsa, Mannai Mária, Mikes Tamás, Szabó László, Szolnoky Pál.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

7. ER 12-14
1989. 02. 07-én 07 óra 04 perckor ismeretlen telefonáló a Miskolc Városi RK URH ügyeletét hívta és a következőket mondta: „a Bláthy Ottó Villamosipari Szakközépiskola robbanni fog". Egyben közölte: „a Kossuth Gimnázium csak ijesztgetés volt" (febr. 1-i 17/4 sz. információnk).

A bejelentés hangszalagra lett rögzítve. Az iskola vezetése tűzriadót rendelt el és az iskolát kiürítette. Két fő operatív tiszt az épületet átvizsgálta, robbanószerkezetet nem találtunk.

Intézkedés:
- a BM III/II. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 8.**

R-204-18/1-21/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 08. (21)

1. HK 12-12
HMT
1989. 02. 08-án 08.25-kor telefonon bejelentést kaptunk, mely szerint a Borsodi Vegyi Kombinát granuláló üzemének „D" műszakja, 26 fő munkabeszüntetésre készül, amennyiben nem kapnak differenciált béremelést.

Előzmények:
Dr. Tolnai Lajos vezérigazgató a közelmúltban megtartott tervtárgyaláson bejelentette, hogy átlagosan 10 százalékos béremelést hajtanak végre. A műszakiak, az alkalmazottak és az állandó délelőttös fizikai állományú dolgozók plusz 4 százalékos differenciált béremelésben részesülnek. A tervet azzal indokolta, hogy a váltóműszakban dolgozók bérét 2 éve rendezték. A szakszervezeti bizalmiak a dolgozókat tájékoztatták a tervről, de ezzel a váltóműszakban dolgozók nem értenek egyet.

A bérpolitikai tárgyalás a mai napon lesz és reggel az említett „D" műszak bejelentette követelését. Amennyiben sor kerül munkabeszüntetésre, jelentős anyagi kárra kell számítani, mert a granulátum a gépbe bedermed.

Intézkedés:
- a BM III/II. és III/III. Csoportfőnökséget, valamint a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. TA 12-14
1989. 02. 06-án 08 órakor Nyíregyházáról Grajcárik Lajos hívta dr. Iván Gézát és közölte, hogy Nyíregyházán 1989. február 11-én 11 órakor tartják az FKGP alakuló gyűlését. Közölte, hogy személygépkocsival eljön Ivánért, aki propagandaanyagokat is visz a gyűlésre.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Szabolcs-Szatmár Megyei RFK ÁB szervét tájékoztatjuk.

3. TA 12-14
1989. 02. 06-án 18.45-kor egy nem ismert kilétű férfi beszélt Furmannéval. Közölte, hogy az MDF budapesti összekötője és Kodolányi Gyula kérését tolmácsolja, mely szerint február 8-án a Duna Kör újabb aláírásgyűjtő akciót szervez országosan, ehhez kérik Furmann segítségét.

Az akcióhoz szükséges lapokból Szegfű Andrásnál lehet kapni, tel: […] budapesti számok.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztattuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 9.**

R-204-18/1-22/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 09. (22)

1. ASZA 12-12
ASZA, HMB
1989. 02. 07-én délután országos FIDESZ akció keretében 8 fő fiatal aláírásgyűjtést folytatott a bős-nagymarosi vízlépcső megépítése ellen, Miskolc két nagy forgalmú pontján. Adataink szerint a több órán át folytatott akció során mindössze 403 db aláírást sikerült gyűjteniük.

Az aláírásgyűjtő helyeken primitív formában kivitelezett transzparenseket helyeztek el: pld. víz-lép-csőd, vízlépcsőt vagy demokráciát, Duna-Dracula.

A lakosság részéről közömbösséget, érdektelenséget lehetett tapasztalni.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. HK 12-12
ASZA
Az 1989. 02. 08-i 21/1 információhoz:

A bérpolitikai tárgyaláson a BVK vezetése kompromisszumot kötött a szakszervezettel, munkabeszüntetésre nem került sor, a szándékuktól elálltak.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

Az 1989. 02. 06-i 19/3. sz. információhoz:

Február 06-án Mezt Ferenc üzemmérnök MDF-tag közölte, hogy egy ismerőse révén módjában áll a felhívást nagy mennyiségben sokszorosíttatni.

Megegyeztek 1000 pld.-ban készíttetik el és csütörtökön kezdik el osztani, terjeszteni (09-én).

Budapesten is tervezik a terjesztést.

Idő közben 1989. 02. 08-án az Észak-Magyarország című napilap „Ki Retrográd" című cikkében a felhívást megjelentette, és annak törekvéseit leleplezve szerkesztőségi cikkben hatékonyan cáfolta a felhívás szerzőinek állításait.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

4. TA 12-14
1989. 02. 06-án 16.45-kor Furmann Zs. Gy. az MDF kazincbarcikai csoportjának egyik vezetőjével beszélt. Zs panaszkodott F[urmann Imré]-nek, hogy büntetőeljárás van ellene folyamatban árdrágítás „meg hasonlók" miatt, de véleménye szerint nem ez az igazi ok.

Megjelent az Észak-Magyarországban az ellene indult eljárásról egy cikk, amelyet szerinte annyira egyoldalúan állítanak be, hogy csak amiatt lehet, hogy korábban „összecsapott" itt a megyei vezetőkkel.

Közli Furmannal, hogy birtokában van egy: „ténylegesen nagyon nehéz fajsúlyú anyag, eset, ez a Kerte-féle cementexport, amit én hoztam be az országba, ez a bizonyos 300 millió márkás export üzlet, amit a németek vennének tőlünk. Ebbe benne van a Grósz Károlytól kezdve a Marjai, benne forog a Beckig mindenki…, benne van vagy 5-6 miniszter… én benne vagyok durván két éve és ezért külön nyüstölnek… azt hiszem ez lesz az utolsó fázis, hogy ezt nyilvánosságra hozzuk". Furmann ezt helyeselte.

Intézkedés:
- a BM III/II. és a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

Megjegyzés: Zs. ellen jelentős összegre elkövetett sikkasztás és csalás miatt van büntetőeljárást folyamatban. Az általa nyilvánosságra hozandó „nagy fajsúlyú" információ lényegét nem ismerjük. Úgy tűnik, hogy Zs. a bűncselekményeinek nyilvánosságra hozása miatt mosakszik, az eljárást megpróbálja politikai okokra visszavezetni és az MDF támogatását megnyerni.

Az EGPR „H" jelű nyilvántartásában szerepel.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 10.**

R-204-18/1-22/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 10. (23)

1. K/3 12-14
Feladó: nincs
Címzett: Furmann Imre
Tartalma: meghívó az MDF szentendrei szervezetének 1989. 02. 14-én 18 órától a városi tanács dísztermében tartandó tanácskozására.

Napirend: az MDF gazdasági programja.

Nyilatkozat (felhívás) a szentendrei teátrum megszüntetésére. Követelik a teátrum Szentendre főteréről való eltávolítását, ennek érdekében március 18-án 16 órakor Szentendre főterén az MDF helyi szervezete tiltakozó demonstrációt szervez.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Pest Megyei RFK III/III. Osztályt tájékoztatjuk.

2. HMB 12-14
Dr. Iván Géza elmondta kapcsolatunknak, hogy az FKGP-nek Miskolcon 26 tagja van, de igen sok a szimpatizáns, ezért aktivizálni fogja a tagtoborzást. Részükre nyomdai kapacitást Wittmer Ödön aszalói nyomdája és a Bükkalja MGTSZ nyomdája biztosít.

A politikai helyzetről kijelentette: „Az MSZMP-nek még elképzelése sincs a válság megoldására, nemhogy programja. A saját szarukban kell megfojtani őket".

A Miskolcon működő Lévay irodalmi kör összejöveteleit a cserkészmozgalom szervezésére is felhasználják. Január végi ülésükön egy Bogár Károly nevű felsőzsolcai lakos bejelentette, hogy a református egyház is megkezdte a cserkészmozgalom újjászervezését.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. HMB 12-14
1989. 02. 08-án az MDF edelényi csoportja 8 fő jelenlévővel összejövetelt tartott. Dr. Domokos József tájékoztatta a tagságot a február 4-i országos értekezletről, mely szerint:

- napokon belül elkészül az MDF országos programja, mely politikai-szakmai-gazdasági szempontból az egész társadalomra átfogó jellegű lesz;
- az MDF-ből országosan eddig 4 főt zártak ki, mert provokatív céllal léptek be. Ezen túl alaposabban megvizsgálják a belépők előző tevékenységét, pártállását és belépésük célját illetően;
- jelentősen növelik erőfeszítéseiket a munkásság megnyerése érdekében. Ezt a célt szolgálja a február 25-i munkásgyűlés szervezése is (Dunaújvárosban).

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

4. HMT 12-14
A 02. 04-i országos fórumról más forrásból:

1982.[4] 02. 09-én Miskolcon Balázsi Tibor beszámolt az országos fórumról 60 fő jelenlétében.

Az MDF országos vezetése 3 megyénként jelölt ki egy-egy vezetőségi tagot. Miskolc patronálásával Fekete Gyula lett megbízva. A területén helyettese Furmann Imre és Balázsi Tibor lett. Az országos vezetőség úgy döntött, hogy nem alakulnak párttá mert:

- ha párttá alakulnak, az MDF több pártra szakad;
- nem rendelkeznek olyan felkészültséggel, hogy pártként a hatalomért harcba tudjanak szállni, annak birtokában nem lennének képesek irányítani a társadalmat;
- egy Magyarországon járt olasz delegáció véleménye szerint párttá alakulásuk esetén könnyen válsághelyzet alakulna ki a társadalomban;
- mint mozgalom egyre erősödnek, mint párt egy lennének a sok közül.

Ugyanezen az összejövetelen az MDF miskolci tagsága döntött arról, hogy március 15-ét, március 15-én Miskolcon megemlékezéssel és felvonulással fogják megünnepelni. A program megszervezésére 10 fős munkabizottságot hoztak létre.

A helyi MDF újság következő számának kiadására már majdnem 90 ezer forintot gyűjtöttek össze.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

5. HMT 12-14

1989. 02. 08-án a helyi KISZ és FIDESZ képviselői megbeszélést folytattak, melynek eredményeként ifjúsági fórumot hoznak létre, melyet elsősorban a KISZ szorgalmazott. A szervezési kérdéseket az alábbiak szerint javasolták: nyilvánosan meghirdetik[,hogy] a fórumokon bármelyik ifjúsági érdekképviselet, gyakorló csoport részt vehet. Közösen megvitatják az adott témát és egységes értelmezés esetén a fórum nevében közös állásfoglalást készítenek, az egyet nem értők véleményét kisebbségi véleményként terjesztik a döntéshozók elé.

A KISZ felvetésére, hogy március 15-ét ünnepeljék közösen a FIDESZ még nem reagált.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

Megjegyzés:
A FIDESZ korábban elzárkózott a KISZ-től, a megegyezést hálózati befolyásolással értük el.

6. HMT 12-12
Kapcsolatunk 1989. 02. 09-én megtartott MDF ülésen „Hogyan tovább" című kérdőívet kapott, amelyet kitöltve kell megküldeni: ifj. Fekete Gyula 1046 Budapest […] címre.

Intézkedés:
- a napi jelentő csoport vezetőjével történt megbeszélés szerint a fotómásolatát megküldjük a napi jelentő csoportnak;
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 14.**

R-204-18/1-24/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 14. (24)

1. HK 12-14
A mezőkövesdi MDF szervezete sokszorosított röplapokat terjeszt, melyben felszólítják a lakosságot, hogy ne vegyenek részt dr. Ladányi József országgyűlési képviselő beszámolóján. Az akciót állításuk szerint azért szervezték, mert a beszámolót nem munkaszüneti napon, hanem 17-én pénteken 15.00 órakor tartják és nem a művelődési házban, hanem a pártbizottság épületében.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. TA 12-14
1989. 02. 08-án Nyeste Mátyás diósgyőri népfronttitkár beszél dr. Iván Gézával. Közölte, hogy nagyon sok jót hallott I[ván] kisgazdapárti szervezőtevékenységéről és nagyon örül neki, mert ő is körül van véve begyepesedett agyú emberekkel. Iván Pozsgay Imrével kapcsolatban elmondta, hogy rövidesen ő lesz a köztársasági elnök.

Mindketten egyetértettek abban, hogy a dolgokon alakítani kell, mert maguktól nem alakulnak. Nyeste megállapította, hogy a lényeges kérdésekben Iván és ő egyetértenek.

Intézkedés:

- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk. A kapcsolat további alakulását figyelemmel kísérjük.

3. HMB 12-14
1989. 02. 13-án keletkezett információ szerint március 02-án 17.00 órától Miskolcon a KIOSZ székházban Király Zoltán újságíró Csongrád megyei országgyűlési képviselő előadást fog tartanai „Az alternatív csoportok helyzete Magyarországon" címmel. Az előadást az MDF miskolci csoportja szervezte.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

4. HMB 12-14
A Szabad Demokraták Szövetsége és a Tudományos Dolgozók Demokratikus Szakszervezete 1989. 02. 19-én de. 10.00 órakor vita-délelőttöt rendez „Hová vezet a diktatúra, mit ígér a demokrácia" címen Ózdon, a Kun Béla Művelődési Központban.

A rendezvény népszerűsítése érdekében Kristály Gyula Budapestről Kőszegh Ferenctől 1500 db nyomdai úton sokszorosított meghívót hozott és a terjesztést megkezdték, elsősorban különböző kocsmákban és szórakozóhelyeken, de postaláda útján is.[5]

A vitavezető Solt Otília lesz és 8 fős elnökséget hoznak létre, ezeket a Pestről jövő személyeket még Kristály sem ismeri. A vidékről és Budapestről érkező személyeknek Farkas László biztosít szállást a Béke Szállóban.

Kristály tervei között szerepel egy rendszeresen találkozó ellenzéki mag létrehozása Ózdon. Legfőbb célja a különböző állami beosztásban, legfőképpen tanácsi tisztségeket betöltő személyekre kompromittáló adatok gyűjtése, az apparátus már nem ellenfél. Kapcsolatot akar fölvenni lengyelországi alternatív, ellenzéki szervezetekkel.

A nyomda, ahol a meghívót készítették a Dunántúlon található, nem tisztázott, hogy Csornán, Kőszegen vagy Mosonmagyaróváron.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk, politikai intézkedések megtétele céljából.

5. K/3 12-14
Feladató: Vásárosnamény és Vidéke Takarékszövetkezet, iskola takarékszövetkezeti csoport, Tiszaszalka.
Címzett: Furmann Imre
Felhős Szabolcs tanár tájékoztatja F[urmann]-t, hogy a beregi csoport választási gyűlését február 25-én 17 órától tartják, kéri, hogy ha lehet F[urmann] vegyen részt.

Az országos MDF gyűlés után 1-2 napos körutakat szerveznek, a beregi falvakba, melyre szintén meghívja F[urmann]-t.
Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Szabolcs Megyei RFK ÁB szervét tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 15.**

R-204-18/1-25/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 15. (25)

1. TA 12-14

1989. 02. 14-én 19.30-kor Furmanné Pankucsi Márta Bercsi (Barcsi?) Jánossal (Budapest 474-066) beszélt. Bercsi gratulált az újsághoz (Miskolci Fórum) nagyon tetszik neki. Közölte, hogy ő lett volna a szerkesztője a budapesti MDF „Hír Levél"-nek, de amikor a miskolciak újságját meglátta, azt mondta, hogy ez alapján csinálja Furmann az egész újságot a fórumnak.
Furmanné örült, hogy tetszett az újság és kifejtette, reméli, hogy lesz folytatása.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

Megjegyzés: az információ arra utal, hogy az MDF országos kiadványának szerkesztésével akarják megbízni Furmannt.

2. HMB 12-14
1989. 02. 15-én kapcsolatunk jelentette, egyelőre úgy tűnik, hogy a március 15-i felvonuláson Miskolcon az alternatív szervezetek az MDF irányításával vesznek részt.

A lebonyolításra az MDF felső vezetésétől várnak 1 héten belül útmutatást.

A miskolci FIDESZ vezetői a taglétszám növelése érdekében a középiskolákat, elsősorban a „Zrínyi Ilona" Gimnáziumot és a „Zalka Máté" Gépipari Szakközépiskolát vették célba.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. TA 12-14
Jakab Mária a miskolci rádió munkatársa felvette a kapcsolatot Furmann Imrével. 1989. 02. 20-án 03 órakor F. lakásán riportot fog készíteni.

Első sorban mint költőt akarja bemutatni, de az MDF-ről is akar vele beszélgetni.

A riport a magyar rádió miskolci stúdiójának kulturális magazinjában 1989. 03. 05-én fog elhangzani.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

4. HK 12-12
Az 1989. 02. 14-i 24/1 sz. táviratunkhoz kiegészítés:

Az országgyűlési képviselő beszámolóját február 10-én pénteken Mezőkövesden megtartotta kb. 150 fő jelenlétében. Rendzavarás nem történt.

A röplapokat levélszekrénybe való bedobálás útján terjesztették az azt megelőző napokon, darabszámuk nem ismert.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 17.**

R-204-18/1-26/1989. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 17. (26)

1. HMT 12-14

Kapcsolatunk 1989. 02. 16-án jelentette, hogy az MDF edelényi szervezet egyik alapító tagja, Szegőfi Péter a helyi ifjúsági ház munkatársa szerkeszti havonta megjelenő „Borsod" c. edelényi kiadású lapot. Szegőfi heves, lelkesedő természetű, vannak újságírói ambíciói és némi adottságai is. Aktivitását figyelembe véve nem kizárt, hogy az általa szerkesztett lapot az MDF szolgálatába fogja állítani.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. ATA 12-12
Az MDF leninvárosi szervezete és az MSZMP városi bizottsága, valamint a HNF helyi vezetése nem tudott megegyezni március 15-e megünneplését illetően. Az MSZMP városi bizottsága és a HNF nem járult hozzá, hogy az MDF képviselői a városi ünnepségen szervezetten részt vehessenek és koszorúikat elhelyezzék az erre a célra felállítandó emlékoszlopon. Az MDF leninvárosi szervezete a tiltás érvényben maradása esetére 1989. 03. 15-én este gyertyás felvonulást tervez a város központjában a Derkovics Művelődési Ház előtti téren, és az emlékoszlopot a tiltás ellenére is megkoszorúzzák. A demonstráció feltételezhetően az MDF népszerűségét növelné, ezért indokoltnak látszik az MSZMP városi bizottsága, illetőleg a HNF városi bizottsága döntésének felülvizsgálata.

Intézkedés:
- a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk;
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

3. K/3 12-14
Feladató: Magyar Demokrata Fórum, Lakitelek
Címzett: Furmann Imre címén MDF Miskolc
Tartalma: meghívó (az alábbiak szerint)
„1989. 02. 25-én 10.00 órai kezdettel a dunaújvárosi Bartók Béla Művelődési Ház nagytermében MDF munkásfórum lesz, amelyre érdeklődő barátaival, munkatársaival együtt szeretettel meghívjuk. Gyülekezés: 09.00 órától (névjegy, ebédrendelés). A pontos kezdés érdekében kérjük időben érkezzen.

Belépődíj: 50 Ft / szervezési kiadásokra.

Program:

10 h-tól 13 h-ig vitaindító előadások, vita; helyzetelemzés, történelmi példák, nyugat-európai munkás érdekvédelem; szolidaritás; munkástanácsok 1956-ban, esélyek és lehetőségek.

13 h-14 h-ig ebédszünet. Nemzetközi sajtótájékoztató.

14 h-17 h-ig vita, hozzászólások, állásfoglalás, záró nyilatkozat.

Dunaújváros, 1989. 02. 06.

| | |
|---|---|
| MDF<br>ideiglenes elnöksége | MDF<br>dunaújvárosi szervezete |

fk: Lezsák Sándor, Czakó Imre

Megjegyzés: meghívó felirat alatt az MDF dunaújvárosi szervezetének emblémája (Magyar Demokrata Fórum Dunaújváros felirat alatt Kossuth címer, a címer két oldalán elhelyezve 1988 és egy-egy olajfaág).

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

4. HMB 12-14
Az illegális Jehova Tanúi szekta 1989. július 21-től 23-ig terjedő időben a miskolci DVTK stadionban mintegy 4500 fő részvételével kongresszus megtartását tervezi, a kongresszus szervezési előkészületeit megkezdték.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

5. HMT 12-14
Kapcsolatunk 1989. 02. 17-én jelentette, hogy 1989. 02. 18-án Vácott MDF fórumot tartanak, amelynek napirendje a 02. 25-i munkásfórum előkészítése lesz. A miskolci MDF tagok közül Szavicskó László készül hozzászólni. Az ez alkalomra kidolgozott 15 pontos tervezetét akarja előadni. A tervezet tartalmára vonatkozóan nem rendelkezünk információval.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 20.**

R-204-18/1-27/1989. Szigorúan titkos!

II 1989. 02. 20. (27)

1. HMB 12-12
Kiegészítés az 1989. 02. 14-i 24. sz. napi jelentésünk 4. sz. információjához:

1989. 02. 19-én de. 10.00-től 13.30-ig megtartották Ózdon az SZDSZ és a TDDSZ által kezdeményezett vitafórumot „Hová vezet a diktatúra, mit ígér a demokrácia" címmel a helyi Kun Béla Művelődési Házban.

Az összejövetelen kb. 250-300 fő vett részt, többségében munkások. Az első szünetben 50-100 fő távozott.

Az elnökségben foglalt helyet Solt Otília, Kőszegh Ferenc, Eörsi János, Miskolczi Tamás a Magyar Nemzeti Bank munkatársa, Bruszt László a szociológiai intézet munkatársa TDDSZ ügyvivő, Köllő János a Közgazdasági Tudományos Intézet munkatársa, a kecskeméti SZDSZ egy ismeretlen tagja, valamint Kristály Gyula „F" dossziés személy, ózdi lakos.

A jelenlévőket Kristály Gyula üdvözölte, majd átadta a szót Solt Otíliának, aki többnyire általánosságokban beszélt. Az elmondottakból kitűnt, hogy Ózd helyzetét nem ismeri, nem készült fel igazán. A szünet után Solt Otília vázolta az SZDSZ célkitűzéseit, főbb törekvéseit. Az ezt követő vitában elhangzottak olyan kijelentések, hogy erősíteni kell az alternatív szervezeteket, a demokráciát az MSZMP nélkül kell kialakítani, mert a jelenlegi politikai rendszer nem alkalmas erre.

A rendezvényen az eredeti célkitűzésektől eltérően nem alakult meg az SZDSZ ózdi csoportja. Ezt egy későbbi időpontban 1989. február 24-én akarják megtartani, szintén a Kun Béla Művelődési Házban.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. HMT 12-14
Az MDF miskolci szervezete március 15-i ünnepségére meg akarják nyerni Nagy Attila színművészt a kecskeméti Katona József Színház tagját, hogy mint 1956-ban, most is ő mondja el a Nemzeti Dalt. A március 15-i ünnepségre mozgósító plakátokat a borsodi nyomdában akarják előállítani.

Furmann Imre javaslatára szórólapokat is akarnak készíttetni, amelyeken az LKM és a DIGÉP előtt műszakváltáskor terjesztenének.

Az ünnepség a tervek szerint március 15-én 11.00-kor kezdődne a Szabadság téren.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. TA 12-14
1989. 02. 17-én Furmann Imre Dombóvári Tibor apjával beszélt. Idősebb Dombóvári elmondja, hogy van egy nagy terve, amely szerint március folyamán egy nyugdíjas tüntetést akar szervezni Miskolcon. Ehhez kéri Furmann segítségét, transzparensek, szórólapok és propaganda ügyében. Furmann kéri, hogy a következő csütörtökön menjen el az MDF ülésre és akkor megbeszélik.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és az MSZM megyei első titkárt tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 21.**

R-204-18/1-28/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 21. (28)

TA 12-12
1989. 02. 16-án Miskolcon, a HNF székházban az MDF helyi szervezete Kishonthy Zsolt vezetésével ún. „Március 15-e Bizottságot" hozott létre, részben ellenőrzött információ szerint, 15 fővel. A bizottság feladata március 15-e megünneplésének megszervezése.

A tervek szerint az alternatív szervezetek elzárkóznak az MSZMP, KISZ és HNF-el való közös ünneplés elől.

Elképzeléseik szerint a külön ünnepséget délelőtt 11 órakor kezdik Miskolcon a Kossuth szobornál, onnan a Szemere-kert, Deák tér útvonalon a Petőfi szoborhoz mennek.

Minden alternatív szervezet tart egy kb. 3-5 perces ünnepi beszédet.

Dr. Iván Géza az FKGP főtitkár-helyettese úgy nyilatkozott, hogy bízik az ünneplés engedélyezésében, mert „most már nagy botrány lenne, ha betiltanák".

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és az MSZMP megyei első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 22.**

R-204-18/1-29/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 22. (29)

1. K/3 12-14
Feladó: MDF Lakitelek
Címzett: dr. Furmann Imre Miskolc

Tartalma: az MDF ideiglenes elnöksége megküldi a különböző országos körzetekben javasolt előadók név- és lakcím szerinti listáját.

Intézkedés:
- szóbeli megbeszélés szerint az anyag fotómásolatát megküldjük a napi jelentő csoportnak;
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Feladó: Vigyázó István Budapest […]
Címzett: Furmann Imre Miskolc
Tartalma: „Felhívás a képviselőkhöz", melyben 10 fő országgyűlési képviselő indítványozza, hogy a március 8-án kezdődő ülésszakon az országgyűlés ismét tűzze napirendre a Bős-Nagymaros vízi erőmű felépítését, ill. az építkezés felfüggesztését. Indítványukat 6 pontban indokolják.

Feladó egy mellékelt lapon kéri C.-t, hogy a felhívás másolati példányait személyesen, vagy barátai révén juttassa el a megye országgyűlési képviselőihez, de semmiképpen sem levelezés útján. „Figyelmeztetni kell őket, hogy a napirendre kerülést írják alá…"

„Aki nem akarja aláírni, azokban a körzetekben valamelyik alternatív szervezet szervezzen gyűlést, hívják meg a képviselőit, a választókerület lakóit és szavaztassák meg, hogy a képviselő támogatni fogja a napirendre kerülést. Ellenkező esetben megindítható a visszahívása."

Közölni kell a képviselővel, hogy az egész országban most folyik az aláíratás és nyilvánosságra fogják hozni.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

3. K/3 12-14
Feladó: Mitró István Sátoraljaújhely […]
Címzett: Deli Tibor Miskolc […]
F. tájékoztatja C.-t, hogy Sátoraljaújhelyben szervezik a Magyarországi Szociáldemokrata Pártot és kéri, hogy szintén lépjen be. Ehhez mellékel egy belépési nyilatkozatot, valamint javasolja, hogy alkalmasnak tartott ismerőseit kérje fel a belépésre.

Tájékoztatja, hogy az MSZDP-nek jelenleg 8000 tagja van, céljuk nyugati típusú szociáldemokrata pártok mintájára a magyar nemzeti viszonyokra átültetett parlamentáris demokrácia megteremtése, többpártrendszer keretében.

„Részt kérünk a hatalomból."

Március 15-én önállóan terveznek koszorúzni és a helyi sajtóban bejelentik megalakulásukat.

Végezetül: „Barátság!" Mitró István és Urbán István

Mitró István […] volt rendőr főhadnagy, 1948-től 1961-ig teljesített szolgálatot előbb az ÁVH, majd az ÁB szerv állományában különböző vezető beosztásokban, pld.: III/III. alosztályvezető, sátoraljaújhelyi kirendeltség vezető. Leszerelésére fegyelmi okok miatt került sor, volt MSZMP tag, leszerelés után kilépett.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk, az ellenőrzést megszervezzük.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 24.**

R-204-18/1-30/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 24. (30)

1. HK 12-14
1989. 02. 21-én dr. Iván Géza az FKGP főtitkár-helyettese Miskolcon a 20-as számú általános iskolában előadást tartott a független kisgazdapárt programjáról. Az előadást a Miskolc városi pedagógus KISZ szervezte, az előadón kívül 9-en voltak jelen.

Elemezte a kisgazdapárt 1945-48 közötti és jelenlegi helyzetét. Kijelentette, hogy a taglétszám Miskolcon 120-130 fő, a megyében 1723 fő, országos 70000 főre tehető. A programon belül kiemelten hangsúlyozta az ún. fiatalok megmentésének programját, mely az iskolareformot, az oktatók anyagi helyzetének stabilizálását, a lakáshelyzet javítását tartalmazza. Az előadás végén felszólította a hallgatóságot a kisgazdapárt programjának támogatására.

Ezután egy négyoldalas szórólapot osztogatott, címe: a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt ideiglenes vezetőségének irányelvei a pártprogram kidolgozásához.

Intézkedés:
- a III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. ASZA 12-12
ASZA
1989. 02. 22-én 09.25-kor ismeretlen személy telefonon felhívta a miskolci VRK ügyeletét és közölte, hogy ezen a napon 14 órakor az LKM vendégház fel fog robbanni. A posta megállapítása szerint egy Miskolc-Avas déli telepről történt a hívás. Robbanás a jelzett időpontban nem következett be.

Intézkedés:
- 3 fő operatív tiszt a helyszínre kiszállt, az épületet átvizsgálták, robbanószerkezetet nem találtak, a jelzett időpontban a helyszínt biztosították;
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztattuk.

3. K/3 12-14
Kel.idő: 1989. 02. 24.
Feladó: MDF Balatonfüred, Pf. 35.
Címzett. dr. Furmann Imre Miskolc […]
Tartalma: Az MDF Balatonfüred és környékének szervezete „sürgős” felhívást intéz „minden MDF szervezethez” hogy csatlakozzanak akciójukhoz és a helyi választókörzetekben gyűjtsenek aláírásokat arra vonatkozóan, hogy az országgyűlés az 1989. március 8-i ülésen újra tűzze napirendre a bős-nagymarosi vízlépcső további építésének ügyét, melyet 30 országgyűlési képviselő korábban már indítványozott.

Az összegyűjtött aláírásokat a felhívással együtt adják át a helyi országgyűlési képviselőnek, hogy az a szavazáson támogassa a 30 képviselő javaslatát.

Keltezés: Balatonfüred, 1989. február 23.

Az aláírás olvashatatlan.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

4. TA 12-14
1989. 02. 21-én 11 órakor Takács László putnoki lakos közölte dr. Iván Gézával, hogy várhatóan be fognak „építeni” valakiket a párttagságuk soraiba, illetve a felső vezetésbe. I[ván] G[éza] nyugtatta Takácsot és kijelentette, hogy „most nem a mi megtisztulásunk lesz majd sorrenden, hanem mi mondjuk meg, hogy az MSZMP-ből kiket zárjanak ki.

Most fordítva lesz, mint 47-ben vagy 48-ban. Csak a megtisztított MSZMP-vel fogunk tárgyalni".

1989. 02. 21-én 15 órakor Kemény István egyeki lakos – Iván Géza volt a hívó – közölte I[ván] G[ézá]-val, hogy tervezetten március 3-án megalakítják a helyi kisgazdapártot. Az előzetes felmérések alapján legalább 40 fő jelentkezésére számítanak. I[ván] G[éza] felajánlotta, hogy postai úton küld részükre „ismertetőt", március 3-án pedig elutazik „Egyekre az alakuló ülés megtartására".

Intézkedés:
- a III/III. Csoportfőnökséget, a Borsod megyei PB első titkárát és a Hajdú-Bihar Megyei RFK III/III. Osztályát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 27.**

R-204-18/1-31/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 27. (31)

HMT 12-14

1989. 02. 25-én Dunaújvárosban az MDF szervezésében munkásgyűlést tartottak. A vitaindító beszédet Für Lajos tartotta, melyben kifejtette, hogy a gazdaság lerobbant, lassan elérjük a Horthy korszak termelési eredményeit. Újra 3 millió koldus országa vagyunk. A Kádár korszak eltitkolta a bajokat, törvénysértések, akasztások, börtönbe vetések terhelik számláját. A fordulathoz szükség van a forradalmi munkástanácsra, csak a munkásság bevonásával lehet a folyamatot megfordítani. Követelte a nyugdíjrendszer megreformálását. Az MDF program javaslataként kifejtette, hogy törekedni kell a hatalom ellenőrzésére, követelni kell a hatalom megosztását, majd kényszeríteni kell, ha nem adja át a hatalmat a társadalomnak. Bejelentette, hogy az MDF az Alkotmány kidolgozott formáját nem fogadja el. Véleménye szerint nem fehérterror, hanem vörös terror fenyegeti az országot.

Lezsák Sándor kifejtette, hogy „Tankok lánctalpai nyomták el forradalmunkat. Készülünk és kiszabadítjuk magunka a 40 éves elnyomás alól". Elmondta, hogy előző este megalakult az MDF ideiglenes munkástanácsa és felhívja az ország munkásait, kezdeményezzék a munkahelyi csoportok létrehozását.

A debreceni MDF részéről egy Mészáros nevű személy bejelentette, hogy az MDF debreceni csoportja létrehozta a munkástanácsot.

Szabó Béla a gazdaság elemzése során arról beszélt, hogy nagy a veszély, mi szerint a pénzügyi elit átveszi a hatalmat a politikai elittől.

A miskolci munkástanács megszervezésével Furmann Szavicskó Lászlót akarja megbízni.

Kapcsolatunk ezen kívül magával hozta a „Munkás" című folyóirat próbaszámát, valamint a „Hírlevél" 1989. évi harmadik számát.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. február 28.**

R-204-18/1-32/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 02. 28. (32)

1. TA 12-14
1989. 02. 26-án Vámos István a mezőkövesdi MDF vezetője tájékoztatta Furmann Imrét, hogy március 13-án Morvai Ferenc Mezőkövesden a kultúrházban levetít egy húsz perces dokumentumfilmet a Petőfi-kutatásról, majd ismertetik az MDF országos gyűlés elé terjesztendő programtervezetet. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a programjuk még 18-án megérkezett a mezőkövesdi postára, ennek ellenére csak 24-én volt a postafiókjukban, pedig expressz jött. F[urmann] közli, hogy ők csütörtökön (23-án) kapták meg. Vámos ebből azt a következtetést vonta le, hogy „akkor biztosan a tiéteket is figyelik" (levélellenőrzésre céloz).

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

Megjegyzés: a jelzett anyagot „K" ellenőrzésünk nem fogta.

2. ASZA 12-14
Az MDF gyógyszerészeti munkacsoportja 1989. 03. 18-án Szentendrére összehívja a gyógyszerészek országos fórumát. Napirend:
- a gyógyszertárak bérbeadásáról szóló törvénytervezet megvitatása;
- a szerződő gyógyszerészeti kamara és a független gyógyszerészeti szakszervezet szerveződése körüli nehézségek;
- a gyógyszerészek megyénkénti tájékozottságának helyzete, döntés előkészítésbe való bevonásuk.

Szervező: dr. Vancsura István Tiszaalpár, Alkotmány u. 7.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

3. HK 12-14
A Sárospataki Városvédő Egyesület levélben megkereste a sárospataki Rákóczi Gimnázium igazgatóját és kérték, hogy az 1952-ben levett emléktáblát, mely a kollégium falán volt, helyezzék vissza.

A tábla az épület megépítésének alkalmából lett elhelyezve és egyebek között „Csonka-Magyarország, Főméltóságú vitéz Nagybányai Horthy Miklós, Féljétek és dicsőítsétek az Istent" feliratokat tartalmaz.

A tanári karral történt egyeztetés után az igazgató – tartalma miatt – megtagadta a kérést.

Megjegyzés: az információ a helyi tanuló ifjúság befolyásolására való törekvésre utal.

Intézkedést nem igényel.

4. K/3 12-14
Miskolcon egy „Miskolci Ifjúsági Kör" nevű egyházi jellegű csoport alakult a pünkösdisták szervezésében. Terveik szerint kéthavonta „Fiatalok kérdeznek" címmel fórumot tartanak, az első február 24-én 35-40 fő jelenlétében lezajlott, tartalmát nem ismerjük. Nyíltan meghirdetett terveik szerint egyházi témákkal kívánnak foglalkozni.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk;
- az összejövetelek tartalmát megállapítjuk.

5. ASZA 12-12
Takács István elvtárssal történt szóbeli megbeszélés szerint megküldöm a Hírlevél 89/III-ban megjelent MDF budapesti kerületi névsort.

| | | |
|---|---|---|
| I. ker. | dr. Drippeyné Szűcs Katalin | 621-954 |
| II. ker. | Kádár György | 698-566 |
| III. ker. | Ladán Éva | 801-744 |
| IV. ker. | Ritter Sándor | 691-003 |
| V. ker. | Sándorfi György | 110-143 |
| VI. ker. | Katona Kálmán | 324-978 |
| VII. ker. | Antosik Ferenc | 416-782 |
| VIII. ker. | Fülöp László | 142-748 |
| IX. ker. | Székely Edit | 371-821 |
| X. ker. | Farkas Elemér | 649-229 |
| XI. ker. | Szőke László | 325-963 |
| XII. ker. | Horváth Béla Bp. 1536 Pf. 396 | 555-979 |
| XIII. ker. | dr. Szilágyi János | 490-478 |
| XIV. ker. | Várhelyi Iván | 229-645 |
| XV. ker. | Mocsári Attila | 647-760 |
| XVI. ker. | dr. Gaál Csilla | 146-562 |
| XVII. ker. | Varga András Bp. 1657 Pf. 121. | 586-707 |
| XVIII. ker. | Benke László | 488-062 |
| XIX. ker. | Martincsevics György | 470-062 |
| XX. ker. | Tichy István | 478-696 |
| XXI. ker. | Séd Károly Bp. 1751 Pf. 116. | |
| XXII. ker. | dr. Bátorfi Péter | 730-846 |

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. március 1.**

R-204-18/1-33/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 01. (33)

1. K/3 12-14
Feladó: nincs
Címzett: Református Püspöki Hivatal, Kürti László képviselő
Tartalma: a Federation of Hungarians in Great Britain (Angliai Magyarok Szövetsége) 8 Collingham Gardens, London SW5 OHW fejlécű papíron C.-t, mint országgyűlési képviselőt kérik, hogy az országgyűlésen terjesszen be két javaslatot.

1. A bős-nagymarosi vízlépcső ügyének parlamenti újratárgyalását;
2. népszavazás tartását a bős-nagymarosi gátépítés ügyében.

Javasolják továbbá a népszavazás feltételeinek megteremtését, „vagyis a tudományos akadémia, valamint független bel- és külföldi szakértők megszólaltatását 6-8 héten át, napi rendszerességgel a televízión, rádión és a sajtón keresztül”.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Feladó: Szamosvári György Gyöngyös […]
Címzett: dr. Iván Géza Miskolc […]

F. meghívja C.-t 1989. március 3-án Szentendrére Dragon Pál lakásán tartandó kisgazdapárti összejövetelre (Szentendre, Eper u. 10.). A pártkörzetek szervezőtitkárain kívül jelen lesz Boross Imre, Dragon Pál és Faludi Sándor. Napirend:

- Dragon Pál tájékoztatja a résztvevőket a politikai bizottság február 24-i üléséről;
- a pártkörzetek szervezőtitkárai nyilatkozattervezetének megvitatása és elfogadása (a tervezetet Fazekas Gyula minden résztvevőhöz személyesen viszi el).

Aláírás: Szamosvári György, a közép-magyarországi pártkörzet szervezet titkára.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Pest Megyei RFK ÁB szervét tájékoztatjuk.

3. TA 12-12
1989. 03. 09-én dr. Iván Géza az FKGP-ről tájékoztató előadást fog tartani a miskolci NME vitamin klubjában. Herczegh Istvánt, a klub képviselőjét Iván tájékoztatta, hogy valószínűleg jelen lesz Budapestről Dragon Pál a FKGP főtitkárhelyettese is, valamint néhány barátja. I. G. az összejövetelen be fog számolni az MSZMP-vel folytatott megbeszéléséről is.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

4. TA 12-14
1989. 03. 01-én 07.35-kor Nyíregyházáról Grajcárik Lajos közölte dr. Iván Gézával, hogy Dragon Pál írt neki egy levelet, melyben tájékoztatta, hogy március 4-én szombaton de. 10 órakor az Egyetemi Színpadon (Pesti Barnabás u. 1.) országos rendezvény lesz. I[ván] G[éza] mondta, hogy ő is hallott már róla, de meghívót még nem kapott „mert nálunk a posta nagyon rosszul jár”, ezért majd telefonon érdeklődni fog a Pestiektől.

Megjegyzés: a rendezvény jellegéről, szervezőiről nincs adatunk, valószínűsíthető, hogy az FKGP szervezéséről van szó.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 2.**

R-204-18/1-34/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 02. (34)

1. K/3 12-14
Feladó: Országos Közművelődési Központ Budapest, Pf. 33.
Címzett: Furmann Imre Miskolc
Für Lajos és Tóth János tájékoztatják C.-t, hogy 1989. 03. 06-án 18.00-kor a Hitel Szerkesztősége melletti teremben (Budapest I., Corvin tér 8.) az MDF országos gyűlését előkészítő munkabizottság tagjainak részvételével megbeszélést tartanak. C.-t, mint az alapszabály előkészítő tagját meghívják.

Feladás dátuma: március 1.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Feladó: Erdélyi Szövetség Budapest, Pf. 369.
Címzett: Golda János Miskolc […]
Halász Péter az Erdélyi Szövetség alelnöke nevében kérik, hogy Golda alapítsa meg az Erdélyi Szövetség helyi szervezetét. Felajánlják, hogy a szükséges információkkal ellátják.

olvashatatlan aláírás
a szervezési csoport tagja

Megjegyzés:
Golda János a III/III. Osztályunk külön nyilvántartásban szereplő személye.
Rajta kívül kapott még az anyagból Menyhárt Kálmánné Miskolc […] sz. alatti lakos.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnöksége tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 3.**

R-204-18/1-35/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 03. (35)

HMT 12-12
HMB
1989. 03. 02-án az MDF miskolci szervezete összejövetelt tartott. Napirend:

- Fekete Gyula előadása;
- a kongresszusi jelölőbizottság jelentése, választás;
- március 15-i rendezvény.

Fekete Gyula kihangsúlyozta: „történelmi időket élünk, jelenleg nagyon kedvező nemzetközi helyzetben vagyunk, ha nem tudunk élni vele, csak magunkat hibáztathatjuk. A hatalom ráébredt arra, hogy monolitikus uralmát nem tudja tovább tartani… nem ünneplünk azokkal, akik 15 éven át végig vezették fiainkat”. A munkásőrséggel kapcsolatban kijelentette, hogy egyetlen pártnak sem lehet fegyveres pártszolgálatosa. Később szűkebb körben kifejtette, hogy szándékosan használta ezt a kifejezést, felvetette, hogy igen sok embernél van kint önvédelmi fegyver és indokoltnak tartaná ezen engedélyek felülvizsgálatát.

Kijelentette: „provokáció, tégla, ezzel a helyzettel együtt jár”.

A kongresszusi küldöttválasztás során küldött lett dr. Furmann Imre, Kishonthy Zsolt, Balázsi Tibor, Hajdú Gábor, Sóvári Ernő, Dombóvári Tibor, Tóth Dániel, Koródi István, Szabó Ferenc.

Kishonthy Zsolt és Mile Lajos egy levelet készített, mely választ a sajtóban megjelent felhívásokra a közös március 15-i ünneplés kapcsán.

A levél tartalmaz egy olyan részletet, miszerint: „az, hogy a párt a népet képviseli, egyike a legnagyobb hazugságainak”. Annak ellenére, hogy ezt még Fekete Gyula is ellenezte, a levélben benne maradt. A levelet el akarják juttatni a „szokásos fórumoknak”.

A megye egyéb MDF szervezeteiből küldött lett Kiss Sunyi István Ózdról és Szlezsák László Perkupáról.

A március 15-i ünnepléssel kapcsolatban változatlanul a külön ünneplés mellett döntöttek, melynek felelős szervezője Kishonthy Zsolt.

Kis Sunyi István bejelentette, hogy rövidesen hallani fognak a tevékenységükről, készülőben van egy a „szegedi ügyhöz hasonló” probléma felszínre hozása.

Furmann bejelentette, hogy a kongresszusi újságokat Metz Ferenc fogja Miskolcra szállítani.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 6.**

R-204-18/1-36/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 06. (36)

1. K/3 12-12
Feladó: nincs
Címzett: dr. Furmann Imre
Tartalma: egy az 1956-os atrocitások idején készült fotó, melyen két akasztott személy látható, a kép alatt „nem!” felirat.

Az anyag sokszorosítva van, 1 db-ot boríték és címszó nélkül is találtunk.

A kép valószínűsíthetően a borsodi fehérkönyvből van kifotózva.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Feladó: MDF (ds. páholy)
Címzett: dr. Furmann Imre
Tartalma: az MDF (ds. páholy) demokrata standardajánlásokat fogalmaz meg minden olyan politikai mozgalom számára, amely nem a hatalom megszerzéséért, hanem annak társadalmasítását tekinti feladatának. Mellékelik az általunk készített alapszabály tervezetet és kérik C. véleményét. A tervezet az alábbi főbb pontokat tartalmazza:

1. a szervezet felépítése,
2. a szervezet működése,
3. a tagok jogai,
4. az elnök kötelességei és jogai,
5. általános javaslatok.

A módosítást célzó javaslatokat Bagó Béla Budapest […], Darvas László Budapest […]. és Litványi Judit Budapest […] címre kell eljuttatni.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnöksége tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 9.**

II. 1989. 03. 09. (37)

1. TA 12-12
TA
Az 1989. 03. 06-i 36/1. sz. táviratunkhoz kiegészítés:
1989. 03. 07-én 18.40-kor Répássy Tamás hívta Furmann Imrét, aki nem volt otthon. F[urmann] feleségét tájékoztatja, hogy kapott egy ilyen levelet, amely nagyon megdöbbentette. Ezt követően Furmanné megnézte férje postáját, ahol ő is megtalálta a jelzett fényképet.

Ugyanezen a napon 19.43-kor Kishonthy Zsolt is felhívta F[urmann] lakását és felháborodva közölte, hogy ő is kapott a levélből. Kishonthy is és Furmanné is úgy gondolják, hogy a képet a „Münnich Ferenc Társaság" küldte nekik.

1989. 03. 08-án 16.30-kor Z. Paizs Gábor a „Vasárnapi Hírek" újságírója kereste dr. Furmannt és elmondta, hogy készítenek egy országos összeállítást a március 15-i ünnepségekről. Érdeklődött, hogy a miskolci alternatívok hogyan fognak ünnepelni. F[urmann] elmondta, hogy az MDF, a FIDESZ és az FKGP külön ünnepel, ezt már eleve eldöntötték, mert Borsod állami vezetőit nem tartják méltónak arra, hogy együtt ünnepeljenek.

A külön ünneplés előkészületei már folynak, 9-én este kb. 200 db. plakátot fognak kiragasztani és kb. 2500-3000 db. szórólapot készítettek, melyeknek egyik része a plakát, másik része az új 12 pont.

Furmann közölte ezen kívül, hogy az MDF tagok közül hatan névtelen levelet kaptak, melyben a távirat első részében leírt kép volt.

Paizs közölte, hogy megbeszéli a főnökeivel és lehetséges, hogy vasárnap leközlik. F[urmann] mondta, hogy ennek hatására írt egy cikket „Vérebek ugatnak" címmel, melyet a csütörtöki MDF összejövetelen fel fog olvasni a jelenlévőknek, és igyekszik megtudni, hogy kik kaptak még a levélből. Ezután kívánja igénybe venni a nagynyilvánosságot.

Intézkedés:
- a BM IIII/III. Csoportfőnökséget és a párt első titkárát tájékoztatjuk.

2./ TK 12-13
K/3, ASZA
„K" ellenőrzés során látókörünkbe került Kitzinger Ferenc […] rokkantnyugdíjas […] alatti lakos, engedéllyel hazatért személy.

Adataink szerint Kitzinger az egyik fő szervezője a Magyarországi Szociáldemokrata Pártnak és összekötő az MSZDP és a nyugatnémet SPD között. Rendszeresen bejár a nyugatnémet nagykövetségre. Nyugati tartózkodása idején Kéthly Anna szolgálatában állt. 1948-ig annak titkára volt. Ekkor disszidáltak, Kéthly halála után 1963-ban tért haza. 1987. óta kezdett aktivizálódni.

Az Észak-Magyarországi Regionális Vízműnél – ahol nyugdíjasként dolgozik – 54 fővel ún. „társadalmi reformbizottságot" hozott létre. Hangoztatja, hogy az SZDP baloldali számát [sic!] képviseli és együttműködik az MSZMP-vel, és az ÉRV-nél az MSZDP szervezésével leállt.

A nyugatnémet nagykövetség másodtitkárával való kapcsolatát a BM III/II-2. Osztály dokumentálta.

Intézkedés:
- a BM III/II-2. Osztályt tájékoztatjuk, az alapellenőrzések után döntünk a feldolgozó munka bevezetéséről.

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. március 10.**

R-204-18/1-38/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 10. (38)

1. HMB 12-12
HMT

1989. 03. 09-én, Miskolcon megtartott MDF összejövetelen dr. Furmann Imre bejelentette, hogy Kishonthy Zsolt, Hajdú Gábor, Répássy Tamás, dr. Iván Géza, valamint még többen, nem MDF tagok is röplapszerű levelet kaptak, melyen, a Miskolcon 1956-ban elkövetett atrocitások egyike látható (a 36. sz. táviratban jelentve).

A levelet provokációnak, ill. megfélemlítő akciónak minősítette és párhuzamot von a szegedi cigányüggyel. Felvette a kapcsolatot a miskolci rádióval és a városi TV-vel is abból a célból, hogy propagálják.

Tájékoztatta a jelenlévőket továbbá, hogy az MDF helyi lapja a Miskolci Fórum második száma március 14-én fog megjelenni.

Az MDF kongresszusról szóló tudósítások újság formájában fognak megjelenni, Miskolc 3000 pld-t kap, melyet Metz Ferenc fog ideszállítani.

Terjesztését a FIDESZ is vállalta, 16 Ft-ért fogják árulni darabját.

Budapesten március 14-én a Nemzeti Sportcsarnokban MDF nagygyűlés lesz, melynek előadója Csurka István és Für Lajos lesz.

Balázsi Tibor bejelentette, hogy ha a nemzet érdeke úgy kívánja, akkor az MDF párttá alakul. A helyi (miskolci) szervezet megkezdte az alapszervezetek kialakítását, melyeknél figyelembe veszik a város választókerületeit. Az első alapszerv létrehozását március végére tervezik az avasi lakótelep III. ütemének területén.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. ATA 12-14

Március 15-én a MÁV BFF (biztosító berendezések fenntartási főnöksége) dolgozói közül Badányi Lajos […], Danyluk Iván […] Miskolc […] sz. alatti, valamint Danyluk Anna […] Romániából áttelepült személy a hivatalos ünnepség elleni felvonuláson kívánnak részt venni.

Jelzett személyek a miskolci MÁV igazgatóság telefonközpontjában dolgoznak.

Ismereteinek szerint egyik alternatív szervezethez sem tartoznak.

Intézkedés:
- a BM III/II-7. Osztályt, a III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk, ellenőrzésüket megszervezzük (a munkahelyükre való tekintettel).

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. március 10.**

R-204-18/1-39/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 10. (39)

1. ASZA 12-12
ASZA, LBE

1989. 03. 10-én virradóra Miskolcon ismeretlen elkövetők zöld színű – valószínűleg neolux spray-vel – a Hoffmann Ottó úti szökőkút betonemelvényének oldalára egy kb. 70

cm-es akasztófát és egy azon csüngő stilizált (primitív kivitelezésű) emberi alakot festettek, mely mellé Grósz feliratot írtak és egy nyíllal az emberi alakra irányították.

Intézkedés:
- az ÁB vizsgálati szervünk nyomozást elrendelte, a III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. HK 12-12
HK
A mai napon 15.00-kor ismeretlen személy felhívta a Miskolc városi főügyészt, ezt követően ugyancsak ismeretlen személy 15.06-kor a Borsod megyei főügyészt és közölte, hogy az ügyészségek törvénytelen tevékenysége miatt március 15-én az Országház előtt nyilvánosan elégeti magát. A bejelentők a hangja alapján középkorú férfinek vélték.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

3. LBE 12-14
1989. 03. 10-én 06.10-kor ismeretlen férfi telefonon felhívta a Miskolc-Perecesen lévő 104. sz. Szakmunkásképző Intézetet és közölte, hogy az épület délelőtt 10.00-kor robban, bomba van elhelyezve.

Az épületet tűzriadó elrendelésével kiürítették, három fő operatív tiszt átvizsgálta, az esemény nem következett be.

Intézkedés:
- az ismeretlen fenyegető kilétének felderítését – külön terv szerint – folytatjuk;
- a III/II. Csoportfőnökséget tájékoztattuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 13.**

R-204-18/1-40/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 13. (40)

HMB 12-12
Szendrei Lőrinc a Magyar Nemzet újságírója elmondta, hogy március 15-én Budapesten a Várban tervezett rendezvényen az alternatív szervezetek képviselői gumibotozásra számítanak. Állítása szerint a beépített embereknek van egy jelszavuk, amelyet ha bántalmazás esetén kimondanak, nem ütik őket tovább. Ezt ő március 13-án meg fogja tudni, és úgy tervezi, hogy megírja.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 14.**

R-204-18/1-41/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 14. (41)

1. LBE 14-14
1989. 03. 10-én a Munkásőrség budapesti parancsnoki iskoláján tanuló Cs. J. Budapestről Miskolcra utazva felfigyelt egy beszélgetésre, mely szerint lengyel egyetemisták fegyvert hoztak be magyar egyetemistáknak és azokkal március 15-én felkelést kívánnak végrehajtani. Erről egy fiatal orvos nyilatkozott a jelenlévőknek, aki Budapesten a Szabolcs úti kórházban dolgozik, és Cs. szerint a putnoki TSZ elnökének az öccse. Az információhoz úgy jutott, hogy tartja a kapcsolatot volt egyetemével, ahol a diákok beszélték. Azt állította 1 db pisztolyt a kezébe is tartott. Az elhangzottakat Cs. jelentette parancsnokának, Kázméri János mö. szds.-nak, aki továbbította felénk.

Az elsődleges adatpontosítás során megállapítottuk, hogy a putnoki TSZ elnöke K. Gy., de orvos testvére nincs.

Cs. J. jelenleg is Budapesten tartózkodik.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. K/3 12-14
Feladó: nincs
Címzett: Fazekas Marianna Miskolc […]
Tartalma: „Parizer" aláírású F. tájékoztatja a barátnőjét a BM tartalékos tisztképző iskoláról, hogy: „kémelhárítási ismeretekkel tömik az agyamat… és vannak kommunista szövegek is. Na ezek aztán különösen nagy hatással vannak rám. Meg kéne mondanom nekik, hogy ha lesz valami, az én kezembe inkább ne adjanak csúzlit, mert az nem arra fog elsülni, amerre ők gondolják…"

Az anyagból kitűnik, hogy a feladó férfi, fiatal és főiskolára járt.

Végezetül megadja a címét: Kerepestarcsa, Pf. 5/m.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Belbiztonsági Osztályt tájékoztatjuk.

3. ER 12-12
1989. március 14-én 09.10-kor ismeretlen férfi távbeszélőn felhívta a Szerencsi Rendőrkapitányságot, a városi tanácsot és az ÉMÁSZ (Észak-Magyarországi Áramszolgáltató Vállalat) helyi kirendeltségét és követelte, hogy a március 15-e alkalmából kihelyezett vörös zászlókat távolítsák el, mert „irritálja" a város lakóit.

Az ismeretlen telefonáló férfi a miskolci alternatív bizottság tagjaként mutatkozott be, és hívását több alkalommal megismételte.

Többszöri telefonálás után a telefonáló kilétét sikerült megállapítani.

Azonos: Várhelyi Gyula tokaji lakossal, aki a szerencsi városi könyvtárban dolgozik MDF tag. Az általa megnevezett alternatív bizottság nem létezik.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk;
- intézkedést teszünk Várhelyi Gyula ellenőrzésének megszervezésére.

4. LBE 14-14
Ismeretlen személy telefonon op. tisztünket tájékoztatta, hogy Budapesten a tervezett TV elfoglalása nemcsak jelképes lesz, hanem, ha kell fegyveres erőszakot is alkalmaznak. Nemcsak kokárda lesz náluk, hanem fegyver is. Kérdésre, hogy mire alapozza ezeket, közölte, hogy budapesti MDF kapcsolataitól tudja.

Közlésünkre, hogy az MDF kerüli a konfrontációt, a személy kijelentette, hogy ezt nem is az MDF szorgalmazza, hanem külföldi szervezetek ragaszkodnak hozzá, a fegyvereket is ők biztosítják.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

5. TA 12-14
1989. 03. 13-án 20.28-kor L. Á. felhívott egy angliai számot és angol nyelvű beszélgetést folytatott, melyben beszámolt az ózdi és miskolci útjáról. Elmondta, hogy Ózdon sikerült beszélnie Kristály Gyulával és egy másik kohásszal, de az utóbbi nagyon fél. A hívott kéri L-tól, hogy vegye fel a kapcsolatot Básti Jánossal, a SZOT megyei titkárával, akit Angliában nagyon liberálisnak értékelnek és várhatóan fog segíteni. Ezután keresse fel Brádi Zoltán főszerkesztőt, aki majd összehozza őt a Vasas Szakszervezet vezetőivel. L. nagyobb összegű pénzt kért az ózdiak számára és közölte, hogy március 15-én Ózdon fog tartózkodni, beszélgetéseket fog folytatni kohász munkanélküliekkel, csütörtökön Miskolcon teszi ugyanezt.

L. Á. ugyanezen a napon keresett egy Spisák Tibor nevű személyt távhívással, és dr. Furmann Imrét is kereste.

Megjegyzés: az információ kapcsolódik az 1989. évi 1/2. számú információnkhoz. L. Á. L. Gy-nek a húga, aki a jelek szerint valamely angol szervezetnek dolgozik.

Intézkedés:
- az információt feldolgozó munkánkban hasznosítjuk.

6. HMT 12-14
1989. 02. 24-én Ózdon hivatalosan is megalakult az SZDSZ helyi szervezete. A legfőbb szervezője Kristály Gyula. A megalakulás tényét március 10-én kb. 20-25 részvételével megtartott gyűlésükön Kristály Gyula jelentette be.

Március 15-én az ózdi 1848-as emlékműnél 09.00–09.30 között megemlékezést tartanak, beszédet mond Mészáros Gyula ügyvezető. Kb. 50 fő megjelenésére számítanak.

A hivatalos állami és társadalmi szervezetek ünnepségére 10.00-kor kerül sor, melyhez csatlakoztak az MDF ózdi szervezet tagjai is.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 15.**

R-204-18/1-42/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 15. (42)

1. TK 12-14
Az MSZDP 1989. 03. 13-án 17.00-tól Miskolcon a Stadion Étteremben 17 fő részvételével tagtoborzó gyűlést tartott. A gyűlésen miskolci személyeken kívül részt vett Takács Imre, aki 1948-ig a Vas megyei Szoc. Dem. Párt megyei titkára volt és Godó Dezső egri lakos.

Az elhangzott előadások során Végh László miskolci lakos méltatta Kéthly Anna tevékenységét, szélsőségesen kirobban az MSZMP vezetői ellene, korrupt, gátlástalan

tolvajoknak nevezte őket és kijelentette: „egyetlen uralmon lévő párt sem mond le a hatalomról önkéntesen, csakis a fegyveres harc az, ami megdöntheti."

Godó Dezső felszólalásában kifejezetten a rendszer megdöntésére hívott föl, Nyers Rezsőt, Marosán Györgyöt és Szakasits Árpádot hazaáruló bitangoknak titulálta, akik a kommunistáknak adták el magukat.

Egy Vaskó nevű közgazdász követelte a nyugati típusú polgári demokrácia megteremtését, a földek eredeti tulajdonosainak visszaadását, az 1947 előtt állapotok visszaállítását.

Kitzinger Ferenc Kéthly Anna volt titkára, engedéllyel hazatért személy agresszív téziseket hangoztatott a munkásőrség, rendőrség és pártvezetéssel szemben.

Bejelentés szerint a Szoc. Dem. Pártnak Miskolcon 76 tagja van.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. ER 12-13
ASZA
1989. március 15-én a hajnali órákban történt események:

- a Borsod megyei MSZMP székház előtti zászlótartó rúdról ismeretlen elkövető levonta és földre helyezte a vörös színű zászlót. A zászlót nem rongálták meg;
- Ózdon a Petőfi téri tanácsháza épületére kihelyezett vörös színű zászlót ismeretlen tettes széthasogatta;
- Ónodon a presszó falára kihelyezett nemzeti színű zászlót ismeretlen tettes elégette;
- Ricsén a pártházra kihelyezett vörös színű zászlót ismeretlen tettes a tartójából kiemelte, széttépte, majd a földbe taposta;
- Sátoraljaújhelyen a közúti lámpatestekre kihelyezett nemzeti színű zászlók egyikét elégette […] T. T. […] magánkereskedő, sátoraljaújhelyi lakos.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 16.**

R-204-18/1-42/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 16. (43)

1. TA 12-14
1989. 03. 16-án Körmöczi József miskolci lakos arról tájékoztatta Furmann Imrét, hogy van egy cikke az MSZMP Borsod megyei bizottság első titkárával kapcsolatban. Körmöci József szeretné, hogy ha ez a cikk megjelenne a Miskolci Fórum c. lapban. Furmann tájékoztatta Körmöcit arról, hogy ma este 17-től 20 h-ig a HNF székházban lesznek, ott megbeszélhetik, mivel ez nem telefontéma. Körmöci megígérte, hogy felkeresi és viszi magával a dokumentumokat.

A cikk, illetve a dokumentumok konkrét tartalmára vonatkozó információval nem rendelkezünk, de a beszélgetés tartalmából ítélve feltehetően a megyei PB első titkárának kompromittálására akarják felhasználni.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget, a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. TA 12-14
1989. 03. 16-án Furmann Imre és Balázsi Tibor értékelik a március 15-i ünneplésüket. Balázsi felháborodottan éles hangnemben kirohant a helyi hírközlő szervek ellen, amiért nem számoltak be az ünneplésről. Furmann Imre sem érti, hogy miért nem adták le azt úgy, ahogy ő az MDF sajtószolgálatnak leadta, és ahogy azt a nyugati rádióadók le is adták.

Megállapításuk szerint itt Miskolcon a hatalom egyértelműen politikai vereséget szenvedett.

Tervezik egy fényképes összeállítás elkészítését az ünneplésről azzal, hogy a Hitelben megjelentetik, Furmann Imre szerint a hivatalos rendezvény szervezői is kudarcként értékelik a hivatalos ünnepséget.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 16.**

R-204-18/1-44/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 16. (44)

1. TA 12-14
1989. 03. 15-én 20.476 és 21.14 között Furmann Imre sikertelenül hívta több alkalommal a BBC angol rádió telefonszámait (00-44-257-2435, 00-44-257-384, 00-44-1747-1947) végül az utolsó számon üzenetet hagyott, hogy hívják vissza. A BBC munkatársa Milburn Györgyi 16-án 07-kor hívta vissza Furmannt, aki azonban nem volt otthon, így Furmanné Balázsi Tibor telefonszámát adta meg neki.

Milburn Györgyi 16-án 15.06-kor Balázsi Tibort hívta és két perces telefoninterjút készített vele, ami 16-án a 18 óra magyar idő szerint a 19 órai adásba ment.

Balázsi a kérdésre elmondta, hogy az ünnepségen az MDF a FIDESZ, a kisgazdapárt és a Szociáldemokrata Párt helyi tagjai vettek részt, ismertette az ünnepségük lefolyását. Külön kiemelte, hogy a Petőfi téri helyszínen – ahol 1956-ban is hatalmas tömegmegmozdulás volt – már kb. 10 ezren lehettek. Elmondja, hogy a helyi hatalom annyira meglepődött az alternatív szervezés sikerén, hogy a másnapi helyi lapok még becslésekbe sem mertek bocsátkozni a résztvevők számát illetően.

A riporter azon kérdésére, hogy Miskolcon a kisgazdapárt és a Szociáldemokrata Párt miért nem a hivatalos ünnepségen vett részt. Balázsi Tibor elmondta, hogy itt Miskolcon az alternatív szervezetek sokkal jobban egymásra vannak utalva, mint Budapesten, másrészt belátták, hogy egy olyan ünnepségen, ahol a Münnich Ferenc Társaság képviselteti magát, ott a független szervezeteknek nincs helyük.

Az interjút befejezve a beszélgetést tovább folytatták. Milburn Györgyi elmondta, hogy az osztályvezetője szerint a Miskolci Fórum c. lap egyik legjobb független lap, amelyet eddig olvasott.

Balázsi megígérte, hogy a második számból is küldenek.

Megjegyzés:
- Milburn Györgyi Balázsi Tibornak Veres Györgyiként mutatkozott be;
- a jelzett telefonszámok közül az utolsó az üzenetrögzítő száma. […]

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk;
- az információ feldolgozó munkánkban hasznosítjuk.

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. március 21.**

R-204-18/1-45/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 21. (45)

1. LBE 14-14
1989. 03. 20-án ismeretlen elkövető levélben megfenyegette Zárhoszki Lászlót a mákvölgyi bányaüzem (Albert-telep) üzemigazgatóját, valamint Tuskán Józsefet a bükk-aljai bányaüzem üzemigazgatóját, mely szerint a bányaüzemek megszüntetése miatti tiltakozásul fel fogják robbantani a BSZV Albert-telepi irodaházát.

Intézkedés:
- az ügyben írásszakértő kirendelésére került sor, a nyomozást a kazincbarcikai városi RK elrendelte;
- a BM III/II. Csoportfőnökséget tájékoztattuk.

2. LBE 14-14
1989. 03. 20-án ismeretlen elkövető levélben megfenyegette dr. Tolnai Lajos LKM vezérigazgatót, miszerint felrobbantja a lakását.

A fenyegető levelet azzal fejezi be, hogy „már nincs hatalom a piszkos komcsiknak."

Intézkedés:
- a miskolci városi RK veszélyes fenyegetés miatt elrendelte a nyomozást. A III/II. Csoportfőnökséget tájékoztattuk.

3. ASZA 12-12
Az 1989. 03. 15-i 42/1 sz. információhoz kiegészítésként jelentjük:

A felmerült operatív információk jogi erejűvé tételére egyenlőre reális esély nincs, hálózati úton az információt pontosítjuk, kiegészítjük, a jelentésben szereplő személyek politikai arculatát megállapítjuk.

Megállapításainktól függően a felmerült személyeket külön nyilvántartásba vesszük.

látta:
Kolok Péter r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készítette:
Szuhár Dezső r. fhdgy.
tájékoztató tiszt

**1989. március 23.**

R-204-18/1-46/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 23. (46)

1. TA 12-14
1989. 03. 21-én ismeretlen férfi telefonon megfenyegette dr. Iván Gézát az FKGP helyi vezetőjét.

Konkrétan az alábbiakat mondta: „visszajönnek még a kommunisták Iván úr, de akkor maga megdöglik… bizony, jön még vörös terror… meg fogsz dögleni…"

Március 20-án ugyanez a személy (a hang alapján) dr. Furmann Imrét hívta, akinek az anyósával beszélt és közölte: „tessék neki megmondani, hogy meg fog dögleni… a kommunisták”.

A fenyegetés miatt dr. Iván Géza feljelentést akar tenni a Borsod Megyei RFK vezetőjénél.

Dr. Iván vonalán több alkalommal előfordult, hogy felhívták, de nem szólt bele senki.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 24.**

R-204-18/1-47/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 24. (47)

1. HK 12-14
A Magyarországi Szociáldemokrata Párt Borsod megyei szervezete alakuló ülését 1989. április 21-re tervezik megtartani, a kazincbarcikai Egressy Béni Művelődési Központban.

Az alakuló ülést országos rendezvényként akarják megszervezni kb. 400-450 fő részvételére számítanak.

A szervezési előkészületeket megkezdték, a rendezvény szervezője Kitzinger Ferenc az MSZDP országos szervezőbizottságának tagja, akinek tevékenységéről az 1989. 03. 09-i 37. számú napi jelentésünk 2. információjában tettünk jelentést.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

2. TA 13-14
Az MDF miskolci szervezete folyószámlát akar nyitni a Magyar Hitelbank miskolci fiókjában. A bankszámlával kapcsolatos ügyintézést Dombóvári Tibor végzi, akinek ismerőse dolgozik a fiókban. A szerződés megkötése folyamatban van. A pénz felvételére, illetőleg kezelésére kijelölendő személyeket illetően még nem döntöttek.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

3. HÜ 12-14
1989. 03. 23-án a Jurta Színházban tartotta nagyválasztmányi ülését a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt. A rendezvény nehézkesen indult, mert a rendezőgárda nem akart mindenkit beengedni. Végül is a meghirdetett 10 órai kezdéssel ellentétben 11 órakor kezdődött meg az ülés 284 küldött és 220 főnyi érdeklődő jelenlétével.

A küldöttek erőszakos követelésének engedve Futó Dezső semmisnek nyilvánította a 4 ideiglenes vezetőségi tag kizárást. Az ülés nélkülözött minden parlamentáris formát, éles kitételekkel, közbekiáltásokkal illették a vezetőséget.

A tanácskozás több anarchiába fulladt.

A pártegység megőrzésére, illetve a szakadás elkerülésére hivatkozással sikerült megnyugtatni a kedélyeket. Ezek után javaslatot tettek több olyan személy kizárására, akiket árulónak, ÁVH-s besúgónak, volt kommunistának tartottak. 3 fő pesti tagot zártak

ki, köztük Bába Ivánt,[6] aki tiltakozott a kizárás ellen, és kijelentette, hogy a frakciózás tönkre fogja tenni a pártot.

Délután hosszas vita után a nagyválasztmányi ülés 04. 22-re történő újbóli összehívása mellett döntöttek. Ezek az ülésen minden megyéből egy küldött fog javaslatot tenni az országos vezetőség összetételére.

Április 22-ig ideiglenes vezetőséget választottak Pártay Tivadar tiszteletbeli örökös elnök, Légrády Imre, Dragon Pál, Nagy Ferenc, és Iván Géza személyében.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk;
- az információt „F" dossziés személy ellenőrzésében hasznosítjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 28.**

R-204-18/1-48/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 28. (48)

1. TA 12-14
1989. 03. 23-án Szabados Gábor a Déli Hírlap újságírója tájékoztatta Balázsi Tibort az MDF egyik helyi vezetőjét, hogy megjelent a lapnál egy K. F. nevű MDF tag, aki egy cikket akar leközöltetni, ami Szabados szerint „őrült dolog lesz", mert az egész cikk „iszonyatos baromság" és ha megjelenik, akkor az MDF egy életre nevetségessé válik, de lejáratja az összes alternatív mozgalmakat.

A cikk szélsőségesen kommunistaellenes, olyanokat tartalmaz, hogy vérívó kommunisták, meg hogy elég volt a vérívásból, stb. Balázsi elmondta, hogy K. valóban tagja az MDF-nek, ismeri, tagja az FKGP-nek is és annak a nevében is nyilatkozgat. A cikket úgy akarja aláírni, hogy K. F. MDF tag és FKGP tag.

A cikket Bekes Dezső szerkesztő le akarja közölni. Balázsit a cikk leközlése idegesítette és abban maradtak, hogy bemennek a szerkesztőségbe, megpróbálják elérni, hogy az MDF tagság ne tűnjön ki, ezzel kapcsolatban K. F-cel is beszélnek.

Intézkedés:
- a III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. TA 12-14
1989. 03. 23-án Kishonthy Zsolt tájékoztatta Balázsi Tibort, hogy az aznapi Magyar Nemzetben van egy cikk, amely szerint március 30-án 18 órától a miskolci NME E/5-ös épületében SZDSZ összejövetel lesz.

Latrán Béla folytatta a tájékoztatást, mely szerint Nádassy József […] már két ízben meghirdette az összejövetelt, de nem lett belőle semmi, mert Miskolcon SZDSZ csoport nem működik.

A jelenlegi felhívás után Hámori Zoltán felvette a kapcsolatot az SZDSZ budapesti vezetőivel, akik közölték, hogy most valóban jönni fognak, várhatóan Rajk László és Vásárhelyi Miklós.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és az MSZMP megyei első titkárát tájékoztatjuk.

3. K/3 12-14
Címzett: dr. Furmann Imre
Feladó: kekszi [sic!] MSZMP

Az anyagban egy lapon egy akasztófa látható, melyen egy stilizált emberi alak függ. Az akasztófa felső szárában MSZMP felirat, fölötte vörös csillag, az emberi alak lába alatt Münnich Társaság felirat és vörös csillag látható.

A cédula szövege: „Minden MDF tagra ez vár, úgy vigyázzatok”.

Intézkedés:
- az anyagot koboztuk, a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

4. TA 12-14
1989. 03. 29-én Grajczárik Lajos Nyíregyházáról tájékoztatta dr. Iván Gézát, hogy 1989. április 03-án du. fél 7-kor Rakamazon az FKGP alakuló ülést tart. Iván közölte, hogy személyesen nem tud részt venni, de valakit küld maga helyett. Grajczárik kifejtette még, hogy március 31-én Balatonszárszón Pártay Tivadar üdülőjében megbeszélést tartanak, ezen ő is részt vesz.

Intézkedés:
- a Szabolcs-Szatmár Megyei RFK ÁB szervét tájékoztattuk, a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztatjuk.

5. TA 12-14
1989. március 29-én dr. Iván Géza több beszélgetést folytatott arról, hogy a mai napon 15 órától az MSZMP miskolci székházában MSZMP – FKGP találkozó lesz.

Az FKGP részéről 5 fő lesz jelen, várhatóan: Gonda Gyula, Perlaki Kálmán, Szakács József, dr. Iván Géza és egy nem ismert kilétű személy.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökség tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**1989. március 31.**

R-204-18/1-49/89. Szigorúan titkos!

II. 1989. 03. 31. (49)

1. HMB 12-14
1989. 03. 19-én az SZDSZ programalkotó közgyűlést tartott Budapesten a Corvin moziban. Egy nem ismert kilétű erdélyi menekült felszólalásában kérte, hogy március 23-át Ceausescu hatalomra kerülésének évfordulóját nyilvánítsák gyásznappá és szervezzenek gyászkarszalagos felvonulást. Javasolta, hogy a demonstrációkat világszerte tartsák meg. Egy egri illetőségű felszólaló Ózd helyzetét boncolgatta, negatív oldalról.

A közgyűlésen Ózdról 10 fő vett részt, köztük: Mészáros Gyula […] tanár, az ózdi SZDSZ ügyvezetője, Mizsaik István […] OKÜ dolgozó villanyszerelő csoportvezető, valamint Kristály Gyula.

Ózdon az SZDSZ március 24-én tartott összejövetelt, a Kun Béla Művelődési Házban, jelent volt Solt Otília és egy nem ismert kilétű budapesti közgazdász.

Elemezték Ózd költségvetési tervezetét és erősen kifogásolták. Kifejtették, hogy Ózd tanácselnökét nem szívesen látnák továbbra is beosztásában.

1989. március 31-én közgyűlést tartanak, melyet igyekeznek röplapokon is propagálni (tartalma nem ismert).

Témája a költségvetési tervezet vitája lesz és kívülállókat is szívesen látnak.

Döntöttek, hogy a müv. házban minden második pénteken SZDSZ gyűlést tartanak.

Bejelentették, hogy Budapesten április 9-én a Jurta Színházban lesz SZDSZ rendezvény és a közgyűlés második fordulóját április 16-án tartják a Corvin moziban.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a vonatkozó részről a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

2. TA 12-14
1989. 03. 30-án Gáspár István Salgótarján […] alatti lakos Balázsi Tiborral (MDF választmányi tag) beszélt. Közölte, hogy Párizsban találkozott Nagy Pállal a Magyar Műhely egyik vezetőjével.

Nagy elmondta, hogy nagyon örülnének, ha kapnának a Miskolci Fórum második számából.

Balázsi közölte, hogy ők közvetlenül nem tartanak kapcsolatot külfölddel, az ilyet Lezsáknak szokták odaadni és ő juttatja ki az országból.

Gáspár a saját részére is kért a lapból, majd megegyeztek, hogy Balázsi 3 pld.-t elküld Gáspárnak, aki kijuttat belőle Párizsba.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a Nógrád Megyei RFK ÁB szervét tájékoztatjuk.

3. HMB 12-14
A cigándi és a sárospataki TSZ-ben kapcsolatunknak arról beszéltek, hogy Márton János korábban egyetemi rektor, illetve az Agrártudományi Egyesület elnöke levélben megkeresett Borsod megyei TSZ-eket és tájékoztatást ad a néppárt megalakulási szándékáról, annak célkitűzésiről és felhív az ahhoz való csatlakozásra. Kapcsolatunk egy db-ot látott is.

Intézkedés:
- az információt kiegészítjük, pontosítjuk;
- a BM III/III. Csoportfőnökséget és a megyei PB első titkárát tájékoztatjuk.

| látta: | készítette: |
|---|---|
| Kolok Péter r. ezredes | Szuhár Dezső r. fhdgy. |
| főkapitány áb. helyettese | tájékoztató tiszt |

**Csongrád megye**

**1989. január 6.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. január 06. (1)

HMB 12-14
HMB 12-12
1989. január 3-án 17.30 és 22.00 óra között Hódmezővásárhelyen az ifjúsági házban a Magyar Demokrata Fórum helyi csoportja kb. 200 fő részvételével zártkörű rendezvényt tartott, melynek témája az 1956-os események értékelése volt.

Témája az 1956-os események értékelése volt. Az elnökség tagjai volt: Csurka István, Lezsák Sándor, Rácz Sándor, Fónay Jenő, Kertész Dezső és dr. Grezsa István.

Lezsák Sándor előadásában kifejtette: 1956-ban a forradalom felkeléssé, majd szabadságharccá változott. A fegyveres harc kirobbanása a moszkvai vezetés és a helyi

kommunisták szándékos provokációja volt a demokratikus fordulat megakadályozására. Rácz Sándor az eseményeket úgy adta elő, hogy október 23-a békés forradalomnak indult, melyet az ávósoknak a rádiónál elkezdett vérengzése változtatott fegyveres harccá. Szerinte a kommunisták mindig hazudtak, Kádár ugyanolyan cinikus diktátor volt, mint elődei, s ebben a kérdésben Grósz Károly sem különb, aki „Miskolcon '56-ban ávósként kivégzéseket vezényelt." Az a véleménye, hogy a munkásosztály csak játékszer a kommunisták kezében. Az ország helyzetét hasonlónak ítéli, mint 1956-ban. Csurka István óvatosságra, körültekintésre és megfontoltságra intett. Higgadt hangvétele elütött az előző előadók heves stílusától és a hallgatóság egy részének nemtetszését váltotta ki.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. január 11.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. január 11. (2)

TK 12-14
A Budapesten működő Líbiai Népi Iroda 1989 tavaszán Szegeden egy ügynökséget kíván felállítani, amelynek vezetője egy alkonzul lenne. Az iroda működésének célját Ali Atman Karmos líbiai állampolgár – aki néhány éve végzett a Szegedi Vasútforgalmi Szakközépiskolában és állítása szerint az ügynökség tolmácsa lesz – az ügynökség funkcióját a gyógykezelésre szoruló líbiai, esetleg más arab állampolgárok orvosi ellátásának intézésében, illetve az ezzel kapcsolatos teendők megszervezésében jelölte meg. Nevezett felkeresett egy általa korábbról ismert magyar állampolgárt és felkérte, hogy legyen az ügynökség gépkocsivezetője.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/II-10. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. január 17.**

XII. 1989. január 17. (3)

K/3 12-12
Szászi Balázs szegedi lakos, a katolikus egyház világi alkalmazottja tájékoztatja Mátyás Orsolya zalaegerszegi lakost a Katolikus Koordinációs Tanács tevékenységéről. Az anyag szerint a KKT olyan egyházi és világi személyeket tömörít, akik tevékenyen részt vesznek a katolikus egyház életében. A tanácsban képviseltetik magukat a „különböző lelkiségű mozgalmak megjelenítői." (Regnum Marianum, Bokor[-mozgalom], Focolare[-mozgalom], Karizmatikus Megújulás), a katolikus egyesületek képviselői, vallásos fiatalok. A KKT a magyarországi ifjúsági szervezetek országos tanácsán keresztül kívánja érvényesíteni elvárásait a magyar társadalomtól. Ezek a következők:

„- teljes világnézeti egyenlőséget a társadalom minden szintjén,
- a marxista-materialista oktatás és kultúrmonopólium megszüntetése,
- működőképes társadalmi részvétel lehetősége (fórumok, intézmények,

tömegkommunikáció, stb. szabad használata),
- szociális tevékenység világnézeti alapon a megfelelő pénzeszközök biztosításával,
- valós dialógus, elméleti és gyakorlati szinten már világnézető embertársainkkal,
- politikai garanciák nyugodt működésünkhöz."

Megjegyzés: a katolikus ifjúsági közösségek az egyház hivatalos vezetőit minden teológiai kérdésben mértékadónak ismerik el, de szerveződésüket és tevékenységet társadalmi szinten saját ügynek tekintik.

Intézkedés:
- felderítjük a KKT Csongrád megyei vonatkozásait;
- tájékoztatjuk a BM III/III-1. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes főkapitány áb. helyettese

**1989. január 19.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. január 19. (4)

1. TA 12-14
Dr. Csapó Balázs […] Szeged […] arról tájékoztatta Ara-Kovács Attilát Budapest […], hogy Máté-Tóth András […] megkezdte az Amnesty International elnevezésű nemzetközi szervezet magyarországi csoportjának szervezését. Tervei szerint Szegeden vagy Gyulán lenne a központ.

Dr. Csapó Ara-Kovács közreműködését is kérte a bécsi iroda képviselőjével létrehozandó konzultáció megszervezéséhez.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. és a III/III-1. Osztályt;
- az információt pontosítjuk.

2. TA 12-14
Dr. Csapó Balázs az ISIS Kulturális Kisszövetkezet szegedi önálló elszámolású csoportjának vezetője megbeszéléseket folytatott Rajk Lászlóval a Beszélő című illegális kiadvány megjelentetéséről.

Megállapodásuk szerint kb. a második negyedévtől a szegedi csoport végezné a beszélő számítógépes szövegszerkesztését, valamint a Metripond Mérleggyár sportirodájának nyomdai melléktevékenységét igénybe véve a kinyomtatást is vállalják.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4., illetve a BM III/III-6. Osztályt és pontosítjuk az információkat.

3. ASZA 12-14
S. G. ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolvánnyal ellátott magyar nemzetiségű román állampolgár, szegedi lakos információja szerint S. V. román nemzetiségű pécskai lakos, […] a Securitate ügynöke.

Nevezett 1988. december hónaptól legalább 5 esetben utazott Magyarországra azzal a céllal, hogy hazatérésre csábítsa B. J. agrármérnököt és családját, valamint K. I. román menekültet, akik érvényes úti okmánnyal érkeztek hazánkba. 1989. január 11-én kereste fel legutóbb a B. családot. Feladata volt továbbá S. G. lakcímének megállapítása is. S. V. nagybátyja Lapuska alezredes, az aradi útlevélosztály vezetője.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/II-12. Osztályt, S. V. ellenőrzését – beutazásaikor – megszervezzük;
- B. J-t KEO fedéssel beszámoltatjuk.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. január 20.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. január 20. (5)

HMB 12-14
Többoldalú, nem ellenőrzött információink szerint az RSZK hivatalos szervei olyan helyzetet akarnak teremteni, ami egy esetleges Magyarország elleni fellépés lehetőségét indokolhatja. Ezt az alábbiakkal igyekeznek elérni:

- a magyar kormány folyamatos provokálása különböző intézkedésekkel;
- a román hadsereg, rendőrség állományába csak azon személyeket hagyták meg, akik elkötelezettjei Ceausescu politikájának. Ez első sorban az Erdély területén állomásozó egységekre vonatkozik;
- a Magyarország elleni esetleges katonai beavatkozás végrehajtását a hivatalos szervek oktatási rendszerébe beépítették.

Intézkedés:
- az információt, illetve annak tartalmai vonatkozásait operatív úton ellenőrizzük, pontosítjuk;
- a BM III/II-12. Osztály soron kívül tájékoztatjuk.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. január 23.**

Szigorúan titkos!

XIII. 1989. január 23. (6)

1. HMB 12-14
A Szabad Demokraták Szövetsége szegedi szervezete 1989. január 19-én este összejövetelt tartott a Bartók Béla Művelődési Házban.

A 13 fős rendezvényen Jankó Attila, a szegedi csoport vezetője tartott tájékoztatót a múlt heti budapesti SZDSZ tanácskozásról és a szervezet programtervezetéről.

Dr. Kertész Dezső földeáki körzeti orvos bejelentette, hogy január 27-én 17 órakor a földeáki művelődési házban Mécs Imre budapesti lakos előadást fog tartani az SZDSZ-ről.

Ezen a rendezvényen fogják megalakítani – dr. Kertész vezetésével – az SZDSZ helyi csoportját.

Az SZDSZ egy három hasábra osztott röplapot kíván terjeszteni és sokszorosítani, amit március 15-én az egész országban terjeszteni fog. A szöveg egyik hasábja az 1848-as 12 pontot, a következő az 1956-os 16 pontot tartalmazza, a harmadik hasáb pedig kb. 20 pontban mai aktualitású követelésekből áll. Az SZDSZ március 19-én Budapesten nyilvános fórumot tervez tartani.

Megjegyzés: dr. Kertész Dezső ellenforradalmi tevékenysége miatt „F” dosszié keretében ellenőrzésünk alatt áll. 1988-ban aktivizálta magát, az ún. „Történelmi Igazságtevő Bizottság”-ban [sic!] fejt ki tevékenységet.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt, az információkat pontosítjuk.

2. LBE 12-14
ASZA 12-12
A FIDESZ és az SZDSZ szegedi csoportja január 20-21-én levélládába történő bedobással több száz „Újévi üzenet” címet viselő röplapot terjesztett Szegeden.

A röplap éles hangnemben támadja a kormány politikáját és a hatalommal szembeni összefogásra szólít fel.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága első titkárát és a BM III/III-4. és III/III-2. Osztályait.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. január 24.**

XII. 1989. január 24. (7)

LBE 12-12
A FIDESZ szegedi regionális szervezete, az MDF szegedi elnöksége, az SZDSZ szegedi szervezete és az ún. Körgát Klub 1989. január 23-án és 24-én Szeged központjában és forgalmas helyein aláírásgyűjtést folytat. A „Közérdekű bejelentés” címet viselő aláírásgyűjtő ívek tartalma a következő:

„Alulírott szervek és szegedi állampolgárok tiltakoznak a nép vagyonának a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Kommunista Ifjúsági Szövetség által való kisajátítása ellen. Felhívjuk a Szeged megyei, városi tanácsot, tegyen határozott lépéseket annak érdekében, hogy:

1. A szegedi Komócsin téri pártszékház felújítására fordított 53,9 millió forintot a megfelelő kamatokkal a Magyar Szocialista Munkáspárt fizesse vissza a városi tanács lakás felújítási alapjába.

2. A megyei ifjúsági központ kerüljön vissza társadalmi tulajdonba, kezelője a városi tanács legyen, és egy azonnal megalakítani [sic!] társadalmi ifjúsági bizottság döntsön felhasználásáról.”

A követelést és az aláírásokat a városi tanács végrehajtó bizottságának január 26-i ülésére kívánják eljuttatni.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága első titkárát és a BM III/III-4. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1986. január 27.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. január 27. (8)

1. TE 12-14
A Szabad Demokraták Szövetsége szegedi szervezete „Szabad Demokrata Klub” néven rendszeresen működő fórum létrehozását tervezi, melynek helye a JATE szabadidő központja lesz. Kezdetben előadássorozatot szerveznek: 1989. február 3-án Tamás Gáspár Miklós, február 10-én Solt Otília, február 17-én Tardos Márton, február 28-án ismét Solt Otília és március 3-án vagy 10-én Szabó Miklós részvételével.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt;
- operatív úton biztosítjuk a rendezvényeket.

2. TE 12-14
1989. január 19-én és 24-én lebonyolításra került egyeztető tárgyalásokat követően a szegedi alternatív szervezetek – MDF, FIDESZ, SZDSZ, Körgát Klub” – koalícióra léptek egymással. A koalíció megalakítja az ún. „független” információs irodáját, melynek vezetője – egyben a négy szervezet közös képviselője – Móra Ferenc Sándor […] Szeged […] szám alatti lakos.

Első közös akciójuk keretein belül felhívást jelentetnek meg a megyei lapban, melyben deklarálják, hogy nem ünneplik közösen március 15-ét az MSZMP-vel, a KISZ-el és a Hazafias Népfronttal. Indoklásukban kifejtik:

1. A társadalomban meglévő feszültsége elkendőzése lenne a közös ünneplés.
2. Azzal a szervezettel nem ünnepelnek együtt, aki korábban gumibotokkal verette szét kezdeményezéseiket.
3. Azokkal nem vállal közösséget, akik az október 23-i megemlékezéseket az elmúlt évben a legdrasztikusabb módon szétverték.

Információink szerint a fenti szervezetek március 15-ét közösen ünneplik meg Szegeden a Széchenyi és a Dóm téren. Az ünnepséggel kapcsolatos részleteket február 18-án beszélik meg.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt;
- operatív úton felderítjük a március 15-i ünnepség előkészületeit.

3. TA 12-12
Dr. Csapó Balázs […] Szeged, […] szám alatti lakos egy, a szegedi alternatív szervezeteknek fórumot biztosító hetilap megjelentetését tervezi.

A lap kiadását a dr. Csapó kezdeményezésére a közeljövőben megalakítandó KFT finanszírozná.

A kiadvány terjesztését márciusban szándékozzák megkezdeni.

Megjegyzés: dr. Csapó Balázst operatív különnyilvántartás keretében ellenőrizzük.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-5. Osztályt.

4. TA 12-12
Dr. Csapó Balázs Szeged […] szám alatti lakos tájékoztatta Kőszeg Ferencet, hogy az SZDSZ értesítő következő számának kiadását a nyomtatást melléktevékenységként végző hódmezővásárhelyi Metripond Sportiroda vezetője nem engedélyezte. Kőszeg az 1986-os sajtótörvényre hivatkozva – ami szerint egy szervezet belső kiadványát nem kell engedélyeztetni – a sajtóban (országos szinten) tiltakozó nyilatkozatot kíván közzétenni.

Megjegyzés: korábbi információink alapján feltételezhető, hogy az iroda vezetője a megyei pártbizottság utasítására intézkedett.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a megyei pártbizottságot, illetve a BM III/III-4. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. január 30.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. január 30. (9)

TK 12-14
A Szabad Demokraták Szövetsége 1989. január 27-én este politikai gyűlést tartott a földeáki „Jurtá”-nak nevezett művelődési otthonban.

A rendezvényen 150 fő vett részt, melynek legfőbb célja a helyi SZDSZ szervezet létrehozása volt. A gyűlést dr. Kertész Dezső nyitotta meg, őt Mécs Imre követte előadásával. Az előadás lényege az SZDSZ elvi nyilatkozatának ismertetése volt.

A községi SZDSZ csoport mintegy 15 fővel alakult meg, vezetője Kertész Dezső.

Bejelentették, hogy 2-3 hónapon belül az SZDSZ „Felújítás” címen folyóiratot jelentet meg Szegeden.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága első titkárát és a BM III/III-4. Osztályt;
- dr. Kertész Dezső „F” dossziés személy ellenőrzését folytatjuk.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 01.**

Szigorúan titkos!

Információs jelentés
XII. 1989. február 01. (10)

TA 12-14
Balogh László az MTV szegedi körzeti stúdiójának riportere arról tájékoztatta dr. Pordány László Szeged […] alatti lakost, hogy az MSZMP-n belül megtörtént a szakadás, ennek eredményeként létrejött Magyar[országi] Szociáldemokrata Párt alakuló ülése február 16-án lesz a fővárosban, mely alkalommal Bihari Mihályt kívánják megválasztani a párt vezetőjének.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 01.**

Információs jelentés
XII. 1989. február 01. (11)

1. TE 12-14
A Szegeden működő környezetvédelmi egyesületek (Magyar Madártani Intézet, Ifjúsági Környezetvédő Szövetség, „Csemete" Csongrád Megyei Természetvédő Egyesület) „Javaslat a szegedi demokrata koalíció létrehozására és működtetésére" címmel levélben fordultak az MDF szegedi szervezetéhez.

A levélben a Szegeden működő független demokratikus társadalmi szervezetek (MDF, SZDSZ, FIDESZ, TDDSZ, stb.) és a fenti környezetvédőkből álló koalíció létrehozását javasolják.

Az MDF szegedi elnöksége ezt a felvetést fenntartásokkal fogadta – a környezetvédő szervezetek profilja miatt – de megállapodtak abban, hogy konzultációt fognak kezdeményezni az egyesületek vezetőivel a koordináció lehetőségeit illetően.

Intézkedés:
- az MDF szegedi szervezetének koalíciós készségét a környezetvédő mozgalmakkal operatív úton figyelemmel kísérjük;
- az információt továbbítjuk a BM III/III-4. Osztálynak.

2. TE 12-14
Február 11-én a JATE auditórium maximumában az MDF szegedi szervezete a megyei ügyekről tömegkommunikációs problémákat feldolgozó fórumot szervez, melynek címe: Fórum a szegedi nyilvánosságról.

A demonstrációra a mintegy 500 fős tagságon kívül meghívják az MDF országos elnökségének tagjait, valamint a Bács, Békés, Pécs-Baranya megyei MDF szervezetek képviselőit, illetőleg az országos – Magyar Hírlap, Magyar Nemzet, HVG – és a megyei lapokat, s a TV Híradó, az MTV Szegedi Körzeti Stúdiója, a „168 óra", a Magyar Rádió, a Magyar Rádió Szegedi Körzeti Stúdiója riportereit.

A fórum vendégei között lesznek a Csongrád megyei, városi párt- és állami vezetők is.

Intézkedés:
- a demonstrációt operatív úton biztosítjuk;
- az információt továbbítjuk a BM III/III-4. Osztálynak.

Rajki András r. fhdgy.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 7.**

Szigorúan titkos!

Információs jelentés
XII. 1989. február 7. (12)

LBE 12-12
1989. február 6-án Szeged város területén ismeretlen személy(ek) postaládákba dobás útján írógéppel sokszorosított röpcédulákat terjesztettek.

Előttünk két különböző szövegű röpcédula vált ismertté. Az egyik szövege: „Le az elnyomó kormánnyal… azok, akik az országot tönk szélére sodorták, még mindig párnázott székben ülnek. Mikor vonjuk már őket felelőssége?"

A másik anyag 11 pontban felsorolt követeléseket tartalmaz, többek között a kormány lemondását, új választásokat, az erőszakszervek megtisztítását, a munkásőrség feloszlatását követelik.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt és az MSZMP Csongrád Megyei Bizottságának első titkárát.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 8.**

Szigorúan titkos!

Információs jelentés
XII. 1989. február 8. (13)

TE 12-14
Az MDF szegedi szervezetének vezetősége február 6-án ülést tartott, amelyen megtárgyalta a március 15-i ünnepségek szervezését. Eszerint a szegedi alternatív szervezetek a rendőrségen bejelentik, hogy a március 15-i ünnepségüket a múzeum előtt 10.00–13.00 óráig tartják, különböző zenés és prózai műsorok beiktatásával.

A rendezvény végén a tömeg a Dóm tér érintésével átvonul az Aradi Vértanúk terére az emlékmű koszorúzására.

Az ünnepségre az alternatív szervezetek külön-külön vendégeket hívnak Budapestről.

Mintegy tízezer résztvevőre számítanak, a rendet százfős rendezőgárdával kívánják fenntartani.

A március 15-i esti programjaikat zárt helyen, klubokban, intézményekben szervezik.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága első titkárát és a BM III/III-4. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 08.**

Szigorúan titkos!

Információs jelentés
XII. 1989. február 08. (14)

HMB 12-14
1989. február 7-én 16.30 és 18.00 óra között a JATE állattani tanszékén dr. Gallé László docens […] Szeged […] vezetésével nyolc fő jelenlétében előkészítő ülést tartott a „Tiszta Kör”. A „Duna Kör” mintájára szerveződő csoport fő célkitűzése a Tisza-völgye és mellékfolyóinak, ökológiai környezetének a védelme. A „Tisza Kör” koordinálná a „Csemete” (Csongrád Megyei Természetvédő Egyesület), a „Madártani Egyesület”, az „Ifjúsági Környezetvédő Szervezet” és a „Kiss József Környezetvédő Társaság” tevékenységét. A „Tisza Kör” hivatalos megalakulását kb. egy hónap múlva kívánják bejelenteni.

Megjegyzés: az összejövetelen terjesztették a „Mit akar a Magyarországi Szociáldemokrata Párt” című A/4-es méretű nyomdai úton sokszorosított röplapot.

Intézkedés:
- a „Tisza Kör” szerveződését operatív úton ellenőrzés alatt tartjuk;
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 10.**

Szigorúan titkos!

Információs jelentés
XII. 1989. február 10. (15)

1. TA 12-14
Február 15-én a József Attila Tudományegyetem auditórium maximumában alakuló ülést és propagandaestet tart a Magyarországi Szociáldemokrata Párt szegedi csoportja.

A programban a korabeli SZDP röplapokat, kiadványokat, könyveket bemutató kiállítás megnyitása, régi anyagok részleteit bemutató felolvasóest és „A demokrácia alternatívái” címmel vita szerepel. Meghívott vendég lesz az MSZDP budapesti csoportjától Szilágyi Gábor és Márkus László.

A szegedi tervek között szerepel a környezetvédelem felvállalása, valamint alcsoportok (orvos, közgazdász, menedzser, stb.) megalakításának kezdeményezése.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk az BM III/III. Osztályt és az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága első titkárát.

2. TA 12-14
A Magyar Televízióban február 16-án 21.40 órakor kezdődő „Hazai tükör” című műsor a szamizdatokkal kíván foglalkozni.

Az egyik vidéki helyszínen, Szegeden Gonda István […] Szeged […], vagy Csapó Balázs […] Szeged […] fog nyilatkozni.

Terveik szerint a nyilvánosság elé tárják az SZDSZ értesítők kiadásának közelmúltbeli betiltását és az ügy felelőseiként a megyei pártbizottság illetékeseit állítják előtérbe.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a megyei pártbizottságot, valamint a BM III/III-4. Osztályt.

3. TA 12-14
Február 7-én Antal János a Szabad Európa Rádió munkatársa Szegeden beszélgetést folytatott néhány helyi alternatív szervezet képviselőjével, többek között Pete Györggyel […] Szeged […] és Gonda Istvánnal […] Szeged […].

Első sorban a működési körülmények, a lapkiadási lehetőségek és egyéb technikai feltételek iránt érdeklődött. Antal tevékenységéről filmet forgatott a Bajor Televízió stábja azzal a céllal, hogy bemutassák, hogyan dolgozik egy Szabad Európa Rádiós Magyarországon.

Antal Jánost és a forgatócsoportot Pálinkás Róbert ellenséges tevékenységéről ismert budapesti lakos kísérte le Szegedre.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III. Csoportfőnökséget.

4. TE 12-14

„A holnap stúdiója” elnevezéssel Szegeden MDF filmstúdió alakult meg. Vezetője Balogh László, a szegedi körzeti stúdió operatőre. Az általa vezetett csoport egy kétórás riportfilmet készített, amelyben egy Sándor utónevű, az ’56-os eseményekben résztvevő férfi életútját dolgozták fel. A film részletesen tárgyalja Kádár János szerepét is. Balogh a film bemutatóját február […][7] tervezi, mert meg kell várniuk, amíg a film „főszereplője” február közepén elhagyja az országot.

A stúdió a közeljövőben tervez filmet készíteni Fónay Jenő – 1956-os tevékenysége miatt halálra ítélt, majd kegyelmet kapott személy – életéről. A dokumentumfilm alapjául Fónay írásos visszaemlékezései szolgálnak, amit nevezettek már eljuttattak Fejér Dénesnek.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 10.**

Szigorúan titkos!

Információs jelentés
XII. 1989. február 10. (16)

K/3 12-12
Futó Dezső a Független Kisgazdapárt főtitkára pártja nevében levelet írt három szegedi országgyűlési képviselőnek. Mellékletként megküldte az FKGP ideiglenes vezetősége irányelveit a pártprogram kidolgozásához. Ehhez kérte a képviselők észrevételeit, majd a következőket írta:

„Ezen túlmenően úgy gondoljuk, hogy már a jelenlegi országgyűlésben kisgazdapárti frakciót alakíthatnának azok a képviselők, akik program-irányelveinket magukévá tudják tenni, és megtisztelnek bennünket azzal, hogy ebbe a történelmi pártba belépnek. Így lehetővé válna pártunk részére, hogy a következő országgyűlési választásokon önt, mint jelöltünket támogathassuk.”

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Rajki András r. fhdgy. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 15.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. február 15. (17)

TA 12-14
A Magyar Demokrata Fórum március 11-12-én megrendezésre kerülő kongresszusának eseményeiről a szervezők egy, a helyszínen készítendő lap kiadásával naprakészen kívánják tájékoztatni a közvéleményt. A kiadvány elkészítésével megbízták a dr. Csapó Balázs […] Szeged […] által vezetett Csapó és társai informatikai KFT-t.

A szükséges technikai eszközöket Csapóék Szegedről viszik fel Budapestre.

Intézkedés:

- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Balog Viktor r. szds.
osztályvezető

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 17.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. február 17. (18)

HMB 12-14
1989. február 15-én 19.30 órától a JATE auditórium maximumában, mintegy 70 fő részvételével az alakuló MSZDP bemutatkozó estet tartott.

A fórum elnökségét ifj. Csoóri Sándor, Szilágyi Gábor – az MTI tudósítója –, valamint Márkus László történész alkotta. A meglehetősen bensőséges hangvételű bemutatkozás során az elnökség tagjai kérdésekre válaszolva az alábbiakat közölték:

Az MSZDP hivatalos megalakulását március 01-én jelentik be, ekkor ismertetik a főtitkár személyét is. Elmondták, hogy a formálódó párttal a szocialista internacionálé felvette a kapcsolatot, erkölcsi és anyagi támogatást ígérve.

Tervezik egy lap kiadását is, melynek költségeit a tagdíjakból – a bruttó jövedelem 1 százaléka – kívánják fedezni. Elkészült – s a demonstráció alkalmával ingyen osztották – a Magyar[országi] Szociáldemokrata Párt füzetei 1. példánya, mely Karl Kautzky egy, a szociáldemokráciával kapcsolatos tanulmányát tartalmazza.

Az alternatív szervekkel kapcsolatos viszonyról elmondták, mindenkivel együtt kívánnak működni, aki demokratikus úton és eszközökkel képzeli el a progresszív megvalósítását. [sic!]

Intézkedés:
- az információt továbbítjuk, s az ellenőrzést folytatjuk.

Balog Viktor r. szds.
osztályvezető

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 20.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. február 20. (19)

HA 12-14
A H[eted] N[api] Adventista Egyház április közepére tervezi az unió elnökválasztását. Az eddigi elnök, dr. Szigeti Jenő helyett valószínű, hogy Major Zoltán, a dunántúli egyházkerület elnökét választják meg.

Megjegyzés: a változtatásra azért van szükség, mert Major valamikor az Egervári Oszkár-féle szakadár csoporthoz tartozott, de visszatért az anyaegyházhoz. Elnökké választása esetén azt várják, hogy a szakadár adventisták nagy része szintén visszatér az eredeti hitelveihez és az egyházához.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-1. Osztályt.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes

főkapitány áb. helyettese

**1989. február 21.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. február 21. (20)

1. LBE 13-13
P. J. […] foglalkozás nélküli, büntetett előéletű, magyar állampolgár és nemzetiségű, Budapest […] szám alatti lakos 1989. február 17-én, mint román menekült felkereste Hódmezővásárhely Városi Tanács segélyszolgálatát, majd a Csongrád Megyei Rendőrfőkapitányság Igazgatásrendészeti Osztályán jelentkezett és kért ideiglenes tartózkodási engedélyre szóló igazolványt.

Meghallgatása során megállapítottuk, hogy nevezett soha nem volt román állampolgár. Azért adta ki magát román menekültnek, hogy segélyhez jusson, illetve a megváltoztatott személyadatokkal új életet kezdhessen.

Intézkedés:
- P. J. tevékenységéről a BM III/II-12. Osztályt és a Budapest VIII. Kerületi Rendőrkapitányságot tájékoztatjuk.

2. ASZA 12-12
1989. február 20-án 16.15 órakor a szegedi rendőrkapitányság ügyeletét a 07-es telefonszámon felhívta egy ismeretlen férfi és a következőket közölte: „A Nívó KTSZ a jövő héten kedden, vagy szerdán fel fog robbanni, ha nem lesz béremelés."

Az ügyelet vezetője blokkolta a hívást. A posta illetékesei megállapították, hogy az ismeretlen telefonáló a hívást a Kossuth L. sgt.-i telefonfülkéből eszközölte, mely a ruhagyár előtt található.

A szegedi rendőrkapitányság akció alosztálya azonnali intézkedésként a nyilvános telefonfülke környékét ellenőrzés alá vonta és 5 személyt előállított.

Az ügyeleten rögzített hanganyagot felhasználva hangazonosítást hajtottunk végre, mely során az előállított N. J. […] betanított munkás […] Szeged […] lakos cselekményét elismerte.

Intézkedés:
- a további eljárást a szegedi rendőrkapitányság bűnüldözési osztálya végzi;
- a BM III/II-10. Osztályát soron kívül tájékoztattuk.

3. ER 12-12
Február 20-án 22.00 órakor a szegedi ruhagyárból távozó dolgozóknak Benda Balázs, Csató József és Fülöp Zoltán egyetemi hallgatók „Munkások, Munkásfiatalok!" címmel röplapokat osztogattak. A felhívásban valódi munkás-önkormányzatok kialakítására, munkástanácsok felállítására, valamint független munkáscsoportok létrehozására mozgósítanak, illetve propagálják a Jurta Színházban február 25-én 09.00 órakor „Munkásszolidaritás '89" címmel lebonyolításra kerülő konferenciát. A kapcsolatfelvétel érdekében a Vajasné Horváth Ilona, 1171 Budapest, Földeák út. 20. levélcímet és a Bartók Gyula 698-968 (este) telefonszámot közlik.

Az említett személyeknél mintegy 400-500 röplap volt.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztály.

4. TE 12-14
Az MDF szegedi csoportjának ideiglenes elnöksége a FIDESZ, az SZDSZ és más helyi alternatív politikai szervezetekkel közösen szervezendő március 15-i ünnepség

szónokának Király Zoltán kérte fel, aki előzetesen elvállalta a felkérést. Az elnökség tervében szerepel Gyulay Endre megyéspüspök szónokként való meghívása is.

A hivatalos ünnepségektől elkülönülő rendezvény keretében a szervezők – budapesti mintára - jelképesen el akarják foglalni a helyi nyomda épületét és ott az általuk előzetesen sokszorosított „12 pont" röplapját terjeszteni.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt;
- operatív úton információkat gyűjtünk az ünnepség előkészületeiről.

5. TE 12-14
A FIDESZ szegedi regionális szervezete az 1989. február 25-én tartandó taggyűlésen dönt véglegesen a március 15-i ünnepség MDF-el való közös megrendezése tárgyában.

A helyi SZDSZ képviselőivel már megállapodtak a „hivatalostól" elkülönülő rendezvényekben. Az SZDSZ helyi vezetője ünnepi beszéd megtartására felkérte Tamás Gáspár Miklóst, aki előzetesen elvállalta a fellépést.

Megjegyzés: az MDF helyi vezetői elzárkóznak Tamás Gáspár Miklós felléptetése elől.

Intézkedés:

- tájékoztatjuk a BM III/III-2. és 4. Osztályokat.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 22.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. február 22. (21)

HMB 12-14
A FIDESZ szegedi regionális szervezete reprezentatív felmérést tervez 1989. február 22-én 16.00 órától 15-én 10.00 óráig a Csongrád megyei I. számú országgyűlési választókörzet területén.

A felmérés célja annak megállapítása, hogy a szegedi alternatív szervezetek a megüresedett képviselői helyre kit javasoljanak jelöltnek.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-2. és a BM III/III-4. Osztályokat.

Balog Viktor r. szds.
osztályvezető

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 24.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. február 24. (22)

1. TA 12-14
Szécsényi Mihály a FIDESZ budapesti képviselője tájékoztatta Gonda Istvánt az ISIS Kulturális Kisszövetkezet egyik vezetőjét, hogy február 25-26-án eljuttatják hozzájuk a

Fidesz Hírek egy különszámának kéziratát, melyet „Koszorú” címmel március 15-e előtt kívánnak kiadni.

A kisszövetkezet díjmentesen vállalta a számítógépes szövegszerkesztést.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-2. Osztályt.

2. HMB 12-14
Az MDF szegedi szervezete 1989. február 22-én 19.30 órai kezdettel a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának auditórium maximumában taggyűlést tartott, melyen 220 fő vett részt.

A taggyűlésen az MDF szegedi szervezetének ideiglenes elnöksége elnökölt, a levezető Bíró Zoltán volt.

Első napirendi pontként az ideiglenes elnökség nyilatkozatát olvasták fel, melyben ismertették a tagsággal, hogy a március 15-e megünneplése kapcsán az elnökségen belül kialakult eltérő álláspontok ellenére nincsen szó szakadásról.

Az egység ilyen formán történő deklarálása rendkívül felkorbácsolta a tagság kedélyét. A mintegy 2,5 óráig tartó éles vitában elhangzott – Balog László „F” dossziés előterjesztésében – olyan javaslat is, mely bizalmi szavazást eszközül használva az ideiglenes elnökség azon 3 tagjának – R. E., D. L., dr. F. D. – azonnali lemondatását követelte, akik a március 15-i ünnepséget az MSZMP-vel közösen kívánták megtartani.

A tagság végül azt a javaslatot fogadta el – Bíró Zoltán terjesztette elő – miszerint az ideiglenes elnökség a kongresszusig „hivatalban” marad, azt követően a tagság újjá választja a testületet.

Március 15-ét illetően az a határozat került elfogadásra, hogy az MDF az alternatív szervezetekkel – FIDESZ, SZDSZ – az MSZMP, HNF, KISZ rendezvényektől külön ünnepel.

A második napirendi pont keretein beül a tagság az MDF I. kongresszusára 20 fő küldöttet választott, melyek között az ideiglenes elnökség mind a 6 tagja bizalmat kapott.

Ezt követően a tagság 86:63-as szavazattöbbséggel elfogadta, hogy a szegedi küldöttek a kongresszuson az MDF párttá alakulását támogassák.

Határozat született arra vonatkozólag, hogy a 20 fő küldött 1989. február 27-én egyeztető megbeszélésre ül össze, ez alkalommal választják meg közülük a március 15-i ünnepséget előkészítő bizottságot.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt;
- a március 15-i ünnepség előkészületeit operatív úton ellenőrizzük.

Balog Viktor r. szds.
osztályvezető

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 27.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. február 27. (23)

LBE 12-12
1989. február 24-én megjelent a szegedi városi rendőrkapitányságon Ökrös Tamás és a gyülekezési jogról szóló hatályos törvény értelmében bejelentette, hogy a FIDESZ szegedi regionális szerve, az SZDSZ szegedi szervezete és a TDDSZ szegedi szervezete 1989. március 04-én 16.00 órai kezdettel Szegeden, a Dugonics téren tömeggyűlést szervez.

A tömeggyűlésen a készülő sztrájktörvény és a munkatörvénykönyvnek tervezett módosítása témájában fognak felszólalni.

A rendezvény befejezését 18.00 órára tervezik, a rend fenntartásáról a rendező társadalmi szervek gondoskodnak.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-2. Osztályt, és az MSZMP Csongrád Megyei Bizottság első titkárát;
- a rendezvényről további információkat gyűjtünk.

Balog Viktor r. szds.
osztályvezető

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 28.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. február 28. (24)

TE 12-14

Az MDF szegedi szervezetének ideiglenes elnöksége – dr. Pordány László, dr. Raffay Ernő, dr. Fejér Dénes, Domonkos László, Mucsi Mihály, Szabó Béla – 1989. február 27-én 16.30 órától munkamegbeszélést tartott a március 15-i ünnepségekkel kapcsolatosan, melyen az alábbiak hangzottak el:

A szegedi alternatív szervezetek – MDF, SZDSZ, FIDESZ, „Körgát-klub", kisgazdapárt, „környezetvédők" – 1-1 fő delegálásával operatív bizottságot hoztak létre, az ünnepség megszervezésére és lebonyolítására.

A megemlékezés március 15-én 11.00 órai kezdettel a szegedi Nemzeti Múzeum előtt indul, ahol Király Zoltán országgyűlési képviselő mond beszédet. Ezt követően átvonulnak az Aradi vértanúk terére, ahol koszorúzás következik, majd szimbolikusan elfoglalják a Szegedi Nyomdát.

Itt Tamás Gáspár Miklós mond beszédet.

Az ünnepség következő aktusaként a tömeg a Klauzál térre vonul, ahol a Kossuth szobor előtt Raffay Ernő – a város alternatív szervezeti őt jelölik Apró Antal megüresedett képviselői helyére – ünnepi, egyben kortes beszéde következik. A megemlékezés a Széchenyi téren, koszorúzással zárul.

Szőke László – az MDF országos elnökségének megbízásáról – levélben fordult az ország MDF alapszervezeteihez, melyben közli, hogy március 10-én de. 60 ezer, 12-én du. 60 ezer és 13-án du. 80 ezer példányban MDF napilapot jelentetnek meg. Minthogy e vállalkozás a szervezet egész pénzét felemésztette, illetve 2 millió forint kölcsönt is igénybe vettek, Szőke felszólítja az alapszervezeteket a terjesztés gondos, eredményes megszervezésére. A lap „Népszava" formátumban 8 oldallal, 16 Ft-os egységáron kerül kibocsátásra.

A levélben Szőke meghatározza a terjesztési útvonalakat – az ország 8 főútvonala – illetve felszólít, hogy az útvonalaktól távolabb eső városok, helységek számára tegyék lehetővé a lap kézhezvételét.

1986. február 26-án, Szegeden dr. Szegő István vezetésével megalakult a kisgazdapárt, majd ezt követően Molnár István vezetésével a Keresztényidemokrata Néppárt.

Balog Viktor r. szds.
osztályvezető

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1986. március 2.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 02. (25)

1. TA 12-14
Máté Tóth András […] Szeged […] szám alatti lakos – „F" dossziés személy – arról tájékoztatta dr. Pordány László […] Szeged […] szám alatti lakost – „F" dossziés –, hogy egy Nagysápon élő Havasy Gyula nevű plébános hosszú évek munkájával összegyűjtötte az 1948-1972-ig terjedő időszak egyházi személyeket érintő koncepciós pereinek anyagát.

Havasy Gyula a periratokat „Háttérkötet" címmel dokumentumkötet formájában rendezte, s megjelentési szándékkal eljuttatta dr. Fejér Déneshez, a JATE Kiadó főszerkesztőjéhez. Máté Tóth András arra kérte dr. Pordányt, hogy a demokrata fórum szegedi szervezete nyújtson támogatást a periratok nyilvánosságra hozásában, illetőleg a fórum égisze alatt szervezzenek egy nyilvános bemutatkozó estet, melyre előadóként meghívják Havasy Gyulát, vendégként pedig jogi szakértőket, illetőleg olyan egyházi személyeket, akik áldozatai voltak a fenti időszak koncepciós pereinek.

Dr. Pordány a javaslatot elfogadta, s támogatásáról biztosította Máté Tóthot.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. és a BM III/III-1. Osztályokat;
- a nyilvánosság-bemutatkozó esttel kapcsolatos előkészületeket folyamatosan figyelemmel kísérjük.

2. LBE 12-12
1989. február 27-én 23-as sorszámmal leadott információs jelentést az alábbi adatokkal egészítjük ki:

Az 1989. március 4-én 16.00 órakor Szegeden, a Dugonics téren tartandó tömeggyűlésen a FIDESZ és az SZDSZ nevében Ökrös Tamás, a Szolidaritás Munkás Szakszervezet képviselőjeként Korom Mihály, és a TDDSZ szószólójaként Mucsányi János fog felszólalni.

A tervezett tömeggyűlésre a lakosságot röplapok terjesztésével kívánják mozgósítani.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága első titkárát és a BM III/III-2. Osztályt.

Balog Viktor r. szds.
osztályvezető

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 6.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 06. (26)

TE 12-14
1989. március 01-én 19.30 órakor Bíró Zoltán – az MDF országos elnökségének tagja – látogatást tett dr. Pordány Lászlónál, akit az alábbiakról tájékoztatott:

A hét elején az MDF országos elnöksége Für Lajos lakásán munkaértekezletet tartott, melynek célja az MDF I. kongresszusának előkészítése volt.

Ez alkalommal megválasztották a kongresszusi jelölőbizottság elnökét – Halász Péter – illetőleg a jelölőbizottságot. Meghatározták feladatát, mely szerint a kongresszusig terjedő időben, az országban működő alapszervezetek közül minél többet

fel kell keresniük, a célból, hogy az elnökség (max. 15 fő), a választmány (60-80 fő), az etikai- és számvizsgáló bizottság összetételére – a jelölőlistára – javaslatokat kérjenek.

Ezt követően megállapodtak arra vonatkozóan, hogy minden lehetséges eszközzel meggátolják azt, hogy a kongresszuson jelenlévő küldöttek határozatot hozzanak az MDF azonnali párttá alakulását illetően.

Az országos elnökség álláspontja szerint az MDF jelenleg nincs felkészülve a párttá alakulásra. A közeljövőben a szervezeti forma ilyen jellegű megváltoztatását csak akkor vállalják fel, ha a készülő párttörvény tartalmazza azt a kitételt, miszerint a választásokon csak pártok képviselői indulhatnak.

Az elnökség felkészült a kudarcra is, azaz, ha a küldöttek mégis a párttá alakulás mellett voksolnának. Ebben az esetben az MDF-en belül létrehoznának egy MDF pártot, illetve megmaradna a régi formáció is azok számára, akik nem kívánnak belépni.

Értékelésük szerint ezt mindenképpen meg kell akadályozni, hiszen ez egyenértékű lenne a szakadással, tulajdonképpen másfél év munkája menne tönkre, „s a Lezsák újra felállíthatná a sátrat Lakiteleken".

Dr. Pordány – a fentiek ismeretében felajánlotta, hogy a Pécs-Baranya-, Békés-, Csongrád megyei küldöttekből létrehoz egy „laza" dél-magyarországi konglomerációt, akik a kongresszuson a párttá alakulás ellen voksolnak egy közösen megszerkesztett felszólalás keretein belül.

Bíró Zoltán felhívta dr. Pordány László figyelmét dr. Kovács Zoltánra – az MDF szegedi szervezetének tagja, küldött – aki a szegedi jelölő-taggyűlés alkalmával elmondott rendkívül szuggesztív beszédével elérte, hogy a szegedi küldötteket a tagság a párttá alakulás képviseletével bízta meg.

Ezen álláspont megváltoztatására a kongresszust megelőző héten újabb taggyűlést hívnak össze, melyen megkísérlik dr. Kovács „semlegesítését".

Bíró és Pordány megállapodtak arra vonatkozóan is, hogy a dél-magyarországi koalíció szószólója csak szükség esetén, mintegy jeladásra mondja el beszédét a kongresszuson.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Balog Viktor r. szds.
osztályvezető

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 7.**

XII. 1989. március 17. (27)

1. TE 12-14
A Magyar Demokrata Fórum szegedi szervezete ideiglenes elnöksége 1989. március 06-án 16.30 órától munkamegbeszélést tartott, melyen az alábbiak hangzottak el:

Szabó Béla részt vett az MDF országos elnöksége által – a kongresszusra való készülés jegyében – 1989. március 04-én Budapestre összehívott megbeszélésen, melyről a következő tájékoztatást adta.

A kongresszus a Közgazdaságtudományi Egyetem Dimitrov téri épületében került lebonyolításra. A program az első napon – március 11. – 10.00–19.00, a második nap – március 12. – 08.00–16.00 óra között zajlik le.

Az első napon kerül sor az MDF megalakulásának hivatalos deklarálására, a bevezetőt Bíró Zoltán mondja, a megszerveződés történetéről Lezsák Sándor számol be. Ezt követően kerül sor a dokumentumok – alapszabály, program – fölötti vitára, majd a második napon az elnökség, a választmány és az etikai – és számvevő bizottság megválasztására.

A jelölőbizottság – vezetője Halász Péter, tagjai: Ács Margit, Balázsi Tibor, Bakos István, Bogdán Emil, Élő Ferenc, Fodor Katalin, Nagy József Zsigmond, Torma Lajos – az

elképzelések szerint a szükséges létszám kétszeresét kívánja listára tenni. Meghagyták a megyei szervezeteknek, hogy a választmányba maximum 4 főt, az elnökségbe pedig nagyon indokolt esetben készítsenek jelölést.

Az országos elnökség a kongresszuson hozzászólók számát 50 főben a hozzászólások időtartamát 5 percben maximálta. Számítanak rá és elvárják, hogy a többség írásban tegye meg észrevételeit. A kongresszusra 700 fő küldöttet – kiknek már kiküldték a névre szóló, számozott meghívókat – 300 újságírót várnak, s ez idáig 40 televíziós társaság akkreditálta képviselőjét.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

2. K/3 12-12
Máté Tóth András […] szegedi lakost meghívják a Márton Áron társaság jubileumi emlékülésére. Az összejövetel 1989. március 11-én du. 17.00 órai kezdettel az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának aulájában lesz.

Az ünnepi ülést Keresztes Sándor, a társaság elnöke nyitja meg. Beszédet mond Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök és Pozsgay Imre államminiszter.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-1/a alosztályt.

3. K/3
A Magyar[országi] Szociáldemokrata Párt 1989. május 8-án 17.00 órakor Szeged a „Hági” étteremben alakuló gyűlést tart. Napirendi pontok:

1. tagsági ügyek, szervezeti kérdések;
2. a párt „belpolitikájának” aktuális kérdései;
3. a közeljövőben tervezett rendezvényekről;
4. március 15. megünnepléséről;
5. székház kérdése;
6. egyéb témák.

A meghívókat Szerencsés György matematikus írta alá, a beazonosítása folyamatban van.

Intézkedés:
- a rendezvényt operatív úton biztosítjuk;
- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét.

dr. Bikádi János r. szds.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 8.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 08. (28)

1. K/3 12-13
Szilágyi Lajos (5000 Szolnok […]) az MDF szegedi elnökségét felhívja arra, hogy az MDF márciusi országos konferenciáján Kádár Jánost jelképesen fosszák meg képviselői mandátumától, mivel felelős:

- Nagy Imre és társai meggyilkolásáért,
- a ’68-es csehszlovák megújulási törekvések katonai eltiprásáért,
- az erdélyi magyar kisebbség reményeinek Nagyváradon történt elárulásáért,
- az ország gazdasági és erkölcsi szétzüllesztéséért.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét, a BM III/III-4. Osztályt és a Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság III/III. Osztályát.

2. HMB 12-12
K/3 12-12
A Szabad Demokraták Szövetsége hódmezővásárhelyi csoportja a helyi ifjúsági házban 1989. március 9-én 17.30 órakor „Mit akarnak a szabad demokraták?" címmel vitaestet tart. Meghívott előadók: Kőszeg Ferenc és Rajk László.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt;
- a rendezvényt operatív úton biztosítjuk.

3. K/3 12-13
Szilágyi László a Magyar Béketársaság Előkészítő Bizottsága nevében értesíti Gonda István „F" dossziés szegedi lakost, hogy a Magyar Béketársaság 1989. március 18-án 10.00 órakor tartja alakuló közgyűlését a KIOSZ V. kerületi alapszervezetének klubhelyiségében (Budapest V., Podmaniczky F. tér 4.)

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt.

4. K3 12-13
Schindler Mátyás (6344 Hajós […]) plébános arról tájékoztatja Gyulay Endre megyéspüspököt, hogy 1989. március 18-án Harta községben egyházmegyei ifjúsági találkozót rendeznek 1989. augusztus 18-20-a között pedig Hajóson ifjúsági búcsút tartanak, melyre meghívták Blankenstein Miklóst.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét, a BM III/III-1. és a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság III/III. Osztályát.

dr. Bikádi János r. szds. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 9.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 09. (29)

1. TE 12-14
Czutor Dezső és Józsa László a szegedi Ikarus leányvállalatánál működő MDF alapszervezet vezetői 1989. március 7-én 16.00 órakor felkeresték dr. Pordány Lászlót, az MDF szegedi szervezete ideiglenes elnökségének tagját. Konzultációjuk során megállapodtak arról, hogy a gyári munkásokat tömörítő MDF alapszervezetből – a dunaújvárosi MDF ideiglenes munkástanács mintájára – szegedi MDF 1. sz. Munkástanács néven új szervezetet hoznak létre.

A megalakulást március 8-án 14.00 órára tervezték abból a célból, hogy az MDF országos gyűlésén ezen aktust – mint az országban első ilyen jellegű szerveződést – bejelenthessék.

A munkástanács a közeljövőben levelet juttat el a vállalat igazgatójához, melyben tiltakoznak az ellen, hogy a párt-, a KISZ-, az MHSZ-, stb. munka címén a vállalat pénzéből jutalmat adnak, s egyben követelik, hogy a jövőben csak a szakmai munkát jutalmazza a gyár vezetése.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt.

2. TE 12-14
1989. március 7-én 21.00 órakor a Csólyospáloson szerveződött MDF gazdakör vezetője, Fodor László arról tájékoztatta dr. Pordány Lászlót, hogy a faluban rendeződő március 15-i ünnepség kapcsán felmerült, hogy a tanácsháza elé vonulnak fekete zászlókkal, tiltakozásul az ÁVO által az '50-es években elkövetett atrocitásért, melynek során két falubéli fiatalt agyonvertek.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a Bács-Kiskun Megyei Rendőrfőkapitányság III/III. Osztályát.

3. K/3 12-12
Draskóczy Gábor (1011 Budapest […]) meghívja Vadászi Andrást (6725 Szeged […]) az evangéliumi testvérközösség lelkészét a Vasárnapi Iskola Szövetség (VISZ) 1989. március 15-én 10.00 órakor kezdődő alakuló közgyűlésére.

Az összejövetel helye: Budapest XIX. ker. Gábor Andor u. 110. sz.

A VISZ-nek csak olyan személy lehet tagja, aki belépéskor aláírásával tanúsítja, hogy a hitvallással egyetért.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-1. Osztályt.

dr. Bikádi János r. szds.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 10.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 10. (30)

K/3 12-12
Az MDF szegedi szervezete MDF/DS páholy feladótól megkapta „a Demokrata Standard Páholy" alapszabály tervezetét.

A demokrata standard

- általános érvényűnek tekinti az emberi jogok nyilatkozatát;
- bevezeti minden társadalomban élő ember számára a közéleti információhoz való jog fogalmát, mint alapvető emberi jogot;
- kinyilatkozza, hogy minden nemzet egyenlő, minden nemzetnek és nemzeti kisebbségnek joga van anyanyelve, kultúrája, iskolarendszere és közintézményei önálló használatára és fejlesztésére azonosságtudata megőrzése védelmében.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Bikádi János r. szds.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 13.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 13. (31)

1. K/3 12-13
Németh Géza (1146 Budapest […]) meghívja Kovács Lászlót (6722 Szeged […]) a „Megbékélés Közössége” összejövetelire, melyet minden kedden 18.00 órakor tartanak a XII. ker. Csaba u. 3. szám alatti református gyülekezeti teremben.

Március 14-én a program: 1948 és 1956 az evangélium szemében. [sic!]

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-1. Osztályt.

2. HMB 12-13
1989. március 9-én 17.30 és 21.00 óra között Hódmezővásárhelyen az ifjúsági házban kb. 200 fő jelenlétében rendezvényt tartott a Szabad Demokraták Szövetsége.

A meghívott előadók Rajk László, Kőszeg Ferenc és Somogyi János tájékoztatást adtak az SZDSZ programjáról. Kiemelték, hogy követelik a tanácsok, a rendőrség és az állambiztonsági szervek szétválasztását és társadalmi ellenőrzöttségének biztosítását, továbbá, hogy a nyomozati iratok ne képezzenek államtitkot.

A megjelenteknek osztogatták a „12 pont”-ot és az alternatív szervezetek március 15-i ünnepségre szóló felhívását tartalmazó röplapokat.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Bikádi János r. szds.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 13.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 13. (32)

1. LBE 13-13
Soós Imre, a hódmezővásárhelyi 602. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet igazgatója bejelentést tett, mely szerint 1989. március 13-án 07.50 órakor egy férfihang felhívta az iskola 41-947 sz. városi telefonján és közölte: „az iskolában robbanószerkezet van elhelyezve!”

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM Főügyeleti Osztályát, továbbá akcióbrigádot alakítottunk, mely megkezdte az objektum átvizsgálását és az elkövető felderítését.

2. ASZA 12-14
A Román Szocialista Köztársaságban élő nem román nemzetiségűek által elkövetett, törvénybe ütköző cselekményeket elkövetett, vagy azzal gyanúsított személyekkel szemben az eljárás a Securitate hatáskörébe van utalva. [sic!]

A temesvári Securitate objektum a föld felszínétől számított 4 emelet mélyen kezdődik. A föld alatt vannak a politikai cselekményekért előzetes letartóztatásba helyezett személyek, akiket kéz- és lábbilinccsel látnak el.

Az előállítottakkal szemben minden esetben brutális testi kényszert alkalmaznak.

Aiud-ban [Nagyenyed] lévő politikai elítéltek börtöne zsúfolásig telített.

Nagyvárad térségében a román határőrség elektromos jelzőrendszer építését kezdte meg.

Intézkedés:
- a BM III/II-12. Osztályt tájékoztattuk, és hálózati úton ellenőrizzük az információt.

dr. Bikádi János r. szds. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 20.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 20. (33)

1. ATA 12-14
HMB 12-14
A FIDESZ szegedi szervezete az MDF-el kötött előzetes megállapodás – a megüresedett képviselői helyre az MDF tagját, dr. Raffay Ernő, a JATE BTK docensét közösen jelölnék – felmondását, saját jelölt állítását vette fontolóra. Ebben közrejátszott az a körülmény, hogy Raffay kb. 4 éve a munkahelyén elmondta, kapcsolatban állt az állambiztonsági szervvel, s ezt az információt most felelevenítették.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt.

2. TE 12-14
Az MDF szegedi vezetősége március 13-án elhatározta, hogy tagságát – kb. 600 főt – a tanácsi választókerületeknek megfelelően külön alapszervezetekbe tömöríti, felkészülve ezzel a következő tanácsi választásokra.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt, továbbá az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága első titkárát.

dr. Bikádi János r. szds. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 21.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 21. (34)

1. TE 12-14
1989. március 13-án 19.30 órakor az MDF szegedi szervezetének ideiglenes elnöksége munkamegbeszélést tartott, melyen az alábbiak hangzottak el:

A szegedi szervezet válságos helyzetbe került, a vezetőségen belül korábban kialakult belső ellentétek következtében a tagság leszakadása felgyorsult.

A széthullás megakadályozására 1989. március 38-án 17.00 órára a szegedi Bartók Béla Művelődési Házba taggyűlést hívnak össze, melyen a 6 fős ideiglenes elnökség lemond. A szervezet vezetését egy 3 főből álló „ügyvivő elnökség”, valamint egy 12 főből álló „tanácsadó testület” veszi át. Feladatuk a taggyűlést követő 2 héten belül egy nagygyűlés megszervezése, a szervezet választási körzetek szerint történő szétbontása, újjászervezése, elveinek kidolgozása. Elképzeléseik szerint a kialakuló MDF sejtek politikai vitakörként beszivárognának egy-egy kerület művelődési házaiba, s tevékenységüket ezen intézmények anyagi támogatása mellett végeznék. Ebben a

szellemben az ideiglenes elnökség egy gépelt oldal terjedelmű levelet fogalmazott a tagsághoz, melybe aktív részvételre, s támogatásra szólítja fel őket.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét, a BM III/III-4. Osztályt és az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága első titkárát.

2. K/3 12-13
Habsburg Ottó arról értesíti Soós János „F" dossziés (6794 Üllés […]) népművelőt, a kisgazdapárt helyi vezetőjét, hogy 1989. június 18-a után Szegedre látogat, amikor is nevezettel találkozni kíván.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-3. Osztályt.

3. K/3 12-13
A koalíciós idők Nemzeti Parasztpártjának tagjai és barátai számára 1989. március 20-án 14.00 órakor Szegeden a „Fekete Ház" múzeumban emlékező összejövetelt rendeztek, melynek témája a Péter-Pál napi 50 éves évforduló előkészítése.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt;
- a rendezvényt operatív úton biztosítottuk.

4. TA 12-14
Tamás Gáspár Miklós Jankó Attilával üzent Várkonyi Balázsnak a Szegeden kiadásra kerülő Déli Napló című hetilap főszerkesztőjének, hogy az általa a katonapolitikáról írt cikk – aminek angol nyelvű másolatát a fenti lap szerkesztőségének is megküldte – meg fog jelenni a NATO hivatalos folyóiratában. Közölte továbbá, hogy nem ajánlja az írás megjelentetését, mert akkor a Déli Naplót biztosan betiltják. Említést tett még arról, hogy egy rövidített magyar nyelvű változatot küld a párizsi irodalmi újságnak is.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztály.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 22.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 22. (35)

1. TA 12-14
Csathó József szegedi egyetemi hallgató arról tájékoztatta Csapó Balázs szegedi „F" dossziés személyt, hogy a FIDESZ helyi szervezetéből kiválva megalakították a „Radikális Közösséget". Csathó felajánlotta, hogy a Déli Napló címmel a közeljövőben induló hetilap reklámozását és író-olvasó találkozók szervezését elvállalja. Ezen rendezvényeket a szegedi ifjúsági iroda klubjában (Szeged, Dózsa Gy. u. 2.) tartanák meg.

Intézkedés:[8]

2. TA 12-14

Jankó Attila az SZDSZ szegedi szervezetének tagja arról tájékoztatta Bálint utónevű fővárosi SZDSZ vezetőségi tagot, hogy Apró Antal megüresedett képviselői helyére azonnali választást követelve dr. Tóth Károlyt, a JATE ÁJTK oktatóját kívánják jelölni.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt.

3. K/3 12-13
Máté-Tóth András (6723 Szeged […]) arról értesíti Merza Józsefet (1115 Budapest […]), hogy feleségével együtt belépnek a katonai szolgálatot megtagadók körébe, továbbá az NDK-beli Totalverweigerer baráti köre keresi a magyar szervezettel a kapcsolatot. Ügyintézőjük Michel Frenzel DDR-1134 Berlin, Nörldner Str. 43. t: 5597839).

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-1. Osztályt.

4. K/3 12-13
Merza József budapesti lakos arról értesíti Máté-Tóth András szegedi lakost, hogy húszegynéhányan megalakították a halálbüntetést ellenzők ligáját, s egyben felkéri, hogy Szegeden toborozzon a szervezetbe tagokat.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a III/III-1. Osztályt.

dr. Bikádi János r. szds. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 22.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 22. (36)

ASZA 12-12
A FIDESZ makói csoportja 1989. március 24-én 19.00 órai kezdettel Makón az úttörőházban összejövetelt tart, melyre meghívták Tamás Gáspár Miklóst.

Intézkedés:
- a rendezvényt operatív úton biztosítjuk;
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-2. valamint a III/III-4. Osztályt.

dr. Bikádi János r. szds. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 24.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 24. (37)

ATA 12-14
A Román Szocialista Köztársaság hazánkba akkreditált nagykövete utasítást kapott arra vonatkozóan, hogy tegyen látogatást megyéink vezetőinél. Adjon tájékoztatást Románia „valós” belpolitikai helyzetéről, cáfolja meg azokat a híreket, melyek az utóbbi időben az

RSZK-ról elterjedtek. Az eszmecsere során érje el, hogy a továbbiakban a nagykövet értékelése legyen a mérvadó a politikai és társadalmi vezetés értékítéletében.

Adataink szerint a nagykövet 1989. március 23-án, Szegeden a Juhász Gyula tanárképző Főiskola román nyelv és irodalom tanszéken tartózkodott.

Intézkedés:
- az információt, illetve annak tartalmai vonatkozásait operatív úton ellenőrizzük, pontosítjuk;
- tájékoztatjuk a BM III/II-12. Osztályt.

dr. Bikádi János r. szds.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 28.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 28. (38)

K/3 12-13
Pécsi György és Odorics Ferenc a JAK vezetőségének nevében arról értesítették Belányi György (Szeged […]) és Solymosi Bálint (Szeged […]) tagokat, hogy a JAK 1989. április 14-16-a között Szegeden kongresszust, július 3-9-e között Tatán tábort, november hónapban Győrben tanácskozást tart.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a BM III/III-5. Osztályt;
- a szegedi rendezvényt operatív úton biztosítjuk.

dr. Bikádi János r. szds.

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 29.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 29. (39)

1. K/3 12-13
Az SZDSZ koordinációs iroda arról értesíti László Mónika 6724 Szeged […] szám alatti lakost, hogy az SZDSZ következő tanácsülése 1989. április 8-án 10.00 órakor lesz a Kossuth Klubban (Budapest, Múzeum u. 7.).

Intézkedés:

- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a III/III-4. Osztályt.

2. K/3 12-13
Dr. Kerkovits Gábor 1118 Budapest […] szám alatti lakos arról értesíti dr. Berkes Klára szegedi lakost, hogy 1989. február 11-én megalakult a Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága. Az összejövetelek helye, időpontja: minden páros hónap második szombatján 18.00 órakor XI. kerület, Schönherz Z. u. 5. szám alatti református gyülekezeti teremben. Minden páratlan hónap második péntekjén 18.30 órakor a XI. kerület Bocskai út 10. szám alatti evangélikus lelkészi hivatalban. Minden hónap

harmadik péntekjén a 18.30 órai szentmise után a IX. kerület, Haller téri plébánián (IX. kerület, Hámán Kató út 19-21.).

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a III/III-1. Osztályt.

3. K/3 12-13
A Magyar Piarista Diákszövetség ideiglenes vezetősége arról értesíti dr. Bérczi Elemér 6726 Szeged […] szám alatti lakost, hogy az MPD 1989. április 8-án 16.00 órakor a városmajori kistemplomban (Budapest, XII. kerület, Csaba u.) tartja alakuló közgyűlését napirend az alapítólevél és az alapszabály elfogadása, melyek megtekinthetők a budapesti és kecskeméti piarista rendházban.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét és a III/III-1. Osztályt.

dr. Bikádi János r. szds. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 30.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 30. (40)

HMB 12-14
Gyulay Endre Szeged-csanádi megyéspüspök 1989. április hónap végén fogadja Habsburg Ottót, aki a tervek szerint beszélgetést folytat a szegedi alternatív szervezetek vezetőivel is, továbbá a Szegedi Nemzeti Színházban megtekinti a „Kőszívű emberi fiai" című előadást.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét, a BM III/III-1. Osztályt;
- az információt pontosítjuk, a látogatást operatív úton biztosítjuk.

dr. Bikádi János r. szds. dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 31.**

Szigorúan titkos!

XII. 1989. március 31. (41)

1. HMB 12-13
Ökrös Tamás ([…] Szeged […].) „F" dossziés személy „Molnár Máté" néven a Szabad Európa Rádiónak ad tudósításokat.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét, a BM III/III-1. Osztály és a helyi III/II. Osztályt.

2. TE 12-14

Dr. Herner János a „Partium” fn. bny. célszemélye arról tájékoztatta Laczkovics Miklós JATE V. éves hallgatót, hogy április közepén „2000” címmel országos terjesztésű társadalompolitikai hetilapot indítanak Budapesten kb. 15-20 ezer példányban.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét, a BM III/III-4. Osztályt.

3. TA 12-13
Tirsch Tamás a FIDESZ budapesti vezetőségének tagja arról tájékoztatta Ökrös Tamás szegedi „F” dossziés személyt, hogy 1989. április 7-én Budapesten a FIDESZ új irodájában 18.00 órakor választmányi gyűlést tartanak.

Ökrös javasolta Tirsch-nek, hogy az ellenzék egységesen támogassa Bödőné Rózsa Edit szegedi képviselő választójogi törvénnyel kapcsolatban közzétett indítványait.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét, a BM III/III-2. Osztályt.

4. TA 12-13
Ökrös Tamás arról tájékoztatta Pete György JATE dolgozót, hogy a szegedi KISZ iskola ügyében a szegedi ellenzéki koalíciót áprilisban összehívják.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály ügyeletét;
- az összejövetelt operatív úton ellenőrizzük.

dr. Bikádi János r. szds.
értékelő tiszt

dr. Várhelyi Ferenc r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

**Fejér megye**

**1989. január 16.**

R-21-5-4/1/1989.
VIII. 1989. 01. 16 (1)

Szigorúan titkos!
(selejtezésig!)

K/3 12-12
A Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt ideiglenes vezetősége nevében Prepeliczay István 2030 Érd, […] értesíti Pintér József 8000 Székesfehérvár, […] sz. alatti lakost a párt szerveződéséről. Felkéri, hogy szélesítse a szervezetet a környékbeli helységekben is. Meghatározza a célt, hogy „a legkisebb községekben is alakuljanak meg a helyi szervezetek”.

Tájékoztatja, hogy „Huszár [István] úrral történt egyeztetés, megbeszélés eredményeként a HNF vezetősége utasította a megyei vezetőket, hogy esetenként a helyi népfront szervezetek helységeket bocsássanak rendelkezésükre”.

Kis Újság néven folyóirat megjelenését tervezik, amelynek előkészületei folynak. A párt tagkönyvei a hónap folyamán elkészülnek, kéri jelenlegi tagságuk névsorát. Felszólítja továbbá, hogy a személyesen aláírt belépési nyilatkozatokat ne adja postára. A begyűjtött tagdíjakat Balogh Erika 1026 Budapest, […] címre továbbítsa. Tájékoztatja továbbá a kapcsolattartási lehetőségek miatt, nevek és címek felsorolásával, a Független Kisgazdapárt működő és alakulás alatt lévő szervezeteiről.

Intézkedés:
- az információt szóban jelentettük, és írásban megküldjük a BM III/III-3. Osztálynak;
- az információról tájékoztatjuk a megyei pártbizottság illetékes titkárát, valamint a HNF megyei titkárát;

- a székesfehérvári szervezet tevékenységét a szűrő-kutató munkánk során figyelemmel kísérjük.

(dr. Takács Győző r. ezredes)
főkapitány áb. helyettes

(dr. Csizy Csaba. r. fhdgy.)
áb. fővizsgáló

**1989. január 19.**

R-21-5-4/2/1989.
VIII. 1989. 01. 19. (2)

Szigorúan titkos!
(selejtezésig!)

K/3 12-12
Ugrin József 1138 Budapest, […] szám alatti lakos a közelmúltban megalakult katolikus népfőiskola alternatív egyházi szervezet elnöke szervezésében a móri plébánián 1989. február 3–4–5-én, majd ezt követően további két hétvégén a katolikus népfőiskola előadássorozatot fog tartani. Külső előadókat szándékoznak meghívni. Fekete Gyula író „Családpusztulás, nemzetpusztulás", P. Somorjai Ádám főiskolai tanár, „A keresztény család", Andrásfalvy Bertalan, a Magyar Néprajzi Társaság elnöke „A hagyományokban rejlő, értékeket őrző magyar család", Ferge Zsuzsa szociológus egyetemi tanár „A család válsága az elidegenedő társadalmi rendszerben" és Ugrin József, a Magyar Népfőiskolai Társaság elnöke „Népfőiskolák, progresszív mozgalmak a két világháború között" címmel fognak előadásokat tartani.

Ugrin kéri Simonyi Gyula Székesfehérvár, […] szám alatti lakost, a „Varjak" fn. bizalmas nyomozás célszemélyét, hogy vegyen aktívan részt a móri találkozó sikeres megszervezésében, nyújtson segítséget a későbbiek során más plébániákon is megrendezésre kerülő tanfolyamokhoz.

Intézkedés:
- az információt szóban jelentettük és írásban megküldjük a BM III/III-1. Osztálynak;
- az információról az ÁEH megyei titkárát szóban tájékoztattuk;
- az előadásokat hmb. bevonásával ellenőrizzük;
- Simonyi Gyula és kapcsolatai operatív ellenőrzését terv alapján folytatjuk.

(dr. Takács Győző r. ezredes)
főkapitány áb. helyettes

(dr. Csizy Csaba. r. fhdgy.)
áb. fővizsgáló

**1989. február 7.**

R-21-5-4/3/1989.
VIII. 1989. 02. 07. (3)

Szigorúan titkos!
(selejtezésig!)

K/3 12-12
Keszthelyi Zsolt 1051 Budapest, […] szám alatti lakos meghívja Simonyi Béla Székesfehérvár, […] lakost a „szolgálat megtagadók" szervezetének megalakító találkozójára február 11-én 15.00 órakor Holczer Tibor nagytermébe, Budapest XIII., Radnóti M. út 17. I/6. szám alá. Tájékoztatja, hogy mire lenne jó ez a szerveződés:

1. Állásfoglalások, illetve nyomásgyakorlás (a közvélemény mozgósításával), egyéb akciózással.

2. Intézményes kötelezettség vállalás a katonai szolgálat megtagadók segítésére, támogatására. Megadja Perlaki Tamás 172-399-es telefonszámát, hogy őt tájékoztassa, ha akadályoztatva lenne jövetelében. Ismerteti az egyéb tervezet-eseményeket is, amik a következők:

Február 6. MISZOT alternatív szolgálat konferenciája, február 25. független kerekasztal a társadalmi békeszolgálatról, amit a Kelet-Nyugat Párbeszéd Kör rendez. Tájékoztatást ad állásfoglalásukról az alternatív polgári szolgálat bevezetésével kapcsolatban, amit Keszthelyi Zsolt, Almási László, Tiliczki Zoltán és Holczer Tibor írtak alá.

Felhívást fogalmaztak meg, amiben a jelenlegi törvénytervezet szövege ellen mozgósítanak. Céljuk, hogy az alternatív politikai szerveződése, tömegmozgalmak figyelmét felhívják és támogatásukat megnyerjék.

Intézkedések:
- az információt szóban jelentettük és írásban megküldjük a BM III/III-1. Osztálynak;
- Simonyi Béla és kapcsolatai operatív ellenőrzését folyamatosan figyelemmel kísérjük;
- az információról az ÁEH megyei titkárát szóban tájékoztatjuk.

(Marocsi Mihály r. alezredes) főkapitány áb. helyettes

(dr. Csizy Csaba. r. fhdgy.) áb. fővizsgáló

**1989. március 20.**

R-21-5-4/4/1989.
VIII. 1989. 03. 20. (4)

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

K/3 12-12
Az MDF balatonalmádi csoportja békementet szervez március 27-én (húsvét hétfő).

Gyülekező: 09.00 órakor Szentkirályszabadján a katolikus templom előtti téren. A menet 10.00 órakor indul a repülőtérhez és a laktanyához. Honvédséggel egyeztetve.

Megjegyzés: 1–1 db meghívót küldtek az MDF, a FIDESZ, az SZDSZ és a Kisgazdapárt Fejér megyei képviselőinek.

Intézkedés:
- az információt szóban jelentettük, majd írásban megküldjük a BM III/III. Csoportfőnökségnek;
- átiratban tájékoztatjuk a Veszprém megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szervét.

(Marocsi Mihály r. alezredes) főkapitány áb. helyettes

(Bor Géza r. hdgy.) értékelő tiszt

**1989. március 21.**

R-21-5-4/5/1989.
VIII. 1989. 03. 21. (5)

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

TA 12-12
Páska Csaba Budapest […] szám alatti lakos tájékoztatja dr. Kelemen András székesfehérvári lakost, az MDF helyi szervezetének vezetőjét, hogy a GNV építése ellen újabb aláírásgyűjtési akciót indítanak. Április végéig további 200 ezer aláírást szeretnének gyűjteni.

Páska tervezi, hogy Székesfehérváron előadást tart, Szabó Tamás országgyűlési képviselő és a választói meggyőzése céljából. Ehhez kéri dr. Kelemen segítségét. Páska szerint Szabó arra hivatkozik, hogy a választói 90 százaléka a vízlépcső mellett van.

Páska felszólítja dr. Kelement, hogy sokszorosítsák és terjesszék az Apácai Csere János Gimnázium építőtábor létesítésére vonatkozó felhívását, valamint szervezzék a

felhíváshoz való csatlakozást. Céljuk, hogy országosan 300 iskola csatlakozzon ehhez a felhíváshoz.

Intézkedés:
- az információt szóban jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletére és írásban megküldjük a BM III/III-4. Osztálynak;
- dr. Kelemen tevékenységét a szűrő-kutató munka keretében figyelemmel kísérjük.

(Marocsi Mihály r. alezredes) főkapitány áb. helyettes

(dr. Csizy Csaba. r. fhdgy.) áb. fővizsgáló

**1989. március 23.**

R-21-5-4/6/1989.
VIII. 1989. 03. 23. (6)

Szigorúan titkos! (selejtezésig)

ASZA 12-12
„Plakátoló" fn. bizalmas nyomozás célszemélye 1985. 03. 22-én éjszaka újabb 4 db szovjetellenes plakátot ragasztott ki Székesfehérváron, a szakszervezeti székház bejáratára, a közelben levő hirdetőtáblára és telefonfülke oldalára, valamint a Fehérvár Áruház egyik kirakati vitrinjére. A plakátokat 23-án reggel 07-08 óra között állampolgárok észlelték és beszolgáltatták szervünknek.

Megjegyzés: operatív úton már korábban megállapítottuk, hogy a plakátok készítője és terjesztője Sz. L. ([…] foglalkozása: lakatos, munkahelye: MÁV Járműjavító Üzem) Székesfehérvár, […] szám alatti lakos.

Személyével kapcsolatban két alkalommal általános pozitív irányú befolyásolást alkalmaztunk (február 22-én és március 13-án). Ehhez megfelelő alapot adott az ügytől független panasz-beadványa. E befolyásolás átmeneti eredményt hozott, ugyanis február 23-án a Vörös Hadsereg megalakulásának évfordulóján, valamint március 15-én nem terjesztett plakátokat. A SZER-nek március 12-én írott levelében viszont kilátásba helyezte a „szovjet megszállók" elleni tevékenység folytatását. Feltételezhető, hogy mai cselekményét Székesfehérvár felszabadulásának 44. évfordulója motiválta.

Intézkedés:
- az információt szóban jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletére;
- a jelenlegi politikai helyzetre figyelemmel az illetékes központi szervekkel egyeztetve, konkrét megelőző, megszakító intézkedéseket dolgozunk ki.

(Marocsi Mihály r. alezredes) főkapitány áb. helyettes

(Bor Géza r. hdgy..) értékelő tiszt

**Győr-Sopron megye**

**1989. február 1.**

R-61-6/1/1989.

Szigorúan titkos! (selejtezésig)

I. 1989. február 01. (1)

K/3 12-13

Tudomásunkra jutott, hogy a Bács-Kiskun megyei Magyar Demokrata Fórum 1989. február 18-án 09.00 órai kezdettel a kiskunhalasi Fáklya Filmszínházban ún. megyegyűlést szervez. Ezen belül a nép életkörülményeit akarják értékelni. Kutatják miért nem működött és működik megfelelően a népképviselet. Nyilvánosságra kívánják hozni, hogy milyen jogsértések történtek az elmúlt 32 évben. Megvitatnák, hogyan éltek vissza vezetők a hatalmukkal és hogyan mentek végbe a termelőszövetkezetek átszervezései, a településrendezések. Miként tették tönkre a mezőgazdaságot és „miért nem munkások gyámolítják a gyáripart". A megyegyűlés szervezői: Kozma Huba Kiskunmajsa […]., Nagy Ö. Kovács József Kiskunhalas […], Kutasi Ferenc Kecskemét […] és Rozsnyói Zoltán Lakitelek […] alatti lakosok.

Nevükbe küldte meg a megyegyűlésre mozgósító és annak programját tartalmazó felhívást az MDF Győr városi szervezetének Lezsák Sándor lakiteleki lakos. A szervezők az 1988. november 12-i megyei MDF szervezetekhez küldött felhívásukra hivatkozva kérik, hogy a „helyi hatalom – helyi társadalom" témakörében elkészített beszámolókat és állásfoglalásokat a megyei szervezetek küldjék meg és részvételi szándékukat közöljék a felsorolt szervezők valamelyikével vagy a lakiteleki MDF központtal.

A tanácskozás második szakaszában lehetőséget kívánnak adni települések vezetőinek a válaszadásra és álláspontjuk igazolására, ezért felszólítják a részt venni szándékozó MDF csoportokat arra, hogy írják meg lakhelyük tanácselnökének és párttitkárának nevét, címét. A párbeszéd megindulása érdekében őket is meghívják.

Intézkedés:
- a III/III. Osztály soron kívül tájékoztatta a III/III. Csoportfőnökség ügyeletét és a BM III/III-4. Osztály;
- a megyei MDF csoportok szándékait és felhívásra reagálásukat operatív úton ellenőrzik.

**1989. február 7.**

R-61-6/2/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

I. 1989. február 07. (2)

BS 12-12
A szovjet katonai elhárító szervektől jutott tudomásunkra, hogy 1989. február 01-én 12.00 órakor a francia követségi DT 05-83 frsz.-ú Niva típusú, zöld színű gépkocsival három férfi utas Fertődre érkezett. A közútról letérve az I. kategóriás szovjet katonai objektum melletti mezei úton a légvédelmi egység lokátor állomásainak irányába haladt, majd ugyancsak mezei úton elhajtott az egység hangárai, a rádió-felderítő objektum, a laktanyaépületek és a tiszti lakótelep mellett. Ezután visszatért a közútra. A gépkocsiban a vezető mellett ülő személy az objektumokat fényképezte. A diplomaták által használt útról megfigyelhető volt a lőszerraktár, a lokátor állomás telephelye, a rakétás harcálláspont, a hangárok és laktanyaépületek. A gépkocsi tulajdonosa Kristian Abzouzi francia katonai attasé.

Intézkedés:
- a III/II-c. alosztály tájékoztatta a BM III/II-3. és 9. osztályokat. Megállapították, hogy a diplomaták mozgása tudatos felderítő tevékenységnek minősíthető.

Jóváhagyom:
(dr. Cseszregi József r. ezredes)
főkapitány áb. helyettese megbízásából:

(Módok Árpád r. alezredes)
ért. és táj. tiszt

(Perger Antal r. alezredes)
osztályvezető

**1989. február 20.**

R-61-6-3/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

I. 1989. február 20. (3)

1. HK 12-13
ATA 12-12
1989. február 15-én Győrben a Széchenyi István Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskolán megalakult a FIDESZ főiskolai szervezete. A megalakulás előkészítésére január hónapban egy 10 főből álló ideiglenes vezetőség jött létre, amelynek tagjai megszerkesztették a csoport „alapító levelét" és „program-nyilatkozatát".

A február 15-i alakuló ülést úgy hirdették meg, hogy városi csoport jön létre és meghívták arra a tanítóképző, a zeneművészeti és hittudományi főiskolák hallgatóit is. Miután a KTMF vezetői közölték a szervezőkkel, hogy a több főiskolára kiterjedő rendezvényért terembért kell fizetni, ők elálltak eredeti tervüktől, a rendezvényt csak a KTMF keretein belül szervezték meg. Az ülésen 25-30 fő hallgató és 20 fő oktató vett részt. A budapesti FIDESZ irodát Baráth Gergely és Győri Molnár Lajos képviselte. Jelen voltak a HNF, a KISZ, az MSZMP Győr Városi Bizottságának és az MDF győri szervezetének képviselői. A szervezők ismertették az alapítólevél és programnyilatkozat tartalmát. A vitában kb. 10 fő nyilvánított véleményt, melyek konstruktívak voltak. Az új FIDESZ csoport minden jelenlévő szervezettel való szoros együttműködés mellett foglalt állást. Bejelentették igényüket az anyagi támogatásra az állami vezetés felé, amiből előadássorozatokat szerveznének és folyóiratokat szereznének be.

Megerősítést nyert a korábban létrehozott 10 tagú ideiglenes vezetőség összetétele. Az összejövetelen határozatot nem fogadtak el és a legközelebbi ülés idejét sem tűzték ki. A résztvevők megtekintették a FIDESZ történetét és az 1988. március 15-i ünnepségről készített videofilmet. Vita alakult ki a FIDESZ feladatáról és a más ifjúsági szervekhez való viszonyáról.

Intézkedés:
- az információról a III/III. Osztály tájékoztatta a BM III/III-2. Osztályt és operatív úton figyelemmel kíséri a további fejleményeket.

2. ASZA 12-12
1989. február 17-én 18.00 órai kezdettel a mosonmagyaróvári Huszár Gábor Városi Könyvtár olvasótermében Bihari Mihály politológus, egyetemi docens tartott előadást „Alkotmányosság, demokrácia" címmel. A rendezvényt a helyi TIT szervezet és a könyvtár vezetősége közösen szervezte. Az előadás előtt a könyvtár igazgatója mutatta be a vendéget, kiemelte, hogy az újonnan megalakult Magyar[országi] Szociáldemokrata Párt ügyvezető főtitkárát üdvözölhetik személyében. Bihari Mihály az est első részében másfél órás előadásában fejtette ki gondolatait, majd a második részben a feléje intézett kérdésekre válaszolt.

Az előadásban a következő gondolatokat fejtette ki. Az MSZMP jelenleg gyűjtőpártként működik, nem is lehet a szó szoros értelmében pártnak nevezni, hanem intézményesült közhatalom. Jelenleg négy egymástól jól elhatárolható csoportosulásból áll. Az első csoport a „konzervatív rendpárt", melynek erejét elsősorban a hatalomból kiszorult régi pártvezetők és a változásokat ellenző párttagok képezik. Számíthatnak a Münnich Ferenc Társaságra, amely elsősorban nyugdíjas belügyi tisztekből é pártfunkcionáriusokból áll. Annak ellenére, hogy tagjainak többsége az operatív vezetésben már nincs benne, jelentős befolyással rendelkeznek az események alakulásában. A második nagy csoport az „új mérsékelt rendpárt" amelyben meghatározó tényezők a hatalom jelentős pozícióit elfoglaló vezetők. E két csoportosulás kompromisszumaként alakult ki a jelenlegi politikai és központi bizottság a májusi pártértekezlet során.

Harmadik a „radikális reformerek" csoportja, akiket a mérsékelt rendpárt vett be a vezetésbe azért, hogy népszerűségüket és a tömegekre gyakorolt befolyásukat a maguk

javára fordítsák, illetőleg felelős testületekbe történő beválasztásukkal korlátozzák mozgásterüket. Vezetőit ún. „lebegő funkcióba” helyezték, önálló apparátussal és mozgósítható intézményesített bázissal nem rendelkeznek. Élvezi e csoport a párton kívüliek és az alternatív csoportosulások támogatását. A negyedik nagy csoportba az „új opportunisták” sorolhatók. Jellemző tagjaira a nagy elméleti felkészültség, vitakészség és az erős hatalomvágy. Taktikájukat a mindenkori események határozzák meg.

A társadalom további fejlődési irányait jellemezve beszélt a párt vezető szerepének elvesztéséből következhető katonai-rendőri diktatúra eshetőségéről, egy hirtelen bekövetkezhetetlen robbanás veszélyéről. Ezekkel szembeállította a valódi többpártrendszeren alapuló parlamenti demokráciát, amit ő mint a Szociáldemokrata Párt főtitkára is támogat. Javasolta a Hazafias Népfront, a Munkásőrség, az Elnöki Tanács megszüntetését, 4-5 erős párt alakulását és az MSZMP általa vázolt csoportosulásainak egymástól való elkülönülését.

Elmondta, hogy pártja rövidesen kidolgozza programját és az MSZMP-re ők gyakorolják a legnagyobb kihívást. Nem válnak ideológiai párttá, csak ún. programpárttá. Széles teret biztosítanak a párton belüli bírálatnak és ellenzékiségnek, hajlandók egy jövendő koalíciós formában együttműködést vállalni a reform-kommunistákkal.

Intézkedés:
- a III/III. Osztály jelentést készített a BM III/III-4. Osztálynak az előadáson elhangzottakról.

Jóváhagyom: (Módok Árpád r. alezredes)
(dr. Cseszregi József r. ezredes) ért. és táj. tiszt
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 22.**

R-61-6-4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

I. 1989. február 22. (4)

1. TA 12-13
HMB 12-12

1989. február 20-án Mosonmagyaróvárra érkezett Dragon Pál szentendrei lakos, az FKGP országos vezetőségének tagja és dr. Nagy Csaba ikrényi lakos, a párt győri szervezetének vezetője. A KATE mosonmagyaróvári karának kollégiumában 20.00 órai kezdettel előadást szerveztek. Azon kb. 50 fő vett részt, többségükben egyetemi hallgatók. A rendezvény helyi szervezője Antal János egyetemi hallgató volt, aki az egyetemi hallgató volt, aki az egyetem „R-klubjának” és a FIDESZ-nek is tagja.

Első előadóként dr. Nagy Csaba ismertette az FKGP történetét. Nagy súlyt helyezett a felszabadulás utáni választásokon aratott győzelmükre, majd a fordulat éve utáni „szétverésükre”. Előadása nem volt mentes a szélsőségektől, az MSZMP-ről és a hatalomról ellenséges, cinikus stílusban nyilatkozott meg. Ezt a résztvevők köréből egy felszólaló szóvá is tette. Dr. Nagy az MSZMP-hez való esetleges közeledést azzal utasította vissza, hogy ő az országot a szakadék szélére taszító politikai hatalommal nem hajlandó tisztelet és megértés hangján beszélni.

Dragon Pál beszédében a szocializmus fogalom tisztázatlanságát fejtegette. Értékelte és elemezte az MSZMP-n belüli politikai irányzatokat, elvetette a pártszakadás lehetőségét.
Az általa részletesebben bemutatott két fő pártirányzat közötti „látszólagos ellentétet” taktikai húzásnak és az irányzatokat képviselő vezetők belső munkamegosztásának értékelte.

A rendezvényen Dragon előzetes elképzelésével ellentétben nem került sor az FKGP mosonmagyaróvári szervezetének megalakítására. A párt programtervezetét sem

ismerték, csak annak szórólapon terjesztett kivonatát osztották szét. Az előadások eredményét a félelem és szorongás feloldásában és a nyíltság lehetőségének ilyen fajta bizonyításában foglalták össze.

Intézkedés: a III/III. Osztály tájékoztatta a BM III/III-4. Osztályt és operatív úton figyelemmel kísérik a tovább fejleményeket.

2. HMB 12-13
Kapcsolatunk 1989. február 11-én részt vett Budapesten a Magyar Cserkész Szövetség ülésén, mint a győri bencés gimnázium megbízottja, a rendezvényt dr. Surján László, a cserkész szövetség vezetője nyitotta meg. Előadásában a Magyar Cserkészcsapatok Szövetségéhez való viszonyukat elemezte. Kijelentette, hogy a két szövetség egymás mellett működik, de a cserkész szövetség nem kíván olyan együttműködését kialakítani a különböző társadalmi szervekkel, mint a mozgalom másik ága. Első lépésben az ún. őrsvezető képzés megvalósítását szervezik meg. Felkérte a jelenlévőket, hogy minden új helyi cserkészcsapat megalakítását azonnal jelentsék a szövetségnek, hogy nyilvántartásukat el tudják végezni és működésük törvényes lehessen.

Nagy Károly nemesgulácsi rk. plébános felhívással fordult a jelenlévőkhöz. Április hónapban – előzetes tervei szerint 22-én, 23-án Szent György ünnepével összefüggésben országos cserkésztalálkozót szervez Hegymagason, az ún. lengyel kápolnában. A szervezőmunkát a szövetség vezetői támogatják, a rendezvény helyszínét alkalmasnak tartják további, nagyobb jelentőségű összejövetelek megtartására is.

Intézkedés:
- a III/III. Osztály tájékoztatta a BM III/III-1-a. alosztályt, kapcsolatunknak az ügyben további feladatokat határoztak meg.

Jóváhagyom: (Módok Árpád r. alezredes)
(dr. Cseszregi József r. ezredes) ért. és táj. tiszt
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 23.**

R-61-6-5/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

I. 1989. február 23. (5)

K/3 12-13
Tudomásunkra jutott, hogy Laborcz Flóra ötvösművész, Budapest, […] sz. alatti lakos levélben közölte Babos Ágnes (szerepel a 73/1988. sz. napi jelentésben) festőművész, Győr, […] sz. alatti lakossal a következőket: megalakították a TDDSZ „art”-ot, a független demokratikus művész szakszervezetet. Következő ülésük 1989. február 25-én lesz a budapesti Fészek Klubban. Laborcz ösztönözi Babos Ágnest, hogy lépjen be az újonnan alakult szakszervezetbe. Követeléseik közül megemlíti az ÁFA megszüntetését a művészeti alkotások esetében, az ipari formatervezők helyzetének rendezését, a Budapest központúság megszüntetését és a vidéki művészek támogatását. Szerinte az amerikai szakszervezetek és a világszövetség a Szolidaritás lengyel szakszervezet mellett a TDDSZ-t ismeri el és a világsajtó is támogatja őket.

Laborcz megküldte a „Munkásszolidaritás ’89 konferencia” szerzőinek a „Munkások, Munkásfiatalok” kezdetű röplapot, ami a február 25-i Jurta Színházba szervezett országos munkáskonferencián való részvételre mozgósít.

Intézkedés:
- a III/III. Osztály tájékoztatta a BM III/III-5. Osztályt, Babos tevékenységét operatív úton ellenőrzik.

Jóváhagyom: (Módok Árpád r. alezredes)
(dr. Cseszregi József r. ezredes) ért. és táj. tiszt
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 24.**

R-61-6-6/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

I. 1989. február 24. (5)

1. HÜ 12-13
Kapcsolatunk jelentette, hogy Sopronban Balogh Sándor (Sopron, […] bolti eladó) Sopron, […] sz. alatti lakos, a helyi SZDSZ egyik aktív tagja megalakította a Történelmi Igazságtétel Bizottsága soproni csoportját. Ezt a tényt a február 22-i SZDSZ ülésén jelentette, be, ahol a jelen lévő 20 fő közül 10 személyi a belépési szándékáról nyilatkozott. Ezen kívül Balogh nevek nélkül említette, hogy 20 fő alternatív szervezetekhez nem tartozó idős korú soproni egyén is kinyilvánította belépési szándékát.

Intézkedés:
- a III/III. Osztály operatív úton figyelemmel kíséri a további fejleményeket, tájékoztatta a BM III/III-3. Osztályt.

2. HÜ 12-13
A Sopronban működő alternatív szervezetek (MDF, SZDSZ, FIDESZ, FKGP) olyan elhatározásra jutottak, hogy március 15-ét együtt ünneplik a hivatalos szervekkel. Kompromisszumos megbeszélés eredményeként kéthelyszínes ünnepség lesz, mely közül egyiknél az alternatív szervezetek által kijelölt személy mond ünnepi beszédet. Minkét helyszínen a 11 társadalmi és politikai szervezet abc-sorrendben koszorút helyez el. Rendezőgárdáról az alternatív szervezetek és a SODISZ gondoskodik. A Soproni Demokratikus Ifjúsági Szövetség arról is gondoskodik, hogy a garázda rendzavarási lehetőségek mellett jelentkezhető alkotmányellenes politikai jellegű cselekményeket a rendezők megelőzzenek.

A transzparensek, jelszavak elkészítésénél erre figyelemmel lesznek, a helyszínekről a nemkívánatos tartalmú feliratokat eltávolítják. A közös ünnepségre hozott határozatukról sajtóközleményt jelentetnek meg.

Intézkedés:
- az információt a III/III. Osztály felhasználja az operatív biztosítási feladatok megszervezéséhez, tájékoztatták a BM III/III-4. Osztályt.

3. HÜ 12-13
1989. február 16-án a soproni SZDSZ szervezésében a helyi KISZÖV székházában Vargha János, a Duna Kör vezetője tartott előadást környezetvédelmi témákban. Az előadás után Kőműves Géza vízvezeték szerelő, Sopron, […] sz. alatti lakos, általunk társadalomra veszélyes kategóriában ellenőrzött személy Vargha és 6–8 fő SZDSZ tag jelenlétében felvetette, hogy a legnagyobb veszélyt most a következőkben látja. Az MSZMP bejuttatja tagjait, „embereit" az alternatív szervezetekbe, akik belülről bomlasztják azokat, mert vezető pozícióba is juthatnak. Ennek kivédésére jegyzőkönyvet kell vezetni minden tanácskozáson, hogy később vissza lehessen keresni, ki és hogyan nyilatkozott. Vargha furcsának tartotta a felvetést. Kőműves kijelentése a helyi SZDSZ vezető között – mivel magukra is értették – feszültség és bizalmatlanság forrásává vált. (Kőműves szerepel az 1988. 13-63-67. sz. napi jelentésekben.)

Intézkedés:
- a III/III. Osztály az információt hasznosítja operatív munkája során, tájékoztatást adott tartalmáról a BM III/III-4. Osztálynak.

Jóváhagyom: (Módok Árpád r. alezredes)
(dr. Cseszregi József r. ezredes) ért. és táj. tiszt
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 3.**

R-61-6-7/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

I. 1989. március 3. (7)

1. BS 12-12
1989. február 22-én 13.35 órakor a DT 0170 frsz.-ú Nissan típusú kék színű gépkocsi a fertődi I. kategóriás szovjet katonai objektum mellett vezető hadiútja behajtott és azon kb. 2 km hosszan a lokátor állomás és légvédelmi rakétás egység tüzelőállásainak térségéig közlekedett. A tüzelőállásoknál visszafordult, az objektum mellett elhaladt, majd Fertőd irányába távozott. A gépkocsiban két férfi ült. Folyamatosan közlekedtek, sehol nem álltak meg és az objektum környezetében kb. 10 percet tartózkodtak. Az amerikai diplomaták által megtett útról megfigyelhető volt a lokátor állomás telephelye, a légvédelmi rakétás egység harcálláspontja, a hangárok, a rádió-felderítő egység telephelye, valamint a laktanyaépületek és tiszti lakások.

Intézkedés:
- a III/II-c. alosztály az információról tájékoztatást adott a BM III/II-9/b. alosztálynak és kérték a BM III/II-9/b. alosztálynak és kérték a BM III/II-1. Osztály tájékoztatását is;
- a helyszínen elvégzett utólagos ellenőrzések során megállapították, hogy a diplomaták mozgása egyértelmű, tudatos felderítő tevékenységet takar.

2. K/3 12-13
Szűrő-kutató munka során jutott tudomásunkra, hogy Keszthelyi Zsolt Budapest, […] sz. alatti lakos baráti kapcsolatát, Locsmándi Zsolt Sopron, […] alatti lakost a következőkről tájékoztatta: 1989. február 11-én Budapesten 8 személy létrehozta a katonai szolgálatot megtagadók körét. (Locsmándi szerepel a 86/5. és 88/37. sz. napi információkban.)

Intézkedés: a III/III. Osztály tájékoztatta a BM III/III-1-a. alosztályt, Locsmándi tevékenységét operatív úton figyelemmel kísérik.

Jóváhagyom: (Módok Árpád r. alezredes)
(dr. Cseszregi József r. ezredes) ért. és táj. tiszt
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 10.**

R-61-6-8/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

I. 1989. március 10. (8)

HÜ 12-14
Kapcsolatunk jelentette, hogy a Magyar Demokrata Fórum ideiglenes elnökségének tagja Csengey Dénes kijelentése szerint az MDF rendelkezik egy kidolgozott, nagy horderejű

programmal. Ezt taktikai okokból csak 1989. március 11-én tartandó országgyűlésen hozzák nyilvánosságra. Jelenlegi korlátozott körben terjesztett program-tervezetük Csengey szerint is gyenge, csak a politikai ellenfelek megtévesztésére szolgál. A nagy érdeklődésre számot tartó új programot azért nem hozták nyilvánosságra, hogy elkerüljék gondolatainak „kisajátítását".

A soproni Történelmi Igazságtétel Bizottság Balogh Sándor (szerepel az 1989/6. sz. napi jelentésben) és Kücsán József Sándor ([…] muzeológus) Sopron, […] sz. alatti lakosok vezetésével információkat gyűjt a sopronkőhidai fegyház területén folyó akácerdő kivágásának és a földterület felszántásának valódi okára vonatkozóan. Információik szerint ezen a helyen temették el számozott ládákban az 1957–58-ban Mosonmagyaróváron, Győrben és Szombathelyen kivégzetteket. A bizottság szerint a terület beszántásával egy újabb „301-es parcella" kialakítását akarják megelőzni. Hitelt érdemlő tanukat nem tudnak állítani, ezért a szóbeszédre hagyatkozva próbálnak bizonyítékokat beszerezni. Ebben a munkában segíti őket a Tér-kép című lap néhány újságírója, akik nyomoznak az ügyben. Felvették a kapcsolatot Mécs Imre budapesti lakossal, a TIB egyik vezetőjével is, aki az Igazságügyi Minisztériumtól kért írásban felvilágosítást, de ez ideig választ nem kapott.

Operatív ismereteink szerint a fenti sopronkőhidai helyen 10 fő halálraítélt van eltemetve, valamint Szigethy Attila, a Dunántúli Nemzeti Tanács elnöke, aki 1957-ben öngyilkos lett. A halálbüntetésre mindegyiküknél ellenforradalmi tevékenységük miatt került sor.

Intézkedés:
- a III/III. Osztály tájékoztatta a BM III/III-3. Osztályt. A további fejleményeket operatív úton figyelemmel kísérik;
- írásos tájékoztatót készítettek az MSZMP Győr-Sopron Megyei Bizottság első titkárának.

Jóváhagyom: (Módok Árpád r. alezredes)
(dr. Cseszregi József r. ezredes) ért. és táj. tiszt
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 30.**

R-61-6-9/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

I. 1989. március 30. (9)

K/3 12-13
Szűrő-kutató munka során a mai napon tudomásunkra jutott, hogy Maros Ildikó […] Győr, […] szám alatti lakos levélben meghívta Bindes Ferenc rk. plébános iváni, és Torma János Veszprém, […] szám alatti lakosokat 1989. április 3-4-re a Bársonyos községi rk. plébániára. Itt rendezik meg a „karizmatikus közösség nyugat-magyarországi regionális találkozóját". A rendezvény szervezője Forrai János Botond […] bencés szerzetes, Pannonhalma, Vár 1. szám alatti lakos. A kétnapos program különböző egyházi szertartások megrendezésére kerül sor és céljaikra, feladataikra vonatkozó előadásokat tart Forrai, valamint Molnár Imre nevű előttünk ismeretlen személy.

Intézkedés:
- az információról a III/III. Osztály tájékoztatta a BM III/III-1-a. alosztályt, a Komárom, Veszprém és Vas megyei III/III. osztályokat;
- operatív úton információt gyűjtenek a rendezvénnyel kapcsolatos eseményekről.

Jóváhagyom: (Módok Árpád r. alezredes)
(dr. Cseszregi József r. ezredes) ért. és táj. tiszt
főkapitány áb. helyettese

**Hajdú-Bihar megye**

**1989. január 17.**

Szám. R-5/28-4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. január 17. (1)

HMB 12-12
Az SZDSZ helyi csoportja 1989. január 11-én 17.00 órakor a KLTE-n 15 fő részvételével összejövetelt tartott. A jelenlévők előtt Bertha Zoltán kritikus, az országos tanács tagja, a helyi csoport ügyvivője, „F" dossziés személy ismertette, hogy az SZDSZ központi vezetése a többi alternatív szervezet vezetőivel egyeztetve egységes fellépésként 1989. március 15-én Budapesten kb. egymillió fő részvételével egy nagy demonstrációt tervez.

A tervezett létszám biztosítása érdekében a vidéki alternatív csoportok minél nagyobb arányú részvételére számítanak.

Intézkedés:
- az információról szóban tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt. A tüntetésen való részvétel érdekében folytatandó szervező munkát hálózati úton ellenőrizzük.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. január 25.**

Szám: R-5/28-4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. január 25. (2)

K/3 12-13
Kárpáti László kétsopronyi rk. plébános a Cultores Pacis katolikus papi társulatba történő belépési nyilatkozatot küldi el Fodor András rk. káplán, hittanár, debreceni lakosnak. Az alapítók – Kárpáti László kétsopronyi, Sárközi Balázs furtai és Fülöp Menyhért békési plébánosok – által aláírt fenti elnevezésű alapítólevélben 8 pontban foglalják össze a társulat főbb céljait. Törekvéseik között szerepel: az állam és egyház szétválasztása, az ÁEH és papi békemozgalom megszüntetése, az országgyűlési katolikus pap képviselők visszahívása, a teljes vallásszabadság megvalósítása, a leszerelés, az alternatív civil szolgálat bevezetése. (Ezen pontokba foglalt elképzeléseikkel kifejezetten támadják az állam és egyház közötti egyezményt.)

Kárpáti kéri, hogy a fentiek elfogadása esetén az aláírt és lepecsételt belépési nyilatkozatot az alapítók valamelyikének küldje vissza.

Intézkedés:
- az információról a „K" anyag fotómásolatának megküldésével tájékoztatjuk a BM III/III-1/a. alosztályt, valamint a Békés Megyei RFK III/III. Osztályát. A tájékoztatás alapján folytatott koordinálás után operatív úton megszervezzük a társulat tevékenységének ellenőrzését.

Benke Gábor r. alezredes

Durkó Zoltán r. fhdgy.

főkapitány áb. helyettes értékelő tiszt

**1989. január 31.**

Szám. R-5/28-4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. január 31. (3)

1. TA 12-13
Turi Gábor, az MDF debreceni szervezetének ügyvivője arról tájékoztatta Márkus Béla „F" dossziés személyt, hogy Für Lajos közölte vele, miszerint minden szervezet szabad kezet kap, miként ünnepli meg március 15-ét. Ők központi megemlékezést nem szerveznek, de a „budaiak részéről valószínűleg lesz Budán összesített program".

Turi Gábor kérte Márkust, hogy a környezetében lévő MDF tagokkal ezt közölje.

Intézkedés:
- a március 15-i ünnepségek szervezését hálózati úton figyelemmel kísérjük. Az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4/c. alosztályt.

2. ER 12-13
1988. december 07-én a Hajdú-Bihar megyei adófelügyelőségnél járt Peter Driscol, a Nemzetközi Valutaalap munkatársa. Kíséretében volt a fővárosi adófelügyelőség vezetője, valamint egy tolmács. Találkozott a megyei APEH igazgatójával és igazgatóhelyettesével. Tárgyalni csak a megyei adófelügyelőség vezetőjével tárgyalt, akinek kíséretében átnézte a nyilvántartási rendszert, a számítógépes rendszert, valamint az adóbevallások beszedésére felállított rendet. Több korábban meglátogatott megyéről negatívan nyilatkozott, kifogásolta, hogy a számítógépes technikára biztosított pénzből ingatlanokat és luxus célú berendezési tárgyakat vásárolt az APEH. Elmondta, hogy megítélése szerint a feladatok megoldására sem személyi, sem technikai feltétel nincs meg országos szinten.

Intézkedés:
- P. Driscol vonatkozásában a BM III/II-8. Osztály „Kristály" fn. alatt feldolgozást folytat, ezért az információt a BM III/II-11. Osztályon keresztül megküldjük számukra.

Benke Gábor r. alezredes Durkó Zoltán r. fhdgy.
főkapitány áb. helyettes értékelő tiszt

**1989. február 3.**

XIII. 1989. február 03. (4)

HMT 12-12
1989. január 31-én volt Budapesten a Magyar Írók Szövetsége kritikai szakosztálya és választmánya együttes ülése. A rendezvényt megelőzően kapcsolatunk dr. Görömbei András, Fekete Gyula és Kiss Gy. Csaba, Nagy Gáspár budapesti lakásán megbeszélést tartott az MDF jelenlegi helyzetéről. Véleményük szerint az MDF tagságán belül bizonyos ellentétek alakultak ki. A tagság egy része – elsősorban a szegedi és miskolci csoport – bizalmatlan a vezetéssel szemben. Ennek oka részben az, hogy MDF országos vezetésén belül van az elmúlt évben a pártból kizárt Bihari Mihály, Bíró Zoltán, Király Zoltán és Lengyel László, akik mint reform „kommunisták" kapcsolatban vannak az MSZMP-vel. Ez a tény akadályozza az MDF vezetésének mozgását. Bíró Zoltán a január 14-i elnökségi ülésen bejelentette: lemond elnökségi tagságáról és a Hitel főszerkesztőségéről, hogy ha

az MDF elnöksége úgy látja, ő akadályozza az elnökséget a tagsággal való azonosulásban. Az elnökség ezt visszautasította, tartja magát az alapszabályhoz, miszerint az MDF nem akar párttá alakulni, nem kíván semmilyen szélsőséges akcióban részt venni. Ugyanakkor az MDF 14–15 ezres tagságának jó része szeretné, ha az MSZMP rendkívül ingadozónak látszó politikájától függetlenítené magát. Ez feltétele lenne a FIDESZ-el, az SZDSZ-el való együttműködésnek. Az MDF új stratégiája – függetlenségének mindkét irányba való biztosítása – a nyugati európai és amerikai kapcsolatok erősítése. Az említett kapcsolatoktól az MDF alapítói védelmet remélnek egy esetleges „baloldali" fordulattal szemben. Kiss Gy. Csaba szerint Csoóri Sándor az utóbbi hetekben már csak ezen fáradozik.

Intézkedés:
- az információról tájékoztattuk a BM III/III-4/c. alosztályt.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 7.**

Szám. R-5/28-4/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. február 07. (5)

K/3-12-13
Bégány Attila 1111 Budapest, […] szám alatti lakos az MDF Hajdú-Bihar megyei szervezetének ügyvivőjét, Turi Gábort felkéri arra, tájékoztassa a megyei MDF szervezet tagjait arról, hogy február 3-4-5-én egy új, népben-nemzetben gondolkodó ifjúsági szövetség alakul. A tervek szerint az új ifjúsági szövetség az MDF-el szellemi és stratégiai szövetségben, de annak szervezetei keretein kívül kíván működni. Kívül, mert

- akik a szövetség megalakulását jelenleg tervezik csak kb. 70 százalékban MDF tagok (30 százalékban a „szerves mozgalom", a bázisközösségek tagjai, táncházasok és más csoportok);
- a párt és annak ifjúsági szervezete közti viszony alaposan lejáratódott az elmúlt évtizedekben.

Az MDF ideiglenes vezetősége megtárgyalta a kérdést, és úgy határozott, nem ellenzi, hogy az új ifjúsági szövetség az MDF szervezeti keretein kívül alakuljon meg.

Bégány Attila részletes indoklást fűz ehhez, továbbá megadja a vámosmikolai „Börzsöny" turistaház megközelíthetőségének módját, az autóbuszok, illetve vonatok indulási és érkezési időpontjait menetrendszerűen.

A tájékoztatót megküldi még Papp András Debrecen, […] szám, valamint Belinszki Péter Debrecen, […] szám alatti lakosnak.

Intézkedés:
- az információt távbeszélőn továbbítottuk a BM III/III. Csf.-ség ügyeleti rendszerében. Az információ pontosítása során megállapítjuk Papp András és Belinszki P. kilétét, valamint a létrehozandó ifjúsági csoport ellenőrzésére operatív úton intézkedünk.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 8.**

Szám. R-5/28-4/1989.

Szigorúan titkos!

(selejtezésig)

XIII. 1989. február 18. (6)

1. HK 12-13
A Debreceni Agrártudományi Egyetem Második Nyilvánosság Klubja által Budapestről meghívott Független Kisgazdapárt képviselői 1989. 02. 06-án 18.00 órától tájékoztatót tartottak a FKP 1930–1956 közötti történetéről. Az FKP KB részéről Bereczky Vilmos, Iván Géza és egy ismeretlen, idősebb volt politikai elítélt volt jelen.

A tájékoztató mintegy 100-120 fő előtt zajlott le, majd ismertették az FKP program nyilatkozatát, a párt kiáltványát. Közölték, hogy kb. 3800 tagja van a pártnak, s elsősorban a régi volt párttagokra számítanak, a választásokon indulni kívánnak.

A tájékoztatót követően kb. 30–35 fő belépési nyilatkozatot töltött ki. Havi tagsági díjként 100 Ft-ot szedtek össze.

Intézkedés:
- az információt a III/III. Csf.-ség ügyeleti rendszerében továbbítottuk. A belépő személyek kilétének megállapítása, annak tisztázása céljából, hogy az FKP helyi szervezetének megalakulásáról van-e szó, milyen összetételű vezetősége, stb., operatív intézkedéseket vezetünk be.

2. K/3 12-13
1989. február 02-i keltezéssel M. J. 1055 Budapest, […] feladótól „a Magyar Nemzet Önvédelmi Szövetsége és fegyveres erőinek felhívása, javaslatai, figyelmeztetése és óvásai az egész magyar nemzethez, társadalomhoz, választópolgárhoz, alternatív vezetőkhöz, valamint az 1985-ben hamis országos listán párthatározattal behívott úgynevezett képviselőkhöz, és valóságos érvényű megbízatással, mandátummal rendelkező országgyűlési képviselőkhöz, továbbá figyelmeztetése mindazokhoz, akik jelen pillanatban az új alkotmány megszövegezésében ügyködnek és határozni fognak, vagy parlamenti viszonylatok karlengetéssel vagy vigyázzba állással szavaznak” címmel kezdődő, írógéppel átütőpapírra írt 10 oldalas, szélsőségesen MSZMP-, kommunista- és szovjetellenes hangnemben fogalmazódott levelet küldött a „debreceni szabad demokraták vezetősége” részére „Debrecen hazafias népfront háza” címzéssel.

Intézkedés:
- a küldeményt a postai forgalomból kivontuk, azt szerzőjének azonosítása céljából megküldjük a BM III/III-3/b. alosztálynak. Az információt soron kívül távbeszélőn jelentettük a III/III. Csoportfőnökség ügyeleti rendszerében.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 21.**

XIII. 1989. február 21. (7)

HMB 12-12
1989. február 07-én a FIDESZ debreceni csoportja két részre szakadt. Az egyik csoportnak Tóth Tamás „F” dossziés személy maradt a vezetője. A csoport a „Táncsics Mihály” nevet vette fel és a továbbiakban, mint „akciócsoport” kívánnak működni, jelenleg 9 fővel. A tagok főleg dolgozó és középiskolás fiatalok. A másik csoport „Gandhi” nevet vette fel, és Kiss Csilla egyetemi hallgató a vezetője. Jelenleg 7 fő a tagság létszáma, főleg egyetemisták. Mindként csoport intenzív tagtoborzásba kezdett.

A „Táncsics Mihály” csoport szoros kapcsolatot tart az SZDSZ helyi csoportjával. A március 15-i megünneplésére bizottságot hoztak létre, megbeszéléseket folytatnak a HNF illetékeseivel, ahol a független ünneplést javasolták.

A FIDESZ Táncsics Mihály csoport az ünnepséget úgy képzeli el, hogy Debrecenben a KLTE előtt, illetve a Kossuth és Petőfi szobrok előtt megemlékezést és végezetül nagygyűlést tartanak. Az ünnepséget megelőzően szórólapokkal és röplapokkal hívják fel a figyelmet a rendezvényre. Az ünnepség idejére SZDSZ, FIDESZ közös rendezői gárdát kívánnak létrehozni és a nem kívánatos elemek (kötekedők, rendbontók, stb.) megfékezése érdekében az egyenruhás rendőrök jelenlétét is igénylik. A rendezvény költségeinek fedezésére gyűjtést indítanak.

Intézkedés:
- Tóth Tamás lejáratására, elszigetelésére intézkedési tervet készítünk. Mindkét csoport tevékenységét operatív úton figyelemmel kísérjük. Az információt megküldjük a BM III/III-2. Osztálynak, valamint jelentjük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeleti rendszerében.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 22.**

Szám: R-5/28-4/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. február 22. (8)

TA 12-12
„Levelező" fn. bizalmas nyomozás alatt tartott személy[9] az NSZK-ból történt hazatérését követően „bejelentkezett" dr. Szép Zoltánnál, a SZER munkatársánál.

Beszélgetésükből kitűnik, hogy dr. Szép most indított egy propaganda műsort, ehhez Magyarországon élő személyektől kér információkat, ebbe kéri célszemélyünk segítségét is. Dr. Szép szinte utasítja „Levelező"-t, gondoskodjon arról, hogy őt telefonon felhívják és információkkal ellássák.

Felhívja „Levelező" figyelmét, követelésük most az legyen, hogy a családi pótlék összegét gyerekenként ne 400, hanem 800 Ft-tal emeljék, ennyit kér a nép. A SZER műsorában ő is ezt követeli, s célszemélyünk is ezt terjessze. Kéri továbbá, hogy a pártértekezlet (KB ülést) követően minden érdekes információról tájékoztassa, melyet a célszemély vállalt.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt, a célszemély tevékenységét tovább ellenőrizzük, és op. úton dokumentáljuk.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 23.**

Szám: R-5/28-4/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. február 23. (9)

HMB 12-13
Az MDF debreceni szervezetének keretében működő vállalkozói bizottság 1989. február 18-án tartott vegyes témájú beszélgetésen 11 fő vett részt.

A konzultáció egyik témája a közelgő március 15-i ünnepség megtartásának kérdése volt. Albert János, a bizottság vezetője (Albert a „Levelező” fn. bizalmas nyomozásnak célszemélye) tájékoztatott arról, hogy az országos szervezet központi vezetősége nem szándékozik együtt ünnepelni a HNF, az MSZMP és a KISZ tömegeivel. Ezzel szemben a debreceni vezetőség néhány tagja, főleg Turi Gábor a közös ünneplés híve. Albert János szerint ennek az az oka, hogy Turi Gábor a leendő folyóirat szerkesztői státusza miatt nem teheti meg, hogy elzárkózzon pl. attól a HNF-től, akié is lesz a beinduló debreceni folyóirat. Tehát Turi most két vasat tart a tűzben, de ezt a tagság nem nézi jó szemmel. Ugyanis az MDF és a FIDESZ tagság közös akarata a fent említett társszervezetektől független megemlékezés március 15-én. A kérdés lényegében február 25-én fog eldőlni, amikor is 14 órától a KLTE K/2-es termében az MDF helyi szervezete taggyűlést tart.

Ekkor kerül bejelentésre az MDF tagjaiból verbuvált és az Albert János bábáskodása mellett létrejött Magyar Demokrata Klub, továbbiakban: MDK.

Az MDK tevékenységét körvonalazó összejövetelre 1989. február 20-án került sor. Ez alkalommal 12 fő vett részt a megbeszéléseken. Itt Albert János felolvasta az MDK alapszabály tervezetét, szándék nyilatkozatát és várható tevékenységének 12 pontos sűrítményét.

A többoldalas tervezet néhány helyen kiigazításra került. mely végleges szöveget 1–2 napon belül kb. 500 példányban sokszorosítják és a tagság meg fogja kapni.
Az MDK-nak csak az lehet tagja, aki MSZMP-n kívüli.

Folyó hó 23-án lesz lényegében az MDK „hivatalos” alakuló ülése, amikor is az alapszabály végleges szövege már kézben lesz. Ekkor jelenléti ív mellékes jegyzőkönyv is készül és másnap, 24-én Albert János a szükséges iratok birtokában cégbejegyzésre terjeszti fel az MDK-t a megyei bíróságnál. Így lesz meg az alapozás, és az első lépés megtétele a párttá alakuláshoz vezető úton. Ugyanis a párttörvény elfogadásakor az MDK bejelenti pártszervezetté történő alakulásának szándékát. Ezzel valósul meg azok elképzelése, akik az MDF kereteiben a pártalakítás vágyait dédelgették. Ugyani az MDF, mint olyan nem lesz párt, mivel a tagsága magába foglalhatja az MSZMP tagjától a kisgazdapárt tagjáig a lakosság széles köreit. Ezzel szemben az MDK tagja már eleve más párthoz tartozó nem lehet.

Az MDK-ból kialakuló új párt neve: Magyar Nemzeti Demokrata Párt lenne.

A február 25-re tervezet MDF taggyűlésen a tervezetről Albert János beszámolni készül. Mielőtt a 20-i tervezet – körvonalazó tanácskozás végére ért volna, Albert János az egyik tagtárs kérdésére válaszolva beszámolt arról az útról, melyet az egyik vállalkozói bizottsági taggal tett az NSZK-ban.

Albert János elmondta, hogy meghívást kaptak Frankfurtból, közelebbről az SPD-től, hogy látogassanak ki egy kis eszmecserére. Alberték magukkal vitték azt a programtervezetet, amelyről már korábban szó volt és megvitatták elképzeléseiket a vendéglátókkal.

Az Albert János elmondása szerint a vendéglátók el voltak ragadtatva, és nem győzték őket dicsérni. Alberték konkretizálták a pártalapítási szándékukat is, ami olyan jól sikerült, hogy az SPD képviselői igen meglepő ajánlattal álltak elő: ha a tervezet az elmondottak szerint megvalósul, hajlandóak anyagi segítséget adni az MNDP-nek! Nem is keveset, hiszen 1 milliárd DM-t helyeztek kilátásba! Nem akartak hinni Alberték a fülüknek, de az összeg nagysága többször meg lett ismételve.

Ez a pénz amolyan adomány lenne az új párt számára, de ezzel teendők is járnak. Létre kell hozni egy úgynevezett nemzeti részvénytársaságot és ebből az 1 (egy) milliárd DM-ből fel kell vásárolni nagyüzemeket, mint pl. Hajdúsági Iparművek, stb.

Részvényeket bocsátanának ki 250–300 DM értékben, és ezt a párt irányítása alatt szétosztanák az egyre inkább elszegényedő tömegek tagjainak, és lényegében a részvények hozadéka képezné azt a segítséget, amit a párt nyújtanak a rászoruló embereknek.

Itt tart jelenleg ez az ügy. Ott folytatódik, hogy a közeli napok eseményeivel feldúsulva kialakul egy közelebbi helyzetkép. Nem hangzott el, de az Albert János megnyilatkozásából kicsendült, hogy a frankfurti kirándulás nem is annyira a távoli jövőben meg lesz ismételve. De célzott arra, hogy akkor már egy jogászt is visznek

magukkal, mert vendéglátóik így kérik. És majd ott, ha konkretizálódnak a programpontok, hát a „jó hírt” be fogja mondani a Szabad Európa Rádió és a BBC is.

A kinti megbeszélések magyarul zajlottak le, és előzékenységük újabb jeleként bármikor hívható telefonszámukat is megadták Albert Jánosnak.

Intézkedés:
- a hálózat tovább foglalkoztatását a szervezetben folyamatosan folytatjuk. Az információról tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. február 28.**

Szám. R-5/28-4/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. február 28. (10)

1. K/3 12-13

1989. február 17-én megalakult a Szociáldemokrata Párt debreceni szervezete. Postacímük: 4032 Debrecen, Postafiók 55.

A megalakulás tényének, valamint levélcímük közlését az ideiglenes intéző bizottság levélben kérte a Debrecen című hetilaptól.

Intézkedés:
- az információt jelentettük a III/III. Csoportfőnökség ügyeleti rendszerében.

2. HMB 12-12
1989. február 23-án a debreceni Kisdebrecen Szállóban zártkörű rendezvényt tartott az MDF helyi szervezetének vállalkozói csoportja. A rendezvényen Albert János kezdeményezésére megalakult a Magyar Demokrata Klub. Távlati terveik között megfogalmazódott a párttá alakulás is Magyar Demokrata Párt néven.

Megjegyzés: Albert a „Levelező” fn. bizalmas nyomozásnak célszemélye.

Intézkedés:
- az információt megküldjük a BM III/III-3. Osztálynak. Jelentjük a III/III. Csoportfőnökség információs rendszerében.

3. HMB 12-12
A KLTE-n működő „Balközép” szervezésében 1989. február 21-én (kedd) 14.30 órai kezdettel dr. Antal László (Minisztertanács Hivatala) előadást tartott a magyar gazdasági helyezet legfontosabb részproblémáiról, illetve választ adott a felmerülő kérdésekre. Az előadáson kb. 50 fő vett részt, egyetemi hallgatók és oktatók közül.

Az előadás egy idő után politikai beszélgetésbe ment át. Antal közölte a hallgatósággal, hogy ő tagja az MSZMP-nek, de ennek ellenére az alábbi kijelentéseket tette:
…Ezt az országot egy csürhe irányítja… Levéltárban látta a Nyilaskeresztes Párt tagjainak a belépési nyilatkozatát az MSZMP-be… Magyarország gazdaságpolitikájának legnagyobb hibája, hogy szovjet befolyás alatt áll…. Korábban államtitoknak számított, hogy Tajvan háromszor annyit exportál, mint a KGST… A parlament posztsztálinista…. Nem érti, hogy miért kell valakinek szenilisnek lennie ahhoz, hogy parlamenti képviselő legyen… Kapitalista átalakulásra van szükség, ha ez nem sikerül a kormánynak, akkor az összeomlás fenyeget, ezáltal megnő a belső terror… Bizonyos embereknek (többek között

neki is) vásárra kell vinni a bőrét, hogy történjék valami az országban… Churcill szavait idézte, hogy nem lehet már ígérni csak „vért és könnyeket”…

Dr. Antal László […] felült az előadói asztalra és úgy dohányzott előadás közben.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-2. Osztályt, valamint jelentjük a III/III. Csoportfőnökség információs rendszerében.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. március 8.**

Szám. R-5/28-4/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. március 8. (11)

HMB 12-13
Az MDF debreceni szervezetének első közgyűlése 1989. február 25-én, 14.15 órától 20.50 óráig tartott. A résztvevő tagság létszáma 168 fő, a közgyűlés bevezetőjeként Turi Gábor ügyvivő a napirendi pontokat ismertette,

- beszámoló az eddigi eseményekről,
- az országos alapszabály tervezet ismertetése,
- a debreceni szervezet programja,
- a március 15-i ünnepség lebonyolítása,
- a küldöttek választása az országos konferenciára.

Az első napirendi pont keretében Turi Gábor beszámolt 1988. szeptember 14-e óta, a megalakulás napjától eltelt időszak eseményeiről, a tagtoborzástól. Az MDF debreceni szervezetének 300–310 fős tagsága van. E napirend után hozzászólások következtek. Többirányú vélemény hangzott el az MDF-ről, amelyek összefoglalója a Nagy József felszólalásában hangzott el:

- az MDF irányának meghatározása hiányos,
- a szervezet csoportokra szakad,
- a konfliktust kerülni kell,
- az MSZMP a hatalmat nem akarja kiadni a kezéből,
- az MSZMP vonuljon ki a termelő egységekből,
- jelszavaink legyenek egyöntetűek, ne lehessen beléjük kötni,
- a bírói testület függetlenség: pártnak ne legyen tagja,
- kiszámíthatónak kell maradni!

A vitában felvetődött a párttá alakulás kérdése is. E témáról is igen megoszlóak a vélemények. Varga Pál szerint maradjon részben mozgalom és a későbbiekben részben párt, bár a „párt” szóhoz rossz történelmi íz tapad. De politizálni kell, mert „aki nem foglalkozik politikával, hozzá nem értő emberek vezetése alatt kell, hogy éljen!”

Bíró Zoltán szerint nem szabad párttá alakulni! Meg kell várni a párttörvényt. Egyik másik hozzászóló szerint a párttörvény megteremti a lehetőséget, hogy az MDF-ből kiváljon a leendő MDP. Felhívja a figyelmet arra a „veszélyre”, hogy ha szakadás következik be az MDF-en belül, és apró egységekre bomlik, az MSZMP-nek kedvező lesz kialakuló helyzet és e meggyengült állapotot ki fogja használni.

Kun János: a monolitikus pártrendszer lejáratta önmagát. Az MDF-ben nincsenek politizáló személyiségek. Ideiglenes alkotmányozó országgyűlést kell követelni.

Szabó Lukács tájékoztatja a tagtársakat, hogy Habsburg Ottóval felvették a kapcsolatot és ez év június 16-a után az Európa Parlament alelnöke előadást tart Debrecenben.

A második és harmadik napirendi pont ismertetése után a március 15-i ünneplésének tervezett körülményeit ismertette Turi Gábor.

Végül is a szavazásra bocsátott kérdés az volt, hogy az MDF közös ünneplésen vegyen-e részt a Hazafias Népfronttal, vagy sem? Igen parázs vita alakult ki. Nyolc fős többséggel a közös ünneplés mellett döntött a közgyűlés. A külön ünneplők tagjai a FIDESZ, az SZDSZ és a frissen alakult Magyar Demokrata Klubból kerültek ki. Így aztán az MDF „igenlő”-i a HNF-al 15-én, 17.00 órától, az együtt ünneplést ellenzők e napon délelőtt fognak programjuk szerint felvonulni.

Mindezek után Turi Gábor bejelenti, hogy rövidesen fénymásoló berendezést kap az MDF helyi szervezete, mely apparát Svájcból érkezik, és vámja körül van még most rendeznivaló.

Az ünnepi előkészületeket tekintve minden szervezetnél nagyfokú a tanácstalanság. Él az emberekben egy olyan vágy, miszerint most majd megmutatjuk. Megmutatjuk, hogy nem halt ki a nemzeti érzés a magyarból, hogy nem tudták eltaposni legnemesebb érzéseinket! Most, hogy megszűnt a visszafojtás, irány az utca, a nevezetes tér, vagy szobor! Felvonulni, beszélni, híveket szerezni, bizonyítani! És ami a legfontosabb: megbotránkoztatás nélkül. És vörös zászló nélkül. És csak a közlekedés nyugalmát biztosító rendőri erők statisztálása mellett. Mert most minden szervezőnek a jelek szerint csak egy vágya van: csendben és a legnagyobb magyar ünnephez való méltósággal. Ha ez mégis bekövetkeznék, hát a „megbántott” ünneplő közönség volna elsőként azon, hogy az oda nem való egyéneket, az ünneprontó provokátorokat eltávolítsa.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. március 10.**

Szám: R-5/28-4/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. március 10. (12)

HMB 12-13
A Szabad Demokraták Szövetsége 1989. március 19-én 09.30 órakor Budapesten a Corvin moziban tartja országos küldöttgyűlését.

Az SZDSZ debreceni szervezetének vezetője, Bertha Zoltán tájékoztatta a tagságot, hogy az országos vezetőség a szervezet párttá alakulását a párttörvény hatályba lépéséig nem kívánja, ugyanakkor a tagság jelentős része ezzel ellentétben a párttá alakulást szorgalmazza. A fentiek miatt az országos küldöttgyűlésen e kérdésben várhatóan nagy vita fog kialakulni.

Az SZDSZ Hajdú-Bihar megyei szervezete részéről az országos küldöttgyűlésen 4 fő fog részt venni.

Intézkedés:
- az országos küldöttgyűlésről hálózati információkat szerzünk be, melyről tájékoztatjuk a BM III/III-2. Osztályt.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**1989. március 24.**

Szám: R-5/28-4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. március 24. (13)

TA 12-12

„Levelező” fn. bizalmas nyomozás alatt álló személy 1989. március 23-án kapcsolatba lépett dr. Szép Zoltán SZER tudósítójával, akit tájékoztatott arról, hogy 1989. március 24-én 15.30 perctől Debrecenben az Újvigadó Éteremben az MDK sajtótájékoztatót tart, melyre meghívták a helyi sajtó képviselőit. Kéri, hogy dr. Szép küldjön tudósítót a SZER-től és a BBC-től. Dr. Szép kérdésére, hogy ezt a SZER közölje-e, „Levelező” igenlő választ ad, továbbá beolvassa a sajtótájékoztatón által elmondani kívántakat, amelyről abban állapodnak meg, hogy a SZER ezt a sajtótájékoztatóval egy időben közli.

Tartalma:

Az MDK országos központja Debrecen nevében bejelentem, hogy Debrecenben 24-én délután 15 óra 30 perces kezdettel az Újvigadó Étteremben sajtótájékoztatót tartunk, melyre szeretettel meghívunk minden érdeklődőt, ahol nyilatkozatot és a demokrata klub életével kapcsolatos dolgokat kívánjuk elmondani.

Az MDK felhívása a nemzeti alapítvány létrehozására. Célja: hazánkban a létminimum alatt élő családok és állampolgárok segítése a demokratizálódás jegyében. Napjainkban nem csak a társadalom általános gondjaira, hanem az egyének és családok személyes nehézségeire is szükséges odafigyelnünk. Nemzetünk már sok esetben bizonyította segítőkészségét, áldozatvállalását. Az MDK ebben úgy óhajt részt vállalni, hogy a nemzeti alapítvány befektetett tőkéjének kamatait a leginkább rászorulók között osztja szét oly módon, hogy az adott helységben összegyűlt adomány majd helységenként került szétosztásra. A leginkább rászorulók közötti felosztást a Vöröskereszt, az egyház, a helyi egészségügyi képviselő, szükség esetén a tanács bevonásával végezzék. A mindenkori érkező-adományokat visszaigazoljuk, ellenőrizhetőségét megszervezzük. E cél érdekében kívánjuk minden évben és ez évben is május 1–15. között megrendezni és meghirdetni az országos demokrata napokat, ezt a közös segítés keretének szánjuk.

Javasoljuk, hogy a városok, községek segítőkész lakosai, szervezetei, iskolák és vállalatok, egyesületek szervezzenek rendezvényeket, gyűjtési akciókat, sportversenyeket, amelyeknek bevételeit és az egyéni és közösségi adományokat ajánlják fel a nemzet alap javára. Szeretnénk, ha ehhez a mozgalomhoz a külföldön élő magyarok is csatlakoznának. Reméljük, hogy segítőkészségünket minél többen megértik és támogatják, jelzéseiket címünkre megküldik.

Levélcímünk: Debrecen 11. Pf. 23. 4011

Ügyeleti telefonok 18 óra és 19 óra között az alábbiak: 00-36-52-20-442 Albert János, 00-36-52-34-886 Törő Miklós, 00-36-55-11-662 Varga Antal. Számlaszámunk: 342-90093.

Magyar Demokrata Klub országos központja Debrecen.

A sajtótájékoztatót követően 16 ó. 15 p-kor dr. Szép felhívja a célszemélyt az Újvigadóban, aki beszámol neki a tájékoztató „eredményéről”.

Ugyancsak március 23-án Láng Júlia tudósító hívja fel célszemélyünket dr. Szép Zoltánra hivatkozva. Kérdéseire „levelező” elmondja, hogy a debreceni Kereskedelmi és Hitelbanknál az MDK egyszámlát nyitott 342-90093 számon, ide várják a külföldről érkező pénzadományokat.

Az MDK pártként kíván később működni, s amennyiben az MDF nem szerveződik párttá, annak keretében, ha az MDF-ből párt lesz, akkor kiválik belőle.

1989. május 1–15. között országos demokrata napokat kívánnak szervezni, s ennek bevételét az ún. „nemzeti alapítvány”-ra helyezik.

Az MDK taglétszámára vonatkozó kérdés elől „Levelező” ügyesen kitért.

Intézkedés:

- az információt a III-as Csfség ügyeleti rendszerében jelentettük, ezen túlmenően megküldjük a III/III-3. Osztály részére is a jelentés pl.-t. Az Újvigadóból leadandó tájékoztatót 3/a. rendszabályon keresztül rögzítjük, a sajtótájékoztatón elhangzottakról információkat szerzünk be.

**1989. március 29.**

Szám: R-5/28-4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIII. 1989. március 29. (14)

TA 12-12
Az MDK 1989. március 24-én 15.30 órától megtartotta sajtótájékoztatóját Debrecenben, az Újvigadó Étteremben. A sajtótájékoztatót az MDK nevében „Levelező" fn. bizalmas nyomozás alatt álló célszemélyünk vezette. Közzétették az MDK felhívását az ún. „nemzeti alapítvány" létrehozására, továbbá meghirdették az országos demokrata napokat május 1–15-e közöttre.

Információink szerint a sajtótájékoztatón a hajdú-bihari Napló, a debreceni rádió, a nyíregyházi rádió és a Magyar Távirati Iroda képviseltette magát mintegy 8 fővel. Külföldi tudósító nem volt jelen. Célszemélyünket dr. Szép Zoltán, [a] SZER tudósítója felhívta az étteremben, aki akkor még nem tudott neki tájékoztatást nyújtani. Dr. Szép közölte célszemélyünkkel, hogy felhívásukat beolvassák, valamint a londoni rádiónak is továbbítják, azonban az ünnepek, s amiatt hogy igen sok belpolitikai nyilatkozat lát napvilágot ma Magyarországon – a visszhang igen csekély fokú.

Megállapodtak abban, hogy célszemélyünket március 27-én 10.00 órakor felhívja, s az beszámol a történtekről – de ez nem jött létre.

1989. március 28-án célszemélyünket Sopronból hívta fel Tolnai Miklós, az MDF soproni szervezetének tagja, s kifejtette, hogy csatlakozni kívánnak az MDK-hoz, amiért az MDF nem kíván párttá szerveződni. Célszemélyünk javasolta neki az MDK helyi szervezetének létrehozását, melyet Tolnai elfogadott, és annak megszervezését megígérte. Kérésére célszemélyünk 10 db MDK tájékoztatót és belépési nyilatkozatot küld részére. Ugyancsak szervezés alatt áll az MDK hajdúböszörményi alapszervezete Varga Antal vezetésével. A helyi tanácstól ingatlant kívánnak vásárolni vagy bérelni, amelyen a klub működtetéséhez szükséges feltételeket kívánják biztosítani.

Intézkedés:
- az információt operatív úton pontosítani fogjuk, annak Sopronra vonatkozó részét megküldjük a Győr-Sopron Megyei RFK III/III. Osztálynak.

Benke Gábor r. alezredes
főkapitány áb. helyettes

Durkó Zoltán r. fhdgy.
értékelő tiszt

**Heves megye**

**1989. január 11.**

Száma: 22-2-1/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. január 11-én (1)

1. K/3 12-13: ismeretlen személy
F. O. Gyöngyös […] sz. fiktív névvel és címmel maga és társai nevében azzal a kéréssel fordult „Dolcsland Fund" [sic!] nyugatnémet rádióhoz, hogy küldjenek részükre lőfegyvert, lőszert, robbanóanyagot és vegyi fegyvert, katonai ruházatot, álarcokat és pénzt. Kérik, hogy azokat a Mátrában általuk kialakított rejtett „postaládában" helyezzék el. A postaláda helyéről konkrét leírást adtak.

A fegyverekkel céljuk, hogy „kedvező fordulat” esetén csatlakoznának azokhoz, akik a királyság visszaállításáért, a Nagy-Magyarországért harcolnának. Addig is „a környéken” akciókat hajtanának végre.

Intézkedés:
1. Megállapítottuk, hogy az ismeretlen személy által készített, vagy felfedezett tárgyi postaláda létezik.
2. A BM III/V-B. önálló alosztálytól nyelvész-szakértői véleményt kértünk. Következtetése szerint a rádióhoz fordult személy kb. 20–30 év körüli, primitív személyiségű férfi.
3. „Turul” fn.-en az ügy tisztázására előzetes ellenőrzést nyitottunk.
4. Tájékoztattuk a BM III/II-10. Osztályt.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

készült: 1 pld-ban

**1989. január 12.**

Száma. 22-2-2/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. január 12. (2)

1. K/3 12-14
A Hazafias Népfront gyöngyösi városi bizottsága által január 23-ra szervezett „környezetvédelmi lakossági fórumra” a helyi MDF szervezet két tagja, az 1988 évi 19/2. sz. jelentésben szereplő Komenczi Bertalan és dr. Wiltner Willibald gyöngyösi lakosok a Gyöngyösoroszi Használt Akkumulátor-feldolgozó Üzem (HAF) építése elleni tiltakozásra felhívó aláírásokat gyűjtenek, illetve propagandát fejtenek ki.

Komenczi tájékoztatta Vargha János Pilisborosjenő, […] sz. alatti lakost, hogy eddig több mint 3 ezer aláírást gyűjtöttek össze a városban és környező községekben az építkezés leállítását követelve. Kéri Varghát, hogy a technológiát szállító osztrák Voest-Alpine cég által garantált, minimális óról-emissziós [sic!] értéket az NSZK-ban ellenőriztesse, hogy az megfelel-e a nemzetközi környezetvédelmi követelményeknek.

Kéri továbbá, hogy a gyöngyösi fórumra küldjön olyan szakembert, aki „hatásosan” tud az ólomkibocsátás káros hatásai ellen érvelni és felhívja a technológiában rejlő veszélyekre a figyelmet.

Dr. Wiltner a fórumot megelőzően 1-2 nappal Gyöngyösoroszi községen falugyűlésen a HAF általa környezetre károsnak ítélt hatásairól tart előadást.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk az MSZMP megyei bizottsága I. titkárát.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. január 19.**

Száma: 22-2-3/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. január 19-én (3)

1. K/3 12-14
Kéri Edit, a Népszava újságírója tájékoztatta Morvai Ferencet, a MEGAMORV kazánfejlesztő iroda vezetőjét és tulajdonosát, hogy a genfi „SOS" Erdélyi Bizottság vezetőjének, Benczédy Pálnak kezdeményezésére Romániával szembeni tiltakozó akciót szerveznek a magyarországi alternatív szervezetekben és egyesületekben. Ennek lényege, hogy február végéig legalább 2 ezer db levelet juttassanak el Genfbe, az emberi jogok bizottságához „romániai panaszokkal". Ezzel elérhető lenne, hogy a bizottság napirendre tűzze a román kérdést. Benczédy küldött egy angol nyelven megfogalmazott levélmintát, amelyet 20–30 ezer példányban sokszorosítanának.

Február 1-én a „Hitel"-ben, a Magyar Nemzetben hirdetés útján közlik az olvasókkal, hogy a leveleket ingyen lehet kapni, majd az Eötvös, az Ecclesia római katolikus, a protestáns könyvesboltokban, valamint a Jurta Színházban. Felhívják a figyelmet, hogy a leveleket ajánlott küldeményként kell feladni Genfbe, nehogy „a postán elvesszenek!". Az akcióhoz 10–20 ezer forintra lenne szükség. Az újságírónő kéri Morvait, hogy Erdély ügyéhez nyújtson anyagi segítséget.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

2. K/3 12-14
Az amerikai egyesült államokbeli New Brunswick városban működő „Magyar Öregdiák Szövetség – Bessenyei György Kör" vezetősége nevében Nyeste Zoltán elnök a bős-nagymarosi vízlépcső ügyében felhívást intézett dr. Puskás Sándor és Kócza Imre országgyűlési képviselőkhöz. Utalt arra, hogy 1988. januárjában a Nyugat Magyarországnak 232 szervezet 34 ezer aláírásával levelet küldött az MNK elnöki tanácsához kérve, hogy tűzzenek ki népszavazást a BNV megépítésének kérdésében. Tekintettel arra, hogy az ügyben nem történt érdemi lépés, felhívja a képviselőket, hogy javasolják a parlamentben a BNV kérdésének újratárgyalását, népszavazás meghirdetését és lebonyolítását.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

3. K/3 12-14

A Szabad Demokraták Szövetségének tanácsa január 21-én a Budapest VIII. ker. Múzeum út 7. sz. alatti Kossuth Klubban tartja következő ülését. Napirendként a következőket tárgyalják:

1. Beszámoló a szervezésről. Előadó: Béki Gabriella.
2. Beszámoló a program készítéséről. Előadó: Magyar Bálint.
3. Embléma-pályázat. Előadó: Béki Gabriella.
4. Tájékoztató a január 8-i kibővített ügyvivői ülésről. Előadó: Kőszeg Ferenc.
5. Az SZDSZ evangéliumi keresztények csoportja megalakulásáról. Előadó: Iványi Gábor.
6. Az új márciusi front javaslata. Előadó: Mécs Imre.
7. Az országgyűlési munkacsoport és az ügyvivők állásfoglalása. Előadó: Magyar Bálint.

A tanácsülésre meghívót kapott Hertelendy Csaba, a FIDESZ egri csoportjának ügyvivője, főiskolai hallgató.

Intézkedés:

- tájékoztatjuk a BM III/III-1. és 2., 4. Osztályokat.

4. K/3 12-14
Ugyancsak január 21-én tartja a FIDESZ tanácsa is következő ülését a Budapesti Műszaki Egyetem Rózsa Ferenc kollégiumában. Az ülésre minden meghívott ügyvivő magával viszi csoportja névsorát, mert vannak olyan csoportok, melynek létezését – mint a FIDESZ Nógrád megyei munkacsoportja – a tanács megkérdőjelezi.

Napirendként tárgyalják:

- a szervezeti és működési szabályzatot módosító irányelveket;
- a II. FIDESZ kongresszus időpontjának meghatározását. (Feltehetően április végén tartják.);
- a FIDESZ tanács feladatkörének meghatározását;
- országjáró munkacsoport előterjesztését;
- március 15-ről való megemlékezés megvitatása.

A tanács ülésén részt vesz Révész Tamás főiskolai hallgató, a FIDESZ egri csoportjának szóvivője.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-2. Osztályt.

5. K/3 12-14
A Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt ideiglenes vezetősége Hermán Péter szarvasgedei lakosnak megküldte a már megalakult és alakulóban lévő szervezeteinek listáját. Eszerint vidéken 22 városban és községben vannak csoportjaik. Mint minden szervezőt, így Hermánt is felkérik, hogy pártjuk nemzeti megújulási programjának megismertetésével szélesítse csoportját és a községekben segítse elő újabbak alakulását. Tájékoztatják, hogy a párt lapja, a „Kis Újság" megjelentetésének előkészületei folynak és megjelenéséig az ideiglenes vezetőség hetente tájékoztatót fog közreadni. A párt tagkönyvei január hónapban elkészülnek. Az összegyűjtött tagdíjakat Balogh Erika 1026 Budapest, […] címre kell utalványon feladni. Kérik, hogy a szervezőmunka során a „minél szélesebb nyilvánosság megszerzésére" törekedjenek.

ASZA 12-12
Megjegyzés: a Független Kisgazdapártnak a megyében Gyöngyösön és Abasár községben alakultak csoportjai.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk az MSZMP megyei bizottsága titkárát és a Nógrád megyei III/III. Osztályt.

6. K/3 12-12
Hermán Péter szarvasgedei lakosnak Franciaországból megküldték a „negyedik internacionálé újjáépítéséért küzdő magyar trockisták lapjának" 1988. novemberi számát. A folyóirat cikkei üdvözlik a magyarországi „sztálinista bürokrácia" és kommunista párt hegemóniája ellen küzdő alternatív szervezeteket.

Kiemelik, hogy ha a FIDESZ megalkuvó módon a hatalomnak engedve „szalonképessé" válik, akkor elenyészne, mert elveszítené a küzdő fiatalok bizalmát. Több cikk foglalkozik a trockizmussal, mint olyan ideológiával, amely a legalkalmasabb a sztálinizmus vizsgálatára. A szerkesztőség lehetőséget ad arra, hogy olvasói kérdéseiket, véleményeiket, stb. megküldhessék címükre: B. Nagy, Franciaország, 06000. Nice, Guiglia rue 15. Ezen címen a lap is megrendelhető.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-3. és 4. Osztályt;
- az anyagot a forgalomból kivontuk.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.

ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 2.**

Száma: 22-2-4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. február 2-án (4)

1. K/3 12-14
Kiss Tamás budapesti lakos, a Jurta Színház megmentéséért alakult társaság nevében felhívással fordult az alternatív szervezetekhez, mozgalmakhoz – köztük Elek István „F" dossziés kerecsendi lakoshoz, az MDF helyi szervezetének vezetőjéhez –, hogy vegyenek részt a Jurta Színház fennmaradásáért március 4-én de. 10 órára, a belvárosi Vörösmarty téren szervezett tiltakozó demonstráción.

Intézkedés:
- az információt jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének.

2. K/3 12-14
A „II. Rákóczi Ferenc Katolikus Népfőiskolai Szövetség" elnöke, Ugrin József, és országos ügyvivő titkára, dr. Miklósi László tájékoztatta dr. Seregély István egri érseket, hogy szövetségük a pápa magyarországi látogatására szeretne egy egyházmegyei népfőiskolát létrehozni. Ezt az egri főegyházmegyében alakítanák meg. Kérik az érsek támogatását és azt, hogy a „KALOT" jól bevált gyakorlatának megfelelően az Egri Hittudományi Főiskolán és az érsek által kijelölt lelkészek előtt ismertethessék a mozgalom célkitűzéseit, a papnövendékek és a papság megnyerése érdekében. Szeretnék, ha az érsek egyházmegyei titkári státuszt rendszeresítene a katolikus népfőiskola szervezési feladatainak ellátásra.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-1. Osztályt, az információt jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 6.**

Száma: 22-2-5/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. február 6-án (5)

1. K/3 12-14
Budapesten 1988. november 17-én „független politikai szerveződésként" megalakult az Autonómia nevű csoport. Szórólapokon terjesztett nyilatkozatuk szerint: „Az autonómia számukra nemcsak társadalmi célt, de egyéni magatartásnormát is jelent: szabad emberek öntudatos, erkölcsös, felelős fellépést. Célunk egy olyan szabad állam-, uralom-

és erőszak nélküli társadalom, amelyben megszűnik a tekintélyelv, és ahol autonóm, önrendelkező közösségek alakítanak önkéntességen alapuló decentrális szövetségeket… Követeljük a nők, a gyerekek és az öregek teljes jogú felszabadulását, a patriarchális férfiuralom megszüntetését… Nem a hatalomban való részvétel a célunk… Támogatunk minden olyan független kezdeményezést, amely egy hatalommegosztáson alapuló többpártrendszer megvalósítására törekszik…" A csoporttal Seres László Budapest, […] sz. alatti lakoson keresztül kapcsolatba került Csoma Lajos, a FIDESZ egri csoportjának szóvivője is. Kérte Serest, hogy állítsanak össze egy bibliográfiát a hazai anarchista irodalomból, valamint küldjenek egy cikket az autonómiáról és anarchista programjukról. Az utóbbit egy előttünk ismeretlen egri személy által kiadott „Vitamin" című fénymásolással sokszorosított füzetben jelentetné meg.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét és a BM III/III-4. Osztályt;
- kapcsolatainkon keresztül felderítjük a „Vitamin" c. füzet kiadójának kilétét.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Készült: 1 pld-ban

**1989. február 10.**

Száma. 22-2-6/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. február 10-én (6)

1. K/3 12-14
A Fiatal Szociológusok Klubja (FISZOK) programsorozata keretében február 13-án a fővárosi Kossuth Klubban „Miként lehetséges a politikai átmenet a parlamentáris demokráciáig?" címmel fórumot tartanak. A kerekasztal-beszélgetés résztvevői Pártay Tivadar – kisgazdapárt, Gergely András – MDF, Magyar Bálint – SZDSZ, Hegedűs István – FIDESZ, Révész András – Szociáldemokrata Párt, Vitányi Iván – Új Március Front. Vitavezető: Körösényi András. A programról tájékoztatták Elek István „F" dossziés, kerecsendi lakost, MDF vezetőségi tagot.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét.

2. K/3 12-14
Morvai Ferenc nagyrédei feltalálót tájékoztatta a FIDESZ arról, hogy szponzorokat keres egy rendezvényhez, amelyet március 25–26-án a Jurta Színházban tartanák. A „Kelet-Európa Fesztivál" néven meghirdetett kétnapos zenei rendezvényen a magyarokon kívül NDK-beli, csehszlovák, lengyel és szovjet meghívott együttesek is fellépnek. A FIDESZ részben politikai demonstráció jelleget is szán a műsornak. A rendezvény összköltsége 160–180 ezer forint lenne. Előre láthatóan a jegyeladásból származó bevétel nem fedezi a költségeket, ezért kérik Morvait, hogy 80 ezer forinttal, vagy annak egy részével támogassa a fesztivált. Cserébe felajánlják, hogy reklámlehetőséget biztosítanak a szponzoroknak szórólapokon, plakátokon, a rádió ifjúságpolitikai műsoraiban való megjelenéssel, sajtókampánnyal.

Intézkedés:

- tájékoztatjuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét, a BM III/III-2. Osztályt.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Készült. 1 pld-ban

**1989. február 13.**

Száma. 22-2-7/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. február 13-án (7)

1. K/3 12-14
A Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt ideiglenes vezetősége kidolgozta pártprogramjuk irányelveit. Ezt Futó Dezsőnek, a kisgazdapárt főtitkárának aláírásával mellékelten megküldték Árvai Lászlóné egri országgyűlési képviselőnek. Kérik, hogy észrevételeit közölte az irányelvekről. Közlik, hogy már a jelenlegi parlamentben kisgazdapárti frakciót alakítanának olyan képviselők részvételével, akik programirányelveiket magukévá tudják tenni, valamint belépnek a pártba. Így lehetővé válnak, hogy pártjuk a következő országgyűlési választásokon a képviselőt jelöltjükként támogassa.

Intézkedés:
- az információt jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének, a BM III/III-3. és III/III-4. Osztálynak.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Készült: 1 pld-ban

**1989. február 20.**

Száma: 22-2-8/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. február 20-án (8)

1. K/3 12-12
Szamosvári György, a kisgazdapárt közép-magyarországi pártkörzetének vezetője, a gyöngyösi szervezet nevében meghívót küldött a Nógrád, Szolnok megyei kisgazdapárti szervezetek részére február 21-én Gyöngyös, Fő tér 8. sz. alatti családi intézet nagytermében tartandó rendezvényükre, amelynek vendége Tardos Márton, a Pénzügykutató Rt. igazgatója, előadást tart „Gazdasági lehetőségek” címmel. A résztvevők a tulajdonviszonyok megváltoztatásának lehetőségéről kapnak többek között tájékoztatást. Az előadás a gyöngyösi kisgazdák nyilvános, kiplakátolt rendezvénye, amely egyben tagtoborzó összejövetel. Szamosvári kérte a szomszédos megyék

kisgazdapárti tagságát, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a rendezvényen. Szeretné, ha ez lenne a közép-magyarországi pártkörzet első területi találkozója.

Intézkedés:
- az információt jelentjük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Készült: 1 pld-ban

**1989. február 21.**

Száma: 22-2-9/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. február 21-én (9)

1. ER 12-12
Február 17-én az Eger–Füzesabony között közlekedő, Füzesabonyba 17 óra 12 perckor érkező személyvonat üléseire ismeretlen személyek „Munkások, Munkásfiatalok!”-hoz intézett röplapokat helyeztek el. Az MSZMP-t lejárató kitételek mellett a munkásokat a röplap aláírói, „Munkásszolidaritás ’89 konferencia szervezői” arra hívják fel, hogy alakítsanak független munkásszakszervezeteket. Követeljék a „valódi munkásönkormányzatok, munkástanácsok” felállítását. Kérik, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a Jurta Színházba február 25-re összehívott országos munkáskonferencián.

ATA 12-12
Az egri Finomszerelvénygyár dolgozói között a február 20-i műszakban közkézen forogtak a fentivel azonos tartalmú röplapok, amelyeket február 18-án ismeretlen személyek az egri ifjúsági ház előtt az utcán osztogattak.

Február 20-án a 14 órás műszakváltás időszakában a gyár bejárata előtti buszmegállóban két fiatal ugyanilyen röplapokat osztogatott a ki- és belépő dolgozóknak. URH járőr igazoltatta a fiatalokat, akik Hertelendy Csaba és Csoma Lajos, a FIDESZ egri szóvivőivel, főiskolai hallgatókkal azonosak.

Intézkedés:
- az eseményeket jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének, a BM III/III-3. Osztálynak;
- a két főiskolai hallgatóval szemben már intézkedés nem történt.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 23.**

Száma: 22-2-10/1989. Szigorúan titkos!

(selejtezésig)

XIV. 1989. február 23-án (10)

1. LBE 14-14
A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközép- és szakoskola végzős tanulója arról tájékoztatta a belügyi osztályfőnöki órát tartó operatív tisztet, hogy értesülései szerint Egerben néhány fiatalokból álló csoportosulás szerveződött, akik azt tervezik, hogy a közelgő ünnepek rendezvényeit „megzavarják". Ebből a célból benzines palackokat készítenek. Elmondta, hogy a fiatalok kilétének megállapítására lehetősége van. Idő hiányában a tanuló kikérdezésére nem nyílott lehetőség.

Intézkedés:
- az operatív meghallgatását soron kívül végrehajtjuk.

2. ASZA 12-12
Az Erdélyi Szövetség Heves megyei szervezete február 20-án az egri IKLV üzemi étkezdéjében tartott nyilvános közgyűlésen felszólalt dr. Nagy László ügyvéd, az Erdélyi Szövetség országos alelnöke. A megjelent mintegy 150 érdeklődő előtt tájékoztatást adott a készülő platform-nyilatkozat alapelveiről. Mint mondotta, egységes és megoszthatatlan nemzetként értelmezik a magyarságot, ezért kapcsolatra törekszenek minden emigrációs szervezettel. Igyekeznek vallásra, pártállásra tekintet nélkül az össznépi érdeket képviselni. A szövetség soraiba vár, „színre, fajra, felekezetre, pártállásra tekintet nélkül mindenkit, aki célkitűzéseivel egyetért". Elhatárolják magukat a nacionalista minősítéstől.

Dr. Nagy beszámolt külföldi tárgyalásairól is. Hangsúlyozta, hogy mind a kormányok, mind az emigrációs csoportok támogatásukat ígérték Erdély sorsának rendezéséhez. Bejelentette, hogy az emigrációs szervezetek a jövőben jelentős pénzösszegekkel támogatni kívánják a szövetség munkáját.

Keményen bírálta a Szovjetunió hozzáállását a magyar-román viszonyhoz. Itt arra utalt, hogy csak további bátorságra ösztökélte a román vezetést Ceausescunak adományozott szovjet kitüntetés. Elmarasztalóan szólt az alternatív szervezetek március 15-re tervezett külön ünnepségeiről. Elítélte, hogy most ők estek abba a hibába, hogy a közös nemzeti ünnepet maguknak kívánják kisajátítani.

A résztvevők egyikének azon kérdésére, hogy miért tiltották be a hivatalos szervek a november 15-re tervezett brassói eseményekkel kapcsolatos tüntetést? – azt válaszolta, hogy az intézkedés jogos volt, mivel a tüntetés szervezői a Romania Libera csoport tagja voltak, akik a román állambiztonsági szervekkel állnak kapcsolatban.

Intézkedés:
- az információt jelentjük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének, a BM III/III-4. Osztálynak.

3. K/3 12-12
A FIDESZ egri csoportja tiltakozó levelet küldött a megyei rendőr-főkapitányság vezetőjének, annak másolatait az egri városi rendőrkapitánynak, a független jogvédő szolgálatnak, a Kapu című folyóiratnak és a FIDESZ-híreknek. A levélben az ellen tiltakoznak, hogy február 5-én Eger belvárosának egyik szórakozóhelyén a délutáni órákban R. S. 15 éves fiatalt állításuk szerint a rendőrjárőr minden ok nélkül a kapitányságra előállította, miközben bántalmazták, s végül kb. 30 percre fogdába zárták. Kérték, hogy a főkapitány tegyen határozott intézkedéseket, hogy a rendőrség mindenkor a jogszabályoknak megfelelően járjon el intézkedései során. Csoma Lajos, a FIDESZ egri szóvivője a FIDESZ-híreket arról is tájékoztatta, hogy az ügyben a rendőrség megkereste őt, és közölték vele, hogy vizsgálat indult az érintett rendőrök ellen. Ezt levélben közölték R. S.-ral is.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 24.**

Száma: 22-2-11/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. február 24-én (11)

1. ASZA-operatív meghallgatás: 14-13
A 10/1. számú jelentésben szereplő információ kiegészítése: D. E. […] szakközépiskolai tanuló állítása szerint egy 6 főből álló anarchista csoport tagja. Konkrét politikai elképzelésük egyelőre nincs, azonban érdeklődnek az ETA baszk szeparatista szervezet iránt, mintegy mintának tekintik azt. D. elbeszélése szerint foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy benzines palackokat készítenek, azonban ezek konkrét felhasználási céljáról nem beszélt. Barátjaként nevezte meg Csoma Lajost, a FIDESZ egri szóvivőjét. D.-ék kiterjedt fővárosi kapcsolatokkal rendelkeznek. Hétvégeken a budapesti Vörösmarty Művelődési Házban, népszerű nevén a „Fekete Lyuk”-ban találhatók, ahol külföldi punkokkal is találkoznak.

ASZA 12-12
D. elsők között lépett be a FIDESZ egri csoportjába. Személye már korábban látókörünkbe került „Angyal” fedőnéven, sátánista, neofasiszta, társadalomra veszélyes egri csoportosulások felderítésére és bomlasztására elrendelt bizalmas nyomozásban.

Csoma Lajos az 5/1. számú jelentésben szereplő ellenőrzött információ szerint kapcsolatba lépett a budapesti „Autonómia” nevű anarchista elveket valló csoporttal.

ER 12-14
Csoma Egerben meg akarja alakítani a „Magyar Anarchisták Szövetségét”.

Intézkedés:
- a bizalmas nyomozást kiterjesszük az anarchista csoportosulás felderítésére;
- az információt jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének, a BM III/III-2. Osztályt tájékoztattuk.

2. ER 12-12: TA 12-12: HK 12-13
Egerben február 21-én összeült a március 15-i városi ünnepségeket előkészítő helyi állami, párt, KISZ szervek megbízottaiból álló koordinációs bizottság. A tanácskozáson részt vettek az MDF, a FIDESZ egri szervezetei, valamint az érsekség képviselői. Az utóbbi meghívását indokolta az, hogy az érseki palota köztéri falán Kossuth emléktáblát helyeznek el és március 15-én lesz az ünnepi avatás.

A bizottság előtt az MDF képviselői kijelentették, hogy nem szerveznek külön ünnepséget. A FIDESZ-esek álláspontjukról nem nyilatkoztak. A bizottság javasolta, hogy a három helyszínen különböző időpontokban tartandó ünnepségek rendezési feladatait osszák meg. Így a délelőtti ünnepségért a KISZ, az ezt követő Petőfi szobor koszorúzásáért a FIDESZ, a koraesti emléktábla avatásért és fáklyás felvonulásért az MDF, mint rendező vállalja a felelősséget. A javaslat meglepte az alternatív szervezetek képviselőit, bár hajlandóságot mutattak annak elfogadására, de kételyeiknek adtak hangot, hogy tudják-e biztosítani a helyszíneken a rendet. A FIDESZ városi csoportja február 22-én zártkörű ülésen megtanácskozta a bizottság javaslatát és a FIDESZ központ külön ünnepségek tartására való felhívását. Nem végleges döntésük szerint

külön koszorúzzák meg a Petőfi szobrot és szórólapokat terjesztenek a téren. Számításuk szerint csak kb. 40 főre számíthatnak, de ezek közül is többen Pestre utazhatnak.

HK 12-13
Hatvanban, ahol jelenlegi információink szerint egyetlen alternatíva, az MDF rendelkezik befolyással, helyi állami, párt, KISZ szervek által rendezett ünnepség lesz, mivel az MDF csoport nem kíván külön ünnepelni. Nem ellenőrzött adat szerint az MDF városi szervezete nem ért egyet a lakiteleki központ külön ünnepségek tartására való felhívással, s ezt az álláspontjukat levélben kívánják az ideiglenes választmány tudomására hozni.

HMB 12-12: HK 12-13
Gyöngyösön – ahol a megyében a legradikálisabb alternatív erők tömörülnek – március 15-én 10.00 órakor hivatalos ünnepség lesz. A FIDESZ, az MDF és a független kisgazdapárt helyi szervezetei, valamint a Bajza József hagyományőrző egyesület úgy döntött, hogy 09.00 órától 10.00 óráig külön ünnepi megemlékezést tart a városi művelődési központban. Szándékukról tájékozatták a HNF városi szervezetét, az ünnepség megtartásához a termet megigényelték. Ünnepi megemlékezésük előadója Bába István, a Független Kisgazdapárt politikai bizottságának titkára lenne.

Intézkedés:
- az információkat jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének;
- az alternatív csoportok előkészületeinek ellenőrzését folytatjuk.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
főkapitány áb. helyettese megbízásából:
Bányai Gábor r. szds.
III/III. osztályvezető

**1989. március 1.**

Száma: 22-2-12/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. március 1-én (12)

1. ER 12-12
Február 28-án adott tájékoztatása szerint az egri rendőrkapitányság vezetője intézkedett a 10/3. számú jelentésben jelentett FIDESZ tiltakozó levelében szereplő panasz ügyében. A vizsgálat megállapításai szerint alapos gyanú merült fel arra, hogy R. S. egri lakossal szemben intézkedő rendőrjárőr „téves minősítésből” kiindulva törvénysértő intézkedést foganatosított, ezzel neki jogtalan hátrányt okoztak. Ezért a kapitányság vezetője állásfoglalás végett a keletkezett ügyiratokat felterjesztette a katonai ügyészségnek, egyben intézkedett Révész Tamásnak, a FIDESZ egri csoportja szóvivőjének tájékoztatására.

A rendőrjárőr abban a hiszemben, hogy az adott szórakozóhely „bár”-nak minősül, és ahol 16 éven aluli személy nem tartózkodhat, az onnan távozásra felszólított, a rendőrökkel szemben arrogánsan viselkedő, ittas állapotban lévő R. S.-t megbilincselte, majd a rendőrkapitányságra előállította. Ellene szabálysértési feljelentést tett a tanács VB igazgatási osztályának. Az előállító helyiségből kb. ¾ óra múlva elengedték.

Intézkedés:
- az ügyben jelentést terjesztünk fel a BM III/III-2. Osztály vezetőjének.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 2.**

Száma: 22-2-13/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. március 2-án (13)

1. ASZA 12-13
Részadatok pontosítása céljából ismét végrehajtottuk a 10/1. és 11/1. sz. jelentésekben szereplő D. E. szakközépiskolai tanuló osztálytársának operatív meghallgatását, melynek során a következőkkel egészítette ki a korábban közölteket:

D.-vel több alkalommal folytatott bizalmas beszélgetése során az többször említést tett arról, hogy hat barátjával alakítanak egy olyan csoportot, amely külföldi terrorista csoportokhoz hasonlóan működne. Főleg robbantásokkal hívnák fel magukra a figyelmet. A felelősséget a cselekményekért egy szervezet nevében vállalnák, melyről telefonon értesítenék a hatóságokat. Konkrét politikai célról, szándékuk szerinti cselekményről, annak célpontjáról, vagy március 15-hez való esetleges kapcsolásáról D. soha nem tett említést, viszont elmondta, hogy a robbanóanyag alkotóelemeit gyógyszertárakból szereznék be. Elképzelésük szerint gépkocsival indulnának akcióba, amelynek feltétele, hogy D. megszerezze a jogosítványt.

A meghallgatott személy véleménye szerint D. állításainak valóságtartalmat punk és FIDESZ kapcsolatai, életvitele, valamint a csoportról visszatérő beszélgetéseik adnak.

Az operatív meghallgatásokat követően D. elsődleges ellenőrzését végrehajtottuk. Megállapítottuk, hogy jó anyagi körülmények között él, több ezer forintos zsebpénzt kap szüleitől (apja jogtanácsos). D. csavargó életmódot folytat, sűrűn utazik Budapestre, kiterjedt kapcsolati körrel rendelkezik punk fiatalok körében. Szűkebb baráti kapcsolatainak kilétét Csoma Lajos FIDESZ szóvivőn kívül eddig nem sikerült felderíteni.

Intézkedés:
- az információ pontosítását az „Angyal” fedőnéven folyó bizalmas nyomozás keretében tesszük meg;
- a felderítés során szerzett információkat fokozottan vesszük figyelembe a március 15-i ünnepségek biztosítási feladatainak meghatározásánál.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

**1989. március 9.**

Száma: 22-2-14/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. március 9-én (14)

1. K/3 12-12
A FIDESZ egri szervezetének ideiglenes szervező bizottságának tagjai, Csoma Lajos, Hertelendy Csaba és Komlósi Csaba március 7-i keltezésű hivatalos levelükben tájékoztatják az egri rendőrkapitányságot, hogy március 15-én az alábbi rendezvényeket szervezik:

- 09.00 órakor kb. 50 fő részvételével megkoszorúzzák a Petőfi szobrot. A helyszínen 5 fős rendezői gárda biztosítja a rendet.

- 12.00 órakor gyülekeznek a Dobó téren, majd felvonulnak a Zalár u. – Markoth F. u. – Knézich K. u. Tűzoltó tér – Széchenyi u. – Marx K. u. – Dobó tér útvonalon. Közben megkoszorúzzák a Knézich-kapu emléktábláját és a Lenkey házat. A felvonulást követően a Dobó téren szavalatok és ünnepi beszédek hangzanak el. A program várhatóan 14.00 órakor zárul. Előre várhatóan a résztvevők száma kb. 500 fő. Itt 20 fő biztosítja a rendezvény zavartalan lefolyását.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét.

2. ATA 12-12
Dósa István, az Alphine GMK dolgozója, egri lakos, az MDF egri szervezetének aktivistája március 2-án munkahelyén felkereste Kocza Imre országgyűlési képviselőt. Dósa az MDF nevében arra kérte őt, hogy a következő parlamenti ülésen úgy foglaljon állást, hogy a Bős-Nagymaros vízlépcső ügyében népszavazás döntsön. Kocza elvtárs kijelentette, hogy ő nem változtatja meg korábbi álláspontját, amely a beruházás folytatása mellett szólt. Dósa erre úgy reagált, hogy az MDF kezdeményezni fogja azon képviselők visszahívását, akik továbbra is kitartanak a vízlépcsőrendszer megépítése mellett, így erre számíthat Kocza Imre is.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Készült: 1 pld-ban

**1989. március 14.**

Száma: 22-2-16/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XIV. 1989. március 14-én (15)

1. K/3 12-12
A „Magyar Függetlenségi Párt” budapesti szervező bizottsága tájékoztatta a pártba korábban már belépett Kmett Károly egri lakost és barátait, hogy a március 15-i fővárosi ünnepségeket még mint „párt” nem vesznek részt, mivel most minden idejüket a tagtoborzásra fordítják. Felkérik Kmettéket, hogy vegyenek részt április 2-ra a Jurta Színházba tervezett párt-alakuláson. Erre meghívták a nemzetközi sajtó képviselőit, valamint 5 televíziós állomás tudósítóit. Szervező munkájukról már tartottak nemzetközi sajtóértekezletet, amelyről a magyar tömegtájékoztatás is hírt ad.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét.

2. K/3 12-14
A „Transznacionális Radikális Párt” brüsszeli koordinációs titkársága tájékoztatójában közli Révész Tamással, a FIDESZ egri aktivistájával, hogy a Radikális Párt március 23–27 között Bécsben tartja 35. kongresszusát, amelyre „szeretettel várják mindazokat, akik

Európában és az egész világon a jog, a demokrácia, a jogállam védelméért és fejlesztéséért harcolnak". Fontosnak tartják, hogy a magyarok csakúgy, mint a csehszlovák, jugoszláv és lengyel szomszédaik részvételükkel hozzájárulhatnak az „európai egyesült államok megalakításához, amely azon múlik, hogy kontinensünk újjászervezésében miként tud részt venni az összes európai keleten és nyugaton egyaránt…"

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét.

3. K/3 12-14
A Független Kisgazdapárt elnökének, Pártay Tivadarnak és főtitkárának, Futó Dezsőnek utasítására „mielőbb össze kell hívni" az FKGP ideiglenes nagyválasztmányát. Ennek konkrét időpontjáról, az összehívás szükségességének okairól, a napirendekről a párt tagságát időben fogják tájékoztatni. Dragon Pál, az országos szervező titkár a helyi szervezetek elnökeivel, titkáraival azonban sejteti, hogy a párttá alakulás kérdésével fognak foglalkozni.

Intézkedés:
- az információt jelentjük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének.

4. Központi állambiztonsági szerv 12-12
A Független Kisgazdapárt gyöngyösi és abasári szervezeténél Bába Iván budapesti lakos március 15-i „külön" ünnepségükre való meghívása előre nem látható bonyodalmakat okozhat. Ennek oka, hogy Bábát még mint a kisgazdák központi bizottságának tagját hívták meg, a pártból történt kizárása csak később történt meg. Szamosvári György, a közép-magyarországi kerület titkára ennek ellenére már március 14-én vendégül látja, szállást lakásán biztosít neki. Még ezen a napon részt vesz a gyöngyösi kisgazdák 18.00 órakor kezdődő tanácskozásán.

Intézkedés:
- Bába Iván március 15-i gyöngyösi ünnepségen való megjelenésének, ünnepi beszédének hatását figyelemmel kísérjük;
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

készítette: Gelencsér Géza r. szds.
ért. táj. ti.

jóváhagyom:
Csivincsik János r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**Komárom megye**

**1989. január 16.**

R-1/22-3/1/89. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. január 16. (1)

HÜ 12-13
Az elmúlt napokban dr. Strasser Tibor ügyvéd, a Független Kisgazda- és Polgári Párt egyik szentendrei szervezője a kialakítandó programról, illetve a vezetőség politikai gazdasági kérdésekről vallott álláspontjáról beszélt. Ezek szerint:

- a jelenlegi társadalmat az 1948-ban megszakadt polgári demokratikus és pluralista hagyományok alapján kell átalakítani;

- a politikai rendészeti feladatokat egy – az Alkotmánybíróságon és a megalakítandó belügyi bizottságon keresztül a Parlament ellenőrzése alá rendelt pártoktól független – különálló szervezett lássa el;

- a közrendészeti tevékenységet kettő alárendeltségben – szakmai irányítás tekintetében a belügyminiszter, az általános felügyelet tekintetében a megyei tanács helyébe lépő törvényhatóság alá rendelt – ún. szektorsemleges rendőrség végezze;

- gazdasági téren – az MG szövetkezeteket fel kell számolni (ezek ugyani ténylegesen nem szövetkezetek) sürgősen meg kell kezdeni a földek – elsősorban a nem művelt és a nagyüzemileg nem hasznosítható – területek magánkézbe adását, új földtörvényt kell kidolgozni, ami egyenlő feltételeket biztosít a magánvállalkozók részére is;

- az iparban teljesen meg kell szüntetni a veszteséges állami vállalatok támogatását – a nyereség pedig ne az állami költségvetésbe folyjon be. A nagyvállalatokat meg kell szüntetni, a cél a közép- és kisvállalatok tömeges megalakítása, lehetőleg társasági formában és nyereség alapján, a keletkező jövedelem legyen felhasználható fejlesztésre.

Strasser utalásai szerint a belbiztonsági témákban a FKPP-n belül – feltehetően még aktív szolgálatos – katonai szakértők működnek közre, míg a gazdasági témákban a Pénzügykutató Rt. elnök-vezérigazgatója[10] mutat hajlandóságot arra, hogy Bibó István elméleti munkásságának felhasználásával részt vállal az FKPP gazdaságpolitikai elképzeléseinek kialakításában.

Intézkedés:
- a BM III/III-3-a. alosztályt tájékoztattuk.

Andrási József r. alezredes

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. január 17.**

R-1/22-3/2/89. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. január 17. (2)

K/3 12-12
Dr. Merza József 1115 Budapest, […] sz. alatti bulányista 4 oldalas levelet küldött dr. Paskai László bíborosnak. Köszönetet mond azért, hogy Paskai késleltette vagy talán meg is akadályozta végleges, teljes elítélésüket. Arra biztatja a bíborost, hogy az elkövetkező időszakban szabadítsa meg az egyházat az államtól, de egyet mihamarabb tegyen meg: „törölje el a Bulányi Györgyöt súlytó felfüggesztést! Adja vissza neki a nyilvános működés jogát, a gondolkodás, a beszéd, a publikáció szabadságát…. Azt, amelyet a profán világban csoportok és szervezetek tucatjai kaptak már meg…” „Ezen is múlik, hogy a hazánkba látogató szentatya egységes, testvéri egyházat lát-e ezen a Földön vagy gondokkal, megosztottsággal küzdő közösséget”.

HMT 12-12
Esztergomban – a városi tanács, az egyház, valamint dr. Bajos János ügyvéd, dr. Ember István szállodaigazgató és Vlasics László sekrestyés részvényeivel – a közeljövőben megalakul a Catholika Tours Kft. utazási iroda, amely a vallásos turizmust és a zarándoklatokat kívánja szervezni. Az irodának az esztergomi központon kívül budapesti képviselete is lesz. A részvények iránt nyugatról és van érdeklődés.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztattuk.

Andrási József r. alezredes

**1989. január 19.**

R-1/22-3/3/89. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. január 19. (3)

HMT 12-14
Marton Kálmán „F” dossziéval ellenőrzött nyugdíjas esztergomi tanár Lezsák Sándorral, valamint több MDF vezetővel folytatott beszélgetésre hivatkozva elmondta, hogy neki is meg több MDF vezetőnek olyan aggályai vannak, hogy az MSZMP az ellenzéki szervezeteket, többek között az MDF-et is, csak politikai játékszernek tekinti. Azzal, hogy ezeknek az ún. alternatív szervezeteknek a működését engedélyezi, a nyugat felé akarja azt a látszatott kelteni, hogy Magyarországon politikai pluralizmus van és a demokratikus jogok biztosítva vannak.

Az MSZMP-nek ezen taktikája alapján a nyugati köröket sikerült megtévesztenie és azt a látszatot kelteni, hogy magyar: országon a politikai reformfolyamatok is beindultak és a lehető legjobb irányban haladnak. Ezzel szemben az ő értékelésük alapján az MSZMP valójában nem akarja a hatalmat kiadni a kezéből, de még a hatalom megosztásáig sem hajlandó elmenni. Az MDF-et is csak látszatra fogadja el és a tárgyalások, s a kapcsolatfelvétel is csak taktikai célokat szolgálnak.

Martonék szerint az MDF csak akkor hajlandó együttműködni az MSZMP-vel, ha megfelelő garanciákat kap arra nézve, hogy bevonják őket a hatalom gyakorlásába és egyenrangú partnerként kezelik a mozgalmat.

Intézkedés:
- a BM III/III-4-c. alosztályt tájékoztatjuk;
- Marton Kálmán további ellenőrzését folytatjuk.

Lengyel Ferenc r. szds.
elemző-értékelő tiszt

**1989. január 24.**

R-1/22-3/4/89. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. január 24. (4)

TE 12-12
HMB 12-12
Szabó Gyula ácsi bulányista káplán további hét társával január 25-én a délutáni órákban Pataky Kornél győri püspökhöz kihallgatásra megy.

Szabónak szándékában áll kifejteni püspökének, hogy „az egyházmegye kibontakozásának egy feltétele van, mégpedig a sztálinista kádereket el kell tenni az útból. Ezt akkor is meg kell tenni, ha 30 pap kiesik, mert avval nem mennek semmire, hogy csak úgy itt van 30 naplopó, csaló és maffiavezér, BM-es és ÁVH-s”.

Szabó kifejtette, hogy szerinte az egész püspöki kar „egy-két kivétellel” az állam bérence, amit meg is írt valamelyik külföldi lapnak. A következőkben arról beszélt, hogy „Miklós Imre napjai meg vannak számlálva… és ha az állam egyáltalán nem szól bele a dolgokba, akkor majd jönnek ők és rendet teremtenek az egyházban. Őket sem Róma, sem az állam nem érdekli, az egyház majd kényszerhelyzetbe lesz, és rájuk fog szorulni”.

Továbbá számon kéri püspökétől, hogy a korábbi ígéreteiből mit teljesített.

Fentieken kívül tudomásunkra jutott, hogy Szabó és társai tiltakozó levelet fogalmaztak meg a bős-nagymarosi vízlépcső építése ellen, melyhez aláírásokat gyűjtenek.

Intézkedés:
- fentiekről tájékoztattuk a BM III/III-1. Osztályt, a Győr-Sopron MRFK III/III. Osztályát, Szabó ellenőrzését az intézkedési tervekben meghatározottak szerint tovább folytatjuk.

**1989. január 27.**

R-1/22-3/5/89. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. január 27. (5)

HÜ 12-14
1989. január 23-án Komáromban a Csokonai Művelődési Központban az MDF helyi szervezete fórumot tartott (50–70 fő részvételével), melynek témája a Bős-Nagymaros vízlépcsőrendszer hatása Komáromra és térségére.

A rendezvényen a megye több városából képviselték magukat az MDF szervezetek.

Az MDF esztergomi csoportjának képviselője, dr. Söröss Jenő orvos bejelentette, hogy szeretnének egy nagyszabású fórumot rendezni a GNV ügyében Esztergomban, április első felében.

A rendezvényre meghívják a Duna Kört és a többi környezetvédő alternatív csoportokat, az MSZMP-t, az egyház képviselőit, a sajtót és a TV-t is. Az a cél, hogy érthetően az ország, a széles nyilvánosság elé tárják, miről is van itt tulajdonképpen szó.

Ez a beruházás senkinek sem kellett, tiltakozzunk ellene és kérjük Nagymaros leállítását.

Az elképzeléssel a jelenlévők egyetértettek, így a Duna Kör részéről Mészáros Ferenc és dr. Vásárhelyi Judit is támogatta az ügyet.

Intézkedés:
- a BM III/III-4-b. és a BM III/III-4-c. alosztályt tájékoztattuk.

Lengyel Ferenc r. szds.
elemző-értékelő tiszt

**1989. február 1.**

R-1/22-3/6/89. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. február 1. (6)

TE 12-12
1989. január 27-én egy Tatabányán tartott bulányista összejövetelen Szabó Gyula ácsi káplán tájékoztatót adott 8 bulányista lelkésznek a győri püspökkel való találkozójáról.

A közelmúltban megtartott találkozón önálló plébániát követeltek, javaslatot tettek egyházmegyei zsinat összehívására, ezen való szereplésükre, az ún. „sztálinista" káderpapok áthelyezésére (sorozatban való kilövésükre), a készülő egyházi törvény, (az áthelyezések, kinevezések állami hozzájárulásának) elutasítására. Bírálták a püspök eddigi tevékenységét, ellenük hozott egyes intézkedéseit és az állammal szembeni sokkal keményebb kiállásra bíztatták.

Szabó idézte Gyökér Gyula megfogalmazását, miszerint „hol élünk, hogy a püspök úr ezekkel még szóba áll?… Ezekkel már nem kell tárgyalni, szóba sem kell állni velük,

úgyis megszűnnek" (mármint az ÁEH). Szabó szerint a püspök elvben egyetértett felvetéseikkel, dicsérte munkájukat, s őket nevezte igazi prófétáknak.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt, valamint a Győr[-Sopron] Megyei RFK III/III. Osztályát tájékoztattuk. Szabó ellenőrzését folytatjuk.

Andrási József r. alezredes

láttam:
Nagy Lajos r. szds.
főkapitány áb. helyettese h.

**1989. február 2.**

R-1/22-3/7/1989. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. február 2. (7)

K/3 12-12
Lezsák Sándor lakiteleki lakos 1989. január 26-án kelt levelében megköszöni dr. Komáromi Szilveszternek, osztályunkon „F" dossziéval ellenőrzött esztergomi lakosnak az MDF működésével kapcsolatos javaslatait, különösen azt, amit a párttá válás ügyében tett, majd közli az alábbiakat:

„Valószínű, hogy az országos gyűlésen létrehozott testület, a választmány mondja ki a párt megalakulását, amikor ennek feltételei megteremtődnek. Azon vagyunk, hogy mihamarabb."

Intézkedés:
- a BM III/III-4-c. alosztályt tájékoztattuk.

Andrási József r. alezredes

láttam:
Grász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 8.**

R-1/22-3/8/1989. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. február 8. (8)

K/3 12-12
Rakovszky József középiskolai tanár, a Magyar Keresztényydemokrata Néppárt országos ügyvezető titkára Budapest […] sz. alatti lakos arról tájékoztatja dr. Paskai László esztergomi bíborost, hogy 1988. december 31-én Budapesten fél évszázados hallgatás után ismét életre kelt a Magyar Keresztényydemokrata Néppárt.

A párt a fennálló törvényes államrend keretein belül és annak tiszteletben tartásával istenhívő magyar népünket és hazánk valamennyi becsületes polgárát ősegyházunk szent tanításának vértezetével kívánja minden erejével szolgálni. Ideológiájuk a kereszténység nagy gondolkodóinak szellemi befolyása alatt áll.

A párt tagjai ragaszkodnak az ember szabadságához, elutasítják a totalizmust és az autoritárius uralmat. Vallják továbbá az emberek politikai egyenlőségét, a többségi elvet és nyíltan hirdetik, hogy a társadalomnak az egyén javát kell előmozdítani. Az államot nem tekintik abszolút értéknek, és tagadják, hogy az állam lényege a hatalomszerűségben rejlik. Hívei minden vonaton a törvény igazságos uralmának. A

helyes és egészséges társadalmi alakulás legfőbb tényezőinek a bírálat és az önálló gondolkodás szabadságát fogadják el.

Rakovszky február hónapban a párt néhány vezetőjével együtt kihallgatást kér Paskai bíborostól.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztatjuk.

Lengyel Ferenc r. szds.
elemző-értékelő tiszt

**1989. február 9.**

R-1/22-3/9/89. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. február 9. (9)

K/3 12-12
Jelenka István Győr, […] alatti lakos arra kéri dr. Paskai László esztergomi bíborost, hogy támogassa egy magyar katolikus egyesület létrehozását, mely előfutára lenne egy magyar katolikus demokrata pártnak. Jelenka szerint a jelenlegi időszakban igény van egy katolikus politikai érdekképviseleti szerv létrehozására.

Az elképzelések szerint a hitközségek lennének a sejtek és azokat összefogná egy győri vezetőség. Jelenka véleménye szerint a tanácsi és országgyűlési választások megkezdésének időszakáig a párt szervezésének el kellene készülnie, képviselőket kellene állítani és szövetségre kell lépni a demokratikus szervezetekkel.

A továbbiakban Jelenka a katolikus egyház szervezeti és sajtó lehetőségeinek felhasználását kéri a bíborostól.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztály, s a Győr-Sopron Megyei RFK III/III. Osztályát tájékoztattuk.

Lengyel Ferenc r. szds.
elemző-értékelő tiszt

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 10.**

R-1/22-3/10/89. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. február 10. (10)

AK 12-12
Az MDF tatai szervezete következő rendezvényét 1989. február 11-én tartja a helyi művelődési központban közösen a Vöröskereszttel, melynek témája az erdélyi menekültek ügye. A rendezvény célja az elhelyezkedést, beilleszkedést, munkavállalást segítő jogi tanácsadás, az erdélyi menekültek részére, ezért is elsősorban a jogász MDF tagokat várják az MDF ülésére.

Az MDF tatai szervezete készített és elküldött egy levelet a miniszterelnöknek, melynek tartalma hozzávetőlegesen a következő:
„Tisztelt miniszterelnök úr!… Az ellenforradalom szó merev kimondása ma a magyar társadalom számára elfogadhatatlan. Legcélszerűbbnek a népfölkelés használata látszik,

de kérjük miniszterelnök urat, hogy tudományos érvek és kutatások alapján a napi politikai érdekektől függetlenül az ország nyilvánossága előtt foglaljon állást."

Megjegyzés: a február 11-i rendezvényt és annak témáját a helyi sajtóban meghirdették.

Intézkedés:
- a BM III/III-4-c. alosztály tájékoztatjuk.

Lengyel Ferenc r. szds.
elemző-értékelő tiszt

**1989. február 17.**

R-1/22-3/11/89. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. február 17. (11)

BS 12-12
1989. február 18-án és 19-én a DHDSCS esztergomi harckocsizó alakulata nyílt napot tart, melyre elsősorban kollektívák részvételét várják. Az egyéni látogatókat csoportokba szervezik és így mutatják meg az előre elkészített haditechnikát.

A nyílt napra elsősorban Esztergom környéki lakosokat várnak.

Megjegyzés: a nyílt napra való felhívás a megyei lapban is megjelent.

Intézkedés:
- a BM III/II. Csf.-séget tájékoztatjuk.

Lengyel Ferenc r. szds.
elemző-értékelő tiszt

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 17.**

R-1/22-3/12/89. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. február 17. (12)

K/3 12-12
Vit László 1071 Budapest, […] sz. alatti lakos kapcsolatának, B. K. Esztergom, […] sz. alatti lakosnak egy az országgyűlési képviselőkhöz szóló felhívást küldött. Vit arra kéri a címzettet, hogy a megyei országgyűlési képviselőinek személyesen, vagy barátai révén küldjön egy-egy másolati példányt a felhívásból, s lehetőleg írassa velük alá. Arra kell ösztönözni a képviselőket, hogy a felhívást, mely a GNV országgyűlés előtti újratárgyalását tartalmazza, írják alá. Abban a körzetben, ahol az országgyűlés képviselő nem akarja aláírni a felhívást, ott valamelyik alternatív szervezet szervezzen gyűlést. Felszólítást kell küldeni a helyi népfront bizottságoknak, hogy a vízlépcső újratárgyalása ügyében február 28-ig a képviselőkkel tartassanak beszámolót.

Vit szerint a kérést a választók között gyűjtött néhányszázas aláírással lehet nyomatékossá tenni. A megszervezett gyűlésekre a választókat a lehető legnagyobb számban kell toborozni, s arra kell törekedni, hogy a felhívást alá nem író képviselőket a választók kötelezzék – szavazással – a GNV országgyűlés előtti napirendre kerülését.

Vit László szerint közölni kell a képviselőkkel, hogy az egész ország területén most folyik az aláírásgyűjtés, és hogy a nyilatkozatot nyilvánosságra fogják hozni.

A felhívás szerint tíz országgyűlési képviselő indítványozta, hogy az országgyűlés március 8-án kezdődő ülésszakán tűzze napirendre a GNV újratárgyalását a nagymarosi építkezés egyidejű felfüggesztésével. Indítványukat az alábbiakkal támasztották alá:

- az ország gazdasági helyzetének 1988. október óta bekövetkezett további romlása, még abban az esetben is a döntés felülvizsgálatát indokolja, ha akkor megalapozottan foglaltunk volna állást;

- a nagymarosi építkezés felfüggesztése még egy esetleges későbbi, a befejezést elhatározó döntés esetén sem hátráltatna semmit, mert a kormány ígérete szerint a vízerőművet nem helyezik addig üzembe, amíg a szennyvíztisztítók el nem készülnek.

A beruházási költségek körül kialakult vita (mely nem néhány milliárd forintos eltérés volt) még máig sem tisztázódott.

- A képviselőket nem tájékoztatták megfelelően a vízlépcsőrendszer várható kihatásairól, különösen nem az ellenvéleményekről. Így például a Magyar Tudományos Akadémia 1983-ban és 1985-ben hozott állásfoglalásait a képviselők nem, 1988-ban hozott állásfoglalását pedig csak a szavazás előestéjén kapták meg, s ez lehetetlenné tette a felelősségteljes döntést.

- Valószínűnek látszik, hogy az ország népe e kérdésről népszavazás útján kíván dönteni, hiszen tudomásunk szerint máris jóval több, mint 100000 magyar állampolgár aláírással igazolta ez irányú kívánságát.

A népszavazásról szóló törvény előkészületei folynak, s ha a törvény meg akar felelni a demokratikus országok gyakorlatának, akkor kizárt dolog, hogy ilyen nagyszámú aláírás esetén ne tenné kötelezővé a népszavazás elrendelését. Azonban nem lenne szerencsés a felelősséget áthárítani a kevésbé informált állampolgárokra. Az országgyűlés hitelét nagymértékben aláássa az ország lakosságának az erőmű további építkezéséből adódó „kész helyzet elé állítása”, s ezzel akarata érvényesítésének lehetetlenné tétele.

Az Alkotmány 19. paragrafusának (2) bekezdése szerint az országgyűlés gyakorolja a népszuverenitásból eredő összes jogot. Ugyanezen paragrafus (3) bekezdésének 1. pontja szerint „…megsemmisíti az állami szerveknek… a társadalom érdekeit sértő rendelkezései”. Az országgyűlés azonban csak akkor tudja teljesíteni ezen alkotmányos kötelezettségét, ha:

a) megfelelő információk vannak birtokában és

b) olyan időben, amikor a kötelezettségének még eleget tehet.

Az indítványtevő országgyűlési képviselők:

Balla Éva
Benjámin Judit
Bödőné R. Edit
Bubla Gyula
Czipkó Sándor
Czoma László
Filló Pál
Kovács Lászlóné
Szabó Kálmán
Zsigmond Attila

Intézkedés:
- a BM III/III. Csf.-séget tájékoztattuk.

Lengyel Ferenc r. szds.
elemző-értékelő tiszt

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. február 23.**

R-1/22-3/13/89. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. február 23. (13)

K/3 12-12
Dr. Sz. Á-né Kaposvár, […] szám alatti lakos arról tájékoztatja dr. Paskai László esztergomi bíborost, hogy a jelenlegi magyarországi válságos helyzetben a magyar katolikus egyház sem hallgathat. Az események felgyorsultak és kiszámíthatatlanok.

Az országban valóban egységre lenne szükség. Meg kell értetni az emberekkel, hogy nincs más út, mint a megbocsátó szeret, a becsületes munka és helytállás az élet minden területén. Véleménye szerint a magyar püspöki kar egy körlevélben – mely igen hatékony módja a hívók tanításának és befolyásolásának – körvonalazza a ma követendő helyes keresztény és igazi hazafias magatartást, kihangsúlyozva a hazáért való könyörgés elsőrendű fontosságát.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csf.-séget és a BM III/III-1-b. alosztályt tájékoztattuk.

ASZA 12-12
1989. február 23-án 0,40 és 01 óra közötti időben ismeretlen tettesek – feltehetően a lábtörlőre locsolt éghető anyag megnyújtásával – felgyújtották:

- Mezei János Oroszlány, […] sz. alatti lakos rendőr százados – osztályunk operatív tisztje;
- Dorogi Imre Oroszlány, […] sz. alatti lakos, a városi munkásőrség parancsnoka, valamint
- R. K. Oroszlány, […] sz. alatti lakos, a LAKSZER szövetkezet lakatosának lakásbejárati ajtaját. (Megjegyzendő, hogy a R. K-lyal szemközti lakásban Kárpáti Béla 24 éves munkásőr, az oroszlányi hőerőmű volt MSZMP alapszervezeti titkára lakik.)

A keletkezett tüzeket a sértettek eloltották, személyi sérülés nem történt.

Intézkedés:
- az ügyben közveszély okozás miatt elrendelt nyomozást a Komárom Megyei RFK népgazdaság és társadalmi tulajdonvédelmi osztállyal közösen folytatjuk;
- a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét és a BM III/II. Csoportfőnökséget tájékoztattuk.

LBE 12-12
1989. február 17-én este Bokod községben a kultúrotthonban kb. 150 fő részvételével tartott disco rendezvényen megjelent Vénusz János 42 éves váján – osztályunkon „F” dossziéval ellenőrzött bokodi lakos – és hangosan kijelentette, hogy február 25-én a Jurta Színházban egy munkásnagygyűlés lesz, majd az ott tartózkodó fiataloknak a nála lévő kb. 100 db. „Munkások, Munkásfiatalok!” kezdetű röpcédulából többet kiosztott.

Intézkedés:
- a BM III/III-4-a. alosztályt tájékoztattuk.

Andrási József r. alezredes

**1989. február 28.**

R-1/22-3/14/1989. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. február 28. (14)

TK 12-12

Moker Gyula […] MÁV alkalmazott (vonatvezető tanfolyamot végző) Tatabánya […] szám alatti lakos az utóbbi hónapokban „Honvédelmisták Országos Szervezet" (HOSZ) néven félkatonai szervezet létrehozásának szervezésébe kezdett. Alapszabályt, illetve alapító okiratot szerkesztett, melyeket több megyei és országos szervnek, közöttük az MSZMP-nek is megküldött, majd tagtoborzást indított.
[…]

Intézkedés:
- a megyei RFK Bűnüldözési Osztályát írásban, az egyéb illetékes szerveket (MSZMP megyei bizottsága, MHSZ stb.) szóban tájékoztattuk;
- Moker Gyula ellenőrzést a bűnügyi szervekkel együttműködve folytatjuk.

TK 12-12
1989. február 25-én Tatabányán a közművelődés házában a FIDESZ ún. bemutatkozó és tagtoborzó rendezvényt tartott. Filmvetítéssel, illetve szóbeli tájékoztatással ismertették a FIDESZ eddigi történetét, programját és célkitűzésit.

A rendezvény kezdetekor és a filmvetítés alatt kb. 100 fő volt jelent, a szünetben a létszám kb. 60 főre csökkent. A tagtoborzási időre viszont 30-40 fő maradt. Tirst Tamás a FIDESZ vezetősége nevében többek között szólt arról, hogy taglétszámuk kb. 2500 fő – ebből 34 csoport budapesti, 40 csoport vidéki. Célkitűzéseik közé tartozik a társadalomban található ellentmondások kiemelése és annak megszüntetésére irányuló propaganda kifejtése, békés politizáló módon. Egy kérdésre válaszolva elmondta, hogy március 15-ét más szervektől külön kívánják megünnepelni Budapesten, ahová a környékbeli csoportjaik felutaztatását tervezik – tartanak provokátoroktól. Tirst Tamás a bécsi szereplésükkel kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy a Népszabadságban megjelent cikk túlzott volt, szervezetük lejáratását célozta, ugyanis a FIDESZ tagoknak nem volt tudomása, hogy a „Nemzetőr" c. emigrációs lap képviselőjével fognak találkozni – ezt menet közben a helyi szervezők így készítették elő.

Intézkedés:
- a BM III/III-2. Osztályt és a BM III/III. Csfséget tájékoztattuk.

HMB 12-13
Az MDF komáromi szervezete 1989. február 26-án fórumot rendezett dr. Ilkei Csaba, az MTV munkatársa részvételével, aki „Demokrácia és nyilvánosság vidéken" címmel tartott előadást, majd kérdésekre válaszolt. Többek között kifejtette az MTV elnöke révén az MSZMP irányítása alatt áll, de az MDF-nek van véleménye a TV átszervezéséről, ami a Reform c. lapban olvasható. Véleménye szerint először új választási törvény, új választás kell, majd az alkotmányozó nemzetgyűlés hozza létre az új Alkotmányt.

A kérdések kapcsán kifejtette továbbá, hogy a vidék Budapesthez képest 40 évig el volt nyomva, a vidéki embereket II. osztályúnak tartották – lásd: infrastruktúra elhanyagolása, stb. – a mezőgazdaság szerepét vissza kell állítani, mivel ez az ország alkotó ereje. Az ország problémája viszont akkor oldódik meg, ha az MSZMP magától átadja a hatalmat.

Intézkedés
- a BM III/III-4-c. alosztályt tájékoztattuk.

K/3 12-12
F. I-né Budapest […] sz. alatti lakos arra kéri Paskai bíborost, hogy lépjen fel a cigányok védelmében, határolja el magát hivatalosan a faji megkülönböztetés gondolatától, főpásztori tekintélyével emlékeztesse a katolikus híveket a II. vatikáni zsinat tanítására. Kérését azzal indokolja, hogy a faji diszkrimináció egyre kevésbé leplezett formában nyilvánul meg hazánkban, a legbrutálisabban a cigányok ellen – példaként a miskolci cigányok részére létesítendő komfort nélküli lakások létrehozásának tervét hozta fel, és hivatkozik egy nyilvánosságra hozott közvélemény-kutatás eredményére, mely szerint vannak olyanok, akik helyeselnék akár a cigányok fizikai megsemmisítését is.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztattuk.

Andrási József r. alezredes

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 1.**

R-1/22-3/15/1989. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. március 1. (15)

ER 12-12
A mai napon az esztergomi rendőrkapitányságra írásban bejelentést tett Knapp János Esztergom, […] sz. és Sági Tamás Esztergom, […] sz. alatti lakos arról, hogy a FIDESZ helyi csoportja kb. 50 fővel március 15-én 8,30 és 9,15 közötti időben a Széchenyi téren „Emlékezés március 15-re – gondolatok a szabadságról” címmel külön ünnepséget kíván rendezni.

A bejelentést a kapitányság tudomásul vette, a rendezvényt engedélyezi.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csf.-ségre jelentettük.

Andrási József r. alezredes

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 2.**

R-1/22-3/16/89. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. március 2. (16)

LBE 12-12
A Komáromi Lenfonógyár igazgatója – Nagy József – beszolgáltatta a komáromi kapitányságnak azt a névtelen levelet, melyet lakásán lévő levélszekrényébe dobtak be, s amelyben – többes számban arra kéri a levél írója, hogy a gyár tetejéről március 15-ig vetesse le a vörös csillagot, mert az mindenkinek a személt szúrja. Az ismeretlen levélíró közölte, hogy a komáromi állami gazdaságnál már régebben levetette az épületen lévő vörös csillagot, mert sok villanyt fogyasztott.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztályt tájékoztattuk, a levél írásprioriálásra megküldtük.

K/3 12-12
A kisbéri Táncsics Mihály Gimnázium 16 tanulója a FIDESZ helyi szervezetének megalakítását kezdeményezte. Erről Horváth Levente Kisbér, […] sz. alatti lakos egy budapesti kapcsolata útján tájékoztatta a FIDESZ országos vezetőit, és kérte, vegyenek részt a március 8-án, vagy 10-én sorra kerülő rendezvényükön, melynek során adjanak tájékoztatást az eddigi tevékenységükről és programjukról.

Intézkedés:
- a BM III/III-2. Osztályt tájékoztattuk.

K/3 12-12
Ismeretlen feladó által Solymosi Tibor Esztergom, Pf. 46. címre küldött levélből arra lehet következtetni, hogy középiskolás fiatalok „Hungarista Revansisták Szövetsége" elnevezéssel egy nacionalista irredenta szervezet létrehozását kezdték meg.

Intézkedés:
- a BM III/III-2. Osztályt tájékoztattuk az adatok ellenőrzését folyamatba tettük.

K/3 12-12
Az MDF esztergomi szervezete véleményezte az alapszabály tervezetet. A Lakitelekre megküldött véleményükben javasolják a párttá alakulást. Ez esetben viszont új alapszabály kidolgozását tartják szükségesnek. Célszerűnek tartják továbbá, hogy márciusban előbb megyei választásokat tartsanak, és véleményük szerint az országos fórumot júniusban lehetne megtartani.

Pelényi Ernő nyugdíjas esztergomi lakos az MDF szervezetéhez küldött anyagban a szervezet feladataként a párt- és állami vezetők törvénysértéseinek, jogtalan előnyszerzéseinek leleplezését javasolja.

Intézkedés:
- a BM III/III-4-c. alosztályt tájékoztattuk.

K/3 12-12
A FIDESZ baptista és a lelkiismereti szabadságért tevékenykedő, valamint mátyásföldi csoportja nevében Welker Ervin Budapest, […] sz. alatti lakos megküldte dr. Paskai László bíborosnak az alternatív katonai szolgálattal kapcsolatos állásfoglalását. Ebben többek között az szerepel, hogy igazságtalannak tartják a 36 hónapos szolgálati időt. Elengedhetetlennek tartják, hogy a katonai szolgálatot megtagadók a Szociális és Egészségügyi Minisztérium hatáskörébe kerüljenek, és követelik az eljárás alatt állók ügyének felfüggesztését, az elítéltek szabadon bocsátását.

Arra kérték Paskai bíborost, hogy az ügy sikere érdekében vesse latba személyes befolyását.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. és 2. Osztályt tájékoztattuk.

K/3 12-12
A Reform magazin szerkesztősége nevében Bajai István megküldte dr. Paskai László bíborosnak a 7 pontból álló interjú-kérdéscsoportot. Az interjú témája: a keresztény ideológia befolyása a magyar társadalmi reformokra, különös tekintettel a többpártrendszerre.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztály tájékoztattuk.

K/3 12-12
Az MDF balatonfüredi csoportja egy felhívást küldött szét a többi MDF szervezetnek, melyben javasolják, hogy gyűjtsenek aláírásokat és adják át választókörzetük képviselőjének, hogy az országgyűlés tűzze napirendre a Bős-Nagymaros vízlépcső építésének ügyét.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztályt, valamint a Veszprém MRFK III/III. Osztályt tájékoztattuk.

LBE 12-12

Horváth László Nyergesújfalu, Felszabadulás téri általános iskola igazgatója távbeszélőn bejelentette az esztergomi rendőrkapitányságra, hogy az iskolába járó gyerekek közül többeknél lőszert találtak.

A tanulók körében végzett meghallgatások alkalmával az alábbiak nyertek megállapítást. Az iskola 4 tanulója az Esztergom-Kertváros területén lévő szovjet laktanya környékén szovjet katonáktól éles harckocsi-géppuska, valamint géppisztoly lőszereket vásároltak. A lőszerek darabjáért 1–5 forintot fizettek a katonáknak, akik 20 forintért kézigránátot és rakétát, valamint 1000 forintért géppisztolyt is kínáltak megvételre. Adataink szerint az alábbi tanulók vásároltak lőszereket:
L. L. […];
D. L. […];
Cs. Cs. […];
B. P. […] sz. alatti lakosok.

A vásárlásokra 1989. január és február hónapokban került sor, az utolsó vásárlás feltételezhető időpontja 1989. február 16-án a kora délutáni órákban volt. A felsorolt tanulóktól további társaik is szert tettek lőszerekre.

Megállapítást nyert, hogy néhány lőszert L. L. tanuló édesapja, L. F. […] sz. alatti lakos hüvelyénél szétfűrészelt és abból a puskaport összegyűjtötte.

A feltalált, illetve beszolgáltatott lőszereket az Esztergom-Kertvárosban lévő szovjet katonai objektum kommendánsának átadtuk.

Intézkedés:
- a BM III/II-9. Osztályt, valamint a DHDSCS esztergomi különleges osztályát tájékoztattuk;
- meglévő operatív pozícióinkat eligazítottuk arra vonatkozóan, hogy ha az üggyel kapcsolatban bármilyen információval rendelkeznek, soron kívül jelentsék.

Lengyel Ferenc r. szds.
elemző-értékelő tiszt

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 3.**

R-1/22-3/17/89. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. március 3. (17)

HMÜ[11] 12-13
Február 28-án meghívás alapján részt vett az MDF és a Független Kisgazdapárt szervezésében Szentendrén megrendezett alkotmányvitán, ahol dr. Kukorelli István alkotmányjogász tartott vitaindító előadást, Dragon Pál pedig az FKGP részéről korreferátumot.

Dr. Kukorelli ismertette az alkotmányozás általa képviselt és az ún. „független” szervezetek által is egyöntetűen támogatott elveit, mi szerint:

- a szocializmus felépítését, megvalósítását nem lehet szerepeltetni az Alkotmányba, mivel e fogalom nincs pontosan definiálva – az MSZMP által ajánlott „demokratikus szocializmus” nem elfogadható, mert lehetővé teszi egyes alakuló pártok létjogosultságának megvonását. Az alkotmányozás elveit népi nemzeti vitára kell bocsátani, ezután kell kidolgozni a teljes szöveget;
- az Alkotmány elfogadása előtt, a párttörvény megalkotása után soron kívül módosítani kell a választási törvényt – bevezetve a listás, illetve lajstromos és egyéni választókerület kombinációját;
- a választási törvény módosítása után a párttörvény alapján bejegyzett pártok indulásával egyidejűleg az országgyűlést fel kell oszlatni és új választásokat kell kiírni

alkotmányozó nemzetgyűlésként. (E mellett szóba jöhet az országos nemzeti bizottság megalakítása és bevonása az alkotmányozásba.);

- Dr. Kukorelli szerint a címer kérdésében közmegegyezés van, az ún. Szent Koronás címert kell a Magyar Köztársaság címereként megállapítani – Magyar Köztársaság és nem Népköztársaság legyen (mert eddig a nép nevében követték el az összes bűnt a nép ellen);

- a határőrség ne a BM-hez, hanem a HM-hez tartozzon, együttesen Magyar Honvédség elnevezéssel;

- ki kell hangsúlyozni, hogy a pártok és egyéb tömegszervezetek, mozgalmak nem tarthatnak fenn fegyvere testületet, őrséget, a munkásőrség nem fegyveres testület, alkotmányos létalapja nincs – az alkotmányozó nemzetgyűlésig fel kell oszlatni vagy belügyi szervezetbe átszervezni;

- felül kell vizsgálni a párt és a tömegszervezetek használatában lévő ingatlanok és egyéb vagyon helyzetét. A pártok között esélyegyenlőséget kell teremteni;

- erős köztársasági elnöki funkciót kell az Alkotmányban meghatározni – békekötés, kormányalakítás, visszahívás az államhatalmi ágak elválasztási garanciájával, esetleges vétójoggal. A köztársasági elnököt közvetlen választással kell választani;

Dragon Pál korreferátumában kifejtette:

- az FKP – az MSZDP-vel, az MDF-el, FIDESZ-el és a Független Jogászfórummal egyeztetett álláspontja szerint: soron kívül alkotmányozó nemzetgyűlési választásokat kell tartani. Közmegegyezés van az erős köztársasági elnök személyében, amelyre egyedül Pozsgay Imrét tudják elfogadni, mint egyetlen szavahihető, Nagy Imre formátumú reálpolitikust;

- ügyintéző válságkormányra lenne szükség, melynek vezetésével Nyers Rezsőt kell megbízni, gazdasági csúcsminiszternek pedig Tardos Mártont, a Pénzügykutató Rt. elnökét jelölni;

- az Alkotmánybíróság élére nekik megfelelne dr. Kulcsár Kálmán, személye biztosítékot is jelentene a megfelelő funkcionálásra;

- az emberi jogi szóvivő, illetve közigazgatási bíróság elnökének megfelelne dr. Bihari Mihály vagy dr. Kilényi Géza.

A rendezvényt követő beszélgetés során – szentendrei sajátosságként – szó volt a hadsereg helyzetéről és az MSZMP-n belüli polarizálódásról.

Dragon Pál többek előtt szólt arról, hogy olyan információ birtokába jutott, mi szerint a honvédség parancsnoki, főtiszti állománya bizalmatlanul szemléli a jelenlegi politikai fejleményeket, küzdelmeket – a pártban még bizalmi válság, frakcióküzdelem van, a kormány működésképtelen, deffenzívába szorult, egymás után teszi az engedményeket – s így a hadsereget koncként dobják oda. Ebből kiindulva a hadsereg saját elhárítására támaszkodva mintegy felkészült a döntőbíró szerepére, s a hatalom kérdését a hadsereg fegyverrel fogja eldönteni.

Dr. Strasser Tibor megerősítette, hogy a katonai főiskola értelmiségi tiszti állománya, hasonlóképpen gondolkodik – s igényként fogalmazódik meg a hadsereg egységes cselekvési képességének megőrzése és a hatalom gyakorlásába való beleszólás kérdése. Mint mondotta – a honvédség elhárítása érintetlenebb mint a belügyé és tendenciaként az információkat jobban visszatartja. Ennek alapján biztonságosan meghatározható a lakosság reagálása egy katonai fellépésre, esetleg puccsra.

Dragon és Strasser fontos kérdésként fogalmazták meg, hogy a független mozgalmakat intenzívebben kell a honvédség felé fordulni – de ez nagyon nehéz, mert az elhárítás nagyon jól működik még az MSZMP-vel szemben is bizalmatlan.

A továbbiakban beszédtéma volt az, hogy az MSZMP legutóbbi PB ülésén csak látszatra sikerült az egységet megőrizni. Lényegében a reform-kommunista szárny került ki megerősödve az összecsapásból és a centrum, illetve a dogmatikus sztálinisták vereséget szenvedtek – az MSZMP főtitkára és a kormány elnöke – mint centrumosok – ellentmondásba kerültek önmagukkal, nyilatkozataik sokat ártottak tekintélyüknek, szavahihetőségüknek.

A beszélgetésen Komárom megyét az egyetlen érintetlen megyének minősítették, ahol még a reform szellője nem érezhető – a megye pártvezetése hatalmat kizárólagosan megtartotta. Azért most a független szervezetek és a sajtójuk most készítik elő a megye

„ügyeinek” – (mezőgazdasági, ipari problémák) vizsgálatát, amivel sikerül megtörni itt is a monolitikus egységet.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. és a Pest Megyei RFK III/III. Osztályt, valamint az MSZMP megyei bizottsága I. titkárát tájékoztattuk.

LBE 12-13
Budai Károly 64 éves nyugdíjas – az MSZMP Oroszlány városi bizottsága volt titkára – Oroszlány, […] sz. alatti lakos – beszolgáltatta azt a fenyegető levelet, amelyet – minden valószínűség szerint – T. L. […] nyugdíjas, az oroszlányi szénbányák volt üzemvezetője – Oroszlány, […] sz. alatti lakos küldött részére. Bejelentő elmondása szerint – telefonon is kapott hasonló tartalmú életveszélyes fenyegetéseket.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztállyal egyeztetve az elsődleges ellenőrzések végrehajtását követően a vizsgálat megindítására teszünk javaslatot.

Andrási József r. alezredes

láttam:
Nagy Lajos r. szds.
főkapitány áb. helyettes h.

**1989. március 8.**

R-1/22-3/18/89. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. március 8. (18)

HK 12-12
Ismeretlen tettes 1989. március 8-án a reggeli órákban az MSZMP megyei bizottsága épületének bejárati lépcsőjére helyezte az „Ellenforradalmi erők a magyar októberi eseményekben” c. fehér könyv I. füzetét, melybe az alábbi szöveget írta piros filctollal:
„Piszkos komonisták, [sic!] ide sodortátok az országot. Élősködtök a magyar népen!”

Intézkedés:
- BM III/III-3. Osztályt tájékoztattuk az elsődleges ellenőrzéseket folyamatba tettük.

Andrási József r. alezredes

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 9.**

IV. 1989. március 9. (19)

LBE 12-12
H. J. […] a budapesti Mélyépítő Vállalat Füredi úti építésvezetőség dolgozója – Ercsi, […] sz. állandó, Budapest, […] sz. ai. ideiglenes lakos két levelet írt G. A. Esztergom, […] sz. alatti lakosnak, melyekben utal arra, hogy amennyiben március 14-én nem jelentkezik, az azért van, mert meg kellett halnia „egy ügyért, melyért az országban bárki boldogan hal meg”. A dolog március 10-én fog eldőlni. Bővebbet azért nem közöl nőkapcsolatával,

mert ha az tudja, akkor halála esetén a rendőrség mint cinkostársat felelősségre vonhatja.

Megjegyzés: a bejelentő G. J-né – a leány édesanyja – elmondta, hogy az elmúlt héten már tett bejelentést a BRFK panaszirodáján, de onnét Esztergomba irányították. Végül is szervünk egyik dolgozójának mondta el és a levelek előzőleg fénymásolt példányait átadta.

Intézkedés:
- a BRFK III/III. Osztályát tájékoztattuk a további intézkedéseket velük egyeztetve közösen tesszük meg.

Andrási József r. alezredes

**1989. március 10.**

R-1/22-3/89. „Szigorúan titkos!"

IV. 1989. március 10. (20)

HMT 12-12
A rk. egyházi vezetés úgy véli, hogy az egyház és a magyar püspöki kar részéről megjelenő körlevéllel segítséget nyújthatna a híveknek és az egész társadalomnak a helyes magatartás kialakításához.

Ez az állásfoglalás a következő főbb elveket foglalná magába:

- a felgyorsult események szilárd erkölcsi alapok nélkül veszedelmes anarchiába csaphatnak át. Szükségesnek tartják az egész társadalom részéről a higgadt önmérséklést, az indulatok elszabadulása csak pusztuláshoz vezethet;
- a közelmúlt és a régmúlt értékeit úgy kell megbecsülnünk, hogy az a jövőt szolgálja, helytelen tehát elvetni mindent, ami a közelmúltban mint érték keletkezett. Minden törekvésnek, a régi hatalmi irányításnak, az új kezdeményezéseknek és tömörüléseknek a köz javát kell tekinteni;
- az egyház nem kötheti le magát egyetlen irányzathoz sem, mert mindig az erkölcsi törvényeket kell hirdetnie, amely fölötte áll a „pártoskodáson". Részt kell vállalnia azonban a nép szolgálatából, a társadalmi élet alapvető normáinak kialakításában. Vállalnunk kell (az ilyen irányú) állásfoglalás felelősségét és lelkiismereti terhét.

HMT 12-12
Az USA-ban működő, 6 ezer főt képviselő magyar cserkészszövetség vezetése meghívott 15 főt a hitelvi alapokon működő magyar cserkészet tagjaiból. Augusztus közepétől a hónap végéig 1500 amerikai magyar cserkésszel táboroznának együtt, majd pedig kéthetes körúton vennének részt az USA-ban és Kanadában. A magyar csoport lelki vezetőjének hálózatunkat kérték fel.

Esztergomban kettő cserkészcsapat alakult. A ferences gimnáziumban tanuló diákokból a Szent Ferencről elnevezett, valamint a főszékesegyházi plébánián újjáalakult a 14-es Hollók elnevezésű öregcserkészek csapata. Esztergom területén Kolumbán György ügyvéd meg kívánja szervezni a városi cserkészcsapatot – ami azonban a helyi pedagógusok ellenállásba ütközik.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztattuk.

K/3 12-12
Dr. Bulányi György 1989. március 6-án kelt levelében közli Paskai bíborossal, hogy 1989. február 18-án kelt, tőle kapott levélben közöltekkel ellentétben nem kapott a hittani kongregáció által számára készített írást.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztály tájékoztattuk.

**1989. március 16.**

R-1/22-3/21/1989. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. március 16. (21)

K/3 12-12
- Dr. Domján Mihály Budapest […] sz. alatti lakos „az alkotmányt és emberi jogokat védelmezők fóruma” nevében megküldte Paskai bíborosnak az ún. „alternatív vélemény az alkotmány koncepciós tervéhez” c. javaslat II. részletét.

A javaslat szerint:

- az alkotmányban a vallás szabad gyakorlásán felül kifejezetten rögzíteni kell az egyházak oktatási, nevelési, családvédelmi, egészségügyi szolgáltatásokhoz való korlátlan jogát, s ezekhez szükséges feltételek biztosítását. A javaslathoz másfél oldalas indoklás tartozik;
- dr. Rudnyánszky Antal Titusz nyugalmazott egyetemi docens – Budapest […] sz. alatti lakos dr. Paskai bíboros felé azzal a javaslattal él, hogy véleményük szerint szükség lenne egy katolikus politikai szervezetre – s ez képezhetné később egy antimarxista kereszténydemokrata, vagy keresztényszocialista pártnak a magját. Ugyancsak javaslattal él az „Új Ember” c. lap megreformálására. Megjegyzi, hogy a katolikus közvélemény fenti kérdésekben tájékoztatást igényel;
- Németh Endre Lajosmizse, […] sz. alatti lakos dr. Paskai László bíborossal közli, hogy nagy örömmel töltötte el és nagyra értékeli levelét, amelyet a miniszterelnökhöz intézett. A miniszterelnök válaszáról az a véleménye, hogy „mennyi-mennyi adminisztratív eszközöket alkalmazott az elmúlt negyven év alatt a monolitikus államhatalom sikeresen helyesnek vélt céljaik érdekében – miért ne lehetne most is ilyen eszközökkel elérni, hogy megállítsuk a nemzet kihalását…?” Végül javasolja, hogy az egyház küzdjön azért, hogy békés és eredményes átalakulás jöjjön létre.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztattuk.

LBE 12-12
Március 15-én az esti órákban ismeretlen tettes B. L. Tatabánya, […] alatti lakos, a húsipari vállalat művezetője – tartalékos munkásőr – lakása bejárati ajtajának levélbedobó nyílásába – kívülről is jól olvashatóan nyomtatott nagybetűkkel egy 10x15 cm nagyságú fenyegető, rágalmazó (karrierista vagy mert párttag, meg munkásőr vagy – nincs szükség a munkásőrségre, stb.) szövegű cédulát tett. Nevezett elmondása szerint kb. másfél héttel ezelőtt hasonló tartalmú cédulát talált a levélszekrényében, amit akkor megsemmisített.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztály tájékoztattuk, a tettes felderítésére az intézkedéseket folyamatba tettük.

Andrási József r. alezredes

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 23.**

R-1/22-3/22/1989. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. március 23. (22)

K/3 12-12
Szegedről Matyi utónevű személy azt javasolja Havasi Gyula nagysápi bulányista plébánosnak, egyezzen bele, hogy húsvét után legyen egy nagy előadás Szegeden az elmúlt 40 év egyháztörténet árnyékairól, ezt követően egy másik előadás az ÁEH jogi státuszáról, majd ún. nem „bokros” papok részvételével egy kerekasztal beszélgetés. (Ezért nem „bokros” papok, nehogy a bulányisták címkével elcsépelhető legyen.)

A jelzett rendezvénynek kellő nyilvánosságot biztosítanának – ha lehet templomban. A szervezést a helyi MDF csoport közreműködésével akarják csinálni, ha ez nem megy, akkor a FIDESZ-szel, SZDSZ-szel.

Javasolja továbbá: vegye fel a kapcsolatot a Történelmi Igazságtétel Bizottsággal, hogy támogassák egy papi sectio létrehozását. Szegeden lehetőség nyílna Szenthe Zoltán (a „Küzdőtér” c. szakkollégiumi lap szerkesztője) közreműködésével az anyag megjelentetésére. A szegedi Bibó István Emlékbizottság vezetője anyagilag is támogatná.

Megjegyzés: az anyag alapján valószínűsíthető, hogy Havasi Gyula nagysápi plébános egyháztörténeti – ez ideig nem publikált – irományáról van szó.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. és a Csongrád Megyei RFK III/III. Osztályát tájékoztattuk.

K/3 12-12
Névtelen levélíró – hívei aláírással – követeli Paskai bíborostól Mindszenty bíboros rehabilitációját, földi maradványainak hazahozatalát és az esztergomi bazilika való elhelyezését, továbbá a „szégyenletes” papi békemozgalom megszüntetését (hogy ne az „árulók” fogadják a pápát), majd megfeddi Paskait, mivel szerinte „gyalázatos interjút” adott egy német lapnak e kérdésekről.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztattuk.

Andrási József r. alezredes

láttam:
Gász Vilmos r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

**1989. március 24.**

R-1/22-3/23/89. „Szigorúan titkos!”

IV. 1989. március 24. (23)

TE 12-12
1989. március 17-én bulányista találkozón vett részt Tatabányán Szabó Gyula ácsi káplán. Szabó többek között kifejtette „most elértük azt, hogy nem kell menni Baracskára, ha valaki megtagadja a katonai szolgálatot, most azt kell zászlóra tűzni, hogy az általános katonai szolgálatot töröljék el – mert az tulajdonképpen kényszermunka…”

Javasolta, kezdjék meg az ún. „alternatív gyakorlatokat” – pl. ha valakit polgári védelmi oktatásba kívánnak bevonni, azt utasítsa vissza azzal, hogy neki arra nincs szüksége – a jelenlévő fiatalokhoz fordulva ironikusan megjegyezte „nem szégyellik még

mindig a zsebükben hordani a katonakönyvet", majd javasolta, a legközelebbi kirándulás alkalmával égessék el azt – ő példát mutat.

Szabó ellenzi továbbá, hogy a keresztény emberek szavazzanak akár az MDF jelöltjére is, mert az sem akar mást, mint az MSZMP jelöltje.

Szabó tudni vélte továbbá, hogy az ún. „Új Idő" folyóirat kiadója megkereste Bulányit egy szerződéssel, mivel könyvet szeretnének megjelentetni tőle – az összes dokumentumot kiadnák, ami eddig volt vele kapcsolatban – Bulányi most fontolgatja aláírja-e a szerződést.

Intézkedés:
- a BM III/III-1. Osztályt tájékoztattuk.

Andrási József r. alezredes

**Nógrád megye**

**1989. január 10.**

R-211-13-5/1/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 01. 10. (1)

HK 12-12
Kapcsolatunk tájékoztatott, hogy 1988. december 30-án, Pásztón 14 fő megalakította a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt pásztói szervezetét.

Az alapító tagok között szerepel Hermán Péter szarvasgedei lakos, a „Szervező" fn. bizalmas nyomozásunk célszemélye.

A megalakult szervezet nyilatkozatot adott ki, melyben megfogalmazták céljaikat: „az ország jelenlegi súlyos helyzetéből való kiemelkedést szándékozunk megkönnyíteni."

A nyilatkozatban megfogalmazták:

- „együtt kívánunk működni a nemzeti közmegegyezés, a tényleges magyar történelmi kompromisszum érdekében mindazokkal, akik együtt kívánják szolgálni velünk a nemzetet, és a haladás ügyét."

Feladatuknak tekintik:

- „hogy céljainkat minél szélesebb körben megismertesse, működési területünkön élő honfitársainkkal, ennek érdekében tagtoborzó népgyűléseket és demokratikus fórumok szervezünk."

Leszögezték:

- „tevékenységünkben kizárólagosan az alkotmány és az ide vonatkozó hatályos törvényes előírásait ismerjük el, valamint tartjuk magunkat azokhoz a legáltalánosabban megfogalmazott, a hatalom országos politikai, állami és társadalmi szervei vezetői képviselői által immár többszörösen deklarált, a politikai pluralizmus nemzeti közmegegyezésként felajánlott elveihez."

Megalakulásukról tájékoztatták az MSZMP pásztói városi bizottságát, a HNF pásztói városi bizottságát, a pásztói városi tanácsot, a pásztói városi bíróság elnökét, a pásztói városi ügyészség vezetőjét, valamint a pásztói rendőrkapitányság vezetőjét.

Intézkedés:
- az új szervezet létrejöttéről a BM III/III-6. Osztályt tájékoztattuk. Tevékenységüket operatív eszközeinken keresztül folyamatosan figyelemmel kísérjük.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. január 16.**

R-211-13-5/2/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 01. 16. (2)

HMB 12-12
Kapcsolatunk NSZK-ban, a BMW gyárában munkavállalóként dolgozik. Jelentette, hogy az utóbbi időben a gyárnál dolgozó magyar munkások hangulata lényegesen romlott. Úgy tudják, hogy fizetésükből jogtalanul vonnak le összegeket.

Fontolgatják, hogy az NSZK-ban lévő szakszervezet segítségét fogják kérni a helyzet megoldására.

Intézkedés:
- a BM III/II-8. Osztályt tájékoztatjuk.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. február 15.**

R-211-13-5/3/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 02. 15. (3)

LBE 12-12
1989. február 10-én a Budapest–Salgótarján között közlekedő vonaton Salgótarján–Pásztó–Balassagyarmat–Rétság területén a postaládába bedobva kétoldalas röplapokat helyeztek el.

A röplapot a Független Kisgazdapárt pásztói szervezete készítette és terjesztette. Tartalma a következő:

„A hivatalban lévő megyei hatalom teljesen kiszorít bennünket a megyei nyilvánosságból. Ezért szólunk hozzátok e röpiratban.

Kezdeményezésünkre, 1989. január 28-án Szécsényben tanácskoztunk a megyében eddig megalakult független politikai szervezetek képviselőivel, ahol egy általunk készített e társadalmi szervezeteket tömörítő független demokratikus koalíció tervezete alapján egy szándék-nyilatkozatot írtunk alá egy későbbiekben létrehozható koalíció megalakítására.

Megállapodtunk, hogy nagyobb horderejű helyi és megyei problémák megoldása érdekében együttesen lépünk fel.

Ennek szellemében ezen a napon kiadtuk az alábbi első közleményünket, amelyet Devcsics Miklós úrnak, az MSZMP megyei I. titkárának címeztünk."

Ezt követően kifejtik, hogy nem értenek egyet azzal a lépéssel: miszerint az MSZMP a tulajdonát képező oktatási igazgatóságok 52 millió forint értékben eladta a Pénzügyi és Számviteli Főiskolának. Véleményük szerint az oktatási igazgatósági épületét állami támogatásból, állami pénzekből építették fel, és így az érte járó összeget is a társadalom tagjainak hasznára kell fordítani (egészségügyi, szociális problémák megoldására). „… Ezen közös közleményünket egyidejűleg megküldjük az országgyűlés párton kívüli frakciójának, az MSZMP központi bizottságának, a hazai és a külföldi sajtószerveknek, hírügynökségeknek. Devcsics úr nem tisztelt meg bennünket válaszával, Nógrád című lapjuk pedig közleményünket nem közölte."

Ezt követően a következőkkel folytatja:

„Pásztóról, a diktatúra dicstelen közelmúlt eseményeinek egyik megyei fellegvárából kiáltunk hozzátok. Innen, ahol a vármegyei keresztapa minden erőlködése ellenére a HNF városi bizottságának és az MSZMP tagjai is elítélik a múlt év őszén elköszönt volt városi tanácselnök diktátori magatartását, a magasabb érdekek miatt fel nem derített sötét lakásügyleteit.

Nógrád megye polgárai!

Ne féljetek! Ébredjetek fel végre a négy évtizedes diktatúra szívet, lelket, agyat zsibbasztó bénultságától!

Éjetek az eddig csupán szavakban deklarált demokratikus jogaitokkal! Újra él és folytatja nemzetépítő munkáját a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt, mely azt hirdeti: a jövő csak akkor megalapozott, ha az új politika azokra támaszkodik, akik gazdának érzik magukat ebben az ezeréves hazában.

Demokratikus alkotmányt! Szabad választásokat! Függetlenséget! Demokráciát! Szabad gazdálkodást! Félelem és kényszer nélküli új Magyarországot!"

A röplap végén a Független Kisgazdapárt pásztói szervezete aláírásgyűjtésre szólít fel.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztattuk.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. február 15.**

R-211-13-5/4/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 02. 15. (4)

HK 12-12

1989. február 12-re virradóra Mátranovákon lévő autóbusz kerekeit, valamint Jánosaknán és Homokterenyén lévő autóbuszok kerekeit kiszúrták. Mindhárom autóbusz a hajnali órákban munkásokat szállított volna.

1989. február 14-re ugyanezen három autóbusznál a kerekeket ismét kiszúrták.

Járatkimaradás sem 12-én, sem 14-én nem történt, mivel a VOLÁN mentő-gépkocsija és a szerelők a kerekeket időben ki tudták cserélni.

A Nógrád VOLÁN rongálás miatt a salgótarjáni rendőrkapitányságnál feljelentést tett. A kapitányság a nyomozati munkát megindította.

Az ismeretlen tettesekre vonatkozó adattal, információval nem rendelkezünk, eddig nem került birtokunkba.

Intézkedés:
- a BM III/II-7. Osztály tájékoztattuk;
- az operatív adatgyűjtő munkát a városi kapitányság tevékenységével egyeztetve végezzük;
- a salgótarjáni rendőrkapitányság körzeti megbízott, segédrendőrök, valamint a VOLÁN rendészeti csoportjának bevonásával figyelőcsoportot szervezett.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. február 16.**

R-211-13-5/5/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 02. 16. (5)

K/3 12-12

„K" ellenőrzési csoportunk a mai napon a postaforgalomból a következő, feladó nélküli levelet emelte ki:

„Tisztelt főtitkár elvtárs!

Minden szavával egyetértünk. Sajnos vannak, akiknek a szép szó nem használ. Hétfőn a televíziós híradóban mocskos ellenforradalmárok a Csepeli Levelezőlapon gúnyolni merték az ötágú csillagot, Lenin szobrát és a vörös Csepelt!!!

Tisztelettel kérjük, most már rúgja szét ezt a reakciós fészket. Kérjük, gondoljon arra is, hogy ezek azért merik csinálni továbbra is ezeket a disznóságokat, mert a Pozsgay úrra van bízva a televízió irányítása. No, hát ő el is irányítja, hogy hogyan azt látjuk. Tiszteljünk önt türelméért, sajnos hamarosan rá lesz kényszerülve, hogy belássa, Pozsgay úr rosszabb, mint száz nyílt ellenzéki, mert ő belülről bomlaszt. Nem hiába dicsérik, féltik pártpozícióját – tudja, kik? – az ellenzékiek!!! Ez mindent megmond. Nem szabad engedni, hogy a mi pénzünkön fenntartott televízió minket, a mi rendünket gyalázza. Ne kaphasson állami fizetést az, aki ellenünk van.

Tisztelettel: a most alakult Münnich Ferenc Társaság néhány tagja, akik most is fegyvert fognak, ha felüti fejét a szennyes reakció!!”

Szintén a mai postában a következő feladó nélküli levelet észleltük:

„Tisztelt úr!

Úgy látszik nem használt magának a lebaszás, amit Grósz elvtárstól kapott. Hétfőn a híradóban a mocskos ellenzékiek gúnyolni merészelték a Csepeli Levelezőlapon az ötágú csillagot és Lenin elvtárs szobrát. Ha nem teszik őket rendbe, majd rendbe tesszük mink magát is, meg a híradóba húzódott mocskos ellenforradalmárokat. Szeretnénk, ha értene ebből, és nem kellene más eszközökhöz fordulni, mint Grósz elvtárs mondta, hogy rendbe tegyük magukat. Ha a szó nem használ, majd másképpen beszélünk!

Igaz kommunisták!”

Az első levelet az MSZMP Központi Bizottságának címezték, a másodikat a Magyar Televízió elnökének. Mindkét levelet Salgótarjánban adták fel. Elsődleges értékelésünk szerint a két levél egy írógépen készült.

Intézkedés:
- a BM III/III. Csoportfőnökséget tájékoztattuk;
- az MSZMP Nógrád megyei bizottságának I. titkárát hasonlóan értesítettük;
- a két levelet címzettjüknek továbbengedtük.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. február 17.**

R-211-13-5/6/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 02. 17. (6)

LBE 12-12

1989. február 16-án a délelőtti órákban Pásztó város közterületein – utcákban, falakon, kapukon – felragasztott röplapokat észleltünk. A röplap munkásfiatalokat 1989. február 25-én a Jurta Színházban megtartásra kerülő országos munkáskonferencián való részvételre hívja fel.

A röplap nyomdai eljárással készült, 12x24 cm-es nagyságú. Központi osztályokkal való véleményegyeztetés során olyan tájékoztatást kaptunk, hogy Budapesten már nagy mennyiségben észlelték.

Megyénkben eddig csak Pásztó területén 25 ilyen tartalmú röplap jelent meg.

Intézkedés:
- a BM III/III. központi ügyeletét tájékoztattuk, valamint a BM III/III-3. Osztályt;
- az eseményről információt adtunk az MSZMP Nógrád megyei I. titkára részére;
- a közterületen észlelt röplapokat összegyűjtöttük.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. február 21.**

R-211-13-5/6/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 02. 21. (6)

LBE 12-12
Tudomásunkra jutott, hogy 1989. február 17-én reggelre Salgótarján központjában a Karancs Szálló mellett parkoló szovjet rendszámú turista autóbusz kerekei közül kettőt árral kiszúrtak. A szovjet autóbusz a turista csoportot emiatt a helyi program lebonyolítására reggel nem tudta elszállítani. A Nógrád VOLÁN Vállalat biztosított számukra autóbuszt.

Február 17-én Salgótarjánba még két turista autóbusz érkezett szovjet turistákat hozva. Még aznap estére mindkét autóbusz kerekeit kiszúrták. A gépkocsivezetők a kerékkiszúrást 21 órakor észlelték.

A kerekek megjavításához a Nógrád VOLÁN ügyeletes szerelői nyújtottak segítséget.

Intézkedés:
- a helyszínt a salgótarjáni rendőrkapitányság gépkocsizó járőre megtekintette. ott rögzítésre alkalmas nyomokat nem talált. Megállapította, hogy a kerekeket egy árszerű szerszámmal szúrták ki;
- a környezetben dolgozó, lakó operatív kapcsolatainkat – a tettes vagy tettesek felderítése érdekében – eligazítottuk.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. február 22.**

R-211-13-5/8/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 02. 22. (8)

LBE 12-12
Tudomásunkra jutott, hogy 1989. február 16-án Salgótarjánban Schiffer Pál filmrendező és Pál Ödön gyártásvezető – a budapesti filmstúdió munkatársai – több, ’56-ban tevékenykedő személyt keresett fel. A felkeresett személyek számát pontosan nem ismerjük, mivel minden helyen új címek, új lehetőségek iránt érdeklődtek.

Az ’56-ban tevékenykedő személyeknek elmondták, hogy az ’56-os eseményekről, annak kialakulásáról, lefolyásáról, és befejezési időszakáról szeretnének filmet készíteni. Ezért keresik fel azokat a személyeket, akik az ’56-os megmozdulásokban részt vettek és szemtanúi voltak az eseményeknek.

Minden személyt beszéltettek életéről, munkájáról és kiemelten az ’56-os eseményekben játszott szerepéről, a vele történtekről, tetteiről. Az elhangzottakat nem filmen rögzítették, hanem feljegyezték. Ígéretet tettek, hogy egy későbbi időpontban ismételten felkeresik, a riportalanyokat.

Intézkedés:
- a III. Főcsoportfőnökséget tájékoztattuk. A személyek tevékenységével kapcsolatos korlátozó intézkedést nem tettünk.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. február 22.**

R-211-13-5/9/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 02. 22 (9)

HMB 12-12

Tudomásunkra jutott, hogy a Magyar Demokrata Fórum két témában kialakította állásfoglalását. A kérdéskörök:

- többpártrendszer és az MDF belső élete,
- szervezettsége, anyagi bázisa.

E kérdéskörökben egy-egy megyei vezetőt, aktívát tájékoztattak.

A többpártrendszerrel kapcsolatban a következőket fogadták el:

A többpártrendszer az egyetlen lehetséges alternatíva arra, hogy a jelenlegi politikai struktúra megváltoztathatóvá váljon.

Az MSZMP jelenlegi vezetésének nagy része fél a többpártrendszer bevezetésétől. Félnek, hogy az MSZMP a többpártrendszer keretei között politikai vereséget szenved. Totálisnak éreznék a vereséget akkor is, ha a jelenlegi monopolisztikus hatalomból kikerülve, ellenzéki, kisebbségben lévő párttá válnának.

Egyetértettek abban, hogy az MSZMP a szocializmus elfogadásához fogja kötni a többpártrendszer lehetőségét. Véleményük: a szocializmust el lehet fogadni, de nem, mint ideológiai definíciós fogalmat, hanem mint a társadalomépítés baloldali progresszív alternatíváját.

A lehetséges több párt – a jelen körülmények között – nem ideológiai pártok lesznek, hanem „programpártok".

A bevezetés folyamatáról, útjáról véleményük az volt, hogy a többpártrendszer a jelenlegi mozgalmak és így az MDF mozgásterét kezdetben szűkítené. A társadalmi fejlődés szempontjából viszont nem látnak más lehetőséget. Csak a többpártrendszer biztosíthatja az „igazi demokráciát". Egy párt csak a többpártrendszer keretében válhat belsőleg is demokratikus politikai szervezetté. Az egypártrendszer szükségszerűen diktatórikus politikai struktúrát épít ki.

Feltételeik, hogy a többpártrendszer kialakításánál az MSZMP különböző feltételeket igyekszik szabni. Ezek közül csak a parlamenti választásokra épített „parlamenti garanciát" tartják elfogadhatónak. (Az MSZMP a parlamenti képviselőválasztások során biztosítsa többségi arányát a parlamentben.)

A többpártrendszerrel kapcsolatban – szerintük – az MSZMP kezdeményezőleg lép fel. Ennek oka, hogy semmiféleképpen nem tudja megakadályozni annak kialakulását. Az MSZMP-t a többpártrendszer meg fogja osztani. Alapvetően kétirányú kilépéssel számolnak. Ki fognak válni a „konzervatív kommunisták" és az MSZMP „liberális szárnya". Ezt a Magyar[országi] Szociáldemokrata Párt megalakulása, megerősödése felgyorsíthatja.

Értékelésük szerint az MSZMP-nek rohamosan csökken a bázisa a nagyüzemi munkásság soraiban is.

Az MDF-nek az MSZMP-vel nem szabad együttműködni. Viszont közeledni kell az MSZDP-hez. Fel kell készülni arra, hogy az MDF kezdeményező szerepet vállaljon fel – egy későbbi időpontban – a Magyar Független Néppárt létrehozásában. A leendő párt a Magyar Demokrata Fórumból, a kisgazdapártból, a Szabad Demokraták Szövetségéhez tartozó szervezetekből és a Berzsenyi Baráti Társaságból alakulna. A felkészülés mellett jelenleg számukra az a legkedvezőbb, ha nem gyorsítják a párttá szerveződés folyamatát.

Az MDF belső életével kapcsolatban a következőket állapították meg: jelenleg 10200 fő a tagságuk. A befizetett tagdíjakból, adományokból másfélmillió forint gyűjt össze.

1989. március 11-re MDF országos gyűlést hívnak össze, melyet a Kertészeti Egyetemen tartanak meg.

1989. február 25-re Dunaújvárosban „munkásfórumot" szerveznek.

MDF lapot ad ki, melyet saját futárszolgálatuk útján terjeszt tagjainak.

Március 15-én a központi ünnepségeket az MDF tagok ne vegyenek részt.

Intézkedés:
- a III/III. Csoportfőnökséget tájékoztattuk;
- jelentésünk fő gondolataiból átiratot küldtünk az MSZMP Nógrád megyei bizottsága I. titkárának is.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. február 24.**

R-211-13-5/10/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 02. 24. (10)

ER 12-12
Előzmény: 1989. 02. 14. (5)
1989. 02. 20. (7)

1989. február 22-én a Mátraterenyén tartózkodó, a Szabadság úton parkoló autóbusz két kerekét kiszúrták. Az autóbusz 15.30 órakor állt ki menetrend szerinti járatból. Másnap reggel (hajnalban) munkásjáratként indult.

A figyelő szolgálat (a faluban járőröző rendőrök) 18 órakor észlelték, hogy a gépjármű két kereke ki van szúrva. Sem személyt, sem járművet a közelben nem láttak.

A Nógrád VOLÁN szerelői még aznap este a gépjármű kerekeit kicserélték.

Intézkedés:
- a salgótarjáni rendőrkapitányság e térségben szorosabb figyelőszolgálatot szervez;
- a Nógrád VOLÁN illetékesével egyeztettük, hogy a figyelő szolgálat hatékonysága érdekében e területen éjszaka kinn tartózkodó autóbuszból (30 db) amennyit csak lehet, vonjanak be a központi garázsba. Így jelenleg 8 autóbusz fog kint éjszakázni;
- az operatív kapcsolatainkat az elkövetők felderítése érdekében még pontosabb (az eddigi adatok alapján) eligazítottuk;
- a salgótarjáni rendőrkapitányság a Nógrád VOLÁN feljelentése alapján a bűnügyi vizsgálati munkát tovább végzi;
- a BM III/II-7. Osztályt az eseményről tájékoztattuk.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. március 1.**

R-211-13-5/11/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. március 1. (11)

LBE 12-12

Tudomásunkra jutott, hogy N. I. A. ([…] foglalkozás nélküli) Pásztó, […] sz. alatti lakos 1989. február 20-án nőismerősének kijelentette, hogy többedmagával március 15-ét megelőzően a pásztói munkásőrség épületéből fegyvert szereznek.

Elsődleges adatpontosítás során megállapítottuk, hogy N. I. közeli baráti köréhez tartozik Sz. J. […] Pásztó, […] szám; K. I. […] Pásztó, […] szám; B. G. […] Pásztó, […] szám, valamint P. S. […] Pásztó, […] szám alatti lakosok.

Felderítő tevékenységünkkel N. I. A. kijelentését sem erősíteni, sem megcáfolni nem tudtuk.

[…]

N. I. A. és baráti köréből egyedül P. S. rendelkezik állandó munkahellyel (tehergépkocsi vezető). A többiek alkalmi munkából tartják el magukat.

Intézkedés:
- az összkörülmények értékelése alapján „Gárdisták" fedőnéven terrorcselekmény előkészületének gyanúja miatt, a mai napon bizalmas nyomozást vezetünk be;
- a BM III/II-11. Osztályt tájékoztattuk;
- a fegyverszerzés megakadályozása érdekében a pásztói munkásőr alakulatnál szükséges megelőző intézkedésekre a parancsnok figyelmét felhívtuk.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. március 10.**

R-211-13-5/12/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 03. 10. (12)

LBE 12-12
Tudomásunkra jutott, hogy 1989. március 9-én 13.00 órakor Pásztón, a Nagymező úton lévő építési területen elhelyezett anyagtároló mellett benzines palackot találtak. Az anyagtároló nádpadlóból készült felvonulási épület, benne gyúlékony anyagú műanyag vízvezeték csöveket tároltak. 13.00 órakor a nádpadló tövében V. T. ([…] foglalkozása: villanyszerelő) Mátraverebély, […] sz. alatti lakos – aki az építkezésen dolgozott – egy félliteres üveget talált. Az üveg benzinnel volt teletöltve. Az üvegből 30 cm hosszúságú elégett gyújtózsinór lógott ki. A gyújtózsinórt a benzines palack szájára ragtapasszal rögzítették. A gyújtózsinór a benzines palack szája előtt megtört és így nem égett tovább, ennek következtében a benzin nem robbant fel. A palack a felvonulási épület utca felőli oldalán hevert. Az építési területet az utca oldaláról kerítés határolta. A kerítés és a felvonulási épület között 3 méteres távolság van.

Intézkedés:
- a főkapitányság vizsgálati osztálya nyílt vizsgálatot vezet be. Ezzel párhuzamosan az adatgyűjtő munkát a Pásztó térségében lévő személyekre indított „Gárdisták" fn. bizalmas nyomozásban végezzük;
- a központi szakalosztályt tájékoztattuk.

Karczagi Tamás r. őrgy.
áb. szerv vez. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. március 14.**

R-211-13-5/13/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 03. 14. (13)

Előzmény: 1989. 02. 28. 11/
LBE 12-12
1989. március 14-én a pásztói rendőrkapitányság levelet kapott. A levél tartalma a következő volt:

„Kérjük a rendőrséget, hogy nagy sürgősen intézkedjenek. B. G. és N. I. többszörös börtöntöltelék ügyében. Azonnal tartóztassák le őket. B. lakásán vannak elrejtve a fegyverek. A rendőrséget akarják felrobbantani 15-én. B. lakásán tartsanak házkutatást. Ott vannak a fegyverek, a munkásőrségtől lopták. Mindent előkészítettek 15-re. Azonnal intézkedjenek.

B. G. lakása […]. Ott vannak a banditák, éjjel ezek semmitől vissza nem riadnak. B. 15 évet ült börtönbe."

A levél torzított írással, végig nagybetűvel készült. A levél aláírást nem tartalmazott, a borítékon feladató nem szerepelt.

Intézkedés:
- a „Gárdisták" fedőnevű bizalmas nyomozásunkban B. G. és N. I. személye már felmerült, a levél kézhezvételét követően a vizsgálati osztály bevonásával, a szükséges meghallgatásokat azonnal megkezdtük;
- a felderítő munkát ezzel párhuzamosan tovább végezzük. A meghallgatások és a felderítő munka eredményeinek függvényében tesszük meg a további intézkedéseket;
- a bejelentést a központi osztálynak jelentettük.

Karczagi Tamás r. őrgy.
áb. szerv vez. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. Tiszt

**1989. március 16.**

R-211-13-5/14/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 03. 16. (14)

LBE 12-12
1989. 03. 16-án 7.35 órakor a balassagyarmati fémipari vállalat telefonközpont kezelőjét felhívta egy elváltoztatott hangú, ismeretlen férfi és közölte, hogy a vállalat területén bombát rejtettek el.

A telefonkezelő kérdésére a fenyegető bejelentést megismételte.

Intézkedés:
- a bejelentést követően a vállalat terrorcselekményekre érzékeny pontjait – trafóház, energiaüzem, olajtartály, festéktároló – átvizsgáltuk. Ott semmilyen robbanószerkezetre utaló körülményt nem tapasztaltunk. Ezt követően a gyár más területét is megtekintettük, ahol hasonlókat észleltünk;
- a bejelentésről a dolgozókat tájékoztattuk, ők a termelést tovább végzik. Az üzemvezetők területüket ellenőrizték és semmilyen idegen tárgyat a csarnokban nem találtak;
- az ismeretlen elkövető felderítését jelenleg végezzük;
- az esetről a központi osztályt tájékoztattuk.

Sztaniszlász Mihály r. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. március 17.**

R-211-13-5/15/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 03. 17. (15)

ASZA 12-12
Előzmény: 1989. 02. 28. (11)
1989. 03. 14. (13)
1989. március 14-én, Pásztón a névtelen bejelentésben szereplő két személy N. I. és B. G. lakásán helyiség-megtekintést hajtottunk végre. Ott fegyvert, robbanóanyagot nem találtunk.

Meghallgatásuk során N. I. elismerte, hogy az ő ötlete volt a fegyverszerzési akció. Azt Sz. J.-fel (volt munkásőr) közölte.

Sz. J. meghallgatása során ezt megerősítette.

Felderítettük a 11. számú jelentésünkben szereplő névtelen levél íróját. B. J-né szül: Sz. M. […] Pásztó, […] sz. alatti lakos. Elmondta, hogy az általa leírtakat N. I. mondta el neki.

Intézkedés:
- a terrorcselekmény szándékának meglétéről a BM III/II-13. Osztályt tájékoztattuk;
- az összegyűjtött anyagot, valamint a további intézkedések megtételét a BM III/1. Osztállyal egyeztetjük.

Kovács István r. alezredes
áb. szerv. vez. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. március 20.**

R-211-13-5/16/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 03. 20. (16)

HMB 12-12
Előzmény: 1989. 03. 16. (14)
Felderítő munkánk során megállapítottuk, hogy a bombarobbantásról egy fiatalkorú tájékoztatta a balassagyarmati fémipari vállalat telefonkezelőjét.

Ez a személy: P. I. […] Salgótarján, […] sz. alatti lakos.

P. a Gyermek- és Ifjúságvédelmi Intézet lakója, II. éves esztergályos szakmunkástanuló. Megállapítottuk, hogy 1985-ig több alkalommal elmegyógyintézeti kezelésben részesült. Bombával azért fenyegetőzött, mert abban bízott, hogy bejelentését komolyan veszik és a gyár minden dolgozóját, tanulóját hazaküldik.

Intézkedés:
- a vizsgálati szervek az elkövető gyorsított bíróság elé állítására intézkedtek.

Kovács István r. alezredes
áb. szerv. vez. helyettese

Róth László r. őrgy.
ért. táj. tiszt

**1989. március 24.**

R-211-13-5/17/ Szigorúan titkos!

XV. 1989. 03. 24. (17)

LBE 12-12
1989. 03. 24-én hajnalban szereztünk tudomást, hogy a Nógrád megyei tanács salgótarjáni székháza előtt lévő parkban fölállított Lenin mellszobrot talapzatával együtt

ismeretlen tettes, vagy tettesek kidöntötték. A cselekményen kívül az emlékművön rongálás nem volt tapasztalható.

Intézkedés:
- a Nógrád Megyei RFK vizsgálati osztályával nyílt nyomozás elrendelése mellett végezzük a további felderítő munkát;
- a BM III/III. Csoportfőnökség központi ügyeletét telefonon tájékoztattuk.

Kovács István r. alezredes
áb. szerv. vez. helyettese

Karczagi Tamás r. őrgy.

**Pest megye**

**1989. január 11.**

212-292/1/89.

„Szigorúan titkos"
(selejtezésig)

Budapest, 1989. január 11-én (1)

1. HK 12-4
A Vasas Szakszervezet 1989. január 12-re értekezletet tervez, melynek célja országos sztrájk meghirdetése.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/II-6. Osztály;
- az információt tovább pontosítjuk.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. január 12.**

212-292/2/89.

„Szigorúan titkos"
(selejtezésig)

Budapest, 1989. január 12-én (2)

1. HK 12-12
Vass István „F" dosszié keretében ellenőrzött személy – aki egyben az OVIT gödi közös üzemének üzemi szakszervezeti bizottságának titkára – írásos javaslatot adott át a vállalati szakszervezeti bizottságnak, melyben felszólítják a VSZB-t, hogy 1989. január 16-án 7–7 ó. 10 perc között (10 perces) figyelmeztető sztrájkot kezdeményezzen a vállalatnál az áremelkedés miatt. Ez nem érintené a konkrét energiaszolgáltató üzemviteli részeket. A felhíváson Vass Istvánon kívül még öt személy szerepel aláíróként.

Az átadott javaslat szerint a helyi sztrájkot (a gödi üzemben) mindenképpen megszervezik, mely eddigi információink szerint az energiaszolgáltatást nem érinti.

A javaslat egy-egy példányát megküldték a SZOT, minisztertanács, OVIT VSZB, Magyar Nemzet, Heti Világgazdaság címére.

Az OVIT vállalati, szakszervezeti és pártvezetése a helyszínen tárgyalást folytat a dolgozókkal és a szakszervezeti vezetőkkel.

Intézkedés:

- tájékoztatjuk a BM III/II-11. Osztályt és a Pest m.-i pártbizottságot.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. január 16.**

212-292/3/89.

„Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. január 16-án (3)

Előzmény: 2. sz. információ
1. HK 12-12
Az OVIT gödi közös üzemében az 1989. január 16-ra tervezett figyelmeztető sztrájkot a vállalati és tömegszervezeti vezetők hatására a szervezők munkásgyűlésre változtatták, amelyet a tervezet időpontban 7 órakor megkezdtek és 8 ó. 15-ig tartottak. A meghívottak között volt a tömegtájékoztató szervek részéről Hárs Péter, a Magyar Rádió munkatársa és Bossányi Katalin újságíró, aki azonban nem vett részt az eseményen. Helyette az MDF képviseletében egy ismeretlen nő jelent meg, akit újságíró igazolvány hiányában nem engedtek belépni a vállalat területére. A munkásgyűlésen egy tiltakozó tartalmú szöveget állítottak össze a január 9-én bejelentett áremeléssel kapcsolatban, melyet megküldenek a kormánynak és a SZOT-nak.

Intézkedés:
- intézkedtünk a tiltakozó levél másolatának beszerzésére.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. január 23.**

212-292/4/89.

„Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. január 23-án (4)

1. HK 12-12
1989. január 22-én az esti órákban az Emke aluljáróban magyarul beszélő fiatalok M. J. Martinson úrnak, főtitkárhelyettes, emberi jogokért ENSZ címzésű – feltehetően nyomdai úton készült röpiratot terjesztettek, melynek egyik példánya angolt, másik példánya magyar nyelvű.

Az irat tiltakozást fogalmaz meg a Romániában élő nemzetiségek, elsősorban magyarok emberi jogainak a megsértése miatt, felszólítást tartalmaz, hogy az angol nyelvű levelet aláírással, a név és lakcím feltüntetésével, térti vevénnyel adják fel, majd egy levelezőlapon közöljék, hogy a levelet mikor postázták, az alábbi cím szerepel a röpiraton. „Erdélyi Szövetség, 1075 Budapest, Tanács krt. 5. félemelet 3.”

Intézkedés:
- a BM III/II-11. Osztályt tájékoztatjuk az angol és magyar nyelvű röpiratok egyidejű megküldésével.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. január 24.**

212-292/5/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. január 24-én (5)

1. TA 12
„Esztergályos” fn. biz. nyom.[12] során tudomásunkra jutott, hogy célszemélyünk egy állandó „nemzetőr gárdát” akar felállítani, mely a különböző alternatív szervezeteken, pártokon felül állna. Célja és feladata lenne különböző megmozdulások, tüntetések, tiltakozások rendezése, biztosítása. Tervét támogatja Mécs Imre (TIB), aki megígérte, hogy felveszi a kapcsolatot ez ügyben más alternatív szervezetekkel, ill. ezek vezetőivel.

Intézkedés:
- az inf.-t a biz. nyom.-ban hasznosítjuk;
- tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt.

2. TA 12

„Esztergályos” fn. biz. ny. során jutott tudomásunkra, hogy az FKGP január 21-én, Budapesten kibővített vezetőségi ülést tartott, melyen politikai bizottságot és szervezési bizottságot választott.
A PB tagja lett: Pártay Tivadar elnök
Futó Dezső főtitkár és helyettesei
4 alelnök.
Hosszas vita után a szervező bizottság 4 tagja: Boross [Imre], Ravasz Károly, Bába Iván, Böröcz István.
Létrehoztak egy országos választási bizottságot, melynek vezetője: Bába Iván.
Megvitatták és elfogadták a szervezési szabályzatot. Megválasztották a szervezési bizottságot, melynek felépítése:
- főtitkár: a szervezéssel kapcsolatos vezetőség:
- országos szervezőtitkár
- budapesti szervezőtitkár
- 6 megyére kiterjedő központi segítőtársak (Pest megyének és Budapestnek a megyei csoportoktól független külön kiemelt központi segítőtársai vannak);
- külső kapcsolatokért felelős sajtótitkár
- belső kapcsolatokért felelős sajtótitkár
- propagandafelelős
- lapszerkesztőség.

Intézkedés:
- az információt a biz. nyom.-ban hasznosítjuk;
- tájékoztatjuk a BM III/III-3. Osztályt.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. január 25.**

212-292/6/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. január 25-én (6)

1. K/3 13
„Esztergályos” fn. biz. nyom. során jutott tudomásunkra, hogy Tamási Frigyes Budapest […] sz. alatti lakos a „Kelet Népe Magyar Megújhodás Mozgalom” nevében kapcsolat felvételi céllal fordult célszemélyünkhöz.

Tájékoztatja, hogy 1945-ben Nagy Ferenc és Adorján József bizalmát élvezve a párt szervező titkára lett. 1984-ben néhány ismerősével útjára indították a Kelet Népe mozgalmat, mely platformjában a régi kisgazdapárt mezőgazdasági és polgári célkitűzéseit kívánja folytatni, a kor szelleméhez igazodva. Programjukban többek között a föld újrafelosztása, a jövedelemarányos közteherviselés, a hatalom megosztása szerepel. Célja kölcsönös együttműködés kiépítése a Kelet Népe mozgalom és az FKGP között.

Intézkedés:
- személyi adatok megállapítása és a BM III/III-3. Osztály tájékoztatása.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. január 26.**

212-292-7/89.

„Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. január 26-án (7)

1. HK 12-12
1989. január 25-én jutott tudomásunkra, hogy az MTV stúdiójában 23-án hajnalban történt nagy kárt okozó robbantást megelőzte egy olyan irányú fenyegetés, hogy a ”sztálinisták folytonos lejáratására irányuló műsorokért megfizetnek”.

Az MTV dolgozói eléggé pánikhangulatban, úgy értékelik ennek alapján a történteket, hogy a benzinpalackos robbantást, a magukat sztálinistáknak nevező egyik szélsőbaloldali csoportosulás tagjai követték el.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/II-11. Osztályt.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. január 31.**

212-292/8/89.

„Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. január 31-én (8)

1. ASZA 12
1989. január 30-án a Budapest XI. ker. Budafoki u. 22. sz. ház kb. 50 levélszekrényébe szórólapokat helyeztek el, melyek többek között az alábbiakat tartalmazzák:

„A szovjet modell csődöt mondott Magyarországon is, mint az egész lázongó Kelet-Európában. Ám a csőd okozói még mindig igényt tartanak a vezetésre, százezres gépezetük még mindig rajtunk terpeszkedik és nyeli pénzünket. Nem engedjük, hogy 40 év bűneinek és mulasztásainak árát csak velünk fizettessék meg. Nem nyugodhatunk bele, hogy hazánk végleg leszakadjon Európáról. Nem tűrhetjük el, hogy ellenőrizetlenül

tovább kísérletezzenek velünk. Ha megdönteni még tudjuk is, korlátozni kell a csődpárt hatalmát! Bátor, erős ellenzéke a parlamentbe! A demokratikus ellenzék leendő pártja, a Szabad Demokraták Szövetsége."

„XI. kerületi szervezetünk alakuló gyűlését február 3-án pénteken 18 órakor tartjuk a TIT Bocskai út 31. sz. épületében."

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a szórólap egy példányának megküldésével a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 3.**

212-292/9/89.

„Szigorúan titkos"
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 3-án (9)

1. ER 13
A Gödöllői Rendőrkapitányságra 1989. február 1-én kb. 7 ó. 55 p-kor dr. Mundruczó János 53 éves iskolaigazgató, Gödöllő […] sz. alatti lakos távbeszélőn bejelentette, hogy 7 ó. 45 és 7.50 között ismeretlen férfi telefonon felhívta a 202. sz. Szakmunkásképző Intézet Gödöllő, Ganz u. 3. sz. alatti portáját és közölte, hogy „bomba van letéve az iskolába". Az esetleges robbanás idejére és a cselekmény indokára az ismeretlen telefonáló nem nyilatkozott. A bevezetett intézkedések során 8 ó. 15-re az iskola kiürítése – kb. 500 fő – megtörtént. A helyszínre kiérkezett tűzszerészek az épület átvizsgálását 11 ó. 45-kor befejezték, bombát vagy ahhoz hasonló tárgyat nem találtak.

A fentiekről a Pest MRFK központi ügyelete a BM főügyeleti osztályát soron kívül tájékoztatta.

Intézkedés:
- kiválasztottuk a cselekmény elkövetése szempontjából számba vehető személyeket, megszervezzük op. ellenőrzésüket;
- együttműködünk a Gödöllői RK bűnügyi szerveivel;
- tájékoztatjuk a BM III/II-11 és III/II-10. osztályokat.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 6.**

212-292/10/89.

„Szigorúan titkos"
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 6-án (10)

1. ER 12
1989. február 3-án 12 ó. 17-kor a Gödöllői RK ügyeletére a 07-es telefonszámon ismeretlen – feltehetően női hangon – bejelentés érkezett, hogy a „gödöllői művelődési ház padlásán dinamit van elhelyezve". A fenti közlés után a telefonáló a beszélgetést megszakította.

13 ó. 35-kor a helyszínen megállapítottuk, hogy a tűzszerészek a vizsgálatot megkezdték, a Gödöllői RK a helyszínt biztosította. 12,20-kor a tűzszerészek a kultúrház használatára engedélyt adtak. Az 1989. február 3-án 14 órára összehívott

aktívaértekezletet, melyen részt vett Hámori Csaba, az MSZMP Pest megyei titkára, a Gödöllői Agrártudományi Egyetemre helyezték át.

A fentiekről a Pest MRFK központi ügyelete a BM főügyeleti osztályát soron kívül tájékoztatta.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/II-10. Osztályt.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 7.**

212-292/11/89.

„Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 7-én (11)

1. K/3 12
Takács Imre […] „F” dossziés személy postafiók és lakáscímére az alábbi küldeményeket adták fel:

2 példány: „Szociáldemokrata Szemle, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt kiadványa az emigrációban”, valamint 2 példány megrendelőlap a fenti kiadványra.

Mindkét küldemény feladatója: Andor Bölcsföldi […] Stockholm, Sweden.

A fenti kiadvány szerkesztősége: „felelős szerkesztő Bölcsföldi Andor, szerkesztő: Gergelyfy Sándor”.

A megrendelőlap első része a BBC által készített, „A forradalom éve” c. dokumentumsorozatot ajánlja az érdeklődőknek.

A második rész egy felhívást tartalmaz, melyben felkérik az olvasóikat, hogy címtáruk kiegészítése és kijavítása érdekében pontos lakás- és postacíműket a stockholmi címre küldjék meg.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztályt az eredeti anyag megküldésével tájékoztatjuk.

2. HK 12-4
1989. március 14-én, Gödöllőn az MDF a FIDESZ-el fáklyás felvonulást kíván lebonyolítani.

Intézkedés:
- az információt tovább pontosítjuk.

3. TA 4
„Esztergályos” fn. bizalmas nyomozás során tudomásunkra jutott, hogy a Független Kisgazdapárt március 4-én, az Egyetemi Színpadon tagtoborzó nagygyűlés megrendezését tervezi, elképzeléseik szerint 600–800 fő részvételével.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. Osztályt tájékoztatjuk.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 9.**

212-292/12/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 9-én (12)

1. ER 4
1989. február 10-én 17 órakor a FIDESZ helyi csoportja a váci művelődési házban alakuló ülést tervez.

Intézkedés:
- az eseményt hálózati úton figyelemmel kísérjük.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 14.**

212-292/13/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 14-én (13)

1. ATA 13
1989. február 13-án a MÜM 208. Szakközép- és Szakmunkásképző Iskolába (Szigetszentmiklós) 6 ó 45 és 7 óra között ismeretlen férfihang telefonon az alábbiakat közölte: „Délelőtt az iskolában bomba fog robbanni.”

Az iskolát kiürítették, a szigetszentmiklósi kapitányságot értesítették. A tűzszerészek az iskolát átvizsgálták, majd a tanítás folytatását engedélyezték. A fentiekről a Pest MRFK központi ügyelete a BM főügyeleti osztályát tájékoztatja.

Intézkedés:
- a BM III/II-10. Osztály tájékoztatása, az esemény körülményeiről, az esetleges kiváltó okairól, op. úton adatgyűjtést folytatunk.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 15.**

212-292/14/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 15-én (14)

1. LBE 4-12
1989. február 11-én 17 óra körüli időben Vácon a mozi előcsarnokában ismeretlen személy(ek) kb. 200 db „Munkások, Munkásfiatalok” című és „Munkásszolidaritás ’89 konferencia szervezői” aláírású röplapot helyeztek el egy székre. A röplapok nyomdai eljárással készültek.

Tartalma:

Bírálja az MSZMP vezetőit, követeli a térítésmentes munkásrészvények kibocsátását, munkásönkormányzatok, munkástanácsok felállítását. A demokratikus párttörvény és választójogi törvény mielőbbi megalkotását követeli, valamint, hogy

független pártokba tömörülve fejezhessék ki akaratukat. 1989. február 25-én 9 órára a Jurta Színházba országos munkáskonferenciát hívnak össze.

Intézkedés:
- a BM III/III-3. és a BRFK III/III. Osztályok tájékoztatjuk.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 16.**

212-292/15/89.

„Szigorúan titkos"
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 16-án (15)

1. K/3 4
Az MDF szentendrei szervezete 1989. február 2-i keltezéssel nyilatkozatot, felhívást fogalmazott meg a szentendrei teátrum rendezvényeinek megszüntetése érdekében. Tiltakoznak a szentendrei városi tanács 1989. január 30-i döntése ellen, amely 11–10 arányban továbbra is helyt ad a kulturális rendezvénynek a város főterén. Az MDF szerint a szentendrei teátrum semminemű városi igényt nem elégít ki, ellenben rontja a városi összképet, növeli a zsúfoltságot. A város polgárainak véleményét a témában azzal akarják kifejezésre juttatni, hogy 1989. március 18-án 16 órakor a Fő téren tiltakozó demonstrációt szerveznek követelve a teátrumnak a Fő térről való eltávolítását, a kiadott működési engedély visszavonását. A találkozás helye a Fő tér lesz.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztály tájékoztatása.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 16.**

212-292/16/89.

„Szigorúan titkos"
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 16-án (16)

1. TK 12-12
1989. február 10-én a gödöllői MDF szervezetének közgyűlésén az alábbiakat fogadták el: MDF és a FIDESZ szervezésében felvonulást terveznek. A felvonuláson MDF zászlókkal, transzparensekkel kívánnak részt venni. Kijelentették, hogy a hivatalos szervek által szervezett ünnepségtől elhatárolják magukat. A gödöllői megmozdulásokat követően 1989. március 15-én 12 órakor a budapesti Petőfi szobornál az MDF országos rendezvényén vesznek részt.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztályt tájékoztatjuk.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 17.**

212-292/17/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 17-én (17)

1. TK 13-14
G. J. Göd, […] sz. alatti lakos lakóházát 1989. február 7-én a Váci Bíróság I. fokú határozata alapján – nevezett fellebbezése ellenére – hatóságilag lebontották és a benne talált ingóságokat a telek elé az utcára kipakolták.

Ugyanezen a napok a teleknél megjelent Vass István „F” d. keretében ellenőrzött személy, a Munkások a Demokráciáért csoport vezetője, és Polaroid géppel több fényképfelvételt készített az eseményről, majd fénymásolás céljából elkérte G.-től az összes hivatalos papaírt és megígérte, hogy mivel széleskörű ismeretséggel rendelkezik, elintézi a férfinak az ingyenes jogi képviseletét, valamint azt, hogy az ügyet a nagy nyilvánosság elé viszi, mint a hatalom egyik túlkapását. 1989. február 16-án reggel a helyszínre érkezett az MTV stábja, és Győrffy Miklós több filmfelvételt készített, majd – a Vass által idő közben lefénymásolt és visszaadott – egész ügyiratot és határozatot eredetben elvitték. Vass és G. megállapodtak abban, hogy 1989. február 17-én találkoznak és megbeszélik az üggyel kapcsolatos további teendőket. Vass ismételten közölte, felvállalja azt, hogy a helyzetet nyilvánosságra hozza, mivel ilyet semmilyen államhatalom nem engedhet meg magának.

Intézkedés:
- az információt tájékoztató munkánk során hasznosítjuk.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. február 24.**

212-292/18/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. február 24-én (18)

1. ER 12
1989. február 22-én 20.20 órakor a 07-es telefonszámon az Érdi RK ügyeletének ismeretlen férfihang telefonon az alábbiakat közölte:

„Ma 21 órakor az érdi Skála áruházban időzített bomba robban. Reform akciócsoport.”

A helyszínre érkező FRE tűzszerészcsoport a helyszín átvizsgálása során robbanószerkezetet, robbanóanyagot nem talált. A fentieket a Pest MRFK központi ügyelete a BM főügyeleti osztálynak soron kívül jelentette.

Intézkedés:
- a BM III/II-11. Osztály tájékoztatása.

2. ER 12
1989. február 22-én 16.05 órakor az isaszegi MÁV állomás vasúti szolgálati telefonszámát ismeretlen személy felhívta, és miután meggyőződött róla, hogy az isaszegi MÁV állomással beszél, közölte, hogy az állomáshoz tartozó, de az utasok által használt WC-ben robbanószerkezet van elhelyezve, majd a telefont lerakta. A tűzszerészcsoport a helyszínt átvizsgálta, robbanószerkezetet vagy ahhoz hasonló tárgyat nem találtak. A fentieket a Pest MRFK központi ügyelete a BM főügyeleti osztálynak soron kívül jelentette.

Intézkedés:
- a BM III/II-11. Osztály tájékoztatása.

3. ASZA 12.
1989. március 4-én 16 órakor Nagybörzsönyben a József A. u. 34. sz. alatt (Kulcsár István vendéglőjében) lesz az MDF helyi szervezetének alakuló ülése. Vezetője: Alexa Károly és dr. Kulin Ferenc. A fentieket szórólapok terjesztésével hirdetik.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztály tájékoztatása.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. március 1.**

212-292/19/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 1-én (19)

1. HMB 12-4
Juhász Károly ócsai lakos, „F” dosszié keretében ellenőrzött személy Ócsán „Katolikus Kör” néven jogi társaságot kíván szervezni, melynek célja, hogy visszaszerezzék a helyi művelődési házat, mely azelőtt egyházi tulajdon volt. A tervéhez megnyerte a helyi egyházközség képviselő testületét, akik a február 19-i közgyűlési jegyzőkönyv egy példányát a váci püspökségre megküldték.

Intézkedés
- tájékoztatjuk a BM III/III-1. Osztályt.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. március 1.**

212-292/20/89. „Szigorúan titkos”

Budapest, 1989. március 1-én (20)

1. HMB 12-4
Az MDF váci szervezete különböző alternatív szervezetek képviselőinek a bevonásával tervezi március 15-e Vácott történő megünneplését. Terveik között szerepel a gyülekezés helyéről induló csendes séta az 1948-as emlékműhöz. A FIDESZ váci csoportjának egyik képviselője biztosította a szervezőket arról, hogy a gimnazisták egyöntetűen vesznek részt a megemlékezésen. Az emlékműnél Illés Zoltán Erdőkertes, […] sz. alatti lakos mond beszédet, majd „három sokat mondó” vers fog elhangzani. Az ünnepség után Budapestre, a „központi” ünnepségre, megemlékezésre utaznak fel.

Intézkedés:
- a BM III/III. Osztály tájékoztatása;
- a rendezvény op. úton történő ellenőrzése.

dr. Sipos István re. alezredes

Chladekné dr. Bejczi Hedvig

főkapitány áb. helyettese r. fhdgy.

**1989. március 2.**

212-292/21/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 2-án (21)

1. HMB 12-3
1989. februárban Nagykőrösön megalakult az MDF városi csoportja, vezetője dr. Kulin Sándor, taglétszáma jelenleg kb. 30 fő. 1989. február 18-án nyilvános városi gyűlést tartottak, melynek témája az ország demokratikus fejlődése, valamint az MDF alakuló programja volt.

A nyilvános vita után szavazásra került sor arra vonatkozóan, hogy a március 10-11. körüli időben megtartandó MDF országos gyűlésen milyen álláspontot képviseljenek a párttá alakulás kérdésében. A nagykőrösi szavazáson 3 fő ellenezte a párttá alakulást, 13 fő úgy szavazott, hogy legyen egy párt az MDF-en belül, kb. 8–10 fő az MDF párttá alakulására szavazott. A szavazáson részt vett tagok közül 3 fő az MSZMP tagja is egyben. A hírforrás tudomása szerint Csoóri Sándor és Csurka István ellene van a párttá alakulásnak.

Intézkedés:
- a BM III/II-11. Osztály és a BM III/III-4. Osztály tájékoztatása.

2. K/3 12
1989. március 04-én 10 órakor az egyetemi színpadon az FKGP nagygyűlést tervez tartani. Napirendi pontok: aktuális témák, március 15-e egyeztetése.

Intézkedés:
- BM III/III-4. Osztály tájékoztatása.

dr. Sipos István re. alezredes Chladekné dr. Bejczi Hedvig
főkapitány áb. helyettese r. fhdgy.

**1989. március 3.**

212-292/22/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 3-án (22)

1. TA 12
Dragon Pál, az FKGP főtitkárhelyettese és az FKGP egyik vidéki ideiglenes vezetője arról folytattak tárgyalást, hogy az FKGP egyes vezetői gondolkoznak azon, hogy a tagfelvételek során a továbbiakban vizsgálni fogják a jelentkezők előző politikai tevékenységét, megbízhatóságát. A volt, kilépett MSZMP tagok tagfelvételével kapcsolatban az a nézetük, hogy ugyan felvételt nyerhetnek, azonban vezető funkciót nem tölthetnek be. A politikai harcok során használni akarják úgymond az „MSZMP módszereit”. Embereket kívánnak beléptetni, beépíteni az MSZMP szervezeteibe.

Intézkedés:
- tájékoztató munkánk során hasznosítjuk.

dr. Sipos István re. alezredes Chladekné dr. Bejczi Hedvig

főkapitány áb. helyettese r. fhdgy.

**1989. március 6.**

212-292/23/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 6-án (23)

1. ER 12
1989. március 3-án 11 óra 10-kor ismeretlen telefonáló felhívta a MÜM 206. sz. Szakmunkásképző Intézetet Pilisvörösvár, Rákóczi u. 26. és közölte, hogy „az intézetben bomba van, robban”. Az iskola igazgatóhelyettese értesítette a pilisvörösvári rendőrőrsöt, valamint intézkedett az iskola kiürítésére. A helyszínen a FRE tűzszerész csoportja robbanószerkezetet, vagy hasonló tárgyat nem talált. A fentiekről a PMRFK központi ügyelete a BM főügyeleti osztályt soron kívül tájékoztatta.

Intézkedés:
- a BM III/II-11. Osztály tájékoztatása;
- adatgyűjtést végeztünk az elkövetés szempontjából szóba jöhető személyek behatárolására;
- a felmerült személyek op. ellenőrzését végrehajtjuk.

dr. Sipos István re. alezredes Chladekné dr. Bejczi Hedvig
főkapitány áb. helyettese r. fhdgy.

**1989. március 7.**

212-292/24/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 7-én (24)

1. TA 14
„Esztergályos” fn. bizalmas nyomozás során tudomásunkra jutott, hogy az FKGP újjáalakulás előtti tagjai az újjáalakult pártot nem ismerik el, annak eddigi tevékenységét semmisnek tekintik. A kisgazda mozgalom folytatásának jogát fenntartják önmaguknak és egy ezen az alapon újjáalakuló párt soraiba a jelenlegi tagok közül csak azokat kooptálnák, akiket erre érdemesnek tartanak. A célszemély szerint az a lépés pártszakadáshoz fog vezetni.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztály tájékoztatása.

dr. Sipos István re. alezredes Chladekné dr. Bejczi Hedvig
főkapitány áb. helyettese r. fhdgy.

**1989. március 7.**

212-292/25/89. „Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 7-én (25)

1. K/3 12
„Esztergályos” fn. biz. nyomozás során tudomásunkra jutott március 15-e szentendrei ünneplésével kapcsolatban, hogy egy ismeretlen személy megfenyegette célszemélyünket, mint az FKGP főtitkárhelyettesét, ne kompromittálja magát azzal, hogy az MSZMP-vel és a Münnich Társasággal közös ünneplésen vesz részt az FKGP, mert ez árulás lenne, amiért fizetnie kell és a politikai bukásához is vezethet.

A fenti két szervezettel az ismeretlen személy véleménye szerint semmiféle kapcsolatot nem szabad létesíteni.

Intézkedés:
- a BM III/III-7. Osztály tájékoztatása.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. március 9.**

212-292/26/1989.

„Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 9-én (26)

1. TA 12
Az „Esztergályos” fn. bizalmas nyomozás során tudomásunkra jutott, hogy 1989. március végéig az FKGP össze kívánja hívni ideiglenes nagy választmányát. A rendezvényen a már megalakult csoportok képviselői vennének részt és előzetes terveik szerint új vezetőséget választanának, valamint elfogadnák szervezési-működési szabályzatukat. Összejövetelüket egész naposra tervezik, melynek rendezését a pártelnök és a főtitkára is jóváhagyta.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztály tájékoztatása.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. március 9.**

212-292/27/1989.

„Szigorúan titkos”
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 9-én (27)

1. ER 12
1989. 03. 9-én 10.20 órakor K. Á. Vác, […] sz. alatti lakos bejelentette a Váci RK ügyeletére, hogy a Vác, Marx téren lévő Lenin szobor mellett egy bombaszerű lövedéket talált. Az eseményt a Váci RK ügyelete jelentette a HM tűzszerész ügyeletre, intézkedett a helyszín biztosítására.

A helyszínen Nagy István h. tőrm. tűzszerész megállapította, hogy a lövedék egy 82 mm-es szovjet gyártmányú akna repeszgránát. Elhelyezkedéséből egyértelműen megállapítható, hogy nem a földből került elő. A gránát 1955-től sem a szovjet hadseregben, sem a Magyar Néphadseregben nincs rendszeresítve. A gránátból ki volt szerelve a gyújtószerkezet és a robbanótöltet, fekete festésű külső köpenye arra enged

következtetni, hogy azt vagy gyakorló vagy oktatási célra használták. A helyszínről a gránátot a tűzszerész csoport 12.30 órakor elszállította.

Intézkedés:
- a BM III/II-11. Osztály tájékoztatása;
- adatgyűjtést végzünk az elkövetés szempontjából szóba jöhető személyek behatárolására;
- a felmerült személyek op. ellenőrzését végrehajtjuk.

2. ER 12
1989. 03. 9-én 13.08 órakor a Gödöllői RK ügyeletére a segélykérő telefonon ismeretlen férfihang bejelentette, hogy a gödöllői VOLÁN Autóbusz pályaudvaron 5 perc múlva bomba robban. A kapitányság közbiztonsági osztály vezetője 2 rendőrrel a helyszínt átkutatta, robbanóanyagra utaló csomagot, stb. nem talált.

Mindkét eseményről a PMRFK központi ügyelet a BM főügyeleti osztályt soron kívül tájékoztatta.

Intézkedés:
- a BM III/II-11. Osztály tájékoztatása;
- adatgyűjtést végzünk az elkövetés szempontjából szóba jöhető személyek behatárolására.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. március 13.**

212-292/28/89.

„Szigorúan titkos"
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 13-án (28)

1. HMB 12-4
1989. február végén a hírforrás taxijába beszálló egyik utasa – egy általa nem ismert 25 év körüli fiatalember – beszélgetés közben március 15-vel kapcsolatban azt mondta, hogy szerinte jó lesz Budapest belvárosában vigyázni, mert olyat hallott, hogy valakik erre az alkalomra gyújtópalackokat készítenek. Azt, hogy ezeket kitől hallotta, ill. egyéb konkrét információt nem mondott. Az utas elmondása szerint vásározó, szombatonként az érdi piacon sátorban szokott árusítani és nem magyar származású.

Intézkedés:
- az információt pontosítjuk.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**1989. március 14.**

212-292/29/1989.

„Szigorúan titkos"
(selejtezésig)

Budapest, 1989. március 14-én (29)

1. TA 12

„Esztergályos” fn. biz. nyomozás során tudomásunkra jutott, hogy az FKGP nagyválasztmányát 1989. március 23-ra hívták össze. Az összejövetel célja új vezetőség megválasztása, mely 40 fős választmányból, 15 fős politikai bizottságból, 8 fős fegyelmi bizottságból állna terveik szerint. Az összejövetel napirendi pontja lenne továbbá szervezeti alapszabályzatuk megalkotása, valamint a pártból kizárt személyek ügyének rendezése.

Előzetes megbeszéléseik szerint a párt elnökének Vörös Vincét, főtitkárának Futó Dezsőt javasolná a kerületi vezetők csoportja. Az FKGP Pest megyei csoportja Duna Menti Kisgazda címmel lapot kíván indítani, melyben helyi szervezeteik problémáival és az országos szervezet híreivel kívánnak foglalkozni. A lapot elképzeléseik szerint a Kis Újság megjelenéséig szeretnék fenntartani.

Intézkedés:
- a BM III/III-4. Osztály tájékoztatása.

2. HMB 12-4
A galgahévízi helytörténeti klub szervezésében 1989. március 14-én 18 ó. 30 perckor fáklyás felvonulással egybekötött megemlékezést kívánnak tartani Galgahévízen a március 15-i ünnepséggel kapcsolatban. A megemlékezésen ünnepi beszédet mond Erősvári Pál, a helyi gazdakör vezetője. Kb. 200 személy részvételére számítanak. A demonstráció célja a központi ünnepségektől elhatárolódás.

Intézkedés:
- a BM III/III-7. Osztály tájékoztatása.

dr. Sipos István re. alezredes
főkapitány áb. helyettese

Chladekné dr. Bejczi Hedvig
r. fhdgy.

**Somogy megye**

**1989. január 2.**

R-213-1/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVI. 1989. január 2. (1)

LBE 12-12
ASZA 12-12
1988. december 30-án Kaposvár, Ady E. utcában, majd 1989. január 2-án Kaposvár, Május 1. utcában üzlethelyiségek és irodák üvegablakaira ragasztva összesen 5 db kommunistaellenes szöveget tartalmazó (40 év óta hallgat a nép, miattatok személt kommunisták nincs párt és demokrácia), kb. 9,5x2,5 cm nagyságú papírcsíkokat találtak.

Az adatgyűjtés során megállapítottuk, hogy a papírcsíkokat azonos írógéppel, minimális szövegeltéréssel készítették, és valószínűleg 1988. december 29-ről 30-ra virradó éjszaka ragasztották fel. Vizsgálati csoportunk az eset körülményeit megvizsgálta, ennek alapján nyomozás elrendelését az ügyben nem látja indokoltnak.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-3. Osztályt;
- a birtokunkba került papírcsíkokat írásszakértői vizsgálatra megküldtük;
- az elkövető kilétének megállapítására operatív intézkedéseket teszünk.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**1989. január 11.**

R-213-3/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVI. 1989. január 11. (2)

HMB 12-14
Dr. J. Gy. J. […] szám alatti lakos 1988. november végén a Blaguss-Volánbusz Budapest, Engels téri utazási iroda szervezésében csoportos társasutazáson vett rész Izraelben feleségével együtt. Hazatérését követően szűk baráti körben elmondta, hogy visszautazásukkor az izraeli repülőtéren a több utastól elkülönítve vizsgálták át csomagjaikat, majd a biztonsági szolgálat megbízottja részletesen kihallgatta. Ennek részleteit nem mondta el csak célzott arra, hogy tudtak a korábbi líbiai külszolgálatáról és az érdeklődés politikai kérdésekre is kiterjedt. A biztonsági szolgálat megbízottjának tevékenységét előzékenynek és udvariasnak minősítette.

Megjegyzés: dr. J. az izraeli biztonsági szolgálat kihallgatásáról hivatalos szerveknek nem tett bejelentést. Adataink szerint 1980-as években 5 évig fogorvosként dolgozott Líbiában, Tripoliban a poliklinikán (1980–1985 között). Kint tartózkodása idején – saját elmondása szerint (forrás: HMB) – a líbiai biztonsági szolgálat külső figyeléssel ellenőrizte tevékenységét.

1987-ben a „Gavallér" fn. előzetes ellenőrzés célszemélyének kapcsolataként merült fel, akit kémkedés gyanúja miatt ellenőriztük. A célszemély az NSZK-ból előre megírt német nyelvű levelet hozott be részére és itt adta postára.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/II-4. Osztályt;
- dr. J. Gy. kihallgatásának körülményeit operatív úton pontosítjuk.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**1989. január 13.**

R-213-4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVI. 1989. január 13. (3)

ER 12-12
1989. január 11-én 24 órakor Marcaliban a rendőrjárőr nagyobb mennyiségű röpcédulát talált intézmények, üzletek ablakaira ragasztva, a földre elszórva. A szórólapok nagysága 10x12,5 cm, összesen 73 db került összegyűjtésre. A szöveg, melyet valószínűleg Trodat automatic gumiból készült szedhető bélyegzőlenyomattal készítettek, az alább: „Hiszek egy istenben, hiszek egy hazában, hiszek Magyarország feltámadásában. Csonka Magyarország nem ország, egész Magyarország mennyország". A szórólapokat – mivel tartalmuk nem ellenséges – fényképezéssel történt rögzítés után összegyűjtötték.

Intézkedés:
- vizsgálati csoportunk szakvéleménye szerint bűncselekmény nem valósult meg, ezért nyomozást nem rendeltek el;
- tájékoztattuk a BM III/III-3. Osztályt;
- az elkövető(k) felderítésére operatív intézkedéseket teszünk.

Megjegyzés: a BM főügyelet január 12-én tájékoztatva.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**1989. január 26.**

XVI. 1989. január 26. (4)

HMT 12-12
ASZA 12-12
1989. január 25-én a kaposvári Kilián György Művelődési Központban a FIDESZ kaposvári csoportja és az MDF kaposvári szervezet rendezésében Litván György budapesti lakos, történész, „F" dossziés személy Magyarország 1956 címmel előadást tartott. A rendezvényen az előzetesen várt kb. 100–120 fő helyett több mint 600 fő vett részt.

Az előadót a FIDESZ nevében Berta Gábor köszöntötte, majd bemutatásakor elmondta, hogy részt vett a „forradalom"-ban, fegyverrel harcolt, mely cselekményéért börtönbüntetésre ítélték.

Litván előadásában 1955. decemberétől 1956. decemberéig elemezte hazánk történelmét, több oldalról „bizonyította" az október események „forradalmi" jellegét. Kifejtette, hogy „népi forradalom" volt, mellyel a nemzet bizonyította, nem fogadja el a kommunista rendszert, többpártrendszert, demokráciát követelt. Előadásában a fő hangsúlyt Nagy Imre személyére, tevékenységére, erényeire, illetve elkövetett politikai hibáira helyezte. Elemezte az októberi események kitörésének előzményeit, egyben cáfolta az MSZMP által deklarált okokat, pl. egyértelműen elvetette az ellenséges emigráció, és a nyugati titkosszolgálatok szerepét.

Előadása logikusan felépített, de több ellentmondást is tartalmazott, viszonylag visszafogott hangvételű volt.

Az előadást követően több mint 20 kérdés hangzott el, mely az 1956-os eseményekkel, de néhány a jelenlegi helyzettel volt összefüggésben. Több felszólaló az MSZMP-t, a Szovjetuniót támadó, a szocializmust megkérdőjelező, ellenségesnek minősíthető véleményt nyilvánított, mely a jelenlévők közül kb. 50 főnél nagy tetszést aratott. Litván válaszaiban mérsékelt magatartást tanúsított, pld. elutasította az ellenforradalom leverése utáni időszak „vörös terror"-kénti emlegetését.

A hallgatóság többsége a kaposvári értelmiség köréből, az MDF és a FIDESZ tagjaiból állt.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-3. Osztályt;
- tájékoztattuk az MSZMP Somogy megyei bizottságának első titkárát.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**1989. február 3.**

XVI. 1989. február 3. (5)

K/3 12-12
Masszi Béla Kaposvár, […] szám alatti lakos címére az UKI – a Magyar Egyház-szociológiai Intézet, Ausztria 1140 Wien, Linzer Str. 263., melynek vezetője András Imre

jezsuita szerzetes, megküldte a 35. számú sajtótájékoztatót. A tájékoztatóban az intézet által készített értékelő-helyzetelemző anyag található, melynek címe: Öt új segédpüspök a magyar egyház szolgálatában.

A püspök kinevezésekről és az egyházmegyei tisztségek betöltéséről megállapítja a tanulmány, hogy 1957 óta egyházi funkciót csak az állam jelöltjei tölthettek be az államnak tett szolgálatok jutalmául. Ez feszültséghez vezetett, mely az utóbbi időben enyhült. Az enyhülés egyik oka a magyar gazdaság krízise, amelyben fontossá vált, hogy a külföldi hitelek elnyerését ne hátráltassa az egyházi élettel szembeni merevség.

A tanulmány részletesen jellemzi az öt új segédpüspök (dr. Dékány Vilmos, Várszegi Asztrik, Ács István, Mayer Mihály, dr. Takács Nándor) életútját, személyi tulajdonságait, teológiai képességeit. A „Mit tehetnek Magyarországon a segédpüspökök" című fejezetben kifejtik, hogy félre vannak állítva, illetve az állam bizalmi emberei igyekeznek meggátolni befolyásukat a fiatal papság irányába. Úgy értékelték, hogy az állam az egyházkormányzati helyek bizalmi embereikkel való betöltésével elérte, hogy gyorsan értesült minden, az egyházban történt eseményről, diszkréten „visszaüzenhetett", vagy éppen dezinformálhatta az egyházat.

Megállapításunk szerint a tanulmány alkalmas arra, hogy az állam és az egyház közötti rendezett viszonyt destabilizálja.

Megjegyzés: Masszi Béla 32 éves, volt kaposvári, jelenleg zalaudvarnoki rk. plébános a korábbi időszakban is rendszeresen megkapta a fenti intézet kiadványait.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-1. Osztályt;
- tájékoztatjuk a Zala Megyei RFK III/III. Osztályát.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**1989. február 3.**

R-213-7/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVI. 1989. február 3. (6)

1. K/3 12-12
TA 12-12
ASZA 12-12

Winkler Ferenc ([…], muzeológus) Kaposvár, […] sz. alatti lakos több társával Magyarország első nem állami és nem politikai tulajdonú helyi közösségi rádió létrehozását kezdeményezte. Elképzeléseik szerint a Pannónia Rádió nevet viselő, kaposvári központi rádióállomás az állampolgárok tulajdona révén elsősorban az ő boldogulásukat kívánja helyi viszonylatban elősegíteni. Tervezik, hogy adásaikban a külföldön, elsősorban a tengerentúl élő magyarok rendszeres kulturális, közélet, tudományos és üzleti fórumot kapnának. Adataink szerint a rádióállomás létrehozásában a FIDESZ és az MDF kaposvári csoportjai is közreműködnek. 1989. február 3-5. között a KATE kaposvári állattenyésztési karán tartják alakuló megbeszélésüket, melyen budapesti „rádiós szakemberek" is részt vesznek. A rádióadó berendezéséhez szükséges technikai eszközök beszerzéséhez nyugati emigrációs szervekkel vették fel a kapcsolatot. A szervezetek címét az USA budapesti nagykövetségétől kapták.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-5. Osztályt;
- a csoport tagjait azonosítjuk, alapellenőrzésüket elvégezzük.

2. HMT 12-13

1989. február 2-án a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság rendezésében a megyei könyvtársban alkotó-közönségtalálkozót tartottak, melynek két meghívott vendége Csengey Dénes író, az MDF ideiglenes elnökségének tagja, keszthelyi lakos és Varga Csaba író-szociológus, budapesti lakos volt. A rendezvényen kb. 100 fő vett részt, az MDF és a FIDESZ helyi szervezetei is képviseltették magukat. A politikai jellegű összejövetelen Csengey Dénes a Hitel 1989. 3. számában megjelent írását elemezte. Megállapította, hogy reális veszélyként merült fel a baloldali visszarendeződés. Véleménye szerint a legközelebbi MSZMP KB ülés eredménye – a Pozsgay, Berecz, Grósz közötti politikai harc kimenetele – meghatározza az ország további sorsát. Kifejtette, hogy a baloldal radikális elemei egyre erősebben szerveződnek. Példaként a Münnich Ferenc Társaságot és a lenini MKP-t említette.

A többpártrendszer kérdésében Csengey kifejtette, hogy erős, nagy pártok kialakulására van szükség, mert a sok kis párt felaprózza az erőket és ez csak látszat – többpártrendszert eredményezhet, mint Lengyelországban. Véleménye szerint az MDF-nek is párttá kell szerveződnie, de erre jelenleg még nem értek meg a feltételek. Varga Csaba ezzel nem értett egyet, a pártok mielőbbi megalakítása mellett érvelt és bejelentette, hogy a következő 10 napban megkezdi a parasztpárt szervezését.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**1989. február 6.**

R-213-8/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVI. 1989. február 6. (7)

HMT 12-13
1989. február 4-én, Budapesten megrendezték az MDF országos egyeztető megbeszélését, melyre minden helyi csoport képviselője meghívást kapott. Somogy megyét hat fő képviselte. A rendezvényen Lezsák Sándor ismertette az MDF jelenlegi szervezettségi fokát, anyagi helyzetét. Bejelentette, hogy független napilap indítását tervezik, melynek rendkívüli számait március 11–15. között adják ki. Terjesztésére országos futárszolgálatot kívánnak létrehozni.

Lezsák bejelentette, hogy az elnökség véleménye szerint a mozgalmon belül megyei szervezetre, illetve megyei vezetőségre nincs szükség, elképzeléseik szerint a helyi szervezetek közvetlenül kapcsolódnának a központhoz.

Az összejövetelen ismertették az MDF alapszabály tervezetét és bejelentették, hogy az elnökség véleménye szerint nem kívánatos az MDF párttá való alakulása. Bíró Zoltán indoklása szerint erre nem értek meg a feltételek, és sokan vannak, akik a párttá való alakulás esetén nem kívánnának a mozgalomban továbbdolgozni. Többek között személy szerint ő sem. Nincsenek meg a párttá való alakulás személyi feltételei, főleg vidéken és az sem tisztázott, hogy az MDF-ből milyen és hány párt alakulna.

Az ideiglenes elnökség értékelése szerint a február 10-i MSZMP KB ülés állásfoglalása sorsdöntő lesz az ország életében. Véleményük szerint abban az esetben, ha a KB elfogadja 1956 Pozsgay-féle értékelését, akkor komolyan lehet venni a párt megújulási szándékát, ellenkező esetben megnő a hatalmi visszarendezős veszélye. Csurka István szerint Pozsgay sorsa a nemzet sorsa is.

Bejelentették, hogy március 14-én nagyszabású tömegdemonstrációt szerveznek, március 15-én pedig a budai várban fáklyás felvonulást.

Intézkedés:

- tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**1989. március 6.**

R-213-9/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVI. 1989. március 6. (8)

HMT 12-13
1989. március 4-én az MDF országos gyűlése előtti utolsó egyeztető megbeszélést tartottak Budapesten, kb. 100 fő részvételével. Lezsák Sándor tájékoztatója szerint az országos gyűlés időpontja: 1989. március 11-én 10 h-tól 19 h-ig, március 12-én 8 h-tól 16 h-ig. Helye: a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem, Budapest. Az épületet a gyűlés előtt egy nappal lezárják, belső őrséget szerveznek a provokációk elkerülése érdekében.

A napirendi pontok:

1. Az MDF ideiglenes elnökségének, munkacsoportjainak helyzetelemzése.
2. Az MDF programja és alapszabálya.
3. Az MDF irányító testületeinek, tisztségviselőinek megválasztása.

Ez ideig 47 rádió, TV és hírügynökség jelentette be, hogy tudósítani kíván a gyűlésről. A gyűlésre való belépést szigorúan ellenőrizni fogják, a küldötteket MDF illetve személyi igazolvánnyal és megbízólevéllel léphetnek be. Für Lajos előterjesztésében megválasztották a jelölőbizottságot, melynek elnöke Balázs Péter lett. Az országos gyűlésen 11 tagú vezetőséget, 60–80 tagú választmányt, etikai és számvizsgáló bizottságot, illetve szakmai tanácsadó testületet választanak.

Megszervezték az országos gyűlés idején megjelenő lapjuk országos terjesztését futárszolgálat útján.

Az országos gyűlés előkészítésén kívül az alábbi témákat vetették fel, vitatták meg: Lezsák Sándor bejelentette, hogy március 14-én a nemzet sportcsarnokban 17.30 h-kor nagygyűlést tartanak, mellyel kapcsolatban komoly nemzetközi érdeklődés tapasztalható. A gyűlés szónoka Csurka István. A párttá alakulás gondolatával szinte minden hozzászóló foglalkozott, mellyel összefüggésben Bíró Zoltán bejelentette, amennyiben az új választójogi törvény szerint csak pártok indulhatnak a választáson, az MDF rövid időn belül párttá alakul. A többség azon a véleményen volt, hogy jelenleg mozgalomként kell működnie az MDF-nek.
Felmerült, hogy a mozgalom feladatainak ellátásához függetlenített emberek szükségesek. Bégány Attila bejelentette, hogy alakulóban van az MDF ifjúsági szervezete. Illés István dunaújvárosi tag azt javasolta, hogy az összes helyi szervezeten belül alakuljon munkástanács.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**1989. március 22.**

R-213-10/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVI. 1989. március 22. (9)

HMT 12-13
Incze Domokos […] Balatonszabadi, […] sz. alatti lakos, az SZDSZ 8 fős kaposvári csoportjának ügyvivője március 21-én megkereste az MDF helyi csoportjának egyik vezetőjét. Elmondta neki, hogy az SZDSZ 1989. április 30-ra országos tüntetést szervez, melyen a munkásőrség feloszlatását követelnék. A céljuk az, hogy az ország minél több városában tüntessenek ezen a napon, így a kaposvári SZDSZ csoport, a helyi FIDESZ és MDF szervezeteket is bevonva kívánja a tüntetést megszervezni.

A helyi SZDSZ szervezet azt is javasolja a kaposvári alternatív szervezeteknek, hogy ne vegyenek részt a május 1-i hivatalos rendezvényeken, hanem az egyik Kaposvár környéki kirándulóhelyen – Gyertyános völgyben – szervezzenek külön programot.

Incze Domokos felvetésére a helyi alternatív szervezetek még nem reagáltak.

Intézkedés:
- a III/III. Csoportfőnökség napi jelentési rendszerében az információkat közöltjük;
- tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**1989. március 24.**

R-213-11/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVI. 1989. március 24. (10)

1. TA 12-12
1989. március 23-án az esi órákban Nagy Zoltán ([…], levéltárkezelő) Kaposvár […] szám alatti lakos, a kaposvári FIDESZ csoport egyik vezetője beszélgetést folytatott Vészi János budapesti lakossal, Nagy Imre volt miniszterelnök vejével. Arról tájékoztatta, hogy a kaposvári FIDESZ csoport és a helyi SZDSZ csoport közösen emléktáblát kíván állítani Nagy Imrének, Kaposvár szülöttének, és ehhez kérte a család hozzájárulását, melyet meg is kapott.

Nagy Zoltán arról is tájékoztatta Vészi Jánost, hogy március 22-én felkereste dr. Mészáros Balázs ([…] múzeumigazgató) Kaposvár, […] szám alatti lakos, MSZMP tag, az MSZMP helyi reformkörének szóvivője, és közölte vele, hogy a reformkör is csatlakozni kíván az emléktábla állításához. Csatlakozási szándékukat az inspirálja, hogy Nagy Imre reform-kommunista volt és az MSZMP alapító tagja. A helyi reformkör ezzel a lépéssel is el akar határolódni az MSZMP dogmatikus szárnyától, még olyan áron is, hogy adott esetben kizáratják magukat az MSZMP-ből. Mészáros Balázs kihangsúlyozta, hogy szándékukkal nem az MSZMP-t, hanem a reformkört képviselik.

Nagy Zoltán és Vészi János megállapodott abban, hogy egy viszonylag semleges szövetű – pl. „a mártír miniszterelnök emlékére Kaposvár szabadságszerető polgárai” – emléktáblát kellene állítani, az egyes szervezetek pedig a koszorúk szalagjain tüntetnék fel Nagy Imréről alkotott véleményüket. Az emlékműtábla avatás egy napon lenne a temetéssel, június 16-án.

A FIDESZ vezető beszámolt arról is, hogy a mai napon – március 24-én fog találkozni a Somogy Megyei Tanács elnökének személyi ügyekkel foglalkozó referensével és akkor kell választ adnia, megkapták-e a család hozzájárulását és hajlandó-e a FIDESZ és az SZDSZ a reformkörrel közösen emléktáblát felállítani.

2. HMT 12-13
Az 1989. március 22-i 9. számú napi jelentésünk kiegészítéseként tudomásunkra jutott, hogy az SZDSZ kaposvári csoportja önállóan, saját kezdeményezéseként kezdte

szervezni az április 30-i – munkásőrség-ellenes – tüntetést. Kezdeményezésükhöz csatlakozott már a FIDESZ kaposvári csoportja, az MDF azonban elhatárolja magát az eseményektől.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk az MSZMP Somogy megyei pártbizottságának I. titkárát;
- tájékoztattuk a BM III/III. Csoportfőnökséget;
- tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Mátyás József r. ezredes
főkapitányság-vezető áb. h.

László Lajos r. őrgy.

**Szabolcs-Szatmár megye**

**1989. január 6.**

R-214-12/1-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. január 6. (1)

HK 12-12
Tájékoztatása alapján jutott tudomásunkra, hogy a szakszervezetek megyei bizottsága felhívással fordult a megyében lévő nagyobb gazdálkodó szervek üzemi, szervezeti bizottságához, hogy 1989. január 9-én 8 órakor mintegy 10 perces munkabeszüntetéssel, tiltakozzanak a kormány által bevezetett áremelkedések mértéke ellen.

Megjegyzés: a felhívást eddigi adataink szerint a Mezőgép Vállalat, a Hajtóművek és Festőberendezések 2. sz. Gyára elfogadta; a Posta, a Papíripari Vállalat nyíregyházi gyára, a Szabolcs Volán szakszervezeti bizottsága még nem alakított ki állásfoglalást, a MÁV záhonyi üzemigazgatósága jelezte, hogy nem kapcsolódik az említett felhíváshoz.

Intézkedés:
- az információról tájékoztattuk az MSZMP Szabolcs-Szatmár Megyei Bizottságát;
- operatív pozícióinkat eligazítottuk hasonló információk jelzésére, a felsorolt objektumokban a hangulati tényezők figyelemmel kisérésére.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. százados
elemző-értékelő főelőadó

**1989. január 10.**

R-214-23/2-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. január 10. (2)

ASZA 12-12
A f. hó 6-án adott napi jelentésünk ellenőrzése során, az alábbiakat állapítottuk meg:

Az SZMT által közzétett tiltakozó felhívásra megyénk intézményei, gazdasági egységei közül mintegy 150 csatlakozott. F. hó 9-én valamennyi műszak a helyi sajátságoknak megfelelően reagált a szakszervezet kezdeményezésére.

Az üzemek, vállalatok kb. 60 százaléka 10 percre beszüntette a munkát.

A folyamatosan termelő vállalatoknál a szakszervezeti bizalmiakat tájékoztatták, akik továbbították a felhívás tartalmát a tagsághoz.

Néhány intézményben és vállalatnál – a teljesség igénye nélkül – VAGÉP, tiszavasvári Alkaloida, SZÁÉV, KEMÉV, megyei kórház, Taurus nyíregyházi gyára – ismertették a felhívást, aláírásokat gyűjtöttek, majd külön tiltakozó levelet készítettek, melyeket megküldenek a minisztertanács elnökének és a SZOT főtitkárának.

Megjegyzés: megyénk oktatási és kulturális intézményeiben a felhívással egyetértettek, de a munkát nem szüntették be. A tömegközlekedésben, hírközlésben, a kommunális szolgáltatásban fennakadás nem volt, ellenséges hangulatkeltés és rendkívüli esemény nem történt.

Intézkedés:
- a keletkezett adatokról tájékoztattuk az MSZMP Szabolcs-Szatmár Megyei Bizottságát;
- jelzőrendszerünk útján a hangulati tényezőket továbbra is figyelemmel kísérjük, melyről soron kívül tájékoztatást adnak.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. százados
elemző-értékelő főelőadó

**1989. január 16.**

R-214-23/3-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. január 16. (3)

ASZA 12-14
F. hó 12-én 21 órakor a csengersimai FEP-en úti okmányok nélkül jelentkezett M. T. D-A. […] százados, román állampolgár, Szatmárnémeti, […] alatti lakos, aki személyazonosságát a Securitate nr 022403 számú szolgálati igazolványával igazolta és kijelentette, hogy nem kíván visszatéri a Román Szocialista Köztársaságba.

Meghallgatása során elmondta, hogy 1978-ban fejezte be a katonai főiskolát. 1987. márciusáig a peteai [Pete] határátkelőhelyen teljesített szolgálatot, majd a Securitate hivatásos állományába került és hat hónapos továbbképzés után a szatmárnémeti kiegészítő parancsnokság elhárító tisztje lett.

Beszámolt a speciális szerv országos és megyei szervezeti felépítéséről, megnevezte az általa ismert parancsnokokat és beosztottakat, az alkalmazott eszközöket, módszereket. Ismertette az általa foglalkoztatott 33 ügynök adatait, feladatait, valamint a kapcsolattartás módját.

Megjegyzés: átszökését azzal indokolta, hogy az új beosztásában nem voltak munkasikerei, emiatt a közelmúltban felelősségre is vonták. Nem szeretett a tiszttársaira dolgozni. Elhatározásában közrejátszott még, hogy aznap egy kisebb közúti balesetet is okozott, ennek a következményeitől is félt. Átszökéséhez felhasználta a peteai határátkelőhelyen még meglévő személyes kapcsolatait, azokat felkereste, italozás közben kiment levegőzni, majd átsétált a határon, tudva azt, hogy az őrkatonák ott már nem használhatnak fegyvert.

Intézkedés:
- a M. T. D-A. által elmondottakat jegyzőkönyvben rögzítettük;
- nevezettet további kihallgatás és a tartózkodási engedély elbírálása céljából átadtuk a BM III/1., valamint a BM III/II-12. Osztály képviselőinek, akik Budapestre szállították.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. százados
elemző-értékelő főelőadó

**1989. január 16.**

XVII. 1989. január 16. (4)

V/1 12-14
Arról adott tájékoztatást, hogy T. J. […] Budapest […] szám alatti lakos – aki jelenleg rablás és lopás miatt előzetes letartóztatásban van a nyíregyházi BV intézetben – fegyveres szökést tervez.

Cselekményét két szabadlábon lévő bűntársával: B. L. és Sz. Gy. nevű budapesti lakosok segítségével akarja végrehajtani, akik egy-egy kézi lőfegyverrel is rendelkeznek. Az akciót T. bírósági tárgyalása idejére tervezik túszejtéssel vagy fegyverhasználattal. Az időpont még nem ismert, mert a T. elleni eljárást jelenleg ügyészi szakban van.

Megjegyzés: az információ tartalmát valószínűsíti az a körülmény, hogy T. tagja volt a szegedi börtönben V. Gy. elítélt által szervezett fogolyszökési akciónak, az ő kísérlete viszont eredménytelen maradt.

Intézkedés:
- T. J. és területünkön tartózkodó bűntársa szoros operatív eszközökkel történő ellenőrzését az illetékes börtönelhárító közreműködésével megszervezzük;
- B. L. és Sz. Gy. fegyverrejtegetéséről, a tervezett cselekményükről tájékoztatjuk a Budapesti Rendőr-főkapitányság III/II. Osztályát;
- a bírósági tárgyalás időpontjának ismeretében megtesszük a szükséges preventív intézkedéseket.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. százados
elemző-értékelő főelőadó

**1989. január 17.**

R-214-23/6-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. január 17. (5)

HÜ 12-12
Tájékoztatása szerint a Magyar Demokrata Fórum Szabolcs-Szatmár megyei szervezetének a kezdeményezésére 1989. január 13-án, a Romániából áttelepültek helyzetének rendezésére, javítására, bizottság alakult az MSZMP, az HNF, a KISZ, az MDF, a megyei tanács és az egyházi felekezetek képviselőiből. A fenti szervezetek képviselői úgy határoztak, hogy közös levéllel fordulnak a Belügyminisztérium vezetéséhez, amelyben menekülttábor (befogadó telep) létesítését javasolják a megyénkben. Álláspontjuk szerint indokolja ezt az áttelepültek jelenlegi rendezetlen helyzete, illetve a tavasz folyamán várható nagyobb létszámú áttelepülés.

A belügyminiszter elvtárshoz címzett levélben az alábbi javaslatok vannak:

- A leendő tábor helyszínéül a Nyírlugosi Állami Gazdaság objektumát, a csengeri úttörőtábort, vagy Nyíregyházán a KISZ továbbképző intézetét ajánlják.

- Az áttelepülni szándékozók helyzetének vizsgálatában az általuk alakított bizottság tagjai is részt kívánnak venni. Ez egyben lehetőséget teremtene az itt maradók további sorsának a figyelemmel kísérésére.

- Az országból kiutasítottak részére az illetékes szervek biztosítsanak fellebbezési lehetőséget. A fellebbezések elbírálását a bíróság végezze.

Megjegyzés: az elmúlt napokban a tömegtájékoztatási eszközöknek a román áttelepültek helyzetével való fokozott tevékenysége nyomán került sor a fenti bizottság megalakulására. Amennyiben megyénk területén kialakításra kerül az áttelepültek tábora, úgy az áb. operatív szempontokat figyelembe véve a nyíregyházi KISZ továbbképző intézet lenne a legmegfelelőbb.

Intézkedés:
- az operatív pozíciónkat utasítottuk a hasonló információ jelzésére.

dr. Koncz András r. ezredes főkapitány áb. helyettese — dr. Vass János r. fhdgy.

**1989. január 18.**

XVII. 1989. január 18. (6)

TA 12-12
Útján a tudomásunkra jutott, hogy Usz István […] ortodox lelkész, Nyíregyháza, […] sz. alatti lakos különböző felekezeti alapon létrehozandó cserkészcsapat megalakítását tervezi. Felvette a kapcsolatot Foitl Károly nyugdíjas, üzemmérnök Budapest […] sz. alatti lakossal, aki kapcsolatban áll Köllei (volt Köller) György Münchenben élő katolikus pappal, a magyarok „európai főcserkészeként" ismert személlyel. Foitl Károly elmondta, hogy a Dunakanyarban, ahol múltja van a mozgalomnak, már élő cserkészcsapatok vannak. Usz Istvánt dr. Liptai László, Budapest […] sz. alatti lakoshoz, a cserkészmozgalom egyik alapítójához irányította.

Megjegyzés: megyénkben eddig sem egyházi, sem világi személyek részéről nem merült fel szándék cserkészszervezetek létrehozására.

Intézkedés:
- tájékoztattuk a BM III/III-1. Osztályt;
- megszervezzük Usz István ez irányú tevékenységének az ellenőrzését.

dr. Koncz András r. ezredes főkapitány áb. helyettese — dr. Vass János r. fhdgy.

**1989. január 23.**

R-214-23/8-1989. — Szigorúan titkos! (selejtezésig)

XVII. 1989. január 23. (7)

ASZA 12-12
1989. 01. 20-án személyes adatgyűjtés nyomán jelentette, hogy f. év 01. 19-én 19 óra körüli időpontban, a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola portájára fenyegető tartalmú telefonhívás érkezett. Az ismeretlen férfi telefonáló közölte K. T-né […] portással, hogy a főiskolát f. év 01. 20-án felrobbantják. A portás ezt a bejelentést kétkedéssel fogadta, amit közölt az ismeretlen hívóval. Erre – a hangja alapján – feltehetően fiatal férfi a beszélgetést (a vonalat) megszakította. A hívás körülményeinek a vizsgálata azt erősíti, hogy az nyilvános fülkéből történt, a háttérben más személyek hangját is hallani lehetett.

Megjegyzés. az ismeretlen telefonálót a cselekménye elkövetésében feltehetően az motiválta, hogy a közelmúltban a sajtóban nagy nyilvánosságot kapott hasonló esetekről szóló tájékoztatás. Megyénkben közel egy évvel ezelőtt történt telefon útján robbanással való fenyegetőzés, akkor ez a hívás a megyei pártbizottságra érkezett.

Intézkedés:
- az információról a BM III/II-10/a. alosztályt, a BM közbiztonsági főcsoportfőnök elvtársat, a BM főügyeletet tájékoztattuk;
- a főiskola épületét a munkásőrség szakalegységének a bevonásával átkutattuk, robbanószerkezetet nem találtunk;
- a főiskola illetékes dolgozóit a hasonló esetek bekövetkezésére, a megfelelő magatartás tanúsítására eligazítottuk.

dr. Koncz András r. ezredes főkapitány áb. helyettese — dr. Vass János r. fhdgy.

**1989. január 25.**

R-214-23/9-1989. — Szigorúan titkos! (selejtezésig)

XVII. 1989. január 15. (8)

K/3 12-12
Útján a tudomásunkra jutott, hogy az MDF ideiglenes elnöksége, az 1. számú körlevelében tájékoztatta az MDF nyíregyházi szervezetét, hogy f. év 02. 04-én (szombat) 10 órától 17 óráig tájékoztató, egyeztető megbeszélést tartanak, amelyre valamennyi MDF csoport, szervezet meghívást kapott. A találkozó helye: Budapest XIV., Május 1. u. 57–59., a Móra Könyvkiadó.

A találkozó témái:
- az országos gyűlés előkészületei,
- program és alapszabály terv,
- példák és javaslatok a szervezetek, csoportok működésére,
- az MDF és az egyesülési törvény,
- párt?,
- az MDF kapcsolata a hivatalos és az alternatív szervezetekkel, mozgalmakkal,
- a februári küldöttválasztó gyűlések,
- taglista (a helyszínen átvezető),
- a helyi pénzügyek kezelése,
- az MDF emblémája,
- munkásfórum, Dunaújváros, 1989. február 25.,
- ünnepségek március 15-én,
- a központi ügyvitel előkészítése, megosztása.

A találkozón résztvevő MDF-megbízottnak a szervezet igazolványát magával kell vinni. A levelet az ideiglenes elnökség nevében Lezsák Sándor írta alá.

Megjegyzés: az MDF tevékenységének aktivizálódását érzékeljük a megyénkben, az MDF megyei szervezete 1989. 01. 27-én 17 órától Nyíregyházán a Hazafias Népfront klubtermében megbeszélést tart szervezeti kérdésekről, amelyre a helyi választmányok képviselőit meghívták.

Intézkedés:
- az információról tájékoztattuk a III/III-4. Osztályt;
- az egyeztető megbeszélésen történteket HMT-vel ellenőrizzük.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

dr. Vass János r. fhdgy.

**1989. január 27.**

R-214-23/10-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. január 27. (9)

HMT 12-12
Jelentette, hogy Nyíregyházán az MDF Szabolcs-Szatmár megyei szervezete, a TDDSZ nyíregyházi csoportja, az SZDSZ nyíregyházi szervező bizottsága, a Párbeszéd Közművelődési és Tudományos Egyesület és a FIDESZ helyi tagjai részvételével „Történelmi Emlékbizottság" alakult. Az emlékbizottság f. év 01. 27-én keltezett levelében, felhívással fordult a megye lakossága, tömeg- és társadalmi szervei és az intézmények felé, hogy 1989. március 15-én együtt emlékezzenek meg a történelmi évfordulóról.

Megjegyzés: információink szerint az MSZMP megyei bizottsága hasonló tartalmú felhívással kíván fordulni az alternatív szervezetek felé. Az SZDSZ és a FIDESZ tevékenységét, megyénkben való megjelenését ezzel a felhívással érzékeltük először. Adataink szerint az SZDSZ és a FIDESZ létszáma jelenleg 10–20 fő.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt;
- tájékoztatjuk az MSZMP Szabolcs-Szatmár megyei bizottságát;
- az emlékbizottság tevékenységét operatív úton folyamatosan figyelemmel kísérjük.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

dr. Vass János r. fhdgy.

**1989. február 1.**

R-214-23/10/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. február 1. (10)

ASZA 12-12
A kisvárdai városi KISZ bizottság 1989. január 10-re meghívta Morvai Ferencet a helyi reform klubba, hogy tartson előadást „A vállalkozás és a vállalkozók helyzete Magyarországon, tanácsok fiatal vállalkozóknak" címmel. A témával összefüggésben Morvai kb. 10 percet beszélt, ezzel szemben mintegy háromnegyed óráig hazánk politikai helyzetével foglalkozott, melynek az volt a lényege, hogy a kommunisták csak kárt okoztak, tönkretették a gazdaságot és most eladják az országot a nyugati vállalkozóknak. Szerinte a kommunisták között nagyon kevés rendes ember van, a 800000 párttagból talán ha 200000 lehet becsületes. Ugyanezen a napon Morvai Vaján is tartott előadást, ahol szintén ezzel a kérdéssel foglalkozott, ezeket mondta el.

Megjegyzés: az előadásokon részt vevő párttagok közül mindössze egy személy tett kritikai észrevételt a Morvai által elmondottakkal kapcsolatban.
Az eseményről, illetve a Morvai által elmondottakról szervünket szóban tájékoztatta az MSZMP megyei bizottságának ideológiai titkára, egyben kérte, hogy amíg a helyi napilapban nem jelenik meg cikk, addig intézkedést ne foganatosítsunk.

Intézkedés:
- az eseményről távbeszélőn soron kívül tájékoztattuk a BM III/III. csoportfőnök elvtársat;
- további intézkedésre csoportfőnök elvtárs utasítása alapján kerül sor.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. szds.
elemző-értékelő főelőadó

**1989. február 1.**

R-204-23/11-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. február 1. (11)

HMB 12-12
F. hó 2-án jelentette, hogy meghívót kapott a Független Kisgazdapárt február 11-re szervezett alakuló ülésére, melyet Nyíregyházán a Piac Étteremben tartanak. Az ülés napirendjei:

- a nemzeti megújulás kérdése (budapesti előadóval);
- szervezeti vita, tagfelvétel, a nyíregyházi szervezet megalakulása.

Megjegyzés: a Független Kisgazdapártnak elhárítási területünkön történő szerveződéséről ez ideig ismeretekkel nem rendelkeztünk.

Intézkedés:
- az alakuló ülést, annak témáit, hangulatát operatív úton figyelemmel kísérjük;
- a budapesti előadó, a helyi szervezők kilétének megállapítására, ellenőrzésüknek a megszervezésére intézkedünk.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. szds.
elemző-értékelő főelőadó

**1989. február 6.**

R-214-23/12-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. február 6. (12)

HMT 12-12
Jelentette, hogy az MDF f. hó 4-én Budapesten megtartott megbeszélésén mintegy 200 fő vett részt. Az élénk hangulatú, radikális megfogalmazásoktól sem mentes értekezleten a vita az MDF jövőjével kapcsolatban csúcsosodott ki. Az ideiglenes vezetőség mozgalomként képzeli el a folytatást, a hozzászólók többsége viszont – a tagság állásfoglalására hivatkozva -, a párttá szerveződés mellett voksolt. E kérdésben a március 10–12. között Budapesten, a Kertészeti Egyetemen megtartandó országos gyűlés foglal állást. Erre a rendezvényre a szervezők 2000 fő küldöttet várnak.

A március 15-i ünnepséggel kapcsolatban, az ideiglenes vezetőség álláspontja, hogy lehetőleg a hatalomtól külön kell megszervezni, ahol erre nincs lehetősége ott az ünnepi beszédben kell hangsúlyozni az MDF független álláspontját. Az „56-os” kérdést illetően Csurka István fogalmazta meg az MDF álláspontját, melyet Magyar Hírlapban

szeretnének közzétenni. Ennek lényege, hogy a „népfelkelés” megfogalmazást sem tartják kielégítőnek.

A rendezvényen két írásos anyagot osztottak ki:
- az MDF alapszabályának tervezete,
- a pénzgazdálkodásról szóló állásfoglalás.

Az MDF programja nyomdai okok miatt nem készült el, annak elkészítését Békéscsabán e hétre ígérték, melyet postai úton kívánnak eljuttatni az egyes szervezetekhez.

Megjegyzés: az információforrás szubjektív véleménye szerint az országos vezetés megrettent a tagság radikális hangulatától. Elhangzott az is, hogy a jelenlegi vezetés csak az országos gyűlésig kíván funkcióban maradni.

Intézkedés:
- az információról soron kívül, részletesen tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. szds.
elemző-értékelő főelőadó

**1989. február 10.**

R-214-23/13-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. február 10. (13)

ER 12-12
F. hó 09-én arról adtak tájékoztatást, hogy:
- Sz. I. […] mándoki,
- V. F. […] pátrohai,
- G. J. […] eperjeskei,
- M. I. […] mándoki lakosok

1988. nyarán – közelebbről meg nem határozható időpontban – munkahelyükön, az eperjeskei csigás átrakóban engedély nélkül megszereztek és az öltözőszekrényükben elrejtettek 10 db 10 dkg-os paxit robbanó-rudat a hozzávaló 2 db gyutaccsal.

Megjegyzés: nevezettek meghallgatásuk során elmondták, hogy a paxit rudakat az ömlesztett áruk kézi kirakása során találták, azokat a robbantó brigádnak nem szolgáltatták vissza. A robbanóanyagot bűncselekmény elkövetésére nem akarták felhasználni. A személyeknél tartott házkutatás során bűncselekménnyel összefüggő tárgyi bizonyítékot nem találtak.

Intézkedés:
- az MRFK állambiztonsági vizsgálati szerve, visszaélés robbanóanyaggal bűntett alapos gyanúja miatt nyomozást rendelt el;
- az eseményről soron kívül, tájékoztattuk a BM III/II. Csoportfőnökség ügyeletét, illetve a BM III/II-7. Osztályt;
- hasonló események megelőzése, kiszűrése, azok soron kívüli jelentése céljából jelzőrendszerünket eligazítottuk.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. szds.
elemző-értékelő főelőadó

coll: Szaniszló, Virág, Gerzsenyi, Magyar

**1989. február 14.**

R-214-23/14-1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. február 14. (14)

HMT 12-12
F. hó 2-án adott 11. napi jelentés kiegészítéseként jelentette, hogy február 11-én alig több mint fél tucat taggal megalakították Nyíregyházán a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt városi szervezetét. A magát 1930-tól folyamatosnak – csak az utóbbi 40 évben szünetelőnek – tartó párt újjászervezett ideiglenes vezetőségének irányelveiről, a pártprogram kidolgozásáról Iván Géza főtitkár-helyettes tartott bevezető előadást.

Megjegyzés: az ülésen elhangzott, hogy a kisgazdapárt hagyományaihoz híven továbbra is vállalja az agrárérdek, a mezőgazdasági termeléssel foglalkozók politikai képviseletét. Mivel a kisemberek pártjaként szeretnének dolgozni, ezért szélesebb tömegbázis kialakítására törekszenek, céljuk a tagszervezés, a környező falvak megnyerése. E tevékenység kifejtéséhez felajánlotta együttműködési készségét az MDF megyei szervezete.

Intézkedés:
- az információról soron kívül – távbeszélőn – tájékoztattuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét;
- az ideiglenes vezetőség tervezőiről, elképzeléseiről, a szervezőkről operatív úton további adatokat gyűjtünk.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. szds.
elemző-értékelő főelőadó

**1989. február 16.**

R-214-23/15-1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. február 16. (15)

V/1 12-12
Tudomásomra jutott, hogy a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kar dr. Münnich Ferenc Kiváló Kollégiuma „Társadalmi valóság, nemzeti önismeret” 1988/4. sz. – nyomdai úton előállított – kiadványában két kötetben megjelentette Ion M. Pacepa „Vörös horizontok” című könyvének magyar fordítását.

Megjegyzés: a kiadvány megjelentetése feltehetően a szükséges engedélyek nélkül történt, melyhez a felelős kiadó, dr. Kocsis István kollégiumi igazgatóval együtt előszót írt Füzes Péter.

Intézkedés:
- az eseményről soron kívül – távbeszélőn – tájékoztattuk a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletét;
- az információt megküldjük a BM III/III-2. Osztálynak;
- az eredeti anyagról fénymásolt példányt készítünk.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. szds.
elemző-értékelő főelőadó

**1989. március 6.**

R-214-23/16-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. március 6. (16)

TMT 12-12
Az MDF március 4-én Budapesten a Fáklya Klubban megtartott egyeztető megbeszéléséről jelentette, hogy a megbeszélés első részében megállapodtak, március 11–12-i, a közgazdasági egyetemen megtartandó 2 napos országos ülésük napirendi pontjairól.

1. Bíró Zoltán és Lezsák Sándor helyzetértékelő jelentése a szerveződés tapasztalatairól.
2. Az ideiglenes vezetőség programtervezetének vitája.
3. 11–15 fős elnökség, illetve egy 60 tagú országos választmány megválasztása.

Március 4-i ülésen megválasztották a jelölőbizottságot, melynek elnöke Halász Péter, tagjai: Ács Margit, Bakos István, Balázsi Tibor, Bogdán Emil, Élő Ferencné, Fodor Katalin, Nagy József Zsigmond és Torma Lajos.

Megjegyzés: az ideiglenes vezetőség tájékoztatta a mintegy 220–240 fős érdeklődőt, hogy március 14-én a nemzeti sportcsarnokban nagygyűlést terveznek, melyen egyrészt bemutatkozna az új vezetés, másrészt megbeszélnék a 15-i ünnepség módját. Elképzelésük szerint 15-én délben a Petőfi szobortól indulnának és végigjárnák a történelmi helyeket, estére az MDF budai szervezete a várban fáklyás felvonulást szervez, közösen az SZDSZ-szel, ezzel is demonstrálva az alternatív szervezetek egységét.

Intézkedés:
- az információról soron kívül tájékoztattuk a BM III/III-4. Osztályt.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. szds.
elemző-értékelő főelőadó

coll: Bíró Zoltán és Lezsák Sándor, Halász Péter, Ács Margit, Bakos István, Balázsi Tibor, Bogdán Emil, Élő Ferencné, Fodor Katalin, Nagy József Zsigmond és Torma Lajos.

**1989. március 24.**

R-214-23/17-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. március 24. (17)

HMB 12-14
Jelentem, hogy H. J. Kárpátalján illegálisan működő görög katolikus lelkész 1989. március első felében Magyarországra utazott, hogy Paskai László bíborossal találkozzon és tájékoztassa őt a görög katolikus egyház ottani helyzetéről. H. nagy jelentőséget tulajdonít a bíboros közelgő kárpátaljai látogatásának.

Megjegyzés: H. J. elmondta, hogy Chira Sándor, a Karagandába száműzött és egy éve meghalt görög katolikus püspök őt 4 évvel ezelőtt titokban püspökké szentelte, amit a Vatikán is elismer. Arról, hogy H. és Paskai László bíboros között létrejött-e a találkozó, információval nem rendelkezünk.

Intézkedés:
- az információról tájékoztattuk a BM III/III-1. Osztályt.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. szds.
elemző-értékelő főelőadó

**1989. március 31.**

R-214-23/18-1/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

XVII. 1989. március 31. (18)

HK 12-12
F. hó 29-én bejelentette, hogy ismeretlen telefonáló 14 órakor felhívta a Kelet-Magyarországi Építőipari Vállalat székházának telefonközpont kezelőjét és robbantással fenyegető kijelentést tett. Az ismeretlen telefonáló közölte, hogy a „főnökség robbanjon fel!" E kijelentését megelőzően drasztikus kifejezéseket használt. Az ismeretlen férfi a telefonhívásokat 14.30-, 15.30-, 16.00- és 21.30 órakor megismételte.

Megjegyzés: az információ ellenőrzése, illetve a személyes adatgyűjtés során megállapítottuk, hogy a többszöri fenyegető tartalmú kijelentést tevő azonos K. I. […] nyíregyházi lakossal, aki f. hó 30-án 13 órakor meghallgatása során cselekményét beismerte.

Intézkedés:
- a bejelentést követően az illetékes rendőri szervek az épületet átvizsgálták, robbanóanyagot, robbanószert nem találtak;
- az elkövetett cselekményt és annak körülményeit a helyi tömegkommunikációs eszközök útján propaganda célból megjelentetjük;
- az illetékes ügyésszel történt konzultációt követően K. I.-nal szemben – rémhírterjesztés vétsége miatt – büntetőeljárást kezdeményezünk;
- az intézkedéseket egyeztettük a BM III/III. Csoportfőnökséggel.

dr. Koncz András r. ezredes
főkapitány áb. helyettese

Tordai Tibor r. szds.
elemző-értékelő főelőadó

**Szolnok megye**

**1989. március 2.**

R-57/2-1/1989.

„Szigorúan titkos!"
(selejtezésig)

XVIII. 1989. március 2. (1)

ER 12-12
1989. március 1-én a szolnoki rendőrkapitányságra köztörvényes bűncselekmény gyanúja miatt előállított P. M. […] Jászkisér, […] sz., T. I. […] Újszász, […] sz. és B. I. […] Szolnok, […] sz. alatti lakos, mindhárman foglalkozás nélküliek, akik március 15-re tervezett cselekményeikről is beszéltek.

Elmondották, hogy 1989. február 24-én 19-20 h. között a szolnoki vasútállomáson találkoztak, majd a XIII. vágányon álló vasúti szerelvény egyik vagonjában beszélgettek. H. Z. szolnoki lakos az újszászi Autóközlekedési Szakközépiskola elsőéves tanulója szólt arról, hogy március 15-én az országban több helyen fegyveres balhé készül, indítványozta, hogy csoportjuk is aktivizálja magát, Szolnokon gyújtogatásokat, zászlóégetéseket kellene elkövetni. Ezzel valamennyien egyet is értettek, de a konkrét megvalósításról nem esett szó. Baráti társaságukhoz tartozik 15–20 fő hasonló korú fiatal, akik egymás bece-, illetve gúnynevükről ismerik.

Intézkedés:
- az előállított fiatalokat a III/III. Osztály jegyzőkönyvileg meghallgatta, majd szóbeli figyelmeztetésben részesítette őket, felszólítva arra, hogy tartózkodjanak a rend, a lakosság nyugalmának megzavarására irányuló cselekmények elkövetésétől, amire ígéretet is tettek. A fiatalok és környezetük ellenőrzését a március 15-i ünnepség biztosítását szervünk a bűnügyi, közbiztonsági szolgálattal együttműködve tervezi végrehajtani. Ellenőrzésükre operatív úton is intézkedtünk.

Korozs István r. alezredes
Értékelő tiszt

Török Sándor. alezredes
főkapitány-helyettes

**Tolna megye**

**1989. január 25.**

R-19/4-1/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VII. 1989. január 25. (1)

K/3 12-14
Kiss-Bali Zoltán Székesfehérvár, […] címről tájékoztatja Ferentz János Szekszárd, […] cím alatti lakost, hogy január 27-én Budapesten a Savoy Bár melletti presszóban 17 órakor tartják a sepsiszentgyörgyi disszidensek találkozóját. A találkozó jelentőségére való tekintettel elvárja megjelenését.

Megjegyzés: Ferentz Jánost előzetes ellenőrzés alatt tartjuk.

Intézkedés:
- tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt, a Fejér MRFK áb. szervét, az infót a feldolgozás során hasznosítjuk.

Eigner György r. ezredes
megyei rendőr-főkapitány
állambiztonsági helyettese

Preizinger Lajos r. őrgy.
ért. ti.

**1989. január 31.**

R-19/4-2/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VII. 1989. január 31. (2)

K/3 12-14
Az MDF szekszárdi szervezete az alábbi tartalmú sokszorosított anyagot kapta Bégány Attila 1111 Budapest […] szám alatti lakos aláírásával:

A szervezők nevében kéri, hogy tájékoztassák az MDF tagjait arról, hogy február 3–4–5-én egy új, népben-nemzetben gondolkodó ifjúsági szövetség alakul meg, mely az MDF-el szellemi és stratégiai szövetségben, de annak szervezeti keretein kívül kíván működni. Ezt az MDF ideiglenes vezetősége megtárgyalta és nem ellenezte. Az alakuló ülés helye a vámosmikolai „Börzsöny" turistaház, melyet két napra kifizettek.

Az új nemzeti ifjúsági mozgalom célja, hogy világnézeti politikai különbségektől független résztvevők együttműködésével a jelenlegi helyzetet ne a bármelyik oldalról jövő steril ideológiákkal, hanem mindig a nemzet önmagára vonatkoztatott céljait szem előtt tartó cselekvéssel próbálják meghaladni.

Céljuk nem valamely politikai profil, érdekcsoport vagy társadalmi réteg képviselete – ők a politikai pluralizmus szellemében érdekek és érvényesítési formák mellett és között egyfajta közös alapot kívánnak hangsúlyozni. Fertőzni akarnak, mint a vírus, azért, mert a mai válság újabb lejtője még inkább szétzilálhat, de össze is terelhet, melyek közül az utóbbit szeretnék. A szövetség tervezői közül 70 százalékban MDF tagok, 30 százalékban a „szerves mozgalom", a bázisközösségeik tagjai, táncházasok és más csoportok.

Intézkedés:
- az anyag fotómásolatát megküldjük a BM III/III-2. Osztálynak és a Pest Megyei RFK áb. szervének.

Eigner György r. ezredes
megyei rendőr-főkapitány
állambiztonsági helyettese

Preizinger Lajos r. őrgy.
ért. ti.

**1989. február 24.**

R-19/4-3/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VII. 1989. február 24. (3)

K/3 12-14
Az MDF Balatonfüred és környékének szervezete megbízásából egy olvashatatlan aláírású „Felhívás minden MDF szervezethez. Sürgős!" megszólítású anyagot küldött az MDF Szekszárd címre. Ebben közlik, hogy országgyűlési képviselőjük számára egy rövid indítványt tettek, hogy az országgyűlés március 8-i ülésén támogassa azon képviselők indítványát, akik a bős-nagymarosi vízlépcső építésének újratárgyalását kérik. Képviselőjük körzetében szervezetük minden tagja aláírásokat gyűjt a választópolgároktól.

Felhívnak minden MDF szervezetet, hogy csatlakozzanak az akcióhoz, gyűjtsenek aláírásokat, melyet felhívásukkal együtt adják át az országgyűlési képviselőjüknek.
Az anyag elkészítésének ideje 1989. február 22.

Intézkedés:
- az anyag kobzásra kerül, a BM III/III. Csoportfőnökség és az MSZMP megyei bizottságának titkárát tájékoztatjuk.

Eigner György r. ezredes
megyei rendőr-főkapitány
állambiztonsági helyettese

Preizinger Lajos r. őrgy.
ért. ti.

coll:R-19/4-3/1989 VII 1989 24 3 K/3 12-14 8 1989 22

**Vas megye**

**1989. január 4.**

Szám: 217-R-21-1/2989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. január 4. (1)

LBE 4
1989. január 3-án 15.00 órakor egy ismeretlen férfi telefonon felhívta a Vas megyei tanács vb pénzügyi osztályát és az áremelésekkel kapcsolatban azt üzente a megyei tanács elnökének, hogy „ha szombatig nem emelik a gyári munkások fizetését, meg fognak halni. Tudjuk a címüket. Szombathelyen alakult egy szervezet erre. Nem lehet megélni. Meg fognak halni a kommunisták".

Intézkedést nem teszünk.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. január 18.**

Szám: R-217-21/2/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. január 18. (2)

TE 4
Január 13-án az Életünk szerkesztőségében beszélgetést folytattak Szentkirályi Zsolt, Ambrus Lajos és Gyurácz Ferenc szerkesztők, a szombathelyi MDF alapítói. Elmondásuk szerint január 22-én Bécsben „Együtt másokért" címmel rendezvénysorozatot tartanak, melyre kiutazik Csoóri Sándor. A rendezvények után Barki Éva bejelenti a Magyar Demokrata Fórum bécsi szervezetének megalakulását, 23-án elmennek Alois Mock alkancellárhoz. A beszélgetés során szóba került Szépfalusi István bécsi lakos neve, aki 12-én Szombathelyen járt és nem tudott a bécsi MDF-el kapcsolatos tervekről.

Megjegyzés: az információ forrását (TE) az „Elvbarátok" fn. bizalmas nyomozásban alkalmaztuk 1988. januárig, jelenleg Ambrus Lajos főszerkesztő-helyettes „F" dossziés ellenőrzéséhez használjuk. Az információ a „TE" minősége miatt csak részleteiben jutott birtokunkba.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.
értékelő tiszt

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. január 20.**

Szám: R-217-21/3/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. január 20. (3)

HMB 12-12
TE 12
Kiegészítés az R-217-21/2/1989. számú jelentéshez.
A január 22-i bécsi „Együtt másokért" rendezvénysorozatot a Bornemissza Társaság szervezi. Az MDF vezetőségéből Bécsbe utazik Für Lajos, Csurka István, Lezsák Sándor és Joó Rudolf. Ambrus Lajos, az Életünk főszerkesztő-helyettese, az MDF szombathelyi csoportjának egyik vezetője, „F" dossziés személy elmondta, hogy az MDF-nek jó kapcsolatai vannak az Osztrák Néppárttal, és így kerül sor 23-án az osztrák alkancellárral való találkozásra.

Megjegyzés: az R-217-21/2/1989. számú jelentés tartalmának minősítése az azóta keletkezett információk alapján: „12".

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy. dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
értékelő tiszt állambiztonsági helyettes

**1989. január 26.**

Szám: R-217-21/4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. január 26. (4)

HMT 12-12
TE 12
A Magyar Demokrata Fórum szombathelyi szervezete megbeszélést tartott a szombathelyi római katolikus megyéspüspökkel, melynek során a püspök a következőket mondta: az egyház bizalommal tekint a társadalomban végbemenő változásokra, a direkt politikai elkötelezettségtől azonban hívei érdekében távol tartotta magát. A magyar katolikus egyház most jön ki a „gettóból". Mostanában oldódik az egyház elszigeteltsége, s még időbe telik, amíg teljesen rendezni tudja szétzilált sorait. Aki ismeri a kereszténység tanítását, annak mély erkölcsi tanait, az tudja hol áll az egyház a mai viták idején.

Az MDF helyi szervezete az ez idáig megtartott találkozóit – az országgyűlési képviselőkkel, egyházi vezetéssel – egy széles társadalmi párbeszéd nyitányának tekinti, amelyet további eszmecseréknek kell követniük, a mielőbbi célirányos cselekvés megvalósulásáért, a nemzet és a demokrácia érdekében.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-1. és 4. Osztályokat.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy. dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
értékelő tiszt állambiztonsági helyettes

**1989. január 27.**

Szám: R-217-21/5/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. január 27. (5)

HK 12-4
1989. január 26-án 11.00 órakor Hajmáskér MÁV állomás rakodója előtt megjelent az NSZK budapesti nagykövetségének DT 04-55 frsz.-ú, sötétzöld színű Land Rover típusú személygépkocsija, amelyben két 40 év körüli férfi tartózkodott. Egyikük előtt egy térkép feküdt, amely alatt fényképezőgépet tartott. A gépkocsi a rakodóval szembefordult és utasa a szombathelyi szovjet alakulat nehéz harci technikájának berakodását fényképezte, majd ismeretlen irányba távoztak.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/II-2. és 9. Osztályokat.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy. dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
értékelő tiszt állambiztonsági helyettes

**1989. január 31.**

Szám: R-217-21/6/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. január 31. (6)

TE 14
1989. január 30-án a Magyar Demokrata Fórum szombathelyi csoportjának vezetői egy szűk körű beszélgetésben megállapodtak abban, hogy a katolikusok után a több egyház vezetőjével is felveszik a kapcsolatot.

Terveik között szerepel, hogy Szombathely utcaneveit felülvizsgálják és a változtatásokra egy tervet készítenek, melyet a Hazafias Népfrontnak adnak át. Konkrétan említették a Vorosilov, Révai és Bajcsy-Zsilinszky utcák névváltoztatását.

Az 1956-os szombathelyi eseményeket tárgyalva elmondták, hogy az ellenforradalom leverésekor az ávósok átöltöztek karhatalmistának és rendőrnek, így gyűjtötték össze és lőtték le az embereket. Gyurácz Ferenc, az MDF helyi „szóvivője" kijelentette, hogy „tetteikről" majd független bíróság előtt kell számot adni.

Megjegyzés: az ellenforradalom idején megyénkben véres események nem történtek. Az információ „F" dossziés személy ellenőrzése során keletkezett.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy. dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
értékelő tiszt állambiztonsági helyettes

**1989. február 1.**

Szám: R-217-21/7/1989. Szigorúan titkos!

(selejtezésig)

VI. 1989. február 1. (7)

TA 14
1989. január 27-én Csengey Dénes, az MDF országos vezetőségének tagja és Pete György főszerkesztő, az MDF szombathelyi csoportjának egyik vezetője beszélgetést folytatott, melynek során a Hazafi Népfronttal kialakítandó viszonyukról a következőket mondták:

Csengey utasítása szerint a HNF-el tárgyalni lehet, de barátkozni nem. A népfronton belül is vannak progresszívebb irányzatok, de a jelenlegi programjuk alapján megegyezésről szó sem lehet. Pete nézete szerint, ha majd népfrontszerű tömörülésre szükség lesz, akkor a független szervezetek összetömörülnek egy saját maguk által létrehozott népfrontba, de ebbe nem lépnek be. Ha a HNF átalakul egy tagsággal bíró szervezetté, akkor legyenek egy a sok közül, de adják le a választási megbízatást. Jelenleg a náluk jelentkező szervezeteknek csak helyiséget biztosítanak és a teremőr szerepét játsszák. A társadalmasítási folyamatba beletartozik az is, hogy a HNF mivel nem képviselője a létező szervezeteknek, ezért bizonyos helyiségeiről mondjon le azok javára, akik funkciót töltenek be a társadalmi életben.

Megállapodtak abban, hogy a március 15-i megemlékezést a HNF-től elkülönülve szervezik, de együtt a többi független mozgalommal.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.
értékelő tiszt

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. február 2.**

Szám: R-217-21/8/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. február 2. (8)

HK 12-12
ASZA 12
1989. február 1-én Lenti MÁV állomáson a kora délelőtti órákban megjelent a DT 04-55 frsz.-ú Land Rover típusú személygépkocsi, amelynek vezetője egy 20 év körüli, utasa pedig 40 év körüli férfi volt. Az állomáson könnyű és nehéz harci technikát rakodó magyar katonai alakulat vasúti berakodását fényképezték. A vasúti szerelvény Zalaegerszegen és Celldömölkön keresztül Csehszlovákiába ment a „Barátság ’89” hadgyakorlatra.

A fenti gépkocsi 16.55 órakor Celldömölk MÁV állomásnál megállt, utasai az állomás területén szétnéztek, majd a város irányába távoztak.

A fenti katonai szerelvény 17.55 órakor érkezett Celldömölk állomásra.

Megjegyzés: a fenti gépkocsi mozgásáról a mai napon 8-as sorszámmal a Zala MRFK áb. szerve adott le jelentést.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/II-2. és 9. Osztályát.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.
értékelő tiszt

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. február 6.**

Szám: R-217-21/9/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. február 6. (9)

TA 14
A Szabad Demokraták Szövetsége soproni szervezetének meghívására 1989. február 9-én Sopronban előadó estet tart Konrád György. Az előadáson vendégként részt vesz Kasza Levente, a SZER munkatársa. Sopronból február 10-én Szombathelyre utaznak, ahol Konrád a Püski-Isis könyvesboltban dedikálja könyveit, majd szintén előadást tart. Kasza Levente Szombathelyről személygépkocsival az NSZK-ba utazik.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt és a Győr-Sopron MRFK III/III. Osztályát. A szombathelyi előadást operatív pozícióinkkal biztosítjuk.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.
értékelő tiszt

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. február 16.**

Szám: R-217-21/10/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. február 16. (10)

TA 12-4
1989. február 14-én 15.50 órakor Gyulafirátót irányából Hajmáskérre érkezett a DT 06-45 frsz.-ú, zöld színű, Land Rover típusú személygépkocsi egy férfi utassal. A gépkocsi a MÁV állomás katonai rakodója előtt lelassított és utasa a rakodót és környékét figyelte. A fenti időpontban katonai rakodás nem folyt. A gépkocsi megjelenése előtt öt perccel indult el Záhony rendeltetéssel egy szovjet katonai szállítmány.

Megjegyzés: a fenti gépkocsi az olasz diplomáciai testület tulajdona.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/II-3. és 9. Osztályokat.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.
értékelő tiszt

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. február 21.**

Szám: R-217-21/11/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. február 21. (11)

TE 12
1989. február 17–19. között a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Németh László Szakkollégiuma Velem községben összejövetelt tartott, melyen bemutatkozott az SZDSZ, a Duna Kör, az MDF, a FIDESZ, a TDDSZ, valamint a Független Kisgazdapárt.

Solt Otília az SZDSZ képviseletében a magyarországi ellenzés történetéről tartott előadást.

A Duna Kör részéről Varga János elemezte, hogy a szovjet fegyverek árnyékában hogyan számolták fel a civil társadalmat, hogyan jött létre egy korrupcióra épülő gazdaság.

A Magyar Demokrata Fórum előadója Joó Rudolf volt. Előadásában a monolitikus társadalmak bomlási folyamatát elemezte. Felhívta a figyelmet az MSZMP-n belüli irányzatokra, a párttal folytatandó dialógusra, de kihangsúlyozta, hogy ez nem jelenthet együttműködést. Az MDF anyagi helyzetével kapcsolatban megemlítette, hogy a Genfben megalakult MDF szervezet felajánlott egy rádió- és egy nyomdaberendezést.

Kövér László előadást nem tartott, csak a FIDESZ-el kapcsolatos kérdésekre válaszolt. Ennek során elmondta, hogy a választmány és a vidéki szervezetek elszakadtak egymástól, a FIDESZ elvesztette vonzerejét a többi „párt" létrejöttével. Javasolta, hogy főállású vezetőket kell alkalmazni a FIDESZ élére, hogy nem maradjanak „amatőr" szinten.

Őry Csaba a TDDSZ-el kapcsolatban elmondta, hogy továbbra is szakszervezetként kívánnak működni, és nem alakulnak párttá. Terveik között szerepel március 15-én túl május 1. méltó megünneplése a többi „független szakszervezettel és párttal" együtt, meghívva a lengyel Szolidaritás képviselőit is. A SZOT-hoz való viszonyukat kutya-macska barátsággal minősítette.

A Független Kisgazdapárt képviseletében Havrilla István és Komlós Andor elmondták, taglétszámuk kb. 4000 fő, de ennek kb. 30 százaléka beépített ember. Komlós Andor „az isten és hazaszeretet" jelszava jegyében nosztalgikus hangnemben, nagy önbizalommal, erős kommunista-ellenességgel beszélt terveikről. Céljuk a hatalom megszerzése. A választásokon az MDF-el közösen akarnak indulni, hogy nagyobb esélyeik legyenek a kommunistákkal szemben.

Előadásukból az tűnt ki, hogy a többi alternatív szervezetet lenézik, őket nem veszik komolyan.

Intézkedés:
- a találkozóról részletes jelentésben tájékoztatjuk a BM III/III-4. Osztályt.

Megjegyzés: az információ „Sivár" fn. bizalmas nyomozás során keletkezett.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. március 10.**

Szám: R-217-21/12/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. március 10. (12)

1. HMB 12-12
1989. március 1-én Sárváron a helyi MDF csoport rendezvényén dr. Kukorelli István kandidátus előadást tartott a készülő új alkotmányról. Az előadásában elhangzottak az alábbiak szerint összegezhetők:

- Hazánkban a reformpolitika zökkenőmentes megvalósítására kevés esély van.
- A közelmúlt gazdasági, politikai döntései irritálják a lakosságot, a társadalom a tűrőképességének végső határához érkezett.
- A többpártrendszer szükségessége mellett foglalt állást, kiemelte a fegyveres erők és testületek tagjainak pártoktól való függetlenségét.
- Antidemokratikusnak minősítette Szűrös Mátyásnak az országgyűlés elnöki tisztségébe történő jelölését.

- Nem ismerte el a vezető párt fogalmat, az MSZMP-n kívül minden más párt egyenlő mértékben részesedjen a hatalomból.
- Élesen kikelt az ellen, hogy az alkotmánykészítésbe az MSZMP teljhatalommal beleszóljon és az országgyűlést döntéshozatalában befolyásolja.
- A hivatalos politika a munkásosztályt „segédmunkásosztállyá" züllesztette.

2. TE 12
Az MDF szombathelyi szervezetének szóvivője elkészítette a március 15-i ünnepi beszédet, melyet Szombathely főterén akarnak felolvasni 15-én 10.00 órakor.

A szöveg a magyarságtudatra alapozva egy nemzeti összefogást sürget az új magyar társadalom létrehozására. Az ez ideig eltelt időszakot nemzeti elnyomás és bolsevik uralomként emlegeti. A szöveg egyes részei nyíltan a hatalom és a kommunisták elleni uszításra alkalmasak.

3. TE 12
Az MDF sárvári szervezetének egyik tagja a megyei MDF vezetői előtt elmondta, hogy ők nem foglalkoznak országos ügyekkel, viszont az a céljuk, hogy megbuktassák a sárvári városi PB titkárát, hogy ne lehessen városi tanácselnök. Erre a posztra meg van az ő jelöltjük.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-2. és 4. osztályokat.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.
értékelő tiszt

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. március 13.**

Szám: R-217-21/13/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. március 13. (13)

HMB 12
1989. március 8-án 10.45 órakor a francia diplomáciai testület DT 05-83 frsz.-ú Lada Niva típusú gépkocsijával három kb. 40–45 éves körüli férfi Hajmáskér MÁV állomással szemközti bokros területről filmeztek. Az állomáson egy szovjet katonai szállítmány várakozott, hogy egyesítsék a Szombathelyről érkező szovjet katonai szállítmánnyal.

A gépkocsi a MÁV dolgozók közeledtére eltávozott Gyulafirátót irányába.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/II-3. és 9. osztályokat.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.
értékelő tiszt

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. március 21.**

Szám: R-217-21/14/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. március 21. (14)

TE 12

A Vas megyében működő alternatív szervezetek (MDF, FIDESZ, Éhen Gyula Egyesület, SZDSZ) szombathelyi csoportjai 1989. március 15-én 10.00 órai kezdettel „külön" ünnepséget tartottak a Köztársaság téren. A mintegy 5000 fős tömeg előtt dr. Gyurácz Ferenc irodalomtörténész, az MDF szombathelyi csoportjának egyik vezetője, az MDF választmány tagja mondott gyújtó hangú, kommunistaellenes tartalommal telített beszédet, melyet a hallgatóság több esetben tapssal szakított félbe. A program a Petőfi szobor koszorúzásával ért véget.

A rendezvényt követően a szervezetek vezetői megbeszélést tartottak, amelyen sikeresnek értékelték a megmozdulást, kiemelve, hogy a megye vezetői csak most döbbentek rá, hogy milyen erők állnak velük szembe.

A Hazafias Népfronttal kapcsolatos stratégiájukat az alábbiak szerint fogalmazták meg:

- A népfront nem lehet politikailag posszibilis a kibontakozásban. „…vagyis bármennyire is szeretné esetleg a párt, hogy ezt valamire használja, nem fog úgyse sikerülni."

„…legalább helyben kezdjük el ennek az intézménynek az alapjait lerombolni, vagyis első lépésként semmiféle ügyet mi velük közösen ne csináljunk."

- A népfront legjobb erőit át akarják „menteni" saját szervezeteikbe.
- Fontosnak tartják a HNF „kinyírását", mert ha a HNF meg tudja őrizni pozícióit, akkor „hosszú harcra" számíthatnak.
- A „progresszió" a HNF-et csak úgy tudja kiszorítani vidéken, ha összefog és létrehoz egy – a HNF-től független – szervező egységet: „ha ezt a teret meghagyjuk a HNF-nek, ez azt jelenti, hogy a magyar választóknak a 60 százalékát meghagyjuk elméletileg az MSZMP vonzáskörében".
- Minden településen meg kell keresni az új, rátermett személyeket, akik a jelenlegi, nem megfelelő, kompromittált vezetőket felválthatják. Meg kell előzniük a HNF-et és az MSZMP-t, akik e kérdésben taktikai programot dolgoztak ki.

Szóba került még október 23-a megünneplése is, melyet – értékelésük szerint – a jelenlegi helyzetben a hatalom nem akadályozhat meg.

Felmerült egy – az alternatív szervezetek közötti – „egyeztető bizottság" létrehozásának gondolata is, melyet koordinálási védelmi céllal tartanak szükségesnek.

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-2. és 4. osztályokat.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.
értékelő tiszt

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. március 31.**

Szám. R-217-21/15/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

VI. 1989. március 31. (15)

TE 12
Az MDF szombathelyi csoportjának egyik vezetője, Ambrus Lajos főszerkesztő-helyettes a következőkről tájékoztatta a FIDESZ helyi képviselőjét.

„…azt a stratégiát kell követni, hogy a liberális, reformer kommunisták kerüljenek hatalomra, erősödjenek meg. Ez az átmeneti célunk. Egyszerűen azért, mert velük lehet kommunikálni…Beindul a választásokra való felkészülés, november 11-én lesznek a tanácsi választások. Itt már a fogainkat akarjuk csattogtatni. Kevés az idő, pár hónap. Az egész megyét el kell borítanunk, ezért szövetségre léptünk a FIDESZ-el, az SZDSZ-el és buktatunk. Mindenkinek egyesülni kell, aki a komcsik ellen van. Alakítunk egy operatív bizottságot, amely majd irányít…"

Intézkedés:
- az információról tájékoztatjuk a BM III/III-2. és 4. osztályokat.

Készítette. Hajdú Tamás r. fhdgy.
értékelő tiszt

dr. Bödi Ferdinánd r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**Veszprém megye**

**1989. január 9.**

Ikt.sz: R-218-176/5/1/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

III. 1989. január 9. (1)

TA 12-12
Pápán a református egyház keretében megalakult a KIE (Keresztyén Ifjúsági Egyesület). Az egyesületnek 16 budapesti teológus is tagja. A szervezést helyileg Hargita P. István lelkész végzi.

Feladatuknak tekintik a vallásos hitélet gyakorlása mellett az erdélyi menekültekre való figyelemfordítást. Egyedül élő személyek gondozását tervezik.

Pápán a KIE kapcsolatot alakított ki a FIDESZ vezetőivel, több témában együttműködést terveznek. A KIE tagjai közül többen tagjai a FIDESZ-nek. Összejöveteleiket azonos helyen tervezik.

Intézkedés:
- központi szakosztály tájékoztatása;
- operatív úton való ellenőrzés megszervezése.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. január 9.**

Ikt.sz: R-218-176/5/2/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

III. 1989. január 9. (2)

TA 12-12
Nagy Károly, [a] VVE dolgozója, dr. Horváth Balázs ügyvéd veszprémi, Győri Varga György balatonfüredi lakosok az alábbi kéréssel fordultak egyik országgyűlési képviselőnkhöz: „az MDF veszprémi szervezete kéri, hogy a januári országgyűlésen forduljon interpellációval a belügyminiszterhez, tolmácsolva mélységes felháborodásunkat, megdöbbenésünket a magyar-román határon lezajlódó legújabb események miatt. Kérik, hozzák nyilvánosságra azt a felelősségre vonást, amellyel a menekültügy drámai fordulataiban 1500 menekült felülvizsgálat nélküli visszatoloncolásában terheli a felelősöket. Követelik, hogy késedelem nélkül hozzanak létre olyan parlamenti különbizottságot, amely garantáltan felügyeli a BM menekültügyi intézkedéseit.”

Intézkedés:
- központi osztály tájékoztatása;
- MSZMP megyei I. titkár informálása.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. január 27.**

Ikt.sz: R218-176/5/3/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

III. 1989. január 27. (3)

K/3 12-14
Szigeti György Tihany, […]. sz. alatti lakos Nausch Mátyás Győr, […] sz. alatti lakost az alábbiakról tájékoztatta: „értékelésem szerint elkezdődött a diktatúra haláltánca, ami után egy gyors, de gyökeres változás következik."

Szigeti György belépett a balatonfüredi MDF-be. Nagyon bízik abban, hogy még idejében aktivizálódhatnak, hogy megállítható legyen a kommunista bűnök sorozata.

Intézkedés:
- a feladó ellenőrzése.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. február 8.**

Ikt.sz: R-218-176/5/4/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

III. 1989. február 8. (4)

HMB 12-13
A tapolcai FIDESZ csoport csatlakozott a Duna Kör által szervezet „Duna-nap" nevű tiltakozó akcióhoz.

1989. február 8-án aláírásgyűjtést szerveznek Bős-Nagymaros építkezés ellen. Az aláírásokat a város két forgalmas pontján gyűjtik. Az aláírást gyűjtő felhívást a város több pontján kiragasztották, ezekhez a mintát Budapestről a FIDESZ választmánytól kapták.

Intézkedés:
- központi osztály tájékoztatása;
- MSZMP megyei I. titkár informálása.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. február 16.**

Ikt.sz: R-218-176/5/5/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

III. 1989. február 16. (5)

EHÖ 12-14
Dr. Horváth Balázs ügyvéd, a veszprémi MDF szóvivője kapcsolatát az alábbiakról tájékoztatta.

Az MDF gyulai szervezete, a sajtóban megjelent és nagy vihart kavart – halottakkal kapcsolatos – értesüléseit Budapestre, az ideiglenes elnökséghez felhívás formájában továbbította azzal a céllal, hogy azt ők hozzák nyilvánosságra. Az elnökség azonban úgy döntött, hogy hozza azt nyilvánosságra a gyulai szervezet, ha akarja.

A gyulai szervezet az információt „egy hőr. tiszttől és egy sorállományú hőr. őrmestertől" szerezte be, akik írásban tájékoztatták őket azzal, hogy személyük nem kerülhet nyilvánosságra. A tájékoztatóban szerepel, hogy két romániai menekült hol és mikor halt meg, és a parancsnok hol és mikor tette át a holttesteket román oldalra.

Egy holttestről és egy romániai menekültről videofelvétel készült, amely szintén az MDF birtokában van. Ebben a romániai menekült elmondja a velük történteket. Dr. Horváth Balázs szerint azonban ezt nem használhatják fel, mivel a hatóságok nem fogadnák el bizonyítéknak.

Egy Romániából menekültet a debreceni kórházban ápolnak, lőtt sérülése van. Az MDF helyi szervezetén keresztül figyelemmel kísérik állapotát.

Dr. Horváth Balázs úgy nyilatkozott, hogy az MDF semmilyen körülmények között nem hozza nyilvánosságra határőrségi hírforrásait.

Intézkedés:
- a határőrséggel közösen intézkedések tétele a hírforrások felderítésére.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. február 22.**

Ikt.sz: R-218-176/5/6/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

III. 1989. február 22. (6)

HÜ 12-13
Csengey Dénes író, „F" dossziés személy, keszthelyi lakos febr. 19-én Várpalotán az MDF alakuló ülésén az alábbi kijelentéseket tette:

Az előadással, válaszadással együtt mintegy 3 órát beszélt, főként az MSZMP által elkövetett hibákról, bűnökről. Hangsúlyozta a sztálini, kádári korszak végét, most a legfontosabb feladat a „szemét eltakarítása".

Csengey beszédében az MSZMP-t 3 pártra osztotta: Pozsgay, Nyers, Szűrös szárny, a Grósz által vezetett „mérleg nyelve rendpárt" és végül azok, akik féltik a megszerzett kiváltságaikat, ezért az ország sorsa sem szent előttük.

Szerinte az MSZMP képtelen a megújulásra. Az MSZMP minden tervezete, programja az alternatív szervezetektől ellopott program. Véleménye szerint az országgyűlést is fel kell oszlatni a választásokig.

A munkásőrség feloszlatását is indokoltnak tartja.

Megelégedését fejezte ki a résztvevők bátorságáért, mert mint mondta, a rendőrség Veszprémben az MDF aktívákat a zaklatáson kívül életveszélyesen is megfenyegette. Várpalotán pedig február elején a rendőrség példátlanul zaklatta a helyi aktívákat, és megfenyegette őket (házkutatás).

Intézkedés:
- a BM III/III-5. Osztály tájékoztatása;
- Zala Megyei RFK III/III. Osztály tájékoztatása.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. február 22.**

Ikt.sz: R-218-176/5/7/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

III. 1989. február 22. (7)

K/3 12-13
Prepeliczay István Érd, […] sz. alatti lakos a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt Pest megyei kerületi vezetője felszólítja Ament Péter Ajka, […] sz. alatti lakost a hatékonyabb szervező munkára.

Célként közli, hogy a legkisebb településen is legyen helyi szervezet. Megalakítás kritériuma 10 fő. A szervezetekbe elnököt, titkárt és jegyzőt kell választani.

Közli továbbá, hogy az országot 8 pártkörzetre osztották fel, megnevezi az egyes körzetekbe tartozó megyéket, azok vezetőit. A következő leiratában tájékoztatást ad a szervező és politikai bizottság névsoráról, amit az elmúlt ülésen választottak meg. Tájékoztat arról, hogy elkészültek a tagsági könyvek, kéri, hogy a tagság névsorát adatokkal együtt juttassák el Dragon Pál Szentendre, […] szervezőtitkár címére.

Huszár István, a HNF főtitkára intézkedése alapján a népfront helyi szervezetei az FKGP részére helyiséget biztosít[anak].

Intézkedés:
- MRFK vezetőinek tájékoztatása;
- MSZMP PB első titkár tájékoztatása;
- operatív ellenőrzés megszervezése.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. február 27.**

Ikt.sz: R-218-176/5/8/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

III. 1989. február 27. (8)

ATA 12-13

Varsányi István várpalotai lakos a helyi MDF alakuló ülésén beszélt a Budapesten található „Mosonyi utcáról”, valamint a Toshiba körről, ami a II. emeleten van. Állítása szerint a belügyesek itt nézik át a leveleket.

Varsányi felajánlotta, hogy szükség esetén az NSZK-ból tud szerezni sokszorosító gépet.

Varsányi István korábban hivatásos katonatiszt volt (vadászrepülő). […]

Intézkedés:
- BM III/IV-1. Osztály tájékoztatása;
- központi szerv értesítése BM III/III-7. O.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. március 3.**

Ikt.sz: R-218-176/5/9/1989. Szigorúan titkos! (selejtezésig)

III. 1989. március 3. (9)

ASZA 12-13
1989. február 24-én nyomozást rendeltünk el rémhírterjesztés bűntettének alapos gyanúja miatt:
H. J. ([…] ált. isk. tanuló) veszprémi lakos ellen.

Nevezett alaposan gyanúsítható azzal, hogy 1988. szept. 16-án a 07-es segélykérő telefonon névtelenül bejelentést tett a városi „Séd Filmszínház” felrobbantásával kapcsolatban. Az alaptalan bejelentés miatt a 18 órai előadást megszakították. 150 fő elhagyta az épületet.

Intézkedés:
- orvos szakértő bevonása;
- H. J. […] gyanúsítottkénti kihallgatása. Elismerte, hogy 1988. szept.–dec. között 6 esetben tett a rendőrségre alaptalan bejelentést;
- tanúk felkutatása, kihallgatása.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. március 10.**

Ikt.sz: R-218-176/5/10/1989. Szigorúan titkos! (selejtezésig)

III. 1989. március 10. (10)

ATA 12-12
1989. február 22-én a Hazafias Népfront Veszprém Városi Bizottságán tartott március 15-i ünnepségek egyeztető megbeszélésén dr. Horváth Balázs ügyvéd, az MDF veszprémi szervezetének képviselője elmondta:

- megszerezte az 1956-os események miatt 1959-ben kivégzett dr. Brusznyai Árpás a „megyei forradalmi tanács” volt elnökének periratait, melynek alapján elindítják a rehabilitációs eljárást. Dr. Brusznyai emlékére a veszprémi gimnázium falára emléktáblát kívánnak elhelyezni.

Intézkedés:
- rehabilitációs tevékenységek ellenőrzése.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**1989. március 29.**

Ikt.sz: R-218-176/5/11/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

III. 1989. március 29. (11)

ASZA 12-12
A Magyar Demokrata Fórum Veszprém megyei szervezetei Balatonalmádi, Balatonfüred szervezésében 1989. március 27-én kb. 200 fő részvételével a szentkirályszabadjai magyar és szovjet katonai objektumokhoz irányuló béketüntetést hajtott végre.

A tüntetők Szentkirályszabadja község temploma előtt 10 h-kor gyülekeztek. Egyházi szertartás keretében felolvasták a parancsnokok részére eljuttatandó petíció szövegét. A tüntetők földúton a szovjet katonai objektum hátsó bejáratához vonultak. Mivel a katonai objektumok parancsnokai nem fogadták őket, ezért írásbeli üzenetüket és a béke jelképeként egy élő fehér bárányt a szovjet objektum kapujánál hagytak, majd a megközelítési útvonalon letávoztak az objektumok térségéből.

Az események alkalmával rendbontásra nem került sor.

Intézkedés:
- a tüntetés nyílt és operatív biztosításának megszervezése;
- együttműködés a magyar és szovjet katonai elhárító szervekkel, az objektumok parancsnokaival;
- rejtett videofelvételek készítése.

dr. Simon Ferenc r. alezredes

láttam:
dr. Szegvári Ferenc r. ezredes
főkapitány (áb.) helyettese

**Zala megye**

**1989. január 4.**

R-5/8-8/1-1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. január 4. (1)

HK 14-12

Ismeretlen elkövető 1988. december 19-i nagykanizsai postabélyegzővel ellátott, írógéppel írt, indigóval sokszorosított ellenséges tartalmú névtelen levelet küldött három címre:

Az „MSZMP megyei vezetősége Zalaegerszeg, Kossuth út 45.", „MSZMP városi bizottsága Nagykanizsa, Ady út" és „Munkásőrség Parancsnoksága Nagykanizsa, Kisfaludy út" címre küldött levelében a következőket írta:

„Magyarország szemetével megtelt pöcegödör, azaz MSZMP vezetőségének Zalaegerszeg… Mondjátok meg Grósznak, hogy a munkásságot már nem kell megosztani… Most kinyaljátok az értelmiség fenekét, csak az a baj, hogy nem tartanak benneteket azok már partnernek!!!… Nekünk is lesz ám fegyverünk! Alapszervezeteitekbe már beépültünk!!!... Már készítitek a »kék cédulákat«? A ruszkik 1848-ban és 1956-ban eltiporták a magyar szabadságát, de még egyszer már nem lesz. A magyar nép a munkásosztállyal az élen fogja megdönteni az ország csalóinak, tolvajainak, korrupt gazembereinek uralmát. Az áremelések a mi malmunkra hajtják a vizet!!!…"

Az elkövető aláíróként a „szociáldemokrata párt"-ot jelölte meg.

A levelek beszolgáltatás útján kerültek birtokunkba.

Értékelésünk szerint a névtelen feladójú levelek – tartalma, a használt kifejezések és gépírás alapján – kapcsolatba hozhatók a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerv III/III. Osztály által folytatott „Hévízi" fn. RED ügy elrendelési alapjául szolgáló ellenséges tartalmú névtelen levelekkel.

Megjegyzés: az ismeretlen elkövető felderítésére a bizalmas nyomozással párhuzamosan a Btk. 148. szakasz (1) bek.-be ütköző izgatás bűntette miatt a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerve III/1. Csoport nyomozást folytat.

Intézkedés:
- a rendkívüli eseményről távbeszélőn értesítettük a BM III/III-3/b. alosztályt;
- a névtelen feladójú leveleket a „Hévízi" fn. RED ügyben összehasonlító írásszakértői vizsgálatra megküldjük;
- a feldolgozó munkát az intézkedési tervben meghatározottak szerint folytatjuk.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. január 9.**

R-5/8-8/2-1989.

V. 1989. január 9. (2)

ER 12-14
1989. január 5-én 13,45 órakor egy ismeretlen férfi távbeszélőn a Nagykanizsai Rendőrkapitányság titkárságán a kapitányság vezetőjét kereste. A titkárságon szolgálatot teljesítő közölte, hogy a kapitányság vezetője nincs az épületben. Ezt követően az ismeretlen telefonáló lassan, érthetően a következő szöveget közölte: „január 14-én a munkásőrségnek egységgyűlése lesz a Hevesi Sándor Művelődési Házban, ahol pokolgépes merényletet terveznek illetékes személyek". A hívó ezek után a telefonvonalat megszakította.

Megjegyzés: a Hevesi Sándor Művelődési Ház Nagykanizsán van és a helyi munkásőrség január 14-én ott tervezi az egységgyűlését. Az ismeretlen telefonáló által tett fenyegető bejelentés logikailag összefüggésbe hozható a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerv III/III. Osztálya által folytatott „Hévízi" fn. RED üggyel.

Intézkedés:

- a bejelentést követően az elsődleges adatpontosítást végrehajtottuk;
- a további feladatok végrehajtására külön intézkedési tervet készítünk, figyelembe véve a BM III/III-3. Osztály és a BM III/II-10. Osztály véleményét;
- az esetről távbeszélőn tájékoztattuk a BM III/III-3. Osztály vezetőjét.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. január 9.**

R-5/8-8/3-1/1989.

V. 1989. január 9. (3)

ER 12-17
1989. január 7-én 09,20 órakor a nagykanizsai rendőrkapitányságot a 12-190-es telefonszámon egy ismeretlen férfi felhívta. A telefont az ügyeletes tiszt vette fel. Az ismeretlen telefonáló nem mutatkozott be, hanem az alábbiakat közölte: „értesítse Grósz Károly elvtársat, hogy a hétfőre beharangozott áremeléseket állíttassa le, mert ha nem, akkor a Paksi Atomerőmű 1-es blokkját legkésőbb szerdáig fel fogják robbantani, és akkor fél Magyarország repülni fog”.

A fentiek bemondása után az ismeretlen telefonáló a telefont letette.

Megjegyzés: az ügyeletes tiszt jelentése szerint az őt felhívó hangja nyugodtnak tűnt, érett férfihang volt, de úgy érződött mintha messziről jönne a hívás. Az ügyeletes tiszt a beszédet nem rögzítette, mivel a magnetofon hibás volt.

A névtelen telefonáló nagy valószínűség szerint azonos a korábbi (2-es sorszámú) táviratunkban szereplő személlyel.

Intézkedés:
- az illetékes kapitányságvezető intézkedett az ügyeletes tisztnél elhelyezett magnetofon készülék azonnali kijavítására;
- a keletkezett információról soron kívül távbeszélő értesítjük a BM III/II-10. Osztály illetékesét;
- továbbiakban a 2-es sorszámú táviratban meghatározottak szerint járunk el.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. január 18.**

R-5/8-8/4-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. január 18. (4)

HMB 12-14
1989. január 17-én HMB jelentette, hogy 1988. december 10-én, illetve december 20-án Bécsben a Mariahilfer Str.-én levő Steyer fegyverboltban a magyar turisták az olcsó árfekvésű kézi fegyvereket vásárolják (éles illetve gáz). A vásárlás után az Agrotorurs, illetve a Tisza Volán autóbuszaira szálltak fel. A vásárolt kézifegyverek árai 2900–3000 ATS között mozog. Főként Czetka illetve Zbrojovka gyártmányú fegyverek kerülnek így be az országba.

Intézkedés:

- a keletkezett adatokról információs jelentést készítünk a III/II-11. Osztály számára;
- a keletkezett információról távbeszélőn értesítjük a III/II-10. Osztály illetékesét.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. január 18.**

R-5/8-8/5/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. január 18. (5)

ASZA 12-13
1986. április 19-én tiltott határátlépés útján – egy vasúti kocsi tetőterében elrejtőzve – szökött Jugoszláviába S. A. […] Miháld, […] sz. alatti lakos. Jugoszláviából Ausztriába, majd onnan Olaszországba szökött, s kísérelt meg menedékjogot kérve nyugaton maradni.

Mivel kérelmét a Traiskirchen-i és Latina-i menekülttáborban is elutasították, 1986. novemberében tovább utazott az NSZK-ba. Ott az általunk „Piramis" fedőnéven regisztrált objektumban[13] közel négy hónapot töltött. Ezen időszak alatt többszöri katonai vonatkozású kihallgatásoknak vetették alá. Mivel katonai szolgálatot nem teljesített, valótlan adatokat közölt. Az általa szolgáltatott információkról naponta 50 DM-t kapott.

Szobatársa volt B. L. kb. 23 éves, 190 cm magas, szőkésbarna hajú, normál testalkatú, nőtlen férfi, aki disszidálása előtt a MAHART-nál dolgozott.

Megismerkedett még N. P. nőtlen, kb. 25 éves, szőkésbarna hajú, 160 cm magas, vékony testalkatú, volt budapesti lakossal. Nagy elmondta magáról, hogy korábban 3 évig volt az NSZK-ban, de hazatért onnan és a katonaság letöltése után ismét disszidált. A Mura folyót átúszva került Jugoszláviába, s onnan az NSZK-ba.

A „Piramis" fn. objektumban három hónapig volt, 1987. májusában az USA-ba utazott. S. az NSZK-ban német származására hivatkozva kérte honosítását. Miután ezt elutasították, Franciaországba és Spanyolországba utazott, állítása szerint turisztikai célból. 1988. december 7-én Olaszországból tért haza.

Meghallgatása során közölte, hogy a Zala megyei Területvédelmi és Hadiegészítő Parancsnokság tájékoztatása szerint várhatóan 1989. év február hónapjában vonul be sorkatonai szolgálatra.

Intézkedés:
- S. A. meghallgatásáról jegyzőkönyvet vettünk fel, a keletkezett információkból értékelő jelentést készítünk, melyet a BM III/II-11. Osztálynak küldünk meg;
- a jelentésben szereplő és a „Piramis" fn. objektumban megfordult személyekről a BM III/II. Csoportfőnökség illetékes osztályait értesítjük;
- S. A. ellenőrzéséről a későbbiekben intézkedünk.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. január 20.**

R5/8-8/6-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. január 20. (6)

ASZA 12-12

1989. január 19-én 14,15 órakor a Magyar Hűtőipar zalaegerszegi gyárának dolgozói a műszakból távozva a gyárhoz tartozó, de annak területén kívül lévő személygépkocsi parkolóban lévő kocsik szélvédőjén sztrájkra felhívó röpcédulákat találtak.

Az adatgyűjtés során megállapított adatok szerint az ismeretlen személy a gépkocsik szélvédőjére január 19-én 09.00 és 14,00 óra közötti időben rakta fel a 11x10,50 cm nagyságú, feltehetően felíró tömbből kitépett fehér papírlapot, amelyre kék színű golyóstollal, nyomtatott nagybetűkkel az alábbi szöveget írta: „Nem kell az adó, több bért! Mondjon le a kormány! Ha nem, meglesz a sztrájk".

A feltalált 7 db röpcédulán a szöveg azonos volt.

Intézkedés:
- a rendkívüli eseményről távbeszélőn értesítettük a BM III/III-3/b. alosztályt,
- az ismeretlen személy felderítésére operatív adatgyűjtést folytatunk.

Simon Ferenc r. ezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. január 31.**

R-5/8-8/7-1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. január 31. (7)

K/3 12-14
A mai napon K/3 útján jutott tudomásunkra, hogy Bégány Attila 1111. Budapest, […] szám alatti lakos Csengey Dénes, általunk „F" dosszié keretében ellenőrzött keszthelyi lakost arról értesíti, hogy 1989. február 3–4–5-én a vámosmikolai „Börzsöny" turistaházban egy megbeszélést szerveznek, melynek célja a „népben-nemzetben gondolkodó" ifjúsági szövetség létrehozása. Előzetes adatok szerint a fenti rendezvényen kb. ötvenen fognak részt venni.

Intézkedés:
- a keletkezett információról távbeszélőn tájékoztattuk a BM III/III-2. Osztály vezetőjét.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

távollétében:
dr. Márkus János r. alezredes
III/II. Osztály vezetője

**1989. február 2.**

R-5/8-8/8-1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. február 2. (8)

ASZA 12-12
1989. február 1-én 15.00 órakor Zalaegerszeg területén közlekedett a DT 04-55 frsz.-ú Mercedes típusú, az NSZK nagykövetség által használt gépkocsi, melyben kettő férfi ült. A gépkocsi ezt megelőzően 14.30 órakor Zalaszentiván vasútállomás előtt, a főbejárattal szemben parkolt. A jobboldali ülésen helyet foglaló férfi feltételezhetően jegyzetelt. Ezután elindult a honvédségi rakodórámpa irányába, s ott leállt. A fenti időben indult ki a

vasútállomásról a Lenti katonai szerelvény Ukk állomás irányába. A DT 04-55 frsz.-ú gépkocsi a katonai vasúti szerelvénnyel azonos irányban haladt. Az őt követő rendőrjárőr jelentése szerint a diplomata gépkocsi Zalabérig 60 km órás sebességgel haladt, 16.10 órakor a zalabéri helységtábla vonalában, egy kitérőben megállt. A jobboldalon helyet foglaló személy rövid időre kiszállt, majd beszállását követően tovább utaztak Bérbaltavár irányába.

16.15 órakor Bérbaltavár és Csehimindszent között, a 7-es km. kőnél megállt egy bukkanóban, ahol nem lehetett látni, hogy mit csinál. Ez a fenti megállás kettő percig tartott. Amikor a járőrkocsit újból észlelte, nagy sebességgel elhajtott (kb. 150 km/óra) a járőr gépkocsi a fenti sebesség miatt követni nem tudta. 16.25 órakor Vasvár belterületén érték utol, ekkor rákanyarodott a 8-as számú főútra és Budapest felé nagy sebességgel elhajtott.

A katonai szerelvényen szolgálatot teljesítők a DT 04-55 frsz.-ú gépkocsit 15.10 órakor észlelték a zalaegerszegi közúti átjárótól kis távolságban, a gépkocsi utasa ekkor a vasúton szállított honvédségi technikáról fényképfelvételeket készített. Ezt az eseményt az észlelők jelentették a vonat parancsnokának.

Értékelés: a DT 04-55 frsz.-ú személygépkocsi mozgása és utasainak viselkedése személyes felderítő tevékenységre utal. Ilyen jellegű magatartást a helyőrség területén évek óta nem tapasztaltunk az NSZK diplomatái részéről.

Intézkedés:
- a keletkezett információnkról soron kívül távbeszélőn tájékoztattuk a BM III/IV-3. Osztály illetékes alosztályait;
- a szomszédos Somogy, Vas és Veszprém Megyei RFK áb. szerv III/II. osztályait az észlelt diplomata gépkocsi várható megjelenéséről távbeszélőn tájékoztattuk.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

távollétében:
dr. Márkus János r. alezredes
III/II. Osztály vezetője

**1989. február 8.**

R-5/8-8/9-1989.

V. 1989. február 8. (9)

K/3. 12-14
K/3 útján 1989. február 7-én jutott tudomásunkra, hogy 1989. február 18-án délelőtt 09.00 órakor a kiskunhalasi városi Fáklya Filmszínházban az MDF gyűlést szervez. Ennek megtartásáról Lakitelekről Lezsák Sándor értesítette az MDF zalaegerszegi városi szervezetét. Ezen gyűlés témájában folytatásaként jellemezhető az 1988. november 12-én Kiskunmajsán tartott MDF mezőgazdasági fórumnak. A szervezőknek szándékukban álla a megyékből meghívatni a lakóhelyi tanácselnököket, párttitkárokat is. A megyegyűlésre részvételi és megszólalási szándékkal jelentkezni 1989. február 10-ig a lakiteleki központban és a Bács-Kiskun megyei MDF szervezőknél lehet.

Szintén K/3 útján 1989. február 7-én jutott tudomásunkra, hogy Kiss Tamás 1101. Budapest, Népliget út, a Jurta Színháztól egy felhívást küldött a FIDESZ zalaegerszegi csoportja részére, Foki Ibolya Zalaegerszeg, […] szám alá.

A Magyar Színkör nevében a Jurta Színház fennmaradása céljából 1989. március 4-én délelőtt 10.00 órára tiltakozó demonstrációt szerveznek a Budapest, Vörösmarty téren az összes alternatív szervezet részvételével.

A feladó kéri, hogy az adott szervezetük nevében a színház címére írott levelükben és lehetőség szerint sajtóban is foglaljanak állást a vitatott Jurta-ügyben:

támogatják-e a Jurta Színház fennmaradásáért folytatott harcot, részt kívánnak-e venni a Vörösmarty téren rendezendő demonstráción.

Intézkedés:
- a keletkezett információkat soron kívül a BM III/III-7. Osztálynak távbeszélőn jelentettük.

Simon Ferenc r. alezredes Horváth Miklós r. őrnagy

**1989. február 8.**

R-5/8-8/10-1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. február 8. (10)

ER 12-13
Szóbeli tájékoztatás útján 1989. február 7-én az alábbiak jutottak tudomásunkra:

1989. január közepén a keszthelyi gyógyszertárban V. J. […] Keszthely […] szám alatti lakos, aki a tapolcai KŐSZIG Vállalat dolgozója, az alábbiakat mondott az ER-nek és a jelenlévő nyugdíjas ER-nek. „Most már egyre jobban vagyok, eddig ránk irányultak a géppisztolycsövek, de fordul a kocka, majd nálunk lesznek a géppisztolyok, és van egy névsorom, tudjuk, hogy kivel kezdjük a leszámolást. Ezen a névsoron rajta vagyok ti is."

V. J. 1989. február 6-án Keszthely egyik szórakozóhelyén hasonló hangnemben nyilatkozott egy helyi körzet megbízott felé.

Intézkedés:
- Zala Megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerv III/III. Osztálya előzetes ellenőrzést nyit;
- az információ tisztázásában együttműködik a keszthelyi rendőrkapitányság bűnügyi osztályával;
- a keletkezett információról távbeszélőn tájékoztattuk a BM III/III-7. Osztály.

Simon Ferenc r. alezredes Horváth Miklós r. őrnagy
állambiztonsági helyettes értékelő tiszt

**1989. február 8.**

R-5/8-8/11-1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. február 8. (11)

ASZA 12-13
1989. február 7-én 11.17 órakor Sármellék területén észleltük, hogy a DT 04-55 frsz.-ú fekete színű, újabb típusú Mercedes személygépkocsit, kettő utassal. A gépkocsi a 76-os úton haladt, észak-dél irányban. A község területén lévő Balatonszentgyörgy-Zalavár elágazónál Zalavár irányába elkanyarodott és kb. 50-60 km/óra sebességgel elhaladt a szovjet katonai objektum mellett. Az útról nem tért le és Zalavár község végét jelző táblánál visszafordult és az előző útvonalon, Alsópához-Keszthely érintésével Balatongyörök irányába eltávozott (11.37 órakor).

Megítélésünk szerint a gépkocsi utasai csak Zalavár utáni visszafordulásukkor észleltek bennünket.

A kocsiban ülő két fő személyleírása:

- a gépkocsivezető kb. 37–38 éves, rövid, oldal elválasztott barna hajú, vékony bajuszú;
- utasa 45–46 éves, ősz, dús hajú férfi volt. Mindketten nyakkendőt, zakót viseltek.

Megjegyzés: a köd miatt a látási távolság az objektum környezetében 60–80 méter volt. A gépkocsi jobboldali hátsó helyzetjelzője nem égett.

Értékelés: a DT 04-55 frsz.-ú személygépkocsit az NSZK katonai irodája használja. A BM III/II-2/b. Alosztállyal történt egyeztetés alapján a gépkocsi utasai az alábbiak voltak:
Günter von Oertzen […] NSZK katonai iroda vezetője.
Frank Javosch […].

A gépkocsi és utasai 1989. február 1-én már látókörünkbe kerültek személyes felderítő tevékenység miatt. A „Barátság-89" fn. katonai gyakorlaton résztvevő Lenti katonai egység vasúti szállítása alkalmával – a vasúton szállított technikáról fényképfelvételeket készítettek.

1989. február 7–én a jelzett időpontban két alkalommal elhaladtak a sármelléki I. kategóriás szovjet vadászrepülő ezred körlete mellett. Mozgásuk, viselkedésük személyes felderítésre utal.

Az NSZK nagykövetség katonai irodájának mozgását 10 éve nem tapasztaltuk Zala megye katonai helyőrségeiben. Rövid időn belül két alkalommal történt megjelenésük. Aktivitásuk összefüggésbe hozható a „Barátság-89" fn. katonai gyakorlattal, illetve ez évben végrehajtásra kerülő magyar fegyveres erők csökkentésével, illetve a szovjet csapatok egy részének Magyarország területéről történő kivonásával.

Intézkedés:
- szóban tájékoztattuk a BM III/II-2/b. alosztályt,
- információs jelentést készítünk a BM III/II-11. Osztály részére;
- a Lenti katonai alakulat vasúti visszaszállítására operatív szűrő-kutató akciót hajtunk végre a BM III/IV-3/c. alosztállyal közösen.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. február 8.**

R-5/8-8/12-1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. február 8. (12)

K/3 12-14
Általunk ismeretlen keszthelyi feladó a Magyar Szocialista Munkáspárt Budapesti Bizottsága Budapest VIII. kerület Köztársaság tér 26. címzéssel, Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, Magyar Szocialista Munkáspárt Budapesti Bizottsága megszólítással az alábbiakat fogalmazta meg:

Szocialista vívmányaink forognak kockán! Pártunk egyes vezetői saját népszerűségük (!?) érdekében pártellenes, a szocializmusnak károkat okozó nézeteket hangoztatnak. Berecz János nyilatkozataival szinte „átadja a hatalmat" az ellenzéknek, szerinte az MSZMP „nem képes" a politikai mozgásokat irányítani.

Pozsgay Imre „népfelkelésként" jellemezte az 1956-os tragédiát és ellenforradalmat. Ezzel a hibái mellett az országnak a felvirágzást biztosító Kádár-rendszert kérdőjelezte meg. Február 10-én a pártszakadás fenyeget, amennyiben nem sikerül árnyaltan jellemezni az 1956-os eseményeket.

Véleményem szerint – amennyiben az MSZMP-nek nem sikerül a reform helyes útjait megtalálnia – egy tragikus figyelmeztetésre van szükség. Ezt elsőként magamra vállalom azzal, hogy ha február 10-én az MSZMP KB ülésén Pozsgay Imre nem módosítaná az egyetlen szóval „népfelkelés" történő 1956-os meghatározását, vagy nem maradna ki a PB-ből, illetve Berecz János nem tisztázná pesszimista, a párttagságot bizonytalanná tevő kijelentéseit, vagy nem maradna ki a PB-ből, a *következő KB ülés idején önkéntes tűzhalállal hívom fel a közvélemény figyelmét* kollektív fellépésre a szocializmus védelmére, mivel a KB székháza környékén erre az időszakra készültsége számítok, hogy cselekményemben megakadályozzanak, ezért gépkocsimban 2 db 20 l-es benzineskannát helyezek el, ezt kinyitom és a mozgó gépkocsit gyújtom fel.

Elhatározásomról – amennyiben a 10-i KB ülésen az érintettek nem határolják el magukat korábbi nyilatkozatuktól – a KB ülést követően, az új KB ülés bejelentésekor értesítem az MTI, TV, Rádió, Népszabadság, Magyar Nemzet, Szovjetunió, NDK, USA, NSZK, Ausztria stb. nagykövetségeket. Szocializmus vagy halál!

Intézkedés:
- a keletkezett információról tájékoztattuk a BM III/III. Osztály [sic!] illetékes vezetőjét;
- távbeszélőn jelentettük a birtokunkba került információt a BM III/III-A. önálló alosztály vezetőjének;
- a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság III/3. csoportja a fentiekkel kapcsolatosan íráskutatást végez a feladó felderítése érdekében.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes
távollétében:

dr. Márkus János r. alezredes
III/II. Osztály vezetője

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. február 15.**

R-5/8-8/13/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. február 15. (13)

ASZA 12-14
1989. február 15-én 01.00 órakor a zalaszentiváni vasútállomáson megjelent P. S. ([…], osztrák állampolgár) […] Deutschkreutz [Sopronkeresztúr] alatti lakos, a B 164 419 frsz.-ú Mercedes típusú személygépkocsival. A jelzett időpontban a zalaszentiváni vasútállomáson a „Barátság-89" fedőnevű gyakorlatról visszatérő Lenti katonai alakulat 5. vasúti szerelvénye tartózkodott, a jelzett vasúti szerelvényen harci technikai eszközök voltak.

P. S. gépkocsijából 10 percig figyelte a szállítmányt onnan, ahonnan szabad rálátása volt az egész szerelvényre.

P. S. B 164 419 frsz.-ú gépkocsiját 1989. január 31-én és február 1-én a zalaegerszegi vasútállomás parkolójában észleltük, amikor a Lenti katonai alakulat vasúti szállítása Zalaegerszegen keresztül történt a „Barátság-89" fn. gyakorlatra.

Megjegyzés: P. S. 1985-ben került először látókörünkbe, a „Duna-85" fn. hadgyakorlat vasúti szállítására szervezett operatív akció során.

Nevezett személy 1985. június 20-án kb. 1 óra időtartamig az MN 4891 sz. alakulat vasúti berakodását a zalaegerszegi vasútállomás környezetéből figyelte.

A Zala Megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerv III/II-es Osztálya a BM 0010/1973. sz. parancs I. bek. 3/a. pontja[14] alapján ellenséges ügynökgyanús magatartás miatt előzetes ellenőrzést nyitott P. S. személyére.

Az ellenőrzést követően nevezettet a törzsadattárba helyeztük.

Intézkedés:
- a keletkezett információkról jelentés formájában tájékoztatjuk a III/II-11. Osztályt;
- P. S. ügynökgyanús tevékenységének tisztázása céljából a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerv III/II-es Osztálya ismételten elrendeli az előzetes ellenőrzést.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. február 23.**

R-5/8-8/14/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. február 23. (14)

LBE 14-12
1989. február 22-én 20.39 órakor K. L. Nagykanizsa, […] sz. alatti lakos távbeszélőn az alábbi bejelentetést tette a nagykanizsai rendőrkapitányság ügyeletére:

B. A. tanuló a Rozmaring utca 14. sz. előtti helyi járatú buszmegállótól 10 m távolságra az úttest szélén egy reklámtáskát talált, amelyben egy működő ébresztőóra villanyvezetékkel volt összekapcsolva egy 10x25x10 cm nagyságú, szürke dobozzal. Az óra ketyegése reklámtáskán keresztül füllel hallható volt. A nagykanizsai rendőrkapitányság ügyeletvezetője azonnal rendőrjárőrt irányított a feltalálási helyre és az MN 4730 sz. katonai alakulat ügyeletesétől kért tűzszerész szakembert. Az MN 4730 sz. alakulat műszaki főnöke, Hompó István szds. a feltalálás helyén megvizsgálta a reklámtáskában található dobozt és miután az órát a dobozzal összekötő villanyvezetéket elvágta, megállapította, hogy a dobozban csak 5 db góliátelem volt elhelyezve.

A megtalált óra szovjet gyártmányú ébresztőóra. A doboz fedőlapján fehér festékkel „Ne bántsd”, a másik oldalán „Utolsó figyelmeztetés, fekete kéz! Saját keze” felirat volt.

Intézkedés:
- a keletkezett információt távbeszélőn jelentettük a BM III/II-10-a. alo. illetékesének;
- a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerve III/II. Osztály az operatív adatgyűjtést megkezdte.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. február 27.**

R-5/8-8/15-1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. február 27. (15)

HMB 14-14
1989. február 24-én a kizárt HMB távbeszélőn találkozót kért, és az alábbiakat közölte:

1989. február 23-án, Zalaegerszegen levő önkiszolgáló étteremben megszólította az általa korábbról ismert Molnár Andor […] és közölte vele, hogy február 21-én felkereste őt Tárkányi László […], aki javasolta számára egy legitimista párt létrehozását. A neve „Szabadkirály-választó Párt” lenne. A párt szervezése céljából járja Tárkányi az országot.

Bővebb beszélgetésre a körülmények miatt nem kerülhetett sor.

Megjegyzés: Molnár Andor ([…] nyugdíjas) Zalaegerszeg, […] szám alatti lakos. 1941-ben végezte el a Ludovika Akadémiát. […] 1950-ig Szovjetunióban volt hadifogságban. Hazatérését követően internálták. HMB elmondása szerint Tárkányi együtt volt hadifogságban Molnárral. Jelenleg Budapesten a Hittudományi Főiskola könyvtárában dolgozik.

Intézkedés:
- a jelentésben foglaltakat távbeszélő jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének, valamint a BM III/III-3/a. alosztálynak;
- HMB-t az adatok pontosítására, kiegészítésére foglalkoztatjuk.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. március 9.**

R-5/8-8/16/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. március 9.

ASZA 12-12
1989. március 8-án az olasz és francia diplomáciai testületek személygépkocsijainak alábbi mozgását észleltük a sármelléki I. kategóriás szovjet katonai objektum környezetében.

10.10 órakor osztályunk által foglalkoztatott „Titusz" fn. tmb. észlelte, hogy a DT 06-42 rsz.-ú olasz (fehér Niva Lada) diplomata gépkocsi 3 fő utassal közlekedett Zalavár község irányába. A gépkocsit ismételten a területen tartózkodó operatív tiszt 10.40 órakor észlelte 2 fő (egy férfi és egy nő) utassal, Sármellék község központjában. A gépkocsi utasai ekkor Zalavár irányából érkeztek sármellékre, majd útjukat a Felszabadulás utcában folytatták, ahol kb. 800 méter után a szovjet katonai objektumot határoló nyugati földút előtt megfordultak. Ezt követően a Sármellék községben a 76-os főút mellett lévő Balaton vendéglő előtt parkoltak kb. 30 mp-ig és Balatonszentgyörgy irányába távoztak.

K.V. társadalmi kapcsolat 13.30 órakor észlelte a DT 05-83 frsz.-ú zöld Lada Niva típusú gépkocsit. A gépkocsival 3 fő (férfi) közlekedett a szovjet katonai objektumot határoló nyugati földút felől Sármellék irányába.

Kb. egy órával később a területen mozgó operatív tiszt is felfigyelt a fent írt gépkocsira, mozgására, amely Sármellék irányából Balatonszentgyörgy felé tartott 3 fő (férfi) utassal.

Megjegyzés: a BM III/II-3. Osztály tájékoztatása szerint mindkét terepjáró gépkocsit az illetékes nagykövetségek katonai irodái üzemeltetik. Észleléseikkor a gépkocsik sártól szennyezettek voltak, ami terepen történő tartós mozgásukra utal. Több forrásból származó információink alapján március 7-én konkrét rendszám alapján nem azonosítható, de gépkocsik típusa, színe és kék rendszáma alapján valószínűsíthető, hogy ezen a napon is az objektum környezetében mozogtak.

Március 8-a a Szovjetunióban munkaszüneti nap, az objektumban szolgálatot teljesítők és hozzátartozóik sem dolgoztak. Többségük Zalavár és Sármellék térségében kirándult, szórakozott.

A DHDSCS különleges osztály sármelléki objektumtartó operatív tisztjének tájékoztatása szerint a DT 05-83 frsz.-ú zöld Lada Niva típusú gépkocsi az objektum környezetét határoló mezős területen közlekedett 1989. március 8-án kb. 12.00 óra körül.

Március 8-án 10.40 órakor az olasz katonai iroda gépkocsijának távolról történt követése alkalmával, osztályunk kettő szolgálati gépkocsija közötti rádióforgalmazás volt. A diplomata gépkocsi ellenőrzésével összefüggő szolgálati közlemények hangoztak el. A rádióforgalmazást követően (azonnal) a diplomata gépkocsit nem követő szolgálati gépkocsi rádióhívó számának felhasználásával egy más tónusú férfihang, az alábbi utasítást adta:

- „Hargita-952 közleménye: szálljatok le a Niváról."
- „Hargita-953: „kérem ismételje meg adását"
- „Hargita-952: azt mondtam, szálljatok le a Niváról".

A forgalmazást követő kb. 20 mp. múlva, kb. 130–140 km/h sebességgel elhaladt a diplomata gépkocsit követő szolgálati gépkocsi mellett a CC 03-56 frsz.-ú gépkocsi. Ellenőrzés eredménye alapján megállapítottuk, hogy a rádióforgalmazásba idegen beavatkozás történt.

Értékelés: az összkörülmények alapján valószínűsíthető mindkét személygépkocsival érkező diplomaták, az objektum ellen irányuló személyes felderítése, az olasz diplomata gépkocsi változó utaslétszáma hírszerző jellegű akció, esetleg ügynöktartó tevékenységre utal.

Külön vizsgálat és értékelés tárgyát képezi a szolgálati gépkocsik forgalmazásában történő idegen beavatkozás, amely a diplomata gépkocsi további ellenőrzés alóli kivonását célozta.

Intézkedés:
- információs jelentés küldünk a BM III/II-11. Osztály részére;
- operatív úton további információszerzés a diplomata gépkocsik mozgására, utasaik tevékenységére;
- idegen rádióforgalmazás tisztázása illetékes parancsnokok segítségével.

| | |
|---|---|
| Simon Ferenc r. alezredes<br>állambiztonsági helyettes | Horváth Miklós r. őrnagy<br>értékelő tiszt |

**1989. március 13.**

R-5/8-8-17/1989. Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. március 13.

K/3 12-14
A mai napon K/3 útján jutott tudomásunkra, hogy J. F. G. Hollandiából írt T. R. Zalaegerszeg, […] szám alatti címre:

Címzettet, annak barátait kéri a feladó, hogy a Zalaegerszegen lévő magyar és szovjet katonai alakulatokról készítsenek fényképfelvételeket. Pontos leírást ad arra vonatkozóan is, hogy ezek a fényképfelvételek honnan készüljenek és azokon lehetőleg különböző haditechnikai eszközök is látszódjanak. Kérését azzal indokolja, hogy amennyiben ezeket a fényképfelvételeket megkapná, akkor könnyen és gyorsan „emigrálhatna" Amerikába.

Kéri a címzettet, hogy amennyiben elkészítette a fényképfelvételeket, akkor azokat könyvben rejtve, expressz adja fel a címére. Részletes utasítást ad arra vonatkozóan, hogy hogyan készüljenek a fényképfelvételek, a negatívot hogyan hivassák hamis névvel elő az OFOTÉRT-ben, illetve a kész fényképeket hogyan rejtsék el az általuk preparált könyvekben, és azokat hogyan adják fel különböző postahivatalokban.

Továbbiakban felszólítja címzettet, hogy próbáljon meg olyan katonai füzeteket szerezni, amelyeket a laktanyában használnak oktatáshoz, vagy bármit, ami harcászati eszközökről, járművekről szól.

A feladó hivatkozik címzett és barátai vagánysságára, megemlíti, hogy neki óriási dolog lenne, hogy ha az anyagot megkapná és kéri, hogy lehetőleg április 5-re érkezzen oda az anyag.

Intézkedés:
- keletkezett információról soron kívül tájékoztatjuk a BM III/II-9. Osztály illetékesét;
- információs jelentést készítünk a BM III/II-11. Osztály részére;
- a Zala Megyei RFK állambiztonsági szerv III/II. Osztálya előzetes ellenőrzést nyit.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

Horváth Miklós r. őrnagy
értékelő tiszt

**1989. március 17.**

R-5/8-8/18/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

1989. március 17. (18)

ASZA 12-12
Ismeretlen elkövető 1989. március 14-én 23.00 óra és március 15-én 06.30 óra közötti időben a Sümegcsehi község belterületén lévő felszabadulási emlékműre kommunistákat gyalázó szöveget festett, 30x40 cm-es, nyomtatott betűkkel, sárga színű zománcfestékkel. A szöveg az alábbi. „1948–49. Szemét komcsik, üzenjük, lógni fogtok”.

Az emlékmű tetején elhelyezett, fémből készült vörös csillagot az ismeretlen elkövető letörte, a helyszínről elvitte.

Intézkedés:
- az eseményt távbeszélőn jelentettük a BM III/III. Csoportfőnökség ügyeletének, valamint a BM III/III-3/a. alosztálynak;
- az ismeretlen elkövető felderítésére a III/1. csoport izgatás bűntettének alapos gyanúja miatt nyomozást rendelt el;
- az ügyben operatív adatgyűjtést is folytatunk.

Simon Ferenc r. alezredes
állambiztonsági helyettes

**1989. március 21.**

R-5/8-8/19/1989.

Szigorúan titkos!
(selejtezésig)

V. 1989. március 21. (19)

LBE 14-14
1989. március 14-én G. T. Zalaegerszeg, […] szám alatti lakos szóban bejelentést tett a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerve III/II-es Osztályára, mely szerint 1989. február 23-án vagy 24-én 17–18 óra között a zalaegerszegi Fenyő Presszóban egy személy számára géppisztolyt és lőszereket kínált eladásra. A bejelentő itala elfogyasztása után kiment az ismeretlen férfi autójához, amely a presszóval szemközti négyemeletes ház parkolójában állt. A gépkocsi teherrendszámmal ellátott, fél személy, fél teher, piros színű Aro típusú volt. A teher részétől s személy rész el volt választva, amelyben két személy tartózkodott. A gépkocsi hátsó ajtaját kinyitva G. T. látta, hogy 3–4 láda volt elhelyezve, amelyek kb. 50x100x40 cm nagyságúak.

Aki a fegyvereket eladásra kínálta, az egyik ládát felbontotta, amelyben 5–6 db originált [sic!], lezsírozott állapotban lévő géppisztoly volt. Ekkor közölte, hogy a géppisztolyok darabja 1200 Ft, a lőszerek darabja pedig 1 Ft. G. T. az ajánlatra azt válaszolta, hogy neki nincs pénze fegyverre és nem is érdekli.

Az ismeretlen személyleírása: kb. 40 éves, 170 cm magas, göndör hajú, barnás hajszínű, ovális, vékonyarcú személy. A kérdéses időpontban keki [sic!] munkáskabátot viselt.

A bejelentő elmondotta, hogy az ismeretlen személy őt a korábbi időkből ismerheti, mivel, mint másodállásos zenész sok helyen megfordult a megyében. A fegyvert eladásra kínáló személy számára látásból ismerős. Fénykép alapján valószínű, hogy felismerné.

Intézkedés:
- a keletkezett információról jelentésben tájékoztattuk a BM III/II-11. Osztályt;
- a Zala megyei Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerve III/II-es Osztálya előzetes ellenőrzés keretében megkezdi az ismeretlen elkövető személyének felderítését.

| | |
|---|---|
| Simon Ferenc r. alezredes<br>állambiztonsági helyettes | Horváth Miklós r. őrnagy<br>értékelő tiszt |

[1] A 1988. évi 143. számú híranyagban jelentették, hogy Lapos Györgyi a BBC munkatársa telefonon hívta Furmann Imrét egy interjú céljából, ezért a megyei állambiztonsági szerv intézkedést kezdeményezett a riporternő azonosítására, illetve „támadolagos célú” tanumányozására. ÁBTL 2.7.1.
[2] A mellékletet nem közöljük.
[3] Az eredeti dokumentumon: Jan Pollach.
[4] Elírás, helyesen: 1989.
[5] A jelentéshez mellékelt meghívót nem közöljük.
[6] Az eredeti dokumentumon: Bába István.
[7] Olvashatatlan szövegrész.
[8] Az eredetiben is hiányzik az intézkedés részletes kifejtése.
[9] A „Levelező” fedőnevű bizalmas nyomozás célszemélye Albert János volt.
[10] Tardos Márton.
[11] Elírás, helyesen: HMB, vagy HÜ.
[12] Az „Esztergályos” fedőnevű bizalmas nyomozás célszemélye Dragon Pál volt.
[13] Amerikai kihallgató-központ az NSZK-ban. Lásd: ÁBTL 3.2.5. O-8-539/1–2.
[14] „Az előzetes ellenőrzés olyan adatok megszerzésére irányul, amelyek valószínűsítik vagy kizárják a bűncselekményekre utaló elődleges információ forrásának megbízhatóságát.” 0010/1973. sz. BM parancs az állambiztonsági szervek előzetes ellenőrző és bizalmas nyomozó munkájának szabályozására. 1973. június 30. ÁBTL 4.2. I sorozat 11. doboz.